ВВЕДЕНИЕ

Финляндия является двуязычной страной, имеющей два официальных языка: финский и шведский. В стране с населением свыше 5 миллионов приблизительно 93% процента населения считают финский родным языком. Шведоязычное население составляет около 6%. В Лапландии, где компактно проживают саамы (лопари), саамский язык функционирует как официальный.

Финский язык входит в уральскую группу языков, которая объединяет подсемьи финно-угорских и самодийских языков. Уральские языки распространены в финно-скандинавском регионе, Прибалтике (саамский, финский, эстонский и малые прибалтийско-финские языки), в регионе, окружённом Карпатскими горами (венгерский язык), в северо-восточном европейском районе Российской Федерации между средним течением Волги и Уральскими горами (марийский, эрзя-мордовский, мокша-мордовский, коми-зырянский, коми-пермяцкий и удмуртский, частично ненецкий языки), а также в северо-западной Сибири (мансийский, хантыйский, ненецкий, энецкий, нганасанский, селькупский языки).

Число носителей уральских языков – около 25 миллионов: носителей венгерского языка – 14-15 миллионов; финского – 5 миллионов; эстонского более 1 миллиона, мордовских – около 1 миллиона.

Финно-угорские и самодийские языки принципиально отличаются от индоевропейских языков, таких как русский, английский, французский и немецкий.

Спецификой финского языка является большое количество падежей (15) у имён существительных и прилагательных. Существительное не имеет артикля. У финского глагола нет спряжения: глаголы упорядочены по шести типам инфинитивов, отличающихся окончаниями. Во всех случаях – у имён и глаголов – окончания присоединяются к основам слов. Финский глагол не имеет форм будущего времени, есть только формы настоящего и прошедшего.

СПИСОК СОКРАЩЕНИЙ, ПРИНЯТЫХ В САМОУЧИТЕЛЕ

Финские

nom. – nominatiivi
gen. – genetiivi
part. – partitiivi
akk. – akkusatiivi
iness. – inessiivi
elat. – elatiivi
ill. – illatiivi
ades. – adessiivi
all. – allatiivi
abl. – ablatiivi

Русские

посл. – послелог
предл. – предлог
зд. – здесь
ед. ч. – единственное число
мн.ч. – множественное число

SUOMI

Rovaniemi
Oulu
Vaasa
Jyväskylä
Savonlinna
Tampere
Turku
Helsinki

УРОК 1
KAPPALE 1

ВВОДНО-ФОНЕТИЧЕСКИЙ КУРС

АЛФАВИТ
AAKKOSET

Современный финский язык использует латинский алфавит для записи звукового строя языка. Финский алфавит состоит из 27 букв: 19 согласных и 8 гласных.

A	[aa]	K	[koo]	U	[uu]
B	[bee]	L	[äl]	V	[vee]
C	[see]	M	[äm]	W	[tupla-vee; kaksois-vee]
D	[dee]	N	[än]	X	[äks]
E	[ee]	O	[oo]	Y	[yy]
F	[äf]	P	[pee]	Z	[tseta]
G	[gee]	Q	[kuu]	Å	[ruotsalainen oo]
H	[hoo]	R	[är]	Ä	[ää]
I	[ii]	S	[äs]	Ö	[öö]
J	[jii]	T	[tee]		

Å встречается в шведских географических названиях и собственных именах, например Åbo Akademia; Borgå.

Финские согласные звуки (**k**, **p**, **t**, **s**, **d**, **v**, **h**, **l**, **m**, **n**, **r**) по произношению практически не отличаются от русских. Важно, однако, что перед гласными **i**, **e**, **ä**, **ö**, **y** (особенности их произношения описаны ниже) они не смягчаются, как в русском языке (см. *мир*, *тесть*, *тёзка*, *тюрьма* и т. д.). Поэтому необходимо следить, чтобы при произношении сочетаний типа **ti**, **ty**, **te** звук **т** звучал очень твёрдо. Мягкое звучание согласных перед гласными сразу же выдает славянское происхождение и является одним из самых очевидных признаков русского акцента.

В финском языке нет звука **з**, поэтому нужно следить, чтобы **с** между гласными не озвончался, т.е. не звучал как **з**: viisumi, presidentti.

Для того чтобы произнести финский звук **y** (на письме он обозначается так же), необходимо вытянуть губы (как для произнесения русского **у**) и произнести [и]. Для произнесения звука **ö** нужно также вытянуть губы и произнести [э]. Буква **e** читается как русская [э]. Буква **i** читается как русская [и]. Гласные **a**, **o** и **u** не представляют собой трудности: они произносятся почти так же, как и в русском, являясь только чуть более глубокими, «насыщенными», как будто они произносятся в горле.

Наибольшую трудность представляет собой звук **ä**. По своему произношению он напоминает звук **я** в русских словах типа *тяжба*, но при этом предшествующий согласный (**т**) не смягчается (см. выше).

На письме эти звуки обозначаются очень просто. Основное правило чтения – звуки читаются так же, как и пишутся. Для каждого звука есть только одна своя буква. Важно, однако, помнить, что долгота гласных и согласных звуков имеет огромное значение. Произнесение краткой гласной вместо долгой (и наоборот) изменяет весь смысл слова. Долгота/краткость звуков практически всегда обозначается на письме: matto – mato, tuli – tuuli.

Сочетания **nk**, **ng** произносятся, как и во многих других европейских языках, как [ŋk] и [ŋ] соответственно. Необходимо следить, чтобы **ng** не звучало как [нг], т. к. в финском языке нет звука [g].

Упражнение 1. Прочитайте слова в таблицах построчно.

Pala	кусок	pula	затруднительное положение	Sula	талый
Lapa	лопатка	lupa	разрешение	tupa	изба
Kari	риф, мель	kori	корзина	tori	рынок
Paha	плохой	raha	деньги	saha	пила
Katu	улица	satu	сказка	latu	лыжня

Гласные звуки			Согласные звуки		
A	Sana	слово	K	Laki	закон
O	Ovi	дверь	L	Kala	рыба
U	Uni	сон	M	Oma	свой, собственный
Ä	Äly	разум	N	Muna	яйцо
Y	Hyvä	хороший	P	Papu	боб
Ö	Näkö	зрение	R	Siru	чип, осколок
I	Kisa	игра	S	Susi	волк
E	Keli	состояние пути	T	Itä	восток

Надо правильно произносить звуки **a**, **u**, **o** и **ä**, **y**, **ö**, так как это влияет на значение слова. Сравните:

a — ä

vaara сопка, гора; опасность – väärä неверный, неправильный; кривой
hella плита – hellä нежный
valittaa жаловаться – välittää интересоваться; посредничать
saa (он, она) получает; может – sää погода

u — y

tuo тот, та – työ работа
suu рот – syy причина, вина

Урок 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 словарь

tuhma нехороший, неприличный – tyhmä глупый
tuuli ветер – tyyli стиль

o – ö
soi звучал, звонил – söi ел

Упражнение 2. Прочитайте слова в таблице.

Гласные звуки			Согласные звуки		
aa	Aamu	утро	**kk**	lakki	шапка
oo	Rooli	роль	**ll**	kallio	скала
uu	Uuni	печь	**mm**	tumma	тёмный
ää	Ääni	звук	**nn**	rakennus	здание
öö	insinööri	инженер	**pp**	mappi	папка
yy	Tyyli	стиль	**rr**	purra	кусать
ii	Tiili	кирпич	**ss**	pussi	мешок
ee	Tee	чай	**tt**	katto	крыша

Упражнение 3. Прочитайте. Соблюдайте краткость и долготу звуков.

a	**aa**	Kallis maa!	Дорогая страна!
o	**oo**	Olen Rooni.	Я – Роони.
u	**uu**	Mehu luumusta.	Сок из сливы.
ä	**ää**	Sinä tykkäät tästä.	Ты любишь это.
ö	**öö**	Hänkö insinööri?	Он инженер?
y	**yy**	Hyvä tyyli	Хороший стиль.
e	**ee**	En tunne häntä, anteeksi.	Я не знаю его, извините.
i	**ii**	Kahvi, kiitos.	Кофе, спасибо.

Упражнение 4. Прочитайте. Обратите внимание, как меняется смысл слова в зависимости от краткости или долготы звука.

Гласные звуки			
Краткие звуки		Долгие звуки	
tuli	огонь	tuuli	ветер
sima	медовый напиток	siima	леска
ryppy	морщина	ryyppy	рюмка вина, глоток
typpi	азот	tyyppi	тип

Гласные звуки			
Краткие звуки		**Долгие звуки**	
latu	лыжня	laatu	качество
vara	запас	vaara	опасность, риск
käry	гарь	kääry	свёрток
märät	мокрые	määrät	суммы, количества

Согласные звуки			
Краткие звуки		**Долгие звуки**	
aita	изгородь, забор	aitta	амбар
muta	грязь, тина	mutta	но, а, однако
kisa	игра	kissa	кошка
kansa	народ	kanssa	с (послелог)
kuka	кто	kukka	цветок
kumi	резина	kummi	крёстный отец
ani	очень, весьма	Anni	Анни
tuli	огонь	tulli	таможня
hera	сыворотка	herra	господин

УДАРЕНИЕ, ИНТОНАЦИЯ

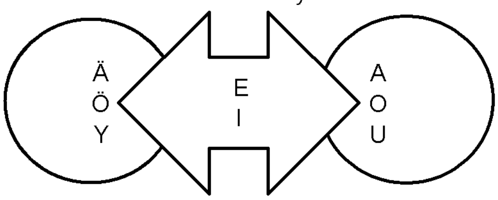
Ударение в финском языке всегда падает на первый слог слова: Helsinki, Moskova, Kööpenhamina, Tukholma, suomalainen, museo, paperi, hotelli, kamera.

В длинных словах существует второстепенное ударение, которое падает на третий, шестой и т. д. слог: venä*lä*inen, ruotsa*la*inen, tyyty*vä*inen, suvait*se*vaisuus.

Интонация в финском языке всегда нисходящая.

ГАРМОНИЯ ГЛАСНЫХ

Гласные звуки **a**, **o**, **u** не сочетаются в слове с гласными **ä**, **ö** и **y**. Такое явление называется гармонией гласных. Гласные **e** и **i** могут сочетаться со всеми гласными.

Понаблюдайте, как изменяется суффикс (-ssa/-ssä; -sta/-stä; -ko/-kö) в слове. В чём проявляется гармония гласных?

bussi+ssa *в автобусе*; keittiö+ssä *на кухне*; puhut+ko? *говоришь ли ты?*; kysyn+kö? *спрашиваю ли я?*; juna+sta *из поезда*; työ+ssä *на работе*; asut+ko? *живёшь ли ты?* Окончания и другие частицы подчиняются закону гармонии гласных.

В сложных словах, образованных путём словосложения двух и более слов, выбор гласных определяется гласными последнего компонента. Например, käsikirjoituksessa *в рукописи*; aamuhämärä-ssä *в утренние сумерки*.

Упражнение 5. Назовите по буквам, как пишутся ваши имя и фамилия.
Например: Yrjö Mattila – Yy, är, jii, öö; Äm, aa, tee, tee, ii, äl, aa

Упражнение 6.Назовите по буквам, как пишутся названия столиц Финляндии, Швеции, Дании, Норвегии и России.
Helsinki; Tukholma; Kööpenhamina; Oslo; Moskova

Упражнение 7.Прочитайте следующие слова.
a) города Финляндии
Kymi; Häme; Turku; Hyvinkää; Värtisilä; Pyhäjärvi; Jyväskylä; Tampere; Kotka; Imatra; Kokemäki; Hamina; Järvenpää
b) женские имена
Sinikka, Kyllikki, Sylvi, Marja, Leena, Anna-Liisa, Hellä, Sirja, Kirsti, Sari, Orvokki, Eeva
c) мужские имена
Yrjö, Yrki, Lari, Juhani, Lyly, Emil, Ylermi, Matti, Pekka, Antti, Simo, Jooseppi, Eero, Aarne, Jorma
d) фамилии
Mäkelä, Setälä, Pentilä, Hämäläinen, Koivisto, Halonen, Mannerheim, Aho, Karhu, Laitinen, Kuusinen, Mullonen
e) обратите внимание на произношение долгих звуков на примере географических названий:
Laatokka (Ладога), Lontoo, Pariisi, Rooma, Lappeenranta

Упражнение 8. Переведите. Обратите внимание на то, как заимствуются иностранные слова в финском языке.
Taksi, bussi, kulttuuri, hotelli, metro, museo, televisio, filmi, appelsiini, tomaatti, presidentti, ministeri, pankki, turisti, auto, kahvi, tee, viini, alkoholi, viski, meloni, video

Упражнение 9. Прочитайте слова, соблюдая долготу и краткость звуков.
a) aasi – Assi, Vaasa – vasa, köhä – likööri, yli – yllä, kyky – tyyny, tuulee – tulee, katuu – kaatuu; lima – liima; kipeä – kiipeä; lika – liika; kyti – kyyti; syte – syyte; kulua – kuulua; kulo – kuulo; käske – käskee; eläköön; insinööri; mäkiä – määkiä; kato – kaato; hara – haara; aamu; kana; aarre; haapa; maa; muu; pii; puu; kuu
b) Tyyli – tyhmä, tyyny – tykätä, pyy – pyhä, syy – syödä. Kuusi – kudos, kuu – kyyti, kuura – hurre, luu – lumi, uni – uuni, tuli – tuuli, ruma – ruumis, raakata – rääkätä, syödä – suoda, lyödä – luoda. Päivä – pää, pätkä – päätä, peruna – päärynä, paras – pärinä, pääsy – paasi. Sävy – Savo, sää – saa, sika – sekä, sisuun – sisään. Tippa – tipu, tiski – tiivis, timantti – tiimi, kivi – kiire. Muu – muoto, muka – muukalainen, muori – muuri. Muta – mutta, kuka – kukka, laki – lakki, toki – takki, kisa – kissa, pako – pakko. Kato –katto – kattoo,

satu – sattuu – saattaa, sammuu – samoaa. Sanko – sangon, kaupunki – kaupungin, tanko – tangolla, runko – rungolla, tasanko – tasangolla

Упражнение 10. Выберите нужный вариант окончания. Помните о гармонии гласных.

-ssa или -ssä	-vat или -vät	Сложные слова: -ssa или -ssä
viesti-	seiso-	matkatoimisto -
auto-	istu-	sähkösauna-
talo-	lentä-	seinäkello-
koira-	kiertä-	kirjahylly-
hämärä-	puhu-	valkoviini-
löyly-	itke-	äidinkiele-
vyö-	kysy-	oppikirja-

Упражнение 11. Прочитайте выражения. Следите за интонацией.

Äiti on Euroopassa.	Мама в Европе.
Rakkaus on tauti.	Любовь – это болезнь.
Kansa on nöyrä ja köyhä.	Народ покорен и беден.
Olen työssä koko päivän.	Я на работе целый день.
Aamu on iltaa viisaampi.	Утро вечера мудренее.
Aika on rahaa.	Время – деньги.
Ensin työ, sitten leikki.	Делу – время, потехе – час.
Ei savua ilman tulta.	Нет дыма без огня.
Haukkuva koira ei pure.	Лающая собака не кусает.
Ei kysyvä tieltä eksy. (= Язык до Киева доведёт.)	Спрашивающий с дороги не собьётся.
Terve sielu terveessä ruumiissa.	В здоровом теле здоровый дух.
Tässä on passi.	Вот паспорт.
Tulen kello neljä.	Я приду в четыре часа.
Kuka nukkuu?	Кто спит?

Ratkaisut (Ответы к упражнению 10)

-ssa или -ssä	-vat или -vät	Сложные слова: -ssa или -ssä
viestissä	seisovat	matkatoimistossa
autossa	istuvat	sähkösaunassa
talossa	lentävät	seinäkellossa
koirassa	kiertävät	kirjahyllyssä
hämärässä	puhuvat	valkoviinissä
löylyssä	itkevät	äidinkielessä
vyössä	kysyvät	oppikirjassa

УРОК 2
KAPPALE 2

ЛЕКСИКА

ДНИ НЕДЕЛИ. МЕСЯЦЫ
VIIKONPÄIVÄT. KUUKAUDET

День недели	Сокращение, принятое в Финляндии	Когда?	Перевод на русский язык
maanantai	ma	maanantai**na**	**в** понедельник
tiistai	ti	tiistai**na**	**во** вторник
keskiviikko	ke	keskiviikko**na**	**в** среду
torstai	to	torstai**na**	**в** четверг
perjantai	pe	perjantai**na**	**в** пятницу
lauantai	la	lauantai**na**	**в** субботу
sunnuntai	su	sunnuntai**na**	**в** воскресенье

huomenna	завтра
eilen	вчера
tänään	сегодня
ylihuomenna	послезавтра
toissapäivä	позавчера

Прочитайте и выучите названия дней недели.

Какое английское слово напоминает финское слово tai (day день), viikko (week неделя)?

ПРИВЕТСТВИЯ

Обратите внимание на окончания слов.

Hyv**ää** huomen**ta**!	Доброе утро!
Hyv**ää** päiv**ää**!	Доброе утро!
Hyv**ää** ilt**aa**!	Добрый вечер!
Hyv**ää** yö**tä**!	Спокойной ночи!

ГРАММАТИКА

ЧИСЛИТЕЛЬНЫЕ

KUINKA PALJON? MILLOIN? СКОЛЬКО? КОГДА?

0	nolla
1	yksi
2	kaksi
3	kolme
4	neljä
5	viisi
6	kuusi
7	seitsemän
8	kahdeksan
9	yhdeksän
10	kymmenen
11	yksitoista
12	kaksitoista
13	kolmetoista
14	neljätoista
15	viisitoista
16	kuusitoista
17	seitsemäntoista
18	kahdeksantoista
19	yhdeksäntoista
20	kaksikymmentä
21	kaksikymmentäyksi
22	kaksikymmentäkaksi
30	kolmekymmentä
40	neljäkymmentä
50	viisikymmentä
60	kuusikymmentä
70	seitsemänkymmentä
80	kahdeksankymmentä
90	yhdeksänkymmentä
100	sata
101	satayksi
200	kaksisataa
300	kolmesataa
400	neljäsataa
1000	tuhat
2000	kaksituhatta
500 000	viisisataatuhatta
1 000 000	miljoona
2 000 000	kaksi miljoonaa

ЛИЧНЫЕ МЕСТОИМЕНИЯ PERSOONAPRONOMINIT

КТО ЭТО? KUKA TÄMÄ ON? ЧТО ЭТО? MIKÄ TÄMÄ ON?

minä	я
sinä	ты
hän	он, она
me	мы
te	вы
he	они

В финском языке нет грамматического рода, поэтому род определяется из контекста:

Hän on poika. Он – мальчик.
Hän on tyttö. Она – девочка.

Te *Вы* используется также при обращении к пожилым или высокопоставленным лицам.

Спряжение глагола olla быть

minä ole**n**	я есть
sinä ole**t**	ты есть
Hän/se **on**	он, она есть
me ole**mme**	мы есть
te ole**tte**	вы есть
he o**vat**	они есть

Личные окончания **-n**, **-t**, **-mme**, **-tte**, **-vat/-vät** есть у всех типов глаголов, кроме формы 3-го лица единственного числа.

Местоимения minä, sinä, me, te можно не употреблять с глаголами 1 и 2 лица единственного и множественного числа.

Употребление местоимения hän, he обязательно с глаголами 3-го лица единственного и множественного числа.

minä olen = olen
sinä olet = olet
hän on
me olemme = olemme
te olette = olette
he ovat

Вопросительное слово kuka? *кто?* адресуется людям, вопросительное слово mikä? *что?* – животным и неодушевлённым предметам, а также при вопросе о профессии.

Урок 1 **2** 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 словарь

Если вопросительное предложение начинается с вопросительного слова, то глагол обычно ставится в конце предложения:

Kuka sinä olet? — Кто ты?
Mikä sinä olet? — Кем ты работаешь?

Слово tämä в предложениях может выступать как указательное местоимение *это* и как прилагательное *этот, эта*.

Tämä on auto. — Это автомобиль.
Tämä auto on hyvä. — Этот автомобиль хороший.

Tämä указывает на человека или предмет, находящийся в непосредственной близости от говорящего.

При указании на конкретный предмет местоимения tämä и se взаимозаменяемы:

Tämä on auto. — Это машина.
Se on auto. — Это машина.

Tuo *тот, то* указывает на человека и предмет, находящиеся в отдалении от говорящего: tuo on auto.

ПОРЯДОК СЛОВ В ПРЕДЛОЖЕНИИ

ПОВЕСТВОВАТЕЛЬНОЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Как и во многих европейских языках (ср. английский, немецкий, французский), в финском языке также используется глагол-связка *быть* olla.

Подлежащее	Сказуемое (глагол-связка)	Именная часть сказуемого
Se	on	kukka.
Это		цветок.
Kukka	on	kaunis.
Цветок		красивый.

ВОПРОСИТЕЛЬНОЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Вопросительные местоимения стоят в начале предложения. В простых вопросительных предложениях глагол ставится в конце предложения.

К вопросительным местоимениям относятся слова kuka? *кто?*, mikä? *что?*, millainen *какой?, какая?, какое?* и т. д.

Вопросительное местоимение	Подлежащее	Сказуемое
Mikä	Se	on?
Что		это?
Millainen	Kukka	on?
Какой	цветок?	

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 1. Вставьте нужное приветствие, учитывая время суток.

Kello 9.00 ____________________

Kello 14.00 ____________________

Kello 23.00 ____________________

Упражнение 2. Допишите предложение, указав название дня недели.

Huomenna on *tiistai*.

Ylihuomenna on ____________________.

Eilen oli ____________________.

Toissapäivänä oli ____________________.

Упражнение 3. Познакомьтесь с планом мероприятий Сари и ответьте на вопросы по образцу, данному ниже.

MAANANTAI
Teatteri
TIISTAI
Sirkus
KESKIVIIKKO
Filmi
TORSTAI
Museo
PERJANTAI
Konsertti
LAUANTAI
Sauna
SUNNUNTAI
Baari

Malli (образец): Milloin Sarilla teatteri on? – Maanantai**na.**

Когда у Сари театр? – В понедельник.

1. Milloin Sarilla museo on? ____________________
2. Milloin Sarilla sirkus on? ____________________
3. Milloin Sarilla baari on? ____________________
4. Milloin Sarilla konsertti on? ____________________
5. Milloin Sarilla sauna on? ____________________
6. Milloin Sarilla filmi on? ____________________

Упражнение 4. Заполните пропуски.

1. Minä ________ Olga Ivanova. 2. Hän ________ Pietarissa (в Санкт-Петербурге). 3. Me ________ museossa (в музее). 4. He ________ hotellissa (в отеле). 5. Tässä ________ Jean. 6. Kuka hän ________? 7. Se ________ baari. 8. Mikä se ________? 9. Kuka te ________? 10. Sinä ________ insinööri.

Упражнение 5. Вставьте на месте пропуска соответствующее личное местоимение.

1. ________ olemme museossa. 2. ________ olette hotellissa. 3. Kuka ________ olet? 4. Kuinka vanha ________ on? 5. ________ on Jukka. 6. ________ olen Juha. 7. ________ ovat Pietarissa. 8. Mikä ________ on? 9. Kuka ________ on? 10. ________ ovat baarissa (в баре).

Упражнение 6. Ответьте на вопросы, используя слова, данные ниже.

1. Mikä ruusu on?
2. Mikä Helsinki on?
3. Mikä Suomi on?
4. Millainen kukka on?
5. Millainen Helsinki on?
6. Millainen Suomi on?
7. Onko kukka pieni?
8. Onko tuo maa Norja?
9. Millainen ruusu on?
10. Kuka sinä olet?

kukka	цветок
kaupunki	город
maa	страна
Suomi	Финляндия
kaunis	красивый
pieni	маленький
iso	большой
Norja	Норвегия
ruusu	роза
punainen	красный
kyllä	да

Упражнение 7. Задайте вопросы.

1. Se on elefantti.
2. Tuo maa on Viro.
3. Tämä kaupunki on Tampere.
4. Tampere on iso kaupunki.
5. Suomi on pieni maa.
6. Tämä kirja on hyvä.
7. Tämä kirja on uusi.

Слова к упражнению

Viro	Эстония
kirja	книга
hyvä	хороший
uusi	новый

Упражнение 8. Назовите числа.
90; 8; 457; 269; 105; 51; 2014; 18; 1961; 27; 9; 28; 31; 2000; 43; 294; 504; 366; 32763; 5947

Упражнение 9. Напишите следующие числительные цифрами.
kahdeksan – kaksikymmentäyksi – viisi – kymmenen – kolmekymmentäseitsemän – seitsemäntoista – yhdeksän – nolla – kuusi – yksi – sata

Упражнение 10. Переведите, используя слова, данные ниже.
1.Что это? Это дом.
2. Какой это дом? Он большой и красивый.
3. Какой тот дом? Он маленький и старый.
4. Это маленький стол.
5. Какая это картина? – Красивая.

Слова к упражнению

talo	дом
vanha	старый
tuoli	стул
pöytä	стол
taulu	картина

Упражнение 11. Прочитайте слова, переведите и назовите лишнее слово в каждой группе.
a) presidentti, ministeri, poliitikko, poliisi, turisti, banaani
b) viini, ooppera, museo, konsertti, teatteri, pankki
c) elefantti, krokotiili, kirahvi, sitruuna, dromedaari, kameli
d) kahvi, likööri, viski, viini, sampanja, cirkus
e) bussi, metro, auto, taksi, metalli, ambulanssi
f) tomaatti, appelsiini, mandariini, sitruuna, meloni, filmi
g) piano, viulu, kitara, kanneli
h) Tukholma, Berliini, Helsinki, Pietari, Rooma, Tallinna

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 1
klo 9-00: Hyvää huomenta!; Terve!, Hei!, Moi!
Klo 14-00: Hyvää päivää! Päivää! Moi!; Hei!
Klo 23-00: Hyvää yötä! Nuku hyvin!

Упражнение 3
1. Torstaina 2. Tiistaina 3. Sunnuntaina 4. Perjantaina 5. Lauantaina 6. Keskiviikkona

Упражнение 4
1. Olen 2. On 3. Olemme 4. Ovat 5. On 6. On 7. On 8. On 9. Olette 10. Olet

Упражнение 5
1. Me 2. Te 3. Sinä 4. Hän 5. Hän 6. Minä 7. He 8. Se 9. hän 10. He

Упражнение 6
1. Ruusu on kukka. 2. Helsinki on kaupunki. 3. Suomi on maa. 4. Kukka on kaunis. 5. Helsinki on iso. 6. Suomi on pieni. 7. Kyllä, kukka on pieni. 8. Kyllä, tuo maa on Norja. 9. Ruusu on punainen/kaunis. 10. Minä olen...

Упражнение 7
1. Mikä se on? 2. Onko tuo maa Viro? 3. Onko tämä kaupunki Tampere? 4. Onko Tampere iso kaupunki? 5. Onko Suomi pieni maa? Millainen maa Suomi on? 6. Millainen tämä kirja on?/Onko tämä kirja hyvä? 7. Millainen tämä kirja on?/Onko tämä kirja uusi?

Упражнение 8
Yhdeksänkymmentä; Kahdeksan; Neljäsataaviisikymmentäseitsemän; Kaksisataakuusikymmentäyhdeksän; Sataviisi; Viisikymmentäyksi; Kaksituhatta neljätoista; Kahdeksantoista; Tuhat tyhdeksänsataakuusikymmentäyksi; Kaksikymmnetäseitsemän; Yhdeksän; Kaksikymmentäkahdeksan; Kolmekymmentäyksi; Kaksituhatta; Neljäkymmentäkolme; Kaksisataayhdeksänsataaneljä; Viisisataaneljä; Kolmesataakuusikymmentäkuusi; Kolmekymmentäkaksituhatta seitsemänsataakuusikymmentäkolme; Viisituhatta yhdeksänsataaneljäkymmentäseistemän

Упражнение 9
8 – 21 – 5 – 10 – 37 – 17 – 9 – 0 – 6 – 1 – 100

Упражнение 10
1. Mikä tämä on? Tämä/se on talo. 2. Millainen tämä/se talo on? Se on iso ja kaunis. 3. Millainen tuo talo on? Se on pieni ja vanha. 4. Se on pieni pöytä. 5. Millainen tämä taulu on? Taulu on kaunis.

Упражнение 11
a) banaani b) viini c) meri d) cirkus e) metalli f) filmi g) kanneli h) Pietari

УРОК 3
KAPPALE 3

ЛЕКСИКА

Hei! Mitä kuuluu? — Привет! Как дела?
Paljon kiitoksia. — Большое спасибо.
Hei. Minä olen Maija. Hauska tutustua! — Привет. Я Майя. Приятно познакомиться.

Прочитайте и запомните эти приветствия, выделенные в тексте.

Vera: **Hei**! — Вера: **Привет**!
Seppo: **Terve**! — Сеппо: **Привет**!
Vera: Kuka sinä olet? — Вера: Как тебя зовут?
Seppo: Minä olen Seppo. Entä sinä? — Сеппо: Я – Сеппо. А тебя?
Vera: Olen Vera. **Hauska tutustua**! — Вера: Я – Вера. **Приятно познакомиться**.
Seppo: **Kiitos samoin**. — Сеппо: **Спасибо, взаимно**.

***

Kari: Hei, Minna. **Miten menee**? — Кари: Привет, Минна. **Как дела?**
Minna: **Moi**, Kari. **Hyvin, kiitos**. — Минна: **Привет**, Кари. **Хорошо, спасибо**.

***

Ville: **Hyvää päivää**. **Mitä kuuluu?** — Вилле: **Добрый день**! **Как дела?**
Leena: **Päivää**, Ville. **Kiitos hyvää**. — Леена: **Добрый день**, Вилле. **Спасибо**, хорошо.

***

Mikko: Hei, hei! **Hauskaa viikonloppua**. — Микко: Пока, **хороших выходных!**
Timo: **Kiitos sitä samaa**. Nähdään. — Тимо: **Спасибо, взаимно**. Увидимся.

***

Anja: **Hyvää yötä**, Antti. — Аньяː **Спокойной ночи**, Антти!
Antti: **Hyvää yötä**, Anja. — Антти: **Спокойной ночи**, Аньяǃ

***

Pekka: **Kuulemiin***, Yrjö. **Soitellaan**. — Пекка: **Пока***, Юрьё. **Созвонимся.**
Yrjö: Soitellaan. Kuulemiin. — Юрьё: Созвонимся. Пока!

***

Anja: Hyvää huomenta, rakas. — Аньяː С добрым утром, любимый!
Antti: Huomenta. — Антти: Доброе утро!

---

* При прощании по телефону употребляют выражение Kuulemiin (букв. *до следующего звонка*). В других случаях при расставании на долгое время говорят Näkemiin. *До свидания*; при расставании на короткое время говорят Hei sitten! *Пока. Пока*!; Hei, hei, nähdään! *Пока, увидимся!* В неформальной обстановке при прощании говорят: Moi, moi!; Moido! Heido!; Heippa!

***

Terhi: Iltaa, Tyyne.	Терхи: Добрый вечер, Тююне!
Tyyne: Hyvää iltaa.	Тююне: Добрый вечер.

СЛОВА БЛАГОДАРНОСТИ

Kiitos.	Спасибо.
Kiitos paljon.	Большое спасибо.
Paljon kiitoksia.	
Kiitti.*	*Спасибо (в разговорном языке).
– Ole hyvä.	Пожалуйста (при просьбе, обращаясь к собеседнику на «ты»).
– Olkaa hyvä.	Пожалуйста (при просьбе, обращаясь к собеседнику на «вы»).
– Ei kestä.	Не стоит благодарности.

СЛОВА ПОДТВЕРЖДЕНИЯ, СОГЛАСИЯ

Kyllä/Joo	Да.
Selvä	Понятно.
Hyvä	Хорошо.
Okei	О'кей.

СЛОВА ИЗВИНЕНИЯ

Anteeksi/ Sori.	Извините.
Ei se mitään.	Ничего страшного.

ПРОСЬБА НЕМНОГО ПОДОЖДАТЬ

Hetkinen.	Минуточку.

ПРИЯТНО ПОЗНАКОМИТЬСЯ

– Hei, minä olen Maija. Tässä on Veera.	– Привет, я – Майя. Это – Вера.
– Hei! Minä olen Juha.	– Привет! Я – Юха.
—**Hauska tutustua**!	– Приятно познакомиться!
—**Tässä on** Heikki.	– Это Хейкки.
– Moi. **Hauska tavata**. Minä olen Mikko.	– Привет. Приятно встретиться. Я – Микко.

Когда вы представляете своего знакомого другим людям, можно сказать Tässä on... Это...

При официальном знакомстве надо говорить Saanko esitellä *Разрешите представить:*

– Saanko esitellä, professori Itkonen.
– Hauska tavata.

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 1. Дополните диалоги соответствующими репликами.

1. – Hei! Mitä kuuluu?
   – Kiitos. ______________________
2. – Terve. Miten menee?
   – Hei. ______________________
3. – Näkemiin. Hyvää päivän jatkoa.
   – Näkemiin. ______________________
4. – Anteeksi!
   – ______________________
5. – Soitellaan. Kuulemiin.
   – ______________________
6. – Heido! Hauskaa viikonloppua.
   – ______________________

Упражнение 2. Как вы поприветствуете собеседника?

a) вечером ______________________
b) утром ______________________
c) перед сном ______________________
d) днём ______________________

Упражнение 3. Ответьте на вопросы по-фински, выбирая соответствующие реплики.

1. Что вы скажете, случайно задев прохожего? ______________________
2. Что вы скажете, когда вас случайно задели? ______________________
3. Что вы скажете, передавая собеседнику что-нибудь? ______________________
4. Что вы скажете, вручая ребёнку сувенир? ______________________
5. Что вы скажете, благодаря собеседника за помощь? ______________________
6. Что вы скажете, когда вам предложат кофе? ______________________

ГРАММАТИКА

СТРАНЫ, НАЦИОНАЛЬНОСТИ И ЯЗЫКИ
MAAT, KANSALLISUUDET JA KIELET

Название национальности, принадлежности к определённому городу производится при помощи суффикса **-lainen**, **-läinen**, который присоединяется к названию страны/города с соблюдением правила гармонии гласных. Поскольку в финском языке нет грамматического рода, данные слова в зависимости от контекста переводятся мужским или женским родом. Эти слова отвечают на вопрос minkämaalainen? Образованные слова обозначают национальность, если речь идёт о людях, или относительное прилагательное со значением страны-производителя.

Amerikka + lainen = amerikkalainen	американец, американский
Eurooppa + lainen = eurooppalainen	европеец, европейский
Viro + lainen = virolainen	эстонец, эстонский
Tanska + lainen = tanskalainen	датчанин, датский
Saksa + lainen = saksalainen	немец, немецкий
Englanti + lainen = englantilainen	англичанин, английский
Ranska + lainen = ranskalainen	француз, французский
Puola + lainen = puolalainen	поляк, польский
Kreikka + lainen = kreikkalainen	грек, греческий

Урок
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
словарь

Espanja + lainen = espanjalainen	испанец, испанский
Norja + lainen = norjalainen	норвежец, норвежский
Helsinki + läinen = helsinkiläinen	житель г.Хельсинки, хельсинский
Moskova + lainen = moskovalainen	москвич, московский
Rooma + lainen = roomalainen	римлянин, римский

В заимствованных названиях, оканчивающихся на согласный, перед суффиксом **-lainen**, **-läinen** появляется промежуточный гласный **i**:

New York + i + lainen = newyork**i**lainen	житель Нью-Йорка, нью-йоркский
Edinburg + i + lainen = edinburg**i**lainen	эдинбуржец, эдинбуржский

ОБРАТИТЕ ВНИМАНИЕ!

Обратите внимание на изменения, происходящие в слове при образовании следующих национальностей и жителей городов:

Venäjä → **venä**läinen	русский
Suomi → suom**a**lainen	финн, финский
Ruotsi → ruots**a**lainen	швед, шведский

– Hei. Minä olen Mikko Mustaparta. Olen suomalainen. Minkämaalainen sinä olet?
– Hei. Minä olen Mary Tailor. Olen englantilainen.

– Minkämaalainen auto on?
– Se on japanilainen auto.

– Minkämaalainen matkapuhelin tämä on?
– Se on kiinalainen.

Название языка совпадает с названием страны, в которой на нём говорят, но пишется строчными буквами. Когда название языка выступает с глаголом puhua *говорить*, то к нему прибавляется окончание **-a/-ä**: englanti *английский язык*– puhun englanti**a** *я говорю по-английски*; suomi *финский язык* – puhun suome**a** *я говорю по-фински*.

Maa Страна	Kansalaisuus Национальность	Kieli Язык	Minä puhun	Я говорю
Suom**i**	suom**a**<u>lainen</u>	suomi	suome**<u>a</u>**	по-фински
Ruots**i**	ruots**a**<u>lainen</u>	ruotsi	ruotsi**<u>a</u>**	по-шведски
Venäjä	ven**ä**<u>läinen</u>	venäjä	venäjä**<u>ä</u>**	по-русски
Viro	virolainen	viro	viroa	по-эстонски
Tanska	tanska<u>lainen</u>	tanska	tanska**<u>a</u>**	по-датски
Saksa	saksa<u>lainen</u>	saksa	saksa**<u>a</u>**	по-немецки
Englanti	englanti<u>lainen</u>	englanti	englanti**<u>a</u>**	по-английски
Ranska	ransaka<u>lainen</u>	ranska	ranska**<u>a</u>**	по-французски
Puola	puola<u>lainen</u>	puola	puola**<u>a</u>**	по-польски
Kreikka	kreikka<u>lainen</u>	kreikka	kreikka**<u>a</u>**	по-гречески

Maa Страна	Kansalaisuus Национальность	Kieli Язык	Minä puhun	Я говорю
Espanja	espanjalainen	espanja	espanjaa	по-испански
Norja	norjalainen	norja	norjaa	по-норвежски

Упражнение 4. Назовите жителя страны/города, используя следующие слова, и переведите на русский язык.

Helsinki – ______________________________
Moskova – ______________________________
Berliini – ______________________________
Italia – ______________________________
Kiina – ______________________________
Japani – ______________________________
Porvoo – ______________________________
Pariisi – ______________________________
Kanada – ______________________________
Viro – ______________________________
Varsova – ______________________________
Lontoo – ______________________________

СПРЯЖЕНИЕ ГЛАГОЛОВ ТИПА 1
VERBITYYPPI 1 (-A/-Ä)

В словаре все глаголы даются в неопределённой форме (инфинитиве). В финском языке любой инфинитив заканчивается на **a/ä**. В зависимости от стоящих перед этим окончанием букв глаголы делятся на 6 типов. Глаголы, которые в инфинитиве оканчиваются на **-a**, **-ä**, являются глаголами типа 1, например, asu**a** *жить*; puhu**a** *говорить*.

Для того чтобы от инфинитивов данного типа образовать личные формы глагола, надо отбросить окончание **-a**, **-ä** и к образовавшейся основе присоединить соответствующее личное окончание: asu-a > asu + n> asun.

ЛИЧНЫЕ ОКОНЧАНИЯ ГЛАГОЛОВ

	Единственное число	Множественное число
1-е лицо	-n	-mme
2-е лицо	-t	-tte
3-е лицо	-V*	-vat/-vät**

В 3-м лице единственного числа последняя гласная основы инфинитива удлиняется: as**u**-u, puh**u**-u.

Личные окончания	Личные местоимения	asua	жить
-n	minä	asu-**n**	я живу
-t	sinä	asu-**t**	ты живёшь

* гласная основы
** с соблюдением закона гармонии гласных

Урок
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
словарь

Личные окончания	Личные местоимения	asua	жить
удлинение гласной	hän	asu-**u**	он, она живёт
-mme	me	asu-**mme**	мы живём
-tte	te	asu-**tte**	вы живёте
-vat	he	asu-**vat**	они живут

1-е лицо	puhu-**n**	я говорю	puhu-**mme**	мы говорим
2-е лицо	puhu-**t**	ты говоришь	puhu-**tte**	вы говорите
3-е лицо	puhu-**u**	он/она говорит	puhu-**vat**	они говорят

Упражнение 5. Переведите на русский язык.
1. Minä puhun kiinaa.
2. Sinä puhut espanjaa.
3. Laura puhuu italiaa.
4. Kurt ja Lisa puhuvat saksaa.
5. Me puhumme norjaa.
6. Lars puhuu tanskaa.
7. Vera puhuu venäjää.

Упражнение 6. Проспрягайте глагол puhua *говорить*.
1. Hän _________ suomea.
2. Minä _________ englantia ja saksaa.
3. Me _________ ranskaa.
4. Mitä kieltä te _________?
5. Sinä _________ espanjaa.
6. Voldemar ja Anna _________ puolaa.
7. Malene _________ tanskaa ja arabiaa.

Упражнение 7. На каком языке они говорят? Сделайте по образцу:
Silvia on italialainen. → Hän puhuu italiaa.

1. Moníka on saksalainen. ____________________
2. Salvador on espanjalainen. ____________________
3. Helena on bulgarialainen. ____________________
4. Diego on argentinalainen. ____________________
5. Diana on englantilainen. ____________________
6. Indira on intialainen. ____________________
7. Noora on norjalainen. ____________________
8. Hatiko on japanilainen. ____________________
9. Feruz on turkkilainen. ____________________
10. John on amerikkalainen. ____________________

Упражнение 8. Проспрягайте глаголы, соблюдая правило гармонии гласных, и выучите их.

Matkustaa путешествовать: minä ________, sinä ________, hän ________, me ________, te ________, he ________.

Laulaa петь: minä ________, sinä ________, hän ________, me ________, te ________, he ________.

Tanssia танцевать: minä ________, sinä ________, hän ________, me ________, te ________, he ________.

katsoa смотреть: minä ________, sinä ________, hän ________, me ________, te ________, he ________.

sanoa сказать: minä ________, sinä ________, hän ________, me ________, te ________, he ________.

istua сидеть: minä ________, sinä ________, hän ________, me ________, te ________, he ________.

seisoa стоять: minä ________, sinä ________, hän ________, me ________, te ________, he ________.

maksaa платить, стоить: minä ________, sinä ________, hän ________, me ________, te ________, he ________.

ostaa покупать: minä ________, sinä ________, hän ________, me ________, te ________, he ________.

nauraa смеяться: minä ________, sinä ________, hän ________, me ________, te ________, he ________.

kysyä спрашивать: minä ________, sinä ________, hän ________, me ________, te ________, he ________.

Упражнение 9. Проспрягайте глаголы.

1. istua — Liisa ________.
2. maksaa — Minä ________. Kuka ________?
3. ostaa — Minna ja Juhani ________ talon (дом).
4. nauraa — Sinä ________ usein (часто).
5. katsoa — Me ________ eteenpäin (вперёд).
6. seisoa — Te ________.
7. asua — He ________ hotellissa. Missä hän ________?
8. kysyä — Poika ________ usein.

Упражнение 10. Переведите на финский язык. Обратите внимание на то, как изменяются слова при их заимствовании этим языком.

Европа, евро, валюта, президент, кофе, чай, бумага, концерт, радио, телевидение, помидор, кенгуру, министр.

Урок

1 2 **3** 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 словарь

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 1. (на выбор)
1. Kiitos hyvää; Hyvää, kiitos. 2. Hyvin, kiitos. 3. Kiitos samoin 4. Ei se mitään 5. Kuulemiin 6. Samoin.

Упражнение 2
a) Hyvää iltaa!, Iltaa! b) Hyvää huomenta! c) Hyvää yötä! d) Hyvää päivää!, Päivää!

Упражнение 3
1. Anteeksi 2. Ei se mitään 3. Olkaa hyvä 4. Ole hyvä 5. Kiitos; Kiitoksia; Kiitti 6. Kiitos

Упражнение 4
helsinkiläinen; moskovalainen; berliinilainen; italialainen; kiinalainen; japanilainen; porvoolainen; pariisilainen; kanadalainen; virolainen; varsovalainen; lontoolainen

Упражнение 5
1. Я говорю по-китайски. 2. Ты говоришь по-испански. 3. Лаура говорит по-итальянски. 4. Курт и Лиса говорят по-немецки. 5. Мы говорим по-норвежски. 6. Ларс говорит по-датски. 7. Вера говорит по-русски.

Упражнение 6
1. puhuu 2. puhun 3. puhumme 4. puhutte 5. puhut 6. puhuvat 7. puhuu.

Упражнение 7
1. Hän puhuu saksaa 2. espanjaa 3. bulgariaa 4. espanjaa 5. englantia 6. hintiä 7. norjaa 8. japania 9. turkkia 10. englantia

Упражнение 8
matkustaa: matkustan, matkustat, matkustaa, matkustamme, matkustatte, matkustavat; laulaa: laulan, laulat, laulaa, laulamme, laulatte, laulavat; tanssia: tanssin, tanssit, tanssii, tanssimme, tanssitte, tanssivat; katsoa: katson, katsot, katsoo, katsomme, katsotte, katsovat; sanoa: sanon, sanot, sanoo, sanomme, sanotte, sanovat; istua: istun, istut, istuu, istumme, istutte, istuvat; seisoa: seison, seisot, seisoo, seisomme, seisotte, seisovat; maksaa: maksan, maksat, maksaa, maksamme, maksatte, maksavat; ostaa: ostan, ostat, ostaa, ostamme, ostatte, ostavat; nauraa: nauran, naurat, nauraa, nauramme, nauratte, naruavat; kysyä: kysyn, kysyt, kysyy, kysymme, kysytte, kysyvät.

Упражнение 9
1. istuu 2. maksan; maksaa 3. ostavat 4. itket 5. katsomme 6. seisotte 7. asuvat 8. kysyy

Упражнение 10
Eurooppa, euro, valuutta, presidentti, kahvi, tee, paperi, konsertti, radio, televisio, tomaatti, kenguru, ministeri

УРОК 4
KAPPALE 4

ГРАММАТИКА

ЧЕРЕДОВАНИЕ СТУПЕНЕЙ СОГЛАСНЫХ
ASTEVAIHTELUT

Показателем множественного числа в номинативе nominatiivi (соответствует именительному падежу в русском языке) является **-t**, который присоединяется к гласной основе. Гласной основой называется основа, оканчивающаяся на гласную.

kirj**a** + **-t** → kirja*t* книга – книги
kiss**a** + **-t** → kissa*t* кошка – кошки
tal**o** + **-t** → talo*t* дом – дома

Если исконно финское слово (незаимствованное, как например, bussi, passi) состоит из двух слогов и последний слог оканчивается на **-i**, то последний гласный **-i** меняется на **-e**.

-i→ **-e**
kiel**i** + **-t** → kiel*et* язык – языки
nim**i** + **-t** → nim*et* имя – имена
pien**i** + **-t** →pien*et* маленький – маленькие
hirv**i** + **-t** →hirv*et* лось – лоси
laps**i** + **-t** →laps*et* ребёнок – дети

Обратите внимание на то, что чередование гласных **-i**→**-e** происходит только в двусложных словах финского происхождения. Чётких правил, как определить, заимствованное слово или исконное, не существует. Эти слова усваиваются по мере изучения языка.

В трёхсложных и других многосложных словах подобного чередования в формах единственного числа не происходит, например:

laituri + -t → laiturit пристань, перрон – пристани, перроны
ministeri + -t → ministerit министр – министры

Если существительное стоит в номинативе nominatiivi множественного числа, то и прилагательное, местоимение и числительное, стоящие перед ним, ставятся в форму номинатива множественного числа.

Pieni talo маленький дом → pienet talot маленькие дома

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 1. Составьте словосочетания по модели «прилагательное+существительное» и образуйте формы множественного числа.

Malli (образец): vaikea kieli – vaikeat kielet

1. talo 2. maa 3. kirja 4. kynä 5. lapsi 6. nimi 7. laituri 8. hirvi

Слова к упражнению

harmaa	серый
korkea	высокий
jännittävä	захватывающий
pitkä	длинный
suuri	большой
vaikea	сложный, трудный
vihreä	зелёный

Упражнение 2. Образуйте форму множественного числа.

1. Teksti on vaikea. ______________________________
2. Meri on syvä. ______________________________
3. Päivä on hauska. ______________________________
4. Yö on pitkä. ______________________________
5. Kynä on musta. ______________________________
6. Kirja on harmaa. ______________________________
7. Lapsi on pieni. ______________________________
8. Puu on vanha. ______________________________
9. Saari on suuri. ______________________________
10. Sieni on pieni. ______________________________

Слова к упражнению

meri (mere-)	море
syvä	глубокий
puu	дерево
vanha	старый
saari (saare-)	остров
sieni (siene-)	гриб
hauska	весёлый
yö	ночь
kynä	карандаш

ВОПРОСИТЕЛЬНЫЕ СЛОВА MIKÄ? MITÄ?

Вопросительное слово mikä? *что?* чаще всего выступает с глаголом olla *быть*.

– **Mikä** tämä **on**?	– Что это?
– Se on kahvila.	– Это кафе.

– **Mikä** tuo **on**?	– Что там?
– Se on ravintola.	– Это ресторан.

Вопросительное слово mitä? *что?* употребляется со всеми остальными глаголами, например: sanoa *сказать*, kysyä *спросить*, puhua *говорить*.

– **Mitä** te **sanotte** aamulla?
– Me sanomme: Huomenta!

– **Mitä** kysyt?
– Minä kysyn: Mikä tämä on?

– **Mitä** kieltä hän **puhuu**?
– Hän puhuu suomea.

– Anteeksi, **mitä**?
– Ei mitään.

Упражнение 3. Выберите mikä или mitä.

a) ________ se on?
Se on kynä.

b) ________ tuo on?
Se on Norja.

c) ________ osoite on?
Se on Kiventie 5.

d) ________ päivä tänään on?
Tänään on perjantai.

e) ________ tämä televisio maksaa?
Se maksaa 1500 euroa.

f) ________ kieltä sinä puhut?
Minä puhun kiinaa.

g) ________ sinä sanot?
Ei mitään.

h) ________ hän kysyy?
Hän kysyy, mitä kieltä sinä puhut.

Слова к упражнению

osoite	адрес
ei mitään	ничего

ОБОЗНАЧЕНИЕ МЕСТА

ОТКУДА ВЫ РОДОМ? MISTÄ TE OLETTE KOTOISIN?

Для обозначения места, откуда кто-то или что-то происходит или берёт начало, к названию места присоединяется окончание падежа элатива elatiivi **-sta/-stä**. Обязательно соблюдайте закон гармонии гласных, например: Saksa – Saksa**sta** *из Германии*; Sveisti – Sveitsi**stä** *из Швейцарии*; Berliini – Berliini**stä** *из Берлина*; Pori – Pori**sta** *из Пори*.

Запомните, что словосочетание «из России» традиционно используется с другим падежом, оканчивающимся на **-ltä**: Venäjä – Venäjä**ltä**.

Обратите внимание, что конечный гласный **-i** в названии Suomi меняется на **-e**: Suomi – Suom**e**sta.

Такие выражения, как olla kotoisin *быть родом*; olla peräisin *происходить из*, всегда употребляются с элативом **-sta/-stä**: Maija on kotoisin Venäjä**ltä**, Petroskoi**sta**. Spagetti on peräisin Italia**sta**.

ЛЕКСИКА

КТО ВЫ? КТО ОНИ? KETKÄ TE OLETTE? MITKÄ NE OVAT? ОТКУДА ВЫ РОДОМ? MISTÄ TE OLETTE KOTOISIN?

Упражнение 4. Прочитайте текст. Расскажите о себе по данному образцу, отвечая на вопросы.

Sukunimi: Mäkinen	Фамилия: Мякинен
Etunimi: Maija	Имя: Майя
Ikä: 20 vuotta	Возраст: 20 лет
Kansalaisuus: suomalainen	Национальность: финка
Äidinkieli: suomi	Родной язык: финский
Kotimaa: Suomi	Родина: Финляндия

Образец
Mikä sinun nimi on? – Minun nimi on **Maija Mäkinen**.
Kuinka vanha sinä olet? – Minä olen **20 vuotta**.
Minkämaalainen sinä olet? – Minä olen **suomalainen**.
Mitä kieltä sinä puhut? – Minä puhun **suomea**.
Mistä olet kotoisin? – Minä olen kotoisin **Suomesta**.

ЗАПОМНИТЕ КОНСТРУКЦИЮ:	Kuinka vanha sinä olet? Minä olen ________ vuotta vanha.	Сколько тебе лет? Мне ________ лет.

Упражнение 5. Используя материал анкеты, напишите по образцу рассказ о том, что персонажи говорят о себе.

Образец
Nimi: Maija Kukkula
Kotimaa: Suomi
Kotikaupunki: Porvoo
Äidinkieli: suomi
Ikä: 18 vuotta

Minä olen Maija Kukkula. Olen suomalainen. Olen kotoisin Porvoosta, Suomesta. Puhun suomea. Olen 18 vuotta.

1. Nimi: Remi Branche
Kotimaa: Ranska
Kotikaupunki: Pariisi
Äidinkieli: ranska
Ikä: 28 vuotta

2. Nimi: Slava Petrov
Kotimaa: Venäjä
Kotikaupunki: Pietari
Äidinkieli: venäjä
Ikä: 15 vuotta

3. Nimi: Ivan Depin
Kotimaa: Sveitsi
Kotikaupunki: Geneva
Äidinkieli: englanti
Ikä: 30 vuotta

ГРАММАТИКА

ЧЕРЕДОВАНИЕ СТУПЕНЕЙ СОГЛАСНЫХ
ASTEVAIHELUT. K-P-T-VAIHTELU

ЧЕРЕДОВАНИЕ СОГЛАСНЫХ K-P-T

Чередование ступеней согласных происходит в именах при образовании форм множественного числа на **-t** и при изменении по падежам, а также в глаголах при

спряжении. Чередованию подвергается только три согласных: **k**, **p**, **t**. Принцип количественного чередования заключается в следующем:

удвоенные согласные **-kk**, **-pp**, **-tt** (сильная ступень) при образовании форм множественного числа и различных падежных форм чередуются с одинарным (слабая ступень)**: -kk → -k**, **-pp → -p**, **-tt → -t.**

-kk → -k, -pp → -p, -tt → -t

ku**kk**o *петух* – ku**k**ot, kir**kk**o *церковь* – kir**k**ot, ta**kk**i *пальто* – ta**k**it; kau**pp**a *магазин* – kau**p**at, pa**pp**i *священник* – pa**p**it, kor**pp**i *ворон* – kor**p**it; ka**t**o *крыша* – ka**t**ot, ma**tt**o *ковёр* – ma**t**ot, ta**tt**i *белый гриб* – ta**t**it, nii**tt**y *луг* – nii**t**yt.

Чередование является качественным, когда на конце слова с одинарным согласным **k**, **p**, или **t** (сильная ступень) появляется согласный, происходит замена звука (то есть образуется слабая ступень): **-k →∞**, **-p → -v**, **-t → -d**.

-k →∞, -p → -v, -t → -d

la**k**i *закон* – lait, ai**k**a *время* – ajat, ko**k**o *размер* – koot; pa**p**u *боб* – pa**v**ut, ra**p**u *рак* – ra**v**ut, kyl**p**y *ванна* – kyl**v**yt; pöy**t**ä *стол* – pöy**d**ät, ka**t**u *улица* – ka**d**ut, so**t**a *война* – so**d**at.

ИСКЛЮЧЕНИЯ

1. Сочетания **-st-**, **-sk-**, **-tk-** не чередуются: te**st**i *тест, испытание* – te**st**it; raka**st**aa *любить* – raka**st**an *я люблю*; kä**sk**y *приказ* – kä**sk**yt; kä**sk**eä *приказывать* – kä**sk**en; po**tk**u *толчок, пинок* – po**tk**ut; po**tk**ia *пинать* – po**tk**in; i**tk**eä *плакать* – i**tk**en.
2. Чередования согласных **-k-p-t** не происходит, если слово оканчивается на две гласные: la**tt***ia* *пол* – la**tt***ia*lla, kei**tt***iö* *кухня* – kei**tt***iö*ssä, va**p***aa* *свободный* – va**p***aa*ssa.

-k- в окружении звуков **-u-/-y-** чередуется со звуком **-v-**: pu**k***u* *костюм* – pu**v**ut, ky**k**y *способность* – ky**v**yt.

K-P-T чередования охватывают всю систему языка.

Глаголы:

-pp → -p

o**pp**ia *учиться* – o**p**in, o**p**it, o**pp**ii, o**p**imme, o**p**itte, o**pp**ivat

-tt → -t

o**tt**aa *брать* – o**t**an, o**t**at, o**tt**aa, o**t**amme, o**t**atte, o**tt**avat

voi**tt**aa *побеждать* – voi**t**an, voi**t**at, voi**tt**aa, voi**t**amme, voi**t**atte, voi**tt**avat

-k → ∞

lu**k**ea *читать* – luen, luet, lu**k**ee, luemme, luette, lu**k**evat

pu**k**ea *одевать* – puen, puet, pu**k**ee, puemme, puette, pu**k**evat

-p→ -v

saa**p**ua *прибывать* – saa**v**un, saa**v**ut, saa**p**uu, saa**v**umme, saa**v**utte, saa**p**uvat

so**p**ia *договариваться* – so**v**in, so**v**it, so**p**ii, so**v**imme, so**v**itte, so**p**ivat

-t→ -d

tie**t**ää *знать* – tie**d**än, tie**d**ät, tie**t**ää, tie**d**ämme, tie**d**ätte, tie**t**ävät

läh**t**eä *отправляться* – läh**d**en, läh**d**et, läh**t**ee, läh**d**emme, läh**d**ette, läh**t**evät

Упражнение 6. Образуйте формы множественного числа. Незнакомые слова вы сможете найти в словаре, данном в конце книги.

A. Kesä ________, pyörä ________, sauna ________, kuva ________, sivu ________, hedelmä ________; pata ________, riita ________, rata ________, seutu ________; vaippa ________, kimppu ________, lippu ________, nippu ________, lappu ________; viikko ________, sukka ________, palkka ________, paikka ________, merkki ________, mansikka ________; laki ________, jalka ________, vika ________, virka ________, sika ________; teltta ________, tyttö ________, matto ________, tontti ________, hattu ________; lupa ________, puku ________.

B. rivi ________, sieni ________, lumi ________, pilvi ________, kivi ________, lehti ________, joki ________, tuomi ________; traktori ________, kulkuri ________, uimari ________, mittari ________, pysäkki ________, heiluri ________, tomaatti ________.

C. hyvä poika ________, pitkä kynä ________, iso talo ________, vanha katu ________, halpa lippu ________, odotettu kutsu ________, leveä tie ________, korkea palkka ________, outo nimi ________, kuuma liemi ________.

Упражнение 7. Укажите формы инфинитива следующих глаголов.

Koen ________, puen ________, poden ________, lähden ________, sidon ________, vedän ________, taon ________, saavun ________, jaan ________, autan ________, maltan ________, kannatan ________

Упражнение 8. Проспрягайте глаголы 1 типа в форме

a. 1-го лица единственного числа:
(kirjoittaa, saattaa, saapua, soittaa, heittää, sanoa, kysyä, auttaa, katsoa, lähteä)
Minä ____
____.

b. 3-го лица единственного числа:
(kunnioittaa, lukea, käskeä, kasvaa, kulkea, oppia, kertoa, piirtää, katsoa)
Hän ____
____.

c. 3-го лица множественного числа:
(auttaa, laulaa, matkustaa, hiihtää, pitää, puhua, lentää, ajaa, voittaa)
He ____
____.

Упражнение 9. Проспрягайте глаголы, учитывая правила чередования ступеней согласных.

A.	
nukkua спать	Minä ____________________
ostaa покупать	Sinä ____________________
loppua кончаться	Filmit ____________________
löytää находить	Me ____________________
luopua отказываться	Te ____________________
luottaa доверять	Hän ____________________
rakastaa любить	Te ____________________
siirtää перемещать	He ____________________
muuttaa иммигрировать, переезжать	Sinä ____________________

B. Hän (kulkea) ____ .
Museossa (olla) __________________________________ vähän tilaa.
Hän (rentoutua) ____ .
Minä (ajaa) ______________________________________ eteenpäin.
Junat (saapua) ____ .
Poika (lukea) ____ .
Tyttö (katsoa) ____________________________________ televisiota.
Minä (puhua) _______________________________________ suomea.
Hän (kysyä) ____ paljon.

ЗАПОМНИТЕ!	vähän – paljon мало – много

Слова к упражнению

ajaa	ехать
eteenpäin	вперёд
juna	поезд
kulkea	ходить, идти
lukea	читать
rentoutua	расслабляться
saapua	прибывать
tila	*зд.* место, пространство

Упражнение 10. Вставьте пропущенные буквы.

-tt- или **-t-**

ottaa: Sinä o...at kynäni. Poliisi o... aa hänet kiinni. Me o...amme kameran mukaan. He o...avat passinsa.

-t- или **-d-**

Äiti – äi...illä, sato – sa...osta, täti – tä...illä, pöytä – pöy...ällä.

-k- или **ø**

käki – kä...t; joki – jo...t; laki – la...t.

Упражнение 11. Переведите на финский язык.

1. Майя – русская. Она из России. 2. Мелиса из Греции. Она гречанка. 3. Альберт – немец. Он из Германии. 4. Я из Петрозаводска, я петрозаводчанин. 5. Иван из Петербурга, он петербуржец. 6. Какой ты национальности? 7. Это русская картина. 8. Это шведская машина. 9. Сколько тебе лет? Мне ____ лет. 10. Какой твой родной язык? Мой родной язык – русский. 11. Он говорит по-немецки. 12. Моему другу 20 лет.

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 1

1. korkea talo – korkeat talot 2. suuri maa – suuret maat 3. jännittävä kirja – jännittävä kirjat 4. vihreä kynä – vihreät kynät 5. hyvä lapsi – hyvät lapset 6. vaikea nimi – vaikeat nimet 7. pitkä laituri – pitkät laiturit 8. harmaa hirvi – harmaat hirvet.

Упражнение 2

1. Tekstit ovat vaikeat 2. Meret ovat syvät 3. Päivät ovat hauskat 4. Yöt ovat pitkät 5. Kynät ovat mustat 6. Kirjat ovat harmaat 7. Lapset ovat pienet 8. Puut ovat vanhat 9. Saaret ovat suuret 10. Sienet ovat pienet.

Упражнение 3

a. mikä b. mikä c. mikä d. mikä e. mitä f. mitä g. mitä h.mitä.

Упражнение 5

1. Minä olen Remi Branche. Olen ranskalainen. Olen kotoisin Pariisista, Ranskasta. Puhun ranskaa. Olen 28 vuotta.
2. Minä olen Slava Petrov. Olen venäläinen. Olen kotoisin Pietarista, Venäjältä. Puhun venäjää. Olen 15 vuotta.
3. Olen Ivan Depin. Olen sveitsiläinen. Olen kotoisin Genevestä, Sveitsistä. Puhun englantia. Olen 30 vuotta.

Упражнение 6

A. Kesät, pyörät, saunat, kuvat, sivut, hedelmät; padat, riidat, radat, seudut; vaipat, kimput, liput, niput, laput; viikot, sukat, palkat, paikat, merkit, mansikat; lait, jalat, viat, virat, siat; teltat, tytöt, matot, tontit, hatut; luvat, puvut.

B. rivet, sienet, lumet, pilvet, kivet, lehdet, joet, jouhet, tuomet; traktorit, kulkurit, uimarit, mittarit, pysäkit, heilurit, tomaatit.

C. hyvät pojat, pitkät kynät, isot talot, vanhat kadut, halvat liput, odotetut kutsut, leveät tiet,
korkeat palkat, oudot nimet, kuumat liemet.

Упражнение 7

Kokea, pukea, potea, lähteä, sitoa, vetää, takoa, saapua, jakaa, auttaa, malttaa, kannattaa

Упражнение 8

a: Minä kirjoitan, saatan, saavun, soitan, heitän, sanon, kysyn, autan, katson, lähden. b: Hän kunnioittaa, lukee, käskee, kasvaa, kulkee, oppii, kertoo, piirtää, katsoo

c: He auttavat, laulavat, matkustavat, hiihtävät, pitävät, puhuvat, lentävät, ajavat, voittavat

Упражнение 9

A. minä nukun, sinä ostat, filmit loppuvat, me löydämme, te luovutte, hän luottaa, te rakastatte, he siirtävät, sinä muutat.

B. Hän kulkee. Museossa on vähän tilaa. Hän rentoutuu. Minä ajan eteenpäin. Junat saapuvat. Poika lukee. Tyttö katsoo televisiota. Minä puhun suomea. Hän kysyy paljon.

Упражнение 10

otat, ottaa, otamme, ottavat; äidillä, sadosta, tädillä, pöydällä; käet, joet, lait

Упражнение 11

1. Maija on venäläinen. Hän on Venäjältä. 2. Melisa on Kreikasta. Hän on kreikkalainen. 3. Albert on saksalainen. Hän on Saksasta. 4. Minä olen Petroskoista. Olen petroskoilainen. 5. Ivan on Pietarista. Hän on pietarilainen. 6. Minkämaalainen sinä olet? 7. Se on venäläinen taulu. 8. Se on ruotsalainen auto. 9. Kuinka vanha sinä olet? Minä olen _____ vuotta vanha. 13. Mikä sinun äidinkieli on? Minun äidinkieli on venäjä. 14. Hän puhuu saksaa. 15. Minun ystävä on 20 vuotta vanha.

УРОК 5
KAPPALE 5

ЛЕКСИКА

СЕМЬЯ
PERHE

Minä olen Mikko. Olen 28 vuotta vanha. Olen tummantukkainen. Minulla on vihreät silmät, on parta ja viikset. Minä olen lyhyt ja tukeva. Minä olen naimisissa. Liisa on minun vaimo. Hän on kaunis, pitkä ja hoikka. Hän on 25 vuotta. Hänellä on ruskeat silmät ja silmälasit. Meillä on lapsi. Hän on vielä vauva. Hänellä on lyhyt tumma tukka. Hän on söpö.

<table>
<tr><td rowspan="2">ЗАПОМНИТЕ КОНСТРУКЦИЮ:</td><td colspan="4">Minulla on... – У меня есть...
Hänellä on ... – У него/неё есть...
Meillä on... – У нас есть...</td></tr>
<tr><td>Minä olen ...
naimisissa.
sinkku =
naimaton.
eronnut.</td><td>Minulla on ...
vaimo.
mies.</td><td>Hänellä on ...
pitkä tukka.
lyhyt tukka.

vihreät silmät.
silmälasit.</td><td>MeilläonÀ
lapsi.
perhe.

auto.</td></tr>
</table>

НОВЫЕ СЛОВА

olla (ole-) naimisissa	быть замужем, быть женатым
äiti	мать
olla (ole-) naimaton = sinkku	незамужний, неженатый
isä	отец
eronnut	разведённый
poika	сын, мальчик
vaimo	жена
tyttö	дочь, девочка
mies	муж, мужчина
sisko	сестра
mummo	бабушка
veli (velje)	брат
vaari, ukko	дедушка
lapsi	ребёнок
tyttöystävä	подруга
sisarukset	брат и сестра
poikaystävä	друг
tukka	волосы

vauva	младенец
söpö	симпатичный
hoikka	стройный
tukeva	полный

ВНЕШНОСТЬ

КАК ОН/ОНА ВЫГЛЯДИТ? MINKÄNÄKÖINEN HÄN ON?

Hän on hoikka.	Он/ она стройный/ стройная.
Hän on tukeva.	Он/она полный/полная.
Hän on tummantukkainen.	Он/она темноволосый/темноволосая.
Hän on lyhyt.	Он/ она невысокий/ невысокая.
Hän on pitkä.	Он/она высокий/ высокая.
Hän on kaunis.	Она красивая (о женщине).
Hän on komea.	Он красивый (о мужчине).
Hän on söpö.	Он/ она хорошенький/хорошенькая (о ребёнке).

РАБОТА

ГДЕ ТЫ РАБОТАЕШЬ? MISSÄ OLET TYÖSSÄ?

– Hei, kuka sinä olet?
– Moi, olen Maiju Jokinen. Mikä sinun nimi on?
– Olen Sirpa. Mikä sinä olet?
– Olen lääkäri sairaalassa. Entä sinä?
– Olen sihteeri toimistossa.

– Missä sinä olet työssä?
– Minä olen työssä pankissa.

ВОПРОС MISSÄ? ГДЕ?

Для того чтобы выразить значение нахождения внутри чего-либо, положения в замкнутом пространстве, отвечающее на вопрос ***где?*** и в русском языке обозначающееся предлогом ***в***, в финском языке используется окончание **-ssa/-ssä**, которое присоединяется к имени существительному и прилагательному: hotelli – (mi**ssä**?) hotelli**ssa** *в гостинице*; Moskova – (mi**ssä**?) Moskova**ssa** *в Москве*; teatteri – (mi**ssä**?) teatteri**ssa** *в театре*; Suom**i** – (mi**ssä**?) Suom**essa** *в Финляндии*; Ranska – (mi**ssä**?) Ranska**ssa** *во Франции*; koulu – (mi**ssä**?) koulu**ssa** *в школе*; yliopisto – (mi**ssä**?) yliopisto**ssa** *в университете*.

НОВЫЕ СЛОВА

ammatti	профессия
bussinkuljettaja, bussikuski	водитель автобуса
kauppa	магазин

kokki	повар
laulaja	певец, певица
lääkäri	врач
leipuri	пекарь
myyjä	продавец
näyttelijä	актёр, актриса
näyttelijä	актёр, актриса
opettaja	преподаватель
pankki	банк
pankkivirkailija	сотрудник банка
ravintola	ресторан
sairaala	больница
sairaanhoitaja	медсестра
sihteeri	секретарь
tähtitieteilijä	астроном
kassanhoitaja	кассир
taiteilija	художник
toimisto	офис, редакция
yliopisto	университет

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 1. Укажите стрелками, кто где работает. Составьте предложение по образцу:

Malli: Kokki Juha on työssä ravintolassa.

1. pankkivirkailija Heikki Kuusinen	a. toimistossa
2. lääkäri Sirkka Seilonen	b. kaupassa
3. sihteeri Ritva Laine	c. yliopistossa
4. opettaja Matti Koskela	d. sairaalassa
5. myyjä Timo Viitanen	e. pankissa
6. näyttelijä Leila Mäkinen	f. teatterissa

Упражнение 2. Переведите название профессий.

1. ministeri Ivanov 2. presidentti Halonen 3. pianisti Mustonen 4. historikko Karamzin 5. kirurgi Pirogov 6. filosofi Vernadski 7. lehtori Korhonen 8. leipuri Palanen 9. näyttelijä Greta Garbo 10. tähtitieteilijä Galileo 11. taiteilija Repin 12. bussinkuljettaja Hirvi 13. sairaanhoitaja Ruisku 14. kassanhoitaja Punta 15. laulaja Kallas

Упражнение 3. Используйте конструкцию Minulla on, добавив к местоимению усилительную частицу **-kin** со значением *тоже*, *также*.

Malli: – Minulla on kissa. (minä) – Niin minullakin on kissa.

1. Minulla on lapsi. (hän) ______________________________
2. Minulla on koira. (me) ______________________________
3. Minulla on kaunis vaimo. (minä) ______________________________

4. Minulla on vanha kirja. (hän) ____________________
5. Hänellä on pitkä tukka. (minä) ____________________
6. Minulla on televisio. (me) ____________________
7. Hänellä on poika. (me) ____________________

ГРАММАТИКА

ВОПРОСИТЕЛЬНАЯ ЧАСТИЦА -KO/-KÖ

– Olet**ko** suomalainen?
– Kyllä, olen.

– On**ko** hän ulkomaalainen?
– Joo, hän on ulkomaalainen. Hän on Berliinistä.

– Puhut**ko** venäjää?
– Puhun.

Вопросительная частица **-ko/-kö** присоединяется к глаголу или любому другому слову, которое хотят уточнить. Вопросительная частица всегда стоит после окончания.
Puhu*n*+**ko**?, asu*t*+**ko**?, kysy*y*+**kö**?, ole*n*+**ko**?

Утвердительное предложение	Вопросительное предложение
Minä puhun.	Puhu**n**ko?
Sinä puhut.	Puhu**t**ko?
Hän puhuu.	Puhu**u**ko?
Me puhumme.	Puhu**mme**ko?
Te puhutte.	Puhu**tte**ko?
He puhuvat.	puhu**vat**ko?

Слово с вопросительной частицей **-ko/-kö** всегда начинает вопросительное предложение.
Minä puhun venäjää.

Puhun**ko** minä venäjää?

Hän on ulkomaalainen.

On**ko** hän ulkomaalainen.

Вопросительную частицу **-ko/-kö** можно присоединить к любому слову, которое надо уточнить.
– Mistä hän on? Moskovasta**ko**?
– Kyllä. Hän on Moskovasta.

– Mitä kieltä hän puhuu? Unkariako?
– Joo, unkaria.

ОТРИЦАТЕЛЬНАЯ ФОРМА ГЛАГОЛА
NEGATIIVISET VERBIMUODOT

– Asuuko Remi Suomessa?
– Ei. Remi ei asu Suomessa. Hän asuu Ranskassa.

– Puhuvatko he japania?
– Eivät. He puhuvat kiinaa.

– Onko Jean Sibelius saksalainen?
– Ei ole. Hän on suomalainen.

Отрицательная форма глаголов в настоящем времени образуется с помощью отрицательного глагола **e-**, изменяющегося по лицам и числам, и основы глагола.

Отрицательный глагол e-

en
et
ei + основа глагола в 1-м лице ед. ч.
emme
ette
eivät

Основу глагола получают, отбросив личное окончание от глагола в 1-м лице единственного числа: puhua *говорить*: **puhu**-n → emme **puhu**; olla *быть*: **ole**-n → he eivät **ole**.

kysyä *спрашивать*: minä kysyn → основа kysy-
en kysy
et kysy
ei kysy
emme kysy
ette kysy
eivät kysy

puhua говорить: minä puhun → puhu-
en puhu
et puhu
ei puhu
emme puhu
ette puhu
eivät puhu

Инфинитив	Утвердительное предложение	Отрицательное предложение			
			Отрицательная частица	Основа глагола	
Olla	Minä olen venäläinen.	Minä	**en**	*ole*	venäläinen.
Asua	Sinä asut Pietarissa.	Sinä	**et**	*asu*	Pietarissa.
Puhua	Hän puhuu suomea.	Hän	**ei**	*puhu*	suomea.

Инфинитив	Утвердительное предложение	Отрицательное предложение			
			Отрицательная частица	Основа глагола	
Kysyä	Me kysymme paljon.	Me	**emme**	*kysy*	paljon.
Laulaa	Te laulatte hyvin.	Te	**ette**	*laula*	hyvin.
Tanssia	He tanssivat harvoin.	He	**eivät**	*tanssi*	harvoin.

Обратите внимание на то, что в глаголах 1-го типа (на **-a**, **-ä**) происходит **K-P-T** чередование, например: ottaa *брать* – otan *я беру* → en ota, et ota, ei ota, emme ota, ette ota, eivät ota; lukea *читать* – luen *я читаю* → en lue, et lue, ei lue, emme lue, ette lue, eivät lue.

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 4. Задайте вопрос.
Malli: Te olette työssä. – Oletteko työssä?

1. Sinä olet toimistossa. ______________________________
2. Me puhumme suomea. ______________________________
3. Sinä maksat.______________________________
4. Hän ajaa eteenpäin.______________________________
5. Te asutte hotellissa. ______________________________
6. Me opimme suomea. ______________________________
7. He asuvat Ruotsissa. ______________________________

Упражнение 5. Проспрягайте глагол в отрицательной форме.
1. Pekka _________ ole venäläinen. 2. Sinä _________ puhu kiinaa. 3. He _________ asu Porvoossa. 4. Me _________ ole hotellissa. 5. Te _________ kysy mitään. 6. Se _________ ole ravintola. 7. Minä _________ katso televisiota. 8. He _________ maksa kahvilassa. 9. Te _________ puhu suomea hyvin. 10. Ne _________ ole kotona.

Упражнение 6. Ответьте утвердительно.
Malli: Ettekö opi suomea? – Kyllä me opimme.

1. Etkö ota? ______________________________
2. Eikö juna saavu? ______________________________
3. Eiväkö lapset lue? ______________________________
4. Eikö poika lue? ______________________________
5. Ettekö nuku? ______________________________
6. Emmekö osta? ______________________________
7. Eikö hän ota?______________________________
8. Eivätkö he opi?______________________________
9. Enkö rakasta? ______________________________
10. Eikö hän muuta? ______________________________

Упражнение 7. Сделайте отрицательное предложение.
1. Te rakastatte. Te______________________________
2. Leena muuttaa. Leena______________________________

3. Minä rentoudun. Minä ______________________
4. Museossa on vähän tilaa. Museossa ______________________
5. Minä ajan eteenpäin. Minä ______________________
6. Junat saapuvat. Junat ______________________
7. Tyttö katsoo televisiota. Tyttö ______________________
8. Hän kysyy paljon. Hän______________________

Упражнение 8. Напишите вопросительные предложения с частицей **-ko/-kö**:
Malli: Te olette Suomessa. – Oletteko (te) Suomessa?

1. Me olemme Moskovassa. ______________________
2. Hän on suomalainen. ______________________
3. He asuvat Tukholmassa.______________________
4. Sinä puhut suomea.______________________
5. Te olette museossa. ______________________
6. Minä en matkusta. ______________________

Упражнение 9. Переведите на финский язык.
1. Говорите ли вы по-фински? 2. Он из Финляндии? 3. Стоит ли эта книга 25 евро? 4. Ты танцуешь? 5. Кто оплачивает в ресторане? 6. Живут ли Матти и Лииса в Йоенсу? 7. Что это такое? 8. Как тебя зовут? 9. Какой сегодня день недели? 10. Что он спрашивает?

Упражнение 10. Ответьте на вопросы.
1. Oletko suomalainen?______________________
2. Puhutko suomea? ______________________
3. Onko tänään maanantai? ______________________

ПРИТЯЖАТЕЛЬНЫЕ МЕСТОИМЕНИЯ MINUN, SINUN, TEIDÄN, MEIDÄN

Притяжательные местоимения отвечают на вопрос kenen? чей? чья? чьё?

minun	мой
sinun	твой
hänen	его/её
meidän	наш
teidän	ваш
heidän	их

Tämä talo on **minun**. Этот дом мой.
Tämä on **minun** talo. Это мой дом.
Tämä talo on s**inun**. Этот дом твой.
Tämä on **sinun** talo. Это твой дом.
Hänen nimi on Maija. Её имя Майя.

Урок
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
словарь

ПРИТЯЖАТЕЛЬНЫЕ СУФФИКСЫ
OMISTUSLIITTEET

В письменном и официальном языке употребляются притяжательные суффиксы. Соответствующий притяжательный суффикс присоединяется к имени существительному, а именно к гласной основе слова (подробнее о гласной основе см. ниже, урок 6).

Притяжательное местоимение	Притяжательный суффикс	Перевод
(minun)	auto**ni**	мой автомобиль
(sinun)	auto**si**	твой автомобиль
Hänen	Auto**nsa**	его/её автомобиль
(meidän)	Auto**mme**	наш автомобиль
(teidän)	Auto**nne**	ваш автомобиль
Heidän	Auto**nsa**	их автомобиль

Tässä on uusi auto**ni**. — Вот мой новый автомобиль.
Mikä **sinun** nime**si** on? — Как тебя зовут?
Hänen nime**nsä** on Heli Kokkonen. — Её зовут Хели Кокконен.

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 11. Добавьте соответствующий притяжательный суффикс, обращая внимание на притяжательное местоимение.

A. Minun kirja____, heidän televisio____, meidän maa____, sinun ystävä____, hänen sukunime____, teidän äidinkiele____, hänen kamera____. Tämä on minun talo____. Talo____ on uusi ja kaunis. Tässä on auto____. Hänen nime____ on Katri Jokinen. Meidän kotimaa____ on Suomi.

B. Переведите на финский язык.

Мой телевизор ________, мой дом ________, их фильм ________, их родной город ________, ваш офис ________, ваше имя ________, твоя жена ________, твоя профессия ________, наш врач ________, наша страна ________, её родной язык ________, его ресторан ________.

ЛЕКСИКА

Прочитайте, переведите текст

Minun perheeni

Minä olen Sirkka Järvinen, olen 40 vuotta vanha. Olen naimisissa. Minun mies on Esa Järvinen. Esa on 45 vuotta vanha. Olen lääkäri sairaalassa ja Esa on työssä toimistossa. Puhun suomea, ruotsia ja vähän englantia. Esa puhuu suomea, ruotsia, englantia ja ranskaa. Äidinkielemme on suomi. Kotikaupunkimme on Turku. Meidän talomme on iso ja mukava.

Maija on meidän tyttömme. Hän on 15 vuotta. Poikamme Seppo on 19 vuotta. Maija ja Seppo ovat sisarukset. Maija on vielä koululainen ja Seppo on opiskelija. Seppo oppii ranskaa, englantia ja saksaa.

Remi on meidän ranskalainen ystävämme. Hän on 20 vuotta. Hänen kotikaupunkinsa on Pariisi. Remi opiskelee Ranskassa. Kesällä Seppo ja Remi matkustavat yhdessä.

Слова к тексту

Iso	большой
mukava	удобный
opiskelija	студент
ystävä	друг
asua	жить
opiskella (opiskele-)	учиться
yhdessä	вместе
kesällä	летом
koululainen	школьник

Упражнение 12

А. Дополните характеристики, опираясь на текст.

1. Sirkka Järvinen, äiti (vaimo), 40 vuotta, lääkäri.
2. Esa Järvinen, ________________________________ .
3. Maija, ________________________________ .
4. Seppo, ________________________________ .
5. Remi, ________________________________ .
6. Maija sanoo: Minun veli on __________ . Seppo sanoo: Minun sisko on __________ .
7. ________________________________ : Me olemme sisarukset.

В. Отметьте, правильно высказывание или нет.

	kyllä да	ei нет
1. Sirkka Järvinen on professori yliopistossa.		
2. Remi asuu Saksassa.		
3. Maija ja Seppo ovat sisarukset.		
4. Seppo ja Remi puhuvat englantia.		

Упражнение 13. Переведите на финский язык.

1. Извините, я плохо говорю по-фински. 2. Анна – русская. Она не говорит по-фински. 3. Говорит ли Реми по-английски? Он живёт во Франции. – Конечно, он говорит по-английски очень хорошо. 4. Они говорят по-фински очень плохо. 5. Мы говорим только по-русски. 6. Они говорят по-немецки довольно хорошо. 7. К сожалению, мы плохо говорим по-фински. 8. Они говорят немного по-фински. 9. Я говорю только по-русски. 10. Говорит ли Майя по-фински? Конечно, она финка.

Слова к упражнению

huonosti	плохо
vain	только
oikein hyvin	очень хорошо

aika hyvin	довольно хорошо
totta kai	конечно
ikävä kyllä	к сожалению
hyvin huonosti	очень плохо
hyvin	хорошо

Прочитайте текст

Leila Salonen

Leila Salonen on nuori kaunis nainen. Hän on 23 vuotta. Leila on suomalainen. Salonen on myyjä. Leila matkustaa paljon. Hän puhuu englantia, suomea, ruotsia ja vähän venäjää. Ystävät kysyvät, onko vaikea oppia venäjää? Leila sanoo: Kyllä, se on vaikea. Venäjä on vaikea kieli. Leila on hyvin ahkera ja oppii venäjää joka päivä. Ahkeruus voittaa kaiken.

Leila tekee työtä Venäjällä. Venäjä on iso maa. Nyt Leila Salonen on Moskovassa. Moskova on iso ja kaunis kaupunki.

Слова к тексту

joka päivä	каждый день
kaikki	всё

Упражнение 14. Ответьте на вопросы к тексту.

1. Kuka nainen on? ____________________
2. Kuinka vanha Leila on? ____________________
3. Mitä kieliä Leila puhuu? ____________________
5. Onko venäjä helppo kieli? ____________________
6. Onko Moskova iso kaupunki? ____________________

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 1
1.e 2.d 3.a 4. c 5.b 6. f

Упражнение 2
1. министр 2. президент 3. пианист 4. историк 5. хирург 6. философ 7. лектор 8. пекарь 9. актриса 10. астроном 11. художник 12. водитель автобуса 13. медсестра 14. кассир 15. певица

Упражнение 3
1. Niin hänelläkin 2. Niin minullakin 3. Niin minullakin 4. Niin hänelläkin 5. Niin minullakin 6. Niin hänelläkin 7. Niin minullakin

Упражнение 4
1. Oletko toimistossa? 2. Puhummeko suomea? 3. Maksatko? 4. Ajaako hän eteenpäin? 5. Asutteko hotellissa? 6. Opimmeko suomea? 7. Asuvatko he Ruotsissa?

Упражнение 5
1. ei 2. et 3. eivät 4. emme 5. ette 6. ei 7. en 8. eivät 9. ette 10. eivät

Упражнение 6
1. Kyllä minä otan. 2. Kyllä juna saapuu. 3. Kyllä lapset leikkivät. 4. Kyllä poika lukee. 5. Kyllä me nukumme. 6. Kyllä me ostamme. 7. Kyllä hän löytää. 8. Kyllä he luottavat. 9. Kyllä minä rakastan. 10. Kyllä hän muuttaa.

Упражнение 7
1. Te ette rakasta. 2. Leena ei muuta. 3. Minä en rentoudu. 4. Museossa ei ole vähän tilaa. 5. Minä en aja eteenpäin. 6. Junat eivät saavu. 7. Tyttö ei katso televisiota. 8. Hän ei kysy paljon.

Упражнение 8
1. Olemmeko (me) Moskovassa? 2. Onko (hän) suomalainen? 3. Asuvatko he Tukholmassa? 4. Puhutko (sinä) suomea? 5. Oletteko (te) museossa? 6. Enkö (minä) matkusta?

Упражнение 9
1. Puhutteko suomea? 2. Onko hän Suomesta? 3. Maksaako tämä kirja 25 euroa? 4. Tanssitko? 5. Kuka maksaa ravintolassa? 6. Asuvatko Matti ja Liisa Joensuussa? 7. Mikä tämä on? 8. Mikä sinun nimi on? 9. Mikä päivä tänään on? 10. Mitä hän kysyy?

Упражнение 11
A. minun kirjani, heidän televisionsa, meidän maamme, sinun ystäväsi, hänen sukunimensä, teidän äidinkielenne, hänen kameransa. Tämä on minun taloni. Taloni on uusi ja kaunis. Tässä on kaverini. Hänen nimensä on Katri Jokinen. Meidän kotimaamme on Suomi.
B. minun televisioni, minun taloni, heidän filminsä, heidän kotikaupunkinsa, teidän toimistonne, teidän nimenne, sinun vaimosi, sinun ammattisi, meidän lääkärimme, meidän maamme, hänen kotikielensä, hänen ravintolansa.

Упражнение 12
2. Isä (mies), 45 vuotta, virkailija 3. Tyttö (tytär), 15 vuotta, opiskelija 4. Poika, 19 vuotta, opiskelija 5. Ystävä, 20 vuotta, opiskelija 6. Seppo; Maija 7. Maija ja Seppo sanovat.

Упражнение 13
1. Anteeksi, minä puhun suomea huonosti. 2. Anna on venäläinen. Hän ei puhu suomea. 3. Puhuuko Remi englantia. Hän asuu Ranskassa. – Totta kai! Hän puhuu englantia oikein hyvin. 4. He puhuvat suomea hyvin huonosti. 5. Me puhumme vain venäjää. 6. He puhuvat saksaa aika hyvin. 7. Ikävä kyllä, emme puhu suomea. 8. He puhuvat suomea vähän. 9. Puhun vain venäjää. 10. Puhuuko Maija suomea? Totta kai, hän on suomalainen.

Упражнение 14
1. Nainen on Leila Salonen. 2. Leila on 23 vuotta. 3. Kyllä, Leila matkustaa paljon. 4. Leila puhuu englantia, suomea, ruotsia ja vähän venäjää. 5. Ei, venäjä ei ole helppo kieli. Se on vaikea kieli. 6. Kyllä, Moskova on iso kaupunki.

УРОК 6
KAPPALE 6

ЛЕКСИКА

СКОЛЬКО ВРЕМЕНИ? MITÄ KELLO ON? KELLONAIKA
МОЙ РАБОЧИЙ ДЕНЬ TYÖPÄVÄNI

Для обозначения текущего времени при ответе на вопрос Mitä kello on? или Paljon-ko kello on? *Сколько времени?* употребляется выражение Kello on... *Время*...

Kello on kuusi.	Время шесть часов.
Kello on puoli kuusi.	Время половина шестого.
Vaille *без*	
Kello on kymmenen vaille kuusi.	Время без десяти минут шесть.
Yli *сверх, более*	
Kello on kymmenen yli kuusi.	Время десять минут седьмого.
Tasan *ровно*	
Kello on tasan kuusi.	Время ровно шесть часов.

Tasan
12

9 yli **vaille 3**

6
puoli

ПОЛЕЗНЫЕ ВЫРАЖЕНИЯ

Tasan yksi.	Ровно час.
Melkein kolme.	Почти три.
Vähän vaille kaksi.	Скоро два.
Vähän yli kaksi.	Начало третьего.
Kello on neljä aamulla. = 4 a.m.	Четыре часа утра.
Kello neljä iltapäivällä. = 4 p.m.	Четыре часа (16.00).
Kello kymmenen illalla. = 10 p.m.	Десять часов вечера (22.00).
Kello yksi yöllä. = 1 a.m.	Час ночи.

В Финляндии в официальных сообщениях принята 24-часовая система времяисчисления.

Mihin aikaan juna saapuu? – Kello kahdeksantoista viisitoista.
Когда поезд прибывает? – В 18.15.

Mihin aikaan elokuva alkaa? – Kello kaksikymmentäkaksi.
Когда фильм начинается? – В 22.00.
Mihin aikaan elokuva loppuu? – kello puoli kaksikymmentäkolme.
Когда фильм заканчивается? – В 23.30.

Обратите внимание на форму вопроса: Milloin? Когда? – Mihin aikaan? Во сколько? Сравните:

– Milloin tulet? – Когда ты придёшь?
– Tiistaina. – Во вторник.
– Mihin aikaan? – Во сколько?
– En ole varma. Noin kello neljä. – Точно не знаю. Около четырёх.

Для выражения периодически повторяющегося времени (например, времени года, части суток) используются конструкции в падежной форме на **-lla/-llä** (падеж adessii-vi). Окончание **-lla/-llä** присоединяется к основе слова: aamu + -lla → aamulla *утром*, kesä + -llä → kesällä *летом*.

aamu	утро	päivä	день	ilta	вечер	yö	ночь
aamu**lla**	утр**ом**	päivä**llä**	дн**ём**	illa**lla**	вечер**ом**	yö**llä**	ночь**ю**
talvi	зима	kevät	весна	kesä	лето	syksy	осень
talve**lla**	зимой	kevää**llä**	весной	kesä**llä**	летом	syksy**llä**	осенью

aamu	aamupäivä	päivä	iltapäivä	ilta	keskiyö	yö
aamu**lla**	aamupäivä**llä**	päivä**llä**	iltapäivä**llä**	illa**lla**	keskiyö**llä**	yö**llä**
07.30	11.00	13.00	15.30	18.00	24.00	01.00

Название месяца состоит из двух слов, первый компонент обозначает природное явление, второй – месяц, например: helmi *жемчуг* + kuu *луна* = helmikuu *февраль*.

	Название месяца	Когда?	Перевод на русский
tammi дуб	tammikuu	tammikuu**ssa**	в январе
helmi жемчуг	helmikuu	helmikuu**ssa**	в феврале
maali краска	maaliskuu	maaliskuu**ssa**	в марте
huhti пожог	huhtikuu	huhtikuu**ssa**	в апреле
touko яровой сев	toukokuu	toukokuu**ssa**	в мае
kesä лето	kesäkuu	kesäkuu**ssa**	в июне
heinä сено, трава	heinäkuu	heinäkuu**ssa**	в июле
elo хлеб, жито	elokuu	elokuu**ssa**	в августе
syksy осень	syyskuu	syyskuu**ssa**	в сентябре
loka грязь	lokakuu	lokakuu**ssa**	в октябре

	Название месяца	Когда?	Перевод на русский
marras грязь, смешанная с водой	marraskuu	marraskuu**ssa**	в ноябре
joulu Рождество	joulukuu	joulukuu**ssa**	в декабре
tammikuu	январь	названия месяцев имеют окончание **-ssa** при вопросе «когда?»	
tammikuu**ssa**	в январе		

Упражнение 1. Который час? Mitä kello on?
a) 10.00 b) 20.00 c) 13.00 d) 23.00 e) 11.45, 23.45 f) 9.30, 21.30 g) 1.30, 13.30 h) 12.05 i) 19.25 j) 19.35

Упражнение 2. Добавьте нужные реплики.
– Hei hei. Nähdään.
– ____________?
– Huomenna.
– ____________?
– Kello yhdeksän illalla.

Упражнение 3. Раскройте скобки, поставив слова в нужную падежную форму.
1. ________ (aamu) minä olen Pietarissa.
2. ________ (talvi) on kylmä kausi.
3. ________ (maanantai) on vaikea päivä.
4. Liisa saapuu ________ (keskiviikko).
5. ________ (lauantai) ja ________ (sunnuntai) ovat viikonloppu.
6.________ (kevät) linnut laulavat.
7. ________ (kesä) on hauska aika.
8. ________ (kesä) aurinko paistaa.
9. ________ (syksy) on lyhyt.
9. ________ (marraskuu) sataa usein.
10. ________ (päivä) olen työssä.
11. Suomessa ________ (talvi) on pitkä ja ________ (kesä) on lyhyt.

Слова к упражнению

kausi	период
kylmä	холодный
viikonloppu	конец недели
aurinko	солнце
paistaa	*зд.* сиять
lyhyt	короткий

Упражнение 4. Ответьте кратко на вопрос.
1. Когда люди обычно завтракают? (название времени суток) ____________________
2. Когда в Европе празднуют Новый год? (название месяца) ____________________
3. В каком месяце вы родились?____
4. В каком месяце вы любите отдыхать? ____________________________________

5. Когда люди обычно спят? ____________________
6. Когда люди обычно работают? ____________________
7. Во сколько вы обычно обедаете? ____________________
8. Во сколько вы обычно ужинаете? ____________________
9. В какой день недели вы отдыхаете? ____________________
10. Какой первый день недели? ____________________
11. Какой последний день недели? ____________________
12. Какой последний месяц в году? ____________________
13. Какой третий месяц в году? ____________________
14. Назовите первый месяц лета в Финляндии. ____________________
15. Назовите последний месяц осени в Финляндии. ____________________
16. Назовите седьмой месяц в году. ____________________
17. Назовите, в каком месяце самая длинная ночь. ____________________
18. Назовите, в каком месяце самый длинный день. ____________________
19. Назовите ваш любимый месяц. ____________________
20. Назовите ваше любимое время суток. ____________________

Упражнение 5

А. Переведите на русский язык, используя словарь.

1. Eikö tänään ole tiistai? 2. Onko tänään torstai? 3. Millainen sää tänään on? 4. Kesä on kaunis vuodenaika. 5. Talvella minä hiihdän, kesällä matkustan.

В. Переведите на финский язык.

1. Сегодня хороший день. 2. Зимой мы катаемся на лыжах. 3. Днём я читаю. 4. Ночью мы спим. 5. Какой сегодня день недели? 6. В воскресенье мы поём и танцуем. 7. Завтра среда.

Упражнение 6. Составьте слова.

1. sä-kuu-ke	6. tai-maa-nan	11. vä-kon-päi-vii	16. san-ta
2. ko-tou-kuu	7. pu-viik-lop-ko	12. na-men-huo	17. li-y
3. si-vuo	8. kau-kuu-si	13. lu-kuu-jou	18. le-vail
4. ko-viik	9. ko-kes-viik-ki	14. än-tä-nä	19. vä-il-päi-ta
5. vät-ke	10. lo-kel	15. ka-ai	20. yö-ki-kes

ГРАММАТИКА

ADVERBIT. НАРЕЧИЯ

СПРЯЖЕНИЕ ГЛАГОЛОВ 2 И 3 ТИПА VERBITYYPIT 2, 3 [-DA/-DÄ, -LA/-LÄ, -NA/-NÄ, -RA/-RÄ,-S(TA)/-S(TÄ)]

Глаголы, неопределённая форма (инфинитив) которых оканчивается на **-da/-dä**, **-la/-lä**, **-ra/-rä**, **-s(ta)/-s(tä)**, спрягаются путём отбрасывания от основы показателя инфинитива и присоединения соответствующего личного окончания.

В глаголах 2-го типа **(-da/-dä)** основа оканчивается на две гласные, к которым присоединяется личное окончание, например:

myydä *продавать* → myy- → myyn
saada *получать* → saa- → saan
syödä *есть, кушать* → syö- → syön
juoda *пить* → juo-→ juon

Единственное число	Множественное число
1-е л. myy**n**, saa**n**, syö**n**, juo**n**	myy**mme**, saa**mme**, syö**mme**, juo**mme**
2-е л. myy**t**, saa**t**, syö**t**, juo**t**	myy**tte**, saa**tte**, syö**tte**, juo**tte**
3-е л. myy, saa, syö, juo*	myy**vät**, saa**vat**, syö**vät**, juo**vat****

Глаголы nähdä *видеть* и tehdä *делать* имеют особую спрягаемую основу **näke-** и **teke-**:

	Единственное число	Множественное число
1-е л.	näen, teen	näemme, teemme
2-е л.	näet, teet	näette, teette
3-е л.	näkee, tekee	näkevät, tekevät

В глаголах 3-го типа [**-la/-lä**, **-na/-nä**, **-ra/-rä**, **-s(ta)/-s(tä)**] личное окончание присоединяется к спрягаемой основе, которая оканчивается на **-e**:

olla *быть* → ol- → ol**e-**
panna *класть* → pan- → pan**e-**
purra *жевать* → pur- → pur**e-**
nousta *вставать* → nous- → nous**e-**

olla	ol-*e-*	ole**n**, ole**t**, **on**, ole**mme**, ole**tte**, o**vat**
opiskella	opiskel-*e-*	opiskele**n**, opiskele**t**, opiskele**e***, opiskele**tte**, opiskele**vat****
panna	pan-*e-*	pane**n**, pane**t**, pane**e***, pane**mme**, pane**tte**, pane**vat****
mennä	men-*e-*	mene**n**, mene**t**, mene**e***, mene**mme**, mene**tte**, mene**vät****
purra	pur-*e-*	pure**n**, pure**t**, pure**e***, pure**mme**, pure**tte**, pure**vat****
surra	sur-*e-*	sure**n**, sure**t**, sure**e***, sure**mme**, sure**tte**, sure**vat****
nousta	nous-*e-*	nouse**n**, nouse**t**, nouse**e***, nouse**mme**, nouse**tte**, nouse**vat****

* В формах 3-го лица единственного числа личное окончание – нулевое, то есть выступает только основа глагола без окончания.
** В формах 3-го лица множественного числа личное окончание **-vat/-vät** присоединяется к основе глагола с учётом закона гармонии гласных.
*** В формах 3-го лица единственного числа происходит удлинение гласной основы – **-e**.
**** В формах 3-го лица множественного числа личное окончание **-vat/-vät** присоединяется к основе глагола с учётом закона гармонии гласных.

päästä	pääs-e-	pääsen, pääset, pääsee*, pääsemme, pääsette, pääsevät**
julkaista	julkais-e-	julkaisen, julkaiset, julkaisee*, julkaisemme, julkaisette, julkaisevat**

Обратите внимание на особую форму 3-го лица единственного и множественного числа глагола olla *быть*: on, ovat.

Особую спрягаемую основу имеет глагол juosta *бежать* – juokse-:

	Единственное число	Множественное число
1-е л.	juoksen	juoksemme
2-е л.	juokset	juoksette
3-е л.	juoksee	juoksevat

ОТРИЦАТЕЛЬНЫЕ ФОРМЫ ГЛАГОЛА
NEGATIIVISET VERBIMUODOT

Отрицательные формы глаголов данного типа образуются так же, как у глаголов 1 типа (см. урок 5): отрицательная частица **e-** с соответствующим личным окончанием + основа глагола в 1-м лице ед. ч.: panna *класть* → pane-n; pane → en pane; et pane; ei pane; emme pane; ette pane; eivät pane.

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 7. Проспрягайте глаголы в утвердительной форме.

opiskella tehdä tupakoida nähdä saada imuroida panna

Minä ____________________

Sinä ____________________

Hän/se ____________________

Me ____________________

Te ____________________

He/ne ____________________

Упражнение 8. Раскройте скобки, поставив глаголы в правильную форму.

1. Sinä (käydä) _________ kaupassa.
2. Me (mennä) _________ yhdessä.
3. Lapsi (syödä) _________ hyvin.
4. Pojat (uida) _________ meressä.
5. Mies (myydä) _________ autonsa.
6. Minä (nousta) _________ kello seitsemän aamulla.
7. Koira (purra) _________ luuta.
8. Hän (panna) _________ kirjat laukkuun.
9. Minä (lakaista) _________ lattian.
10. Lapsi (pestä) _________ kädet.
11. Toimittajat (julkaista) _________ kirjat.

12. Me (päästä) _________ yliopistoon.
13. Te (tehdä) _________ työtä hyvin.
14. Hän (nähdä) _________ kissani.
15. Ulkona lapset (juosta) _________.

Слова к упражнению

myydä	продавать
uida	плавать
luu	кость
laukku	сумка
lakaista	подметать
pestä	мыть
käsi	рука
lattia	пол
toimittaja	редактор
ulkona	на улице, на дворе

Упражнение 9. Раскройте скобки, поставив глаголы в правильную форму.

1. Kuka (asua) _________ Joensuussa?
2. Sinä (tietää) _________ paljon.
3. Sirkka (puhua) _________ myös kiinaa.
4. Vauva (itkeä) _________ paljon.
5. Talvella Jussi ja Mikko (hiihtää) _________.
6. Lapset (kasvaa) _________ nopeasti.
7. Kesällä (olla) _________ kaunis ja lämmin ilma.
8. Me (katsoa) _________ televisiota.
9. Minä (tietää) _________ kaiken.
10. Sinä (lukea) _________ paljon.
11. Me (oppia) _________ suomea.
12. (tupakoida) _________ ko te?

Слова к упражнению

tietää	знать
itkeä	плакать
hiihtää	кататься на лыжах
kasvaa	расти
ilma	*зд.* погода
nopeasti	быстро
katsoa	смотреть

Упражнение 10. Поставьте глаголы в отрицательную форму.

1. He **asuvat** Kouvolassa.	He _______________ Kouvolassa.
2. Hän **puhuu** englantia.	Hän _______________ englantia.
3. He **opiskelevat** suomea.	He _______________ suomea.
4. **Ostan** kahvia.	Minä _______________ kahvia.
5. Minä **tiedän**, mikä on minun.	Minä _______________, mikä on minun.
6. Sinä **olet** museossa.	Sinä _______________ museossa.
7. Kissa **istuu** pöydällä.	Kissa _______________ pöydällä.
8. Hän **ottaa** kahvia.	Hän _______________ kahvia.

9. Hän **syö** paljon. — Hän ______________________ paljon.
10. Hän **lukee** englantia. — Hän ______________________ englantia.
11. Mies **tekee** työtä. — Mies ______________________ työtä.
12. Poika **juoksee** museossa. — Poika ______________________ museossa.
13. Minä **näen** hyvin. — Minä ______________________ hyvin.
14. Sinä **teet** työtä. — Sinä ______________________ työtä.

Упражнение 11. Ответьте отрицательно.

1. Tuletko yksin? ______________________________________ yksin.
2. Tuleeko hän aamulla? ______________________________________ aamulla.
3. Opiskeletko yliopistossa? ______________________________________ yliopistossa.
4. Syöttekö aamulla? ______________________________________ aamulla.
5. Uimmeko meressä? ______________________________________ meressä.
6. Juovatko he kahvia? ______________________________________ kahvia.
7. Tekevätkö he työtä hyvin? ______________________________________ työtä hyvin.
8. Juoksee hän illalla? ______________________________________ illalla.

Упражнение 12. Прочитайте и переведите текст.

Työpäiväni

Minä nousen joka aamu kello seitsemän. Käyn suihkussa ja pesen hampaat. Aamulla syön ja juon vähän. Kun minä syön, luen lehdet. Sitten pesen astiat. Kello viistoista vaille yhdeksän olen jo työssä. Työpäiväni on pitkä. Se alkaa kello yhdeksän ja päättyy kello kuusi illalla. Työssä minä kirjoitan, luen ja puhun. Perjantaina työpäiväni on lyhyt. Se päättyy kello viisi illalla. Illalla käyn kaupassa. Kotona minä syön ja rentoudun. Kello kaksikymmentäkaksi nukun jo.

Слова к тексту

nousta	вставать
vähän	немного
käydä suihkussa	принимать душ
alkaa	начинаться
pestä hampaat	чистить зубы
päättyä	кончаться, истекать
kun	когда
kotona	дома
sitten	затем
käydä kaupassa	ходить в магазин
astiat	посуда
rentoutua	отдыхать

Упражнение 13. Ответьте на вопросы.

1. Mihin aikaan sinä nouset? ______________________________________
2. Mitä teet aamulla? ______________________________________
3. Milloin olet työssä? ______________________________________
4. Mitä teet työssä? ______________________________________
5. Millainen työpäiväsi on perjantaina? ______________________________________
6. Mitä sinä teet kotona? ______________________________________

Урок

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
словарь

Упражнение 14. Составьте предложение.

1. Korkea – on – pöytä – tämä. ______________________________
2. En – Moskovassa – minä – asu. ______________________________
3. Selvästi – puhut – sinä. ______________________________
4. Hyvin – lukevat – lapset – ja – kirjoittavat. ______________________________
5. Hyvin – lukee – hän. ______________________________
6. On – Turusta – Kustaa Vaasa – kotoisin. ______________________________
7. Sunnuntai – tänään – on. ______________________________
8. On – kello – paljonko? ______________________________
9. Viisi – puoli – on – kello. ______________________________
10. On – mikä – tämä? ______________________________
11. Emme – suomea – puhu. ______________________________
12. Asu – Lontoossa – ettekö? ______________________________

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 1

a) kymmenen aamulla b) kahdeksan illalla, kaksikymmentä c) yksi päivällä, kolmetoista d) yksitoista illalla, kaksikymmentäkolme e) viisitoista vaille kaksitoista aamupäivällä – illalla, viisitoista vaille kaksitoista f) puoli kymmenen aamulla – illalla, puoli kaksikymmentäyksi g) puoli kaksi yöllä – iltapäivällä, h) viisi yli kaksitoista päivällä, i) kaksikymmentäviisi yli seitsemän illalla, j) kolmekymmentäviisi vaille kahdeksan illalla.

Упражнение 2

– Milloin?; – Mihin aikaan?

Упражнение 3

1. aamulla 2. talvi 3. maanantai 4. keskiviikkona 5. lauantai, sunnuntai 6. keväällä 7. kesä 8. kesällä 9. syksy 9. marraskuussa 10. päivällä 11. talvi, kesä

Упражнение 4

1. aamulla 2. tammikuussa 3. ________-ssa 4. ________- ssa 5. yöllä 6. Päivällä 7. kello kolme 8. kello seitsemän 9. lauantaina ja sunnuntaina 10. maanantai 11. sunnuntai 12. joulukuu 13. maaliskuu 14. kesäkuu 15. marraskuu 16. heinäkuu 17. helmikuussa 18. kesäkuussa 19. ________ 20. ________.

Упражнение 5

A. Разве сегодня не вторник? 2. Сегодня четверг? 3. Какая сегодня погода? 4. Лето – красивое время года. 5. Зимой я катаюсь на лыжах, летом путешествую.

B. 1. Tänään on hyvä päivä. 2. Talvella me hiihdämme. 3. Päivällä minä luen. 4. Yöllä me nukumme. 5. Mikä viikonpäivä tänään on? 6. Sunnuntaina me laulamme ja tanssimme. 7. Huomenna on keskiviikko.

Упражнение 6

1. kesäkuu 2. toukokuu 3. vuosi 4. viikko 5. kevät 6. maanantai 7. loppuviikko 8. kuukausi 9. keskiviikko 10. kello 11. viikonpäivä 12. huomenna 13. joulukuu 14. tänään 15. aika 16. tasan 17. yli 18. vaille 19. iltapäivä 20. keskiyö

Упражнение 7

	opiskella	**tupakoida**		**saada**		**imuroida**		**panna**
minä	opiskelen	tupakoin		saan		imuroin	panen	
sinä	opiskelet	tupakoit	saat		imuroit		panet	
hän/se	opiskelee	tupakoi	saa		imuroi		panee	
me	opiskelemme	tupakoimme		saamme	imuroimme		panemme	
te	opiskelette	tupakoitte		saatte		imuroitte		panette
he/ne	opiskelevat	tupakoivat		saavat		imuroivat		panevat

Упражнение 8

1. käyt 2. menemme 3. syö 4. uivat 5. myy 6. nousen 7. puree 8. panee 9. lakaisen 10. pesen 11. julkaisevat 12. pääsemme13. teette 14. näkee 15. juoksevat

Упражнение 9

1. asuu 2. tiedät 3. puhuu 4. itkee 5. hiihtävät 6. kasvavat 7. on 8. katsomme 9. tiedän 10. luet 11. opimme; tupakoitteko?

Упражнение 10

1.eivät asu 2. ei puhu 3. eivät opiskele 4. en osta 5. en tiedä 6. et ole 7. ei istu 8. ei ota 9. ei syö 10. ei lue11. ei tee 12. ei juokse 13. en näe 14. et tee

Упражнение 11

1. et tule 2. hän ei tule 3. et opiskele 4. ette syö 5. emme ui 6. he eivät juo 7. he eivät tee 8. hän ei juokse

Упражнение 14

1. Tämä pöytä on korkea. 2. Minä en asu Moskovassa. 3. Sinä puhut selvästi. 4. Lapset lukevat ja kirjoittavat hyvin. 5. Hän lukee hyvin. 6. Kustaa Vaasa on kotoisin Turusta. 7. Tänään on sunnuntai. 8. Paljonko kello on? 9. Kello on puoli viisi. 10. Mikä tämä on? 11. Emme puhu suomea. 12. Ettekö asu Lontoossa?

УРОК 7
KAPPALE 7

ЛЕКСИКА

КАКОЙ ОН?
MILLAINEN HÄN/SE ON?

ВАЛЮТОЙ КАКОЙ СТРАНЫ ЯВЛЯЕТСЯ ДОЛЛАР?
MINKÄ MAAN RAHA DOLLARI ON?

– Minkälainen mies hän on?
– Hän on komea. Ja ystävällinen.

– Millainen asunto on?
– Pieni ja mukava.

– Millainen kaupunki Turku on?
– Se on todella kaunis.

– Millainen hotelli tämä on?
– Kodikas mutta kallis.

Poikani on tumma, lyhyt, ruskeasilmäinen ja hyvännäköinen. Hän puhuu vähän ja nauraa harvoin. Hän on ystävällinen ihminen. Hänen horoskooppimerkkinsä on Skorpioni. Horoskooppi sanoo, että skorpioni voi olla todella kiltti tai todella ilkeä. Usein hän on utelias. On vaikea tietää, tarkoittaako skorpioni todella sitä mitä sanoo.

Tyttöni on vaalea, pitkä, sinisilmäinen ja hoikka. Hän on nätti. Hän puhuu paljon ja nauraa usein. Hän on hyvin seurallinen ja iloinen. Hänen horoskooppimerkkinsä on Härkä. Härkä on vähän konservatiivinen. Hän on ylpeä ja ahkera.

НОВЫЕ СЛОВА

ruskeasilmäinen (ruskeasilmäise-)	кареглазый
tarkoittaa (tarkoita-)	означать, подразумевать
hyvännäköinen (hyvännäköise-)	симпатичный
sinisilmäinen (sinisilmäise-)	голубоглазый
mutta	но
hoikka (hoika-)	стройный
harvoin	редко
nätti (näti-)	хорошенький, красивый
ystävällinen (ystävällise-)	дружелюбный, приветливый
seurallinen (seurallise-)	коммуникабельный
merkki (merki-)	знак
iloinen (iloise-)	весёлый, радостный
todella	действительно

tietää (tiedä-)	знать
kiltti (kilti-)	прилежный
horoskooppimerkki (horoskooppimerki-)	знак гороскопа
ilkeä	злой
ylpeä	гордый
usein	часто
ahkera	старательный
kodikas	уютный
skorpioni	скорпион
utelias (uteliaa-)	любопытный
härkä (härä-)	бык

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 1. Опишите свою мать, отца, сестру, брата, друзей. Используйте слова, данные ниже.

Millanen/ minkälainen hän/ se on?

laiska ленивый	ahkera старательный, усердный
tukeva полный	hoikka стройный
nuori молодой	vanha старый
pitkä длинный	lyhyt невысокий, короткий

Упражнение 2. Подберите соответствующее прилагательное из упражнения 1 для описания человека (**A**) или предмета (**B**):

Malli: Mies on 102 vuotta. – Hän on vanha.

A.

Tyttö on 12 vuotta.	Hän on ____________.
Poika tekee kaikki asiat ahkerasti.	Hän on ____________.
Lapsi puhuu paljon.	Hän on ____________.
Hän on mannekiini.	Hän on ____________.

B.

Hotelli ei ole pieni.	Se on ____________.
Talo ei ole vanha.	Se on ____________.
Kirja ei ole pitkä.	Se on ____________.

ГРАММАТИКА

ЧЕРЕДОВАНИЕ K-P-T

-lt – -ll, -nt – -nn, -rt – -rr, -mp – -mm, -nk – -ng [ŋŋ]

Данные чередования относятся к качественным, так как при присоединении к слову или его основе согласного происходит чередование звуков: второй согласный в сочетании уподобляется первому. Образуется слабая ступень: **-lt → -ll**, **-nt → -nn**, **-rt → -rr**, **-mp → -mm**, **-nk → -ng [ŋŋ]**.

-lt → -ll

silta мост – sillat – sillalla
kieltää запрещать – kiellän, kiellämme

-nt → -nn

ranta берег – rannat – ran/nalla
kääntää переводить – käännän, käännät

-rt → -rr

parta борода – parrat, parrassa
kertoa рассказывать – kerron, kerrot

-mp → -mm

rumpu барабан – rummut, rummulla
kampa расчёска – kammat, kammalla

-nk → -ng [ŋŋ]

kaupunki город – kaupungit, kaupungissa
sänky кровать – sängyt, sängyssä

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 3. Поставьте слова в соответствующую форму, учитывая **K-P-T** чередования.

a. -nk – -ng

Ostan (kenkä) _________t. (Kenkä) _________ on kallis. Lapset nukkuvat (sänky) _________ssä. (Kaupunki) _________ssa on museo.

Слова к упражнению

kenkä туфля, ботинок
sänky кровать

b. -nt – -nn

(Ranta) _________ on kaunis. (Ranta) _________lla on puu. (Antaa) _________tko kirjani takaisin? Hän (Kääntää) _________tekstit. Minä (kääntää) _________tekstit. Minä (Lentää)_________ huomenna.

c. -lt – -ll

(Ilta) _________lla minä rentoudun. (Aalto) _________t ovat korkeat. (Pelto) _________lla on traktori.

Слова к упражнению

aalto волна
pelto поле

d. -rt – -rr

Mummo (kertoa)_________ vaarin (parta)_________sta. Minä (kertoa)_________työstäni. Minä en (piirtää)_________.

Слова к упражнению

vaari	дедушка
piirtää	рисовать

e. -mp – -mm

Otan (kampa) _________n taskustani. (Lampi) _________ssa ui iso kala.

Слова к упражнению

tasku	карман
kala	рыба

ГЛАСНАЯ ОСНОВА СЛОВА: СЛОВА, ЗАКАНЧИВАЮЩИЕСЯ НА -I-, -E-,-NEN,-US, -YS, -AS, -IS
SANAN VOKAALIVARTALO: -I-, -E-,-NEN,-US, -YS, -AS, -IS LOPPUISET SANAT

– Minkä maan raha euro on? – Se on Ranska*n*, Italia*n*, Saksa*n*, Espanja*n*, Puola*n*, Hollanni*n* raha.
– Minkä maan raha punta on? – Se on Englanni*n* raha.
– Minkä maan raha rupla on? – Se on Venäjä*n* raha.
– Minkä maan raha dollari on? – Se on Kanada*n* ja USA:*n* raha.
– Minkä maan raha kruunu on? – Se on Ruotsi*n* raha.

– Kenen matkalaukku se on? – Se on äidi*n*.
– Kenen auto se on? – Se on isä*n*.
– Kenen omakotitalo se on? – Se on *meidän*.

– Mitkä Suomen naapurimaat ovat? – Ne ovat Venäjä, Ruotsi ja Norja.
– Mikä Tanskan pääkaupunki on? – Tanska*n* pääkaupunki on Kööpenhamina.
– Minkä maan pääkaupuinki Tukholma on? – Se on Ruotsi*n* pääkaupunki.

НОВЫЕ СЛОВА

raha	деньги
punta	фунт
rupla	рубль
kruunu	крона (денежная единица Швеции)
naapurimaa	соседняя страна
matkalaukku	чемодан
pääkaupunki	столица

ГЕНИТИВ
GENETIIVI

ЧЕРЕДОВАНИЕ СТУПЕНЕЙ СОГЛАСНЫХ
ASTEVAIHTELUT

Для обозначения принадлежности предмета какому-либо лицу, объекту используется Genetiivi *генитив*, который отвечает на вопрос kenen? minkä? *кого*? *чей*? Показателем единственного числа генитива является **-n**. Слово в генитиве всегда предшествует слову, которое оно определяет:

Talo + **n** → talo**n** numero	номер дома
Kirja + **n** → kirja**n** sivu	страница книги
Sohva + **n** → sohva**n** hinta	цена дивана
Koira + **n** → koira**n** nimi	кличка собаки
Maa + **n** → maa**n** presidentti	президент страны
Oulu + n → Oulun kadut	улицы Оулу

Показатель генитива **-n** присоединяется к гласной основе слова.

1. Гласная основа может совпадать с номинативом:
kissa кошка – kissa**n** (kiisan nimi кличка кошки); puu дерево – puu**n** (puun lehdet листья дерева; kukka цветок – kuka**n** (kukan väri цвет цветка).

2. В двусложных словах, заканчивающихся на **-i**, гласная основа заканчивается на **-e**:
lapsi ребёнок – laps**e**- → lapse**n**: lapsen nimi имя ребёнка
pieni маленький – pien**e**- → pienen: pienen lapsen nimi имя маленького ребёнка.

3. В генитиве происходит **K-P-T**-чередование.
kir**kk**o – kir**k**on nimi название церкви
ha**tt**u – ha**t**un väri цвет шляпы
kaa**pp**i – kaa**p**in hinta цена шкафа
engla**nt**i – engla**nn**in kuningatar королева Англии
si**lt**a – si**ll**an pituus длина моста
vi**rt**a – vi**rr**an nopeus скорость течения
Helsi**nk**i – Helsi**ng**in asukas житель Хельсинки
hal**p**a – hal**v**an tavaran hinta цена дешёвого товара

4. В словах, заканчивающихся на **-e**, гласная основа заканчивается на **-ee**:
tietokon**e** компьютер – tietokon**ee**- → tietokonee**n** hinta цена компьютера
huon**e** комната – huon**ee**- → huonee**n** ikkuna окно комнаты
ven**e** лодка – ven**ee**- → venee**n** väri цвет лодки
Исключение: nukke кукла, nalle плюшевый медведь, kolme три.
nukke – nuken silmät глаза куклы
nalle – nallen hinta цена плюшевого медведя
kolmen hengen pöytä стол на три персоны.

5. В словах, заканчивающихся на **-nen**, гласная основа заканчивается на **-se**:
nai**nen** женщина – nai**se**- → nai*sen* nimi имя женщины
suomalai**nen** финн, финский – suomalai**se**- → suomalai*sen* opiskelijan kirja книга финского студента.

6. В словах, заканчивающихся на **-us**, **-ys**, гласная основа заканчивается на **-kse**:
kokous собрание, совещание – kokoukse- → kokouksen aika время собрания
rakennus здание – rakennukse- → rakennuksen osoite адрес здания.

7. Слова, заканчивающиеся на **-si**, имеют гласную основу на **-de-**:
vesi вода – vede- → veden lämpötila температура воды
vuosi год – vuode- → vuoden juhlat праздники года.

8. В словах, заканчивающихся на **-e**, гласная основа заканчивается на **-ee-**.
В случае **-K-P-T** чередования перед удвоенной гласной выступает сильная ступень:
laite прибор – laittee- → laitteen hinta цена аппаратуры.
Такой тип чередования называется обратным.

9. В словах, заканчивающихся на **-as**, **-is**, гласная основа заканчивается на **-aa-**, **-ii-**:
oppilas студент – oppilaa- → oppilaan
puhelias разговорчивый – puheliaa- → puheliaan
kallis дорогой – kallii- → kalliin
В случае **-K-P-T** чередования перед удвоенной гласной выступает сильная ступень:
kirkas яркий – kirkkaa- → kirkkaan
rikas богатый – rikkaa- → rikkaan
lammas овца – lampaa- → lampaan

10. Генитив Genetiivi употребляется с послелогами, например:
kanssa с, вместе – lapsen kanssa: Äiti kävelee *pienen lapsen kanssa*. Mummo keskustelee *opettajan kanssa*. Tyttö puhuu *pojan kanssa*.
jälkeen после– loman jälkeen: *Loman jälkeen* lapset menevät kouluun. Kokous alkaa *lounaan jälkeen*.

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 4. Поставьте в форму генитива. Не забывайте случаи **K-P-T** чередований. Незнакомые слова вы сможете найти в словаре, данном в конце книги.

A. kirja ________, lattia ________, ikkuna ________, Japani ________, posti ________
B. matto ________, Lappi ________, pöytä ________, Islanti ________, ovi ________, Amerikka ________, lamppu ________, poika ________, tyttö ________
C. järvi ________, joki ________, meri ________, nuori ________, kieli ________, saari ________, väki ________
D. vuode ________, lomake ________, perhe ________, kirje ________, vene ________
E. punainen ________, suomalainen ________, nainen ________
F. opas ________, saapas ________, lammas ________, rengas ________
G. kokous ________, risteys ________, vastaus ________

Упражнение 5. Раскройте скобки, поставив слова в нужную форму.
1. (Turku) ________ kadut ovat kauniit. 2. Minulla on (kallis saapas) ________ ________. 3. (Heikki) ________ (bändi) ________ konsertti on sunnuntaina. 4. Tämä on (poika) ________ puku. 5. Lontoo on (Englanti) ________ pääkaupunki. 6. (Perhe) ________ isä on Mika Kettunen. 7. (Huone) ________ seinät ovat siniset. 8. (Vene) ________ väri on ruskea. 9. (Opas) ________ työ on hyvä.

Упражнение 6. Переведите на русский язык.
Mikä tämän tytön nimi on? – Tämän tytön nimi on Maija.
Kenen kirja tämä on? – Se on Maijan kirja.
Minkälainen Maijan kirja on? – Maijan kirja on sininen.
Kuka tuo poika on? – Tuo on Halosen poika.
Suomen metsät ovat kauniit. Moskovan kadut ovat leveät. Naisen sukunimi on Nieminen.

Упражнение 7. Переведите на финский язык.
А. улицы Хельсинки; паспорт финна; дом отца; дверь квартиры; фамилия ребёнка; цвет карандаша
В. 1. Чья эта книга? 2. Чей это дом? 3. Столицей какого государства является Лондон?

Упражнение 8. Поставьте существительные в генитив.
1. (Talvi) _________ jälkeen tulee kevät. 2. Puhun (äiti) _________ kanssa. 3. Lapset kävelevät (mummo) _________ kanssa. 4. Pitkän (työviikko) _________ jälkeen tulee lepopäivä.

Слова к упражнению

kävellä	гулять
työviikko	рабочая неделя
lepopäivä	выходной день

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 2

A. Tyttö on 12 vuotta. – Hän on nuori. Poika tekee kaikki asiat ahkerasti. – Hän on ahkera. Lapsi puhuu paljon. – Hän on puhelias. Hän on mannekiini. – Hän on kaunis.

B. Hotelli ei ole pieni. – Se on iso. Talo ei ole vanha. – Se on uusi. Kirja ei ole pitkä. – Se on lyhyt.

Упражнение 3

a. kengät; kenkä; sängyssä; kaupungissa. b. ranta; rannalla; kääntää; käännän; lennän. c. illalla; aallot; pellolla. d. kertoo; parrasta; kerron; en piirrä. e. kamman; lammessa.

Упражнение 4

A. kirjan, lattian, ikkunan, Japanin, postin B. maton, Lapin, pöydän, Islannin, Amerikan, lampun, pojan, tytön C. järven, joen, meren, nuoren, kielen, saaren, väen, oven D. vuoteen, lomakkeen, perheen, kirjeen, veneen E. punaisen, suomalaisen, naisen F. oppaan, saappaan, lampaan, renkaan G. kokouksen, risteyksen, vastauksen

Упражнение 5

1. Turun kadut ovat kauniit. 2. Minulla on kalliit saappaat. 3. Heikin bändin konsertti on sunnuntaina. 4. Tämä on pojan puku. 5. Lontoo on Englannin pääkaupunki. 6. Perheen isä on Mika Kettunen. 7. Huoneen seinät ovat siniset. 8. Veneen väri on ruskea. 9. Oppaan työ on hyvä.

Упражнение 6

Как зовут эту девочку? – Имя этой девочки – Майя. Чья это книга? – Это книга Майи. Какая книга Майи? – Книга Майи синяя. Кто тот мальчик? – Тот мальчик – сын моей младшей сестры. Леса Финляндии – красивые. Улицы Москвы – широкие. Фамилия женщины – Ниеминен.

Упражнение 7

A. Helsingin kadut, suomalaisen passi, isän talo, asunnon ovi, lapsen sukunimi, kynän väri B. 1.Kenen kirja tämä on? 2. Kenen talo se on? 3. Minkä maan pääkaupunki Lontoo on?

Упражнение 8

1. talven 2. äidin 3. mummon 4. työviikon

УРОК 8
KAPPALE 8

ГРАММАТИКА

ВНУТРЕННЕМЕСТНЫЕ ПАДЕЖИ. ИНЕССИВ, ЭЛАТИВ, ИЛЛАТИВ
SISÄPAIKALLISSIJAT. INESSIIVI, ELATIIVI, ILLATIIVI

В финском языке при ответе на вопросы Missä? Mistä? Mihin? *где? откуда? куда?* употребляется две различные группы местных падежей – в зависимости от того, находится ли предмет в закрытом пространстве (внутреннеместные падежи), внутри чего-либо или в открытом пространстве (внешнеместные падежи), снаружи чего-либо.

К внутреннеместным падежам относится три – inessiivi *инессив*, illatiivi *иллатив* и elatiivi *элатив*.

Illatiivi (mihin?) *saappaaseen*　**Inessiivi (missä?)** *saappaassa*　**Elatiivi (mistä?)** *saappaasta*

Вы уже знакомы с *элативом* elatiivi через конструкцию Väinö on kotoisin Suome**sta**, Helsingi**stä** (см. урок 4) и с *инессивом* inessiivi, когда употребляли конструкции типа Olen lääkäri sairaala**ssa**; Olen sihteeri toimisto**ssa** (см. урок 5).

Для образования форм в инессиве и элативе необходимо:

- образовать генитивную форму слова
- отбросить окончание **-n**
- к полученной основе присоединить соответствующее падежное окончание (-ssa/-ssä, -sta/-stä).

kieli → kielen → kiele → kielessä

Иллатив illatiivi имеет три различных окончания.

ОБРАТИТЕ ВНИМАНИЕ!	В иллативе всегда будет сильная ступень!

1. Если основа генитива оканчивается на короткий гласный, то окончание иллатива оформляется путём удлинения последней гласной основы **V** + **V** + **n**.

Номинатив	Генитив –n	Иллатив v + v + n	Куда?
pieni pöytä	pien**e**-*n* pöyd**ä**-*n*	pien**e**-**e**-**n** pöyt**ä**-**ä**-**n**	в маленький стол
korkea talo	korke**a**-*n* tal**o**-*n*	korke**a**-**a**-**n** tal**o**-**o**-**n**	в высокий дом
viihtyisä sali	viihtyis**ä**-*n* sal**i**-*n*	viihtyis**ä**-**ä**-**n** sal**i**-**i**-**n**	в уютный зал
tilava eteinen	tilav**a**-*n* eteis**e**-*n*	tilav**a**-**a**-**n** eteis**e**-**e**-**n**	в просторную прихожую
syvä järvi	syv**ä**-*n* järv**e**-*n*	syv**ä**-**ä**-**n** järv-**e**-**e**-**n**	в глубокое озеро

2. Если слово короткое, то есть состоит из одного слога, который оканчивается на две гласные, то показателем иллатива будет **-h** + **V** + **n** (-hVn).

Номинатив	Генитив -n	Иллатив -h + v + -n	Куда?
maa	ma**a**-*n*	ma**a** + **-h** + **-a** + **-n**	в страну
työ	ty**ö**-*n*	ty**ö** + **-h** + **-ö** + **-n**	на работу
sää	sä**ä**-*n*	sä**ä** + **-h** + **-ä** + **-n**	в/на погоду

3. Если слово состоит из нескольких слогов и основа генитива оканчивается на долгий гласный, то окончанием иллатива будет **-seen**.

Номинатив	Генитив -n	Иллатив -seen	Куда?
huone	hu**onee**-*n*	huon**ee**-**seen**	в комнату
vihreä pensas	vihreän pens**aa**-*n*	vihreään pens**aa**-**seen**	в зелёный куст
kaunis Lontoo	kaun**ii**-*n* Lont**oo**-*n*	kaun**ii**-**seen** Lont**oo**-**seen**	в красивый Лондон
ahdas saapas	aht**aa**-*n* saapp**aa**-*n*	aht**aa**-**seen** saapp**aa**-**seen**	в тесный сапог

В заимствованных словах, оканчивающихся на согласный, появляется согласный **-i**.

New York	New York/**i**/ssa	New York/**i**/sta	New York/**i**/*in*
Madrid	Madrid/**i**/ssa	Madrid/**i**/sta	Madrid/**i**/*in*
Amsterdam	Amsterdam/**i**/ssa	Amsterdam/**i**/sta	Amsterdam/**i**/*in*

Слова koti и ulkona являются исключением.

KOTI – KOTONA – KOTOA

Olen kotona.	Я дома.
Menen kotiin.	Я иду домой.
Tulen kotoa.	Я иду из дома.

ULKONA – ULOS – ULKOA

Olen ulkona.	Я на улице.
Menen ulos.	Я иду на улицу.
Tulen ulkoa.	Я иду с улицы.

Конечный согласный **-n** иллатива выпадает перед притяжательным суффиксом (possessiivisuffiksi):

Menetkö koti/i/si?	Ты идёшь к себе домой?
Hän lähtee työ/hö/nsä.	Он пошёл к себе на работу.
Menemme huonee/see/mme.	Мы идём к себе в комнату.

ЛЕКСИКА

ВРЕМЕНА ГОДА. ПОГОДА
VUODENAJAT. SÄÄ.

ЗАПОМНИТЕ ВЫРАЖЕНИЯ

Millainen päivä tänään on?	Какой сегодня день?
Päivä on ...	День...
kuuma	жаркий
lämmin	тёплый
aurinkoinen	солнечный
selkeä	ясный
viileä	прохладный
kylmä	холодный
sateinen	дождливый

Прочитайте текст и ответьте на вопросы.

Vuodenajat Suomessa

Suomessa on neljä vuodenaikaa: talvi, kevät, kesä ja syksy.

Talvi on kylmä vuodenaika. Talvella päivä on lyhyt ja yö pitkä. Suomen Lapissa on kaamos, silloin aurinko ei nouse ollenkaan. Talvella ihmiset hiihtävät ja luistelevat. Talven kuukaudet ovat joulukuu, tammikuu ja helmikuu. Talven jälkeen tulee kevät.

Kevät tulee Suomeen huhtikuussa. Kevään kuukaudet ovat maaliskuu, huhtikuu ja toukokuu. Maaliskuussa päivä on vielä kylmä. Huhtikuussa aurinko paistaa ja linnut lentävät etelästä pohjoiseen. Lumi sulaa, kukat kasvavat ja alkavat kukkia. Puut ja pensaat saavat lehdet.

Kesällä päivä on pitkä ja yö lyhyt. Suomen Lapissa aurinko ei laske ollenkaan. Kesä on siellä kuin pitkä päivä. Kesäyö on lyhyt ja valoisa. Kesällä on loma-aika. Silloin ihmiset kalastavat, uivat ja veneilevät. Kesän kuukaudet ovat kesäkuu, heinäkuu ja elokuu.

Syksy tulee syyskuussa. Syyskuussa ja lokakuussa on ruska. Silloin ihmiset menevät marjaan ja sieneen. Sitten tulee marraskuu. Se on ikävä aika. Päivät ovat pimeät. Sataa usein ja tuulee. Aurinko ei paista. Ulkona on kylmä sää.

НОВЫЕ СЛОВА

kaamos (kaamokse-)	полярная ночь
hiihtää (hiihdä-)	кататься на лыжах
luistella (luistele-)	кататься на коньках
sää	погода
sitten	затем
lintu (linnu-)	птица
etelä	юг
pohjoinen (pohjoise-)	север
mennä marjaan, sieneen	ходить за ягодами, грибами
lumi	снег
vielä	ещё
(ei) ollenkaan	вообще
silloin	тогда
loma-aika	период отпусков
sulaa	таять
laulaa	петь
tuulla (tuule-)	дуть (о ветре)
pensas (pensaa-)	куст
saada (saa-)	получать
kalastaa (kalasta-)	рыбачить
veneillä (veneile-)	кататься на лодке
ruska (ruska-)	золотая осень
lehti	лист
valoisa	светлый
ikävä	грустный
siellä	там
laskea	опускаться
vielä	ещё

1. Millainen sää talvella on? ____________________
2. Onko yö talvella pitkä? ____________________
3. Mitä suomalaiset tekevät talvella? ____________________
4. Mikä kaamos on? ____________________
5. Mitkä kevään kuukaudet ovat? ____________________
6. Millainen ilma keväällä on? ____________________
7. Onko yö kesällä pitkä? ____________________
8. Mitä ihmiset tekevät kesällä? ____________________
9. Mitkä kesän kuukaudet ovat? ____________________
10. Mikä ruska on? ____________________
11. Milloin sataa usein ja tuulee? ____________________
12. Mitkä syksyn kuukaudet ovat? ____________________

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 1. Выберите из указанных под чертой нужное по смыслу слово и впишите его в предложение.

Tänään aurinko ________. Päivä on ________ ja ________ . Me olemme ________.

Lapset menevät ________ ja leikkivät järven rannalla. Huomenna on ________ päivä. Sataa ja ________. Päivä on ________. Me emme mene ________. Olemme ________ ja luemme.

---

viileä, ulkona,ulos, kotona, kotoa, tuulee, paistaa, kaunis, selkeä, huono

Упражнение 2. Напишите правильный вариант.

Missä?

1. Minä istun (sininen bussi) ________________________________.
2. Me asumme (Jyväskylä) ________________________________.
3. Kirja on (tytön kaunis kassi) ________________________________.
4. Auto on (autotalli)________________________________.

Mistä?

5. He tulevat (italialainen ravintola)________________________________.
6. Äiti tulee (kauppa) ________________________________.
7. Minä tulen (vanha Turku)________________________________.
8. Me tulemme (työ) ________________________________.

Mihin?

9. Isä ja poika menevät (moderni uimahalli) ________________________________.
10. He menevät (kuuma sauna)________________________________.
11. Aamulla hän menee (suihku) ________________________________.
12. Lapset menevät (viihtyisä olohuone) ________________________________.

Упражнение 3. Ответьте на вопросы.

	Mihin hän menee?	Missä hän on?	Mistä hän tulee?
kirjasto			
suihku			
Helsinki			
Suomi			
metsä			
kaupunki			
posti			
Englanti			

Упражнение 4. Откуда и куда едут туристы Йенне и Юсси?

Malli: Jenne ja Jussi matkustavat Suomesta Ruotsiin. Ruotsista he matkustavat Norjaan.

(Islanti → Englanti → Puola → Saksa → Ranska → Italia → Espanja → Marokko → Saudi-Arabia → Kiina → Intia → Australia → Argentiina → Ecuador → Meksiko → Kanada → Suomi.)

Упражнение 5. Раскройте скобки, поставив выделенные слова в соответствующий падеж (иллатив, инессив, элатив).

1. Lapset ovat päivällä (koulu tai päiväkoti) ________________.
2. Minä haluan kuunnella musiikkia. Menen nyt (konsertti) ________________.
3. Matti ja Mikko ovat työssä (Lappeenranta) ________________.
4. He tulevat (työ) ________ kello seitsemän illalla.
5. Kirjailija Teuvo Pakkala on kotoisin (Oulu) ________, (Suomi) ________.
6. Lapsi nukkuu (pehmeä vuode) ________________.
7. Juna Pietarista (Moskova) ________ lähtee kello kymmenen illalla.
8. Me emme syö (halpa ravintola) ________________.
9. Vapaa pöytä on (tuo pieni kahvila) ________________.
10. Äiti on vielä (työ) ________.

Упражнение 6. Раскройте скобки, поставив слова в нужную форму.

Pekka ja Liisa asuvat (1. Kotka) ________. Heidän asuntonsa on (2. rivitalo) ________. (3. Alakerta) ________ on olohuone ja keittiö. (4. Yläkerta) ________ on makuuhuone ja työhuone. Pekka ostaa uudet tavarat (5. heidän valoisa asunto) ________________________. Hän vie kirjahyllyt (6. pieni työhuone) ________________. (7. Ikkuna) ________ vasemmalla puolella on pöytä. Nyt Pekka panee kirjat (8. ruskea kirjahylly) ________________. Kaunis matto on (9. viihtyisä makuuhuone) ________________. (10. Nurkka) ________ on jalkalamppu. (11. Asunto) ________ on kaikki mukavuudet.

Слова к упражнению

asunto (asunno-)	квартира
mukavuus (mukavuude-)	удобство
kaikki	все
rivitalo	блокированный дом
alakerta (alakerra-)	нижний этаж дома
työhuone (työhuonee-)	кабинет
makuuhuone	спальня
kirjahylly	книжная полка
nurkka (nurka-)	угол (в помещении)
vasemmalla puolella/ oikealla puolella	слева/справа
viedä (vie-)	нести, относить, отнести
tavarat	*зд.* вещи
yläkerta (yläkerra-)	верхний этаж дома
jalkalamppu	торшер
ruskea	коричневый

Упражнение 7. Выберите правильный ответ.

1. Menen	kaupassa.	kaupasta.	kauppaan.
2. Olen	Lapista	Lappiin.	Lapissa.
3. Käymme	mummolaan.	mummolasta.	mummolassa.
4. Mummo on	kotiin.	kotoa.	kotona.
5. Panen kirjat	kassissa.	kassiin.	kassista.

6. Käytkö usein	museoon?	museosta?	museossa?
7. Yrjö matkustaa (возможно 2 варианта)	Ruosissa.	Ruotsiin.	Ruotsista.
8. Hän istuu	hotellista.	hotelliin.	hotellissa.
9. Pojat uivat	merestä.	mereen.	meressä.
10. Nainen tulee	postiin.	postissa.	postista.
11. He asuvat	Suomesta.	Suomeen.	Suomessa.
12. Tyttö menee	uimahallissa.	uimahalliin.	uimahallista.
13. Me olemme	kotoa.	kotiin.	kotona.
14. Lapset menevät	ulkona.	ulkoa.	ulos.
15. Minä olen	työstä.	työhön.	työssä.

Упражнение 8. Ответьте на вопросы.

1. Mihin menet, kun haluat uida? (uimahalli) ____________________
2. Missä syömme? (ravintola ja kahvila) ____________________
3. Mistä tulet? (työ) ____________________
4. Missä mummo on? (koti) ____________________
5. Mihin he menevät? (pankki) ____________________
6. Mistä he ostavat teatteriliput? (teatterikassa) ____________________
7. Missä hän remontoi autonsa? (autokorjaamo) ____________________
8. Mistä linnut palaavat keväällä? (etelä) ____________________
9. Missä lapset opiskelevat? (koulu) ____________________
10. Mistä äiti kertoo? (hänen elämä) ____________________

Слова к упражнению

ostaa — покупать
autokorjaamo — автомастерская
elämä — жизнь
haluta (halua-) — хотеть, желать
opiskella (opiskele-) — учиться
teatterikassa — театральная касса

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 1

Tänään aurinko paistaa. Päivä on kaunis ja selkeä. Me olemme ulkona. Lapset menevät kotoa ja leikkivät järven rannalla. Huomenna on huono päivä. Sataa ja tuulee. Päivä on viileä. Me emme mene ulos. Olemme kotona ja luemme.

Упражнение 2

Missä?: 1. Minä istun sinisessä bussissa. 2. Me asumme Jyväskylässä. 3. Kirja on tytön kauniissa kassissa. 4. Auto on autotallissa.

Mistä?: 5. He tulevat italialaisesta ravintolasta. 6. Äiti tulee kaupasta. 7. Minä tulen vanhasta Turusta. 8. Me tulemme työstä.

Mihin?: 9. Isä ja poika menevät moderniin uimahalliin. 10. He menevät kuumaan saunaan.

11. Aamulla hän menee suihkuun.12. Lapset menevät viihtyisään olohuoneeseen.

Упражнение 3

	Mihin hän menee?	Missä hän on?	Mistä hän tulee?
kirjasto	kirjastoon	Kirjastossa	kirjastosta
suihku	suihkuun	Suihkussa	suihkusta
Helsinki	Helsinkiin	Helsingissä	Helsingistä
suomi	Suomeen	Suomessa	Suomesta
metsä	metsään	Metsässä	metsästä
kaupunki	kaupunkiin	Kaupungissa	kaupungista
posti	postiin	postissa	postista
Englanti	Englantiin	Englannissa	Englannista

Упражнение 5

1. Lapset ovat päivällä koulussa tai päiväkodissa. 2. Minä haluan kuunnella musiikkia. Menen nyt konsertissa. 3. Matti ja Mikko ovat työssä Lappeenrannassa. 4. He tulevat työstä kello seitsemän illalla. 5. Kirjailija Teuvo Pakkala on kotoisin Oulusta, Suomesta. 6. Lapsi nukkuu pehmeässä vuoteessa. 7. Juna Pietarista Moskovaan lähtee kello kymmenen illalla. 8. Me syömme halvassa ravintolassa. 9. Vapaa pöytä on tuossa pienessä kahvilassa. 10. Äiti on vielä työssä.

Упражнение 6

1. Kotkassa 2. rivitalossa 3. alakerrassa 4. yläkerrassa 5. heidän valoisaan asuntoon 6. pieneen työhuoneeseen 7. ikkunan 8. ruskeaseen kirjahyllyyn 9. viihtyisässä makuuhuoneessa 10. nurkassa 11. asunnossa

Упражнение 7

1.kauppaan 2. Lapissa 3. mummolassa 4. kotona 5. kassiin 6. museossa 7. Ruotissa Ruotsiin 8. hotellissa 9. meressä 10. postista 11. Suomessa 12. uimahalliin 13. kotona 14. ulos 15. työssä

Упражнение 8

1. uimahalliin 2. ravintolassa ja kahvilassa 3. työstä 4. kotona 5. pankkiin 6. teatterikassasta 7. autokorjaamossa 8. etelästä 9. koulussa 10. hänen elämästään

УРОК 9
KAPPALE 9

ГРАММАТИКА

ДОПОЛНИТЕЛЬНЫЕ ФУНКЦИИ ВНУТРЕННЕМЕСТНЫХ ПАДЕЖЕЙ
SISÄPAIKALLISTEN SIJOJEN LISÄTEHTÄVÄT

KESÄLOMA. ЛЕТНИЙ ОТПУСК

ЭЛАТИВ (-STA/-STÄ)

Элатив может указывать:

- на тему, предмет разговора:

Kirja kertoo Suome*sta*.	Книга рассказывает о Финляндии.
Me puhumme Juhani Ahon perhee*stä*.	Мы говорим о семье Юхани Ахо.

- на происхождение или причину:

Tämä vyö on nahka*sta*.	Этот ремень из кожи.
Nainen itkee onne*sta*.	Женщина плачет от счастья.

- на время, с которого что-либо берёт начало:

Kesäloma on heinäkuu*sta* elokuuhun.	Летний отпуск с июля до августа.

- на точку зрения, мнение:

Äidin miele*stä* Antti on ahkera poika.	По мнению матери, Антти – прилежный сын.
Liisa*sta* Tampere on mukava paikka.	По мнению Лийсы, Тампере – уютный город.

ИНЕССИВ (-SSA/-SSÄ)

Инессив может указывать на срок, период исполнения действия:

Teen kaikki työt kahdessa päivä*ssä*.	Выполню всю работу за два дня.

ИЛЛАТИВ (-VN, -HVN, -SEEN)

Иллатив может указывать:

- на предел, завершение чего-либо:

Työmatka on lokakuusta jouluku*uhun*.	Командировка продлится с октября по декабрь.

Иллатив употребляется с послелогом asti *до:*

Jussi matkustaa Norjaan *asti*.	Юсси доедет до Норвегии.

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 1. Вставьте слово в нужном падеже.
Missä kuussa? В каком месяце?

1. Pyhäjoulu on ______
2. Ystävänpäivä on ______
3. Pääsiäinen on ______
4. Uusivuosi on ______
5. Vappu on ______
6. Syntymäpäiväni on ______
7. Minulla loma on ______
8. Viikonloppu on ______

Слова к упражнению

Pyhäjoulu — Святое Рождество
Ystävänpäivä — день Святого Валентина
Pääsiäinen — Пасха
Vappu — Первомай
syntymäpäivä — день рождения

Упражнение 2. Раскройте скобки, поставив слова в элатив (mistä?)

1. Tämä kirja on (historia) ______
2. Se filmi on (Amerikka) ______
3. Tuo kirje on (loma) ______
4. Tämä takki on (nahka) ______
5. Hän laulaa (ilo) ______
6. Lapsi itkee (kipu) ______
7. Turisti lähtee (Madrid) ______

Слова к упражнению

ilo — радость
itkeä — плакать
kipu — боль
nahka — кожа

Упражнение 3. Раскройте скобки, поставив слово в соответствующий падеж.
А. Инессив (-ssa/-ssä)

1. Lapsi syntyy (toukokuu) ______.
2. Turistit ovat (Pariisi) ______.
3. Onko (Suomi) ______ talvi?
4. (televisio) ______ on konsertti.
5. (minuutti) ______ on kuusikymmentä sekuntia.
6. Talo on (hyvä kunto) ______.
7. Saamelaiset asuvat (Lappi) ______.
8. Isä rakentaa saunan (kuukausi) ______.

Слова к упражнению

hyvä kunto — хорошее состояние
saamelainen — саам, лопарь (жители Лапландии на севере Финляндии)
syntyä — рождаться

B. Элатив (**-sta/-stä**)
1. Ostan leipää (kauppa)____.
2. Olen kotoisin (Turku) ____.
3. Puku on (nahka)____.
4. Laulan (ilo, onni) ____.
5. Nousen (sänky) ____.

C. Иллатив (**-Vn, -hVn, -seen**)
1. Tulemme (huone) ____.
2. Olen Helsingissä (maanantai) ______________________________ asti.
3. Nuorukainen rakastuu (kaunis tyttö)______________________________.
4. Pia lähtee (Turku)____.

Упражнение 4. Употребите один из внутреннеместных падежей (missä?, mistä?, mihin?)

1. Pojat käyvät (metsä)_______________________________________.
2. Hän poistuu (huone) _______________________________________.
3. Museo on (vanha talo) ______________________________________.
4. Syksyllä linnut muuttavat (etelä) ________________________________.
5. Pojat tulevat (huone)_______________________________________.
6. Juna lähtee (Berliini, Saksa) __________________________________.
7. Juna saapuu (Sveitsi) ______________________________________.
8. Opiskelu alkaa (syyskuu) ____________________________________.
9. Kirsti kertoo (kesäloma) ____________________________________.
10. Hän on (kallis hotelli) _____________________________________.
11. Presidentti menee (oma residenssi, Valkoinen talo) _____________________.
13. Turistit istuvat (bussi) _____________________________________.
14. Sanon äidille (kokous) _____________________________________.
15. Hän kertoo kaiken (alku – loppu) _______________________________.

Упражнение 5. Прочитайте с помощью словаря текст и выполните задание.

Kesäloma

Heinäkuussa me käymme kylässä. Mummo on aina iloinen kun me tulemme. Mummo kertoo omasta elämästään, Mirri -kissasta, Totu-koirasta ja Lori-papukaijasta. Mirri on musta kissa, se on viisi vuotta vanha. Totu on ruskea terrieri. Mirri-kissa ja Totu-koira ovat perheen lemmikit.

Kerromme usein koulusta ja mummo kuuntelee. On hauska olla mummon kanssa. Olemme kylässä kesäkuusta syyskuuhun asti. Me pidämme kesälomastamme.

Слова к тексту

kun	когда
terrieri	терьер
lemmikki	любимец
olla kylässä	быть в гостях
illat.+ asti	*посл.* до
pitää	*зд.* любить

Задайте вопросы к предложениям.

1. ________________________________ – Heinäkuussa.
2. ________________________________ – Mummo on iloinen.
3. ________________________________ – Hän kertoo historiasta, omasta elämästään ja koirasta, kissasta ja papukaijasta.
4. ________________________________ – Meidän mielestämme.
5. ________________________________ – Kesälomastamme.

ЛИЧНЫЕ МЕСТОИМЕНИЯ

Местоимения имеют особую форму в инессиве, элативе и иллативе.

	Minä	sinä	hän	Me	te	he
inessiivi	minu/ssa	sinu/ssa	häne/ssä	mei/ssä	tei/ssä	hei/ssä
elatiivi	minu/sta	sinu/sta	häne/stä	mei/stä	tei/stä	hei/stä
illatiivi	minu/un	sinu/un	häne/en	mei/hin	tei/hin	hei/hin

Minusta kaikki on hyvin. — По-моему, всё хорошо.
Onko sinu**sta** tämä hyvä? — Это, по-твоему, хорошо?
Hän kertoo tei**stä** paljon. — Он много рассказывает о вас.

ВОПРОСИТЕЛЬНЫЕ И УКАЗАТЕЛЬНЫЕ МЕСТОИМЕНИЯ

nominatiivi	mikä что	kuka кто	tämä этот	tuo тот	se этот
inessiivi	mi/ssä	**kene/ssä**	tä/ssä	tuo/ssa	**Siinä**
elatiivi	mi/stä	**kene/stä**	tä/stä	tuo/sta	**siitä**
illatiivi	mi/hin (minne)	**kene/en**	tä/hän	tuo/hon	**siihen**

– Missä he ovat? — – Где они?
– Siinä kahvilassa. — – В этом кафе.

– Kenestä te puhutte? — – О ком вы говорите?
– Me puhumme tuosta naisesta. — – Мы говорим о той женщине.

– Missä se paperi on? — – Где эта бумага?
– Se on tässä pöydässä. — – Она в этом столе.

– Hei!
– Moi!
– **Mihin** menet?
– Menen elokuviin. Kello 18.15 on filmi Suomen pääkaupungista Helsingistä. Mitä sinä teet illalla? Tuletko mukaani?

– Kiitos kutsusta, mutta olen tänään kotona. Minulla on kirja Suomen historiasta. Työkollegastani se on hyvä kirja.
– Onko **siinä** juttu Lapin sodasta?
– Tottakai.
– Selvä. Silloin nähdään huomenna. Moi!
– Moi. Mukavaa iltaa.

Huom!
Kiitos + mistä?
Kiitos kahvi**sta**
Kiitos kutsu**sta**
Kiitos kirja**sta**

Слова к диалогу

mennä elokuviin	идти в кино
tulla mukaa(-nsa)	присоединиться
kutsu	приглашение
juttu	*зд.* статья
tottakai	конечно
mukavaa iltaa!	приятного вечера!

ЛЕКСИКА

ЛУЧШЕЕ ВРЕМЯ ГОДА PARAS VUODENAIKA

– Minu**sta** kesä on paras vuodenaika. Silloin minä olen lomalla, uin paljon, kalastan ja rentoudun. Luonto on kaunis, puut ovat vihreät ja kukat kukkivat.
– Häne**stä** talvi on paras vuodenaika. Silloin on uudenvuodenjuhla, joulukuusi, joulupukki ja lahjat. Ihmiset hiihtävät, luistelevat ja kävelevät kauniissa metsä**ssä**.
– Tei**stä** kevät on paras vuodenaika. Silloin lumi sulaa, luonto herää talviune**sta**.
– Mitä mieltä olet sinä, hyvä opiskelija?

НОВЫЕ СЛОВА

herätä (herää-)	просыпаться
joulukuusi	новогодняя ель
joulupukki (joulupuki-)	йоулупукки
luonto (luonno-)	природа
paras	лучший
talviuni (talviune-)	зимний сон
uudenvuodenjuhla	новогодний праздник

ЗАПОМНИТЕ КОНСТРУКЦИИ:		
	Mitä ajattelet + **-sta/-stä**	– Что ты думаешь= Какое твоё мнение (о чём-то)…
	Mitä mieltä olet tästä asia**sta**?	– Какого ты мнения об этом деле?

– *Mitä mieltä* olet Moskova**sta**?
– Se on kauhea suurkaupunki. *Mitä* sinä *ajattelet* Moskova**sta**?
– Minu**sta** se on kaunis kaupunki.

– *Mitä mieltä* olet asia**sta**?
– Minu**sta** asia on hyvin edullinen.

Слова к диалогам

edullinen	выгодный
kauhea	ужасный, кошмарный
suurkaupunki	мегаполис

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 6. Раскройте скобки, поставив слова в элативную форму.
1. (Minä) _________ talvi Venäjällä on liian pitkä ja kylmä.
2. Tämä kirja on (me) _________, Venäjän asukkaista.
3. He puhuvat (te) _________ paljon.
4. En voi kertoa (hän) _________.

Упражнение 7. Напишите формы во внутреннеместных падежах (missä?, mistä, mihin?).

1. tämä vanha kaupunki ______________________
____
____

2. se harmaa auto ______________________
____
____

3. tuo sininen talo ______________________
____
____

4. se pieni vene ______________________
____
____

5. tämä kuuma maa ______________________
____
____

Упражнение 8. Напишите слова, данные в скобках со значением источника сообщения, мнения.
Malli: (Minä) Minusta Pietari on kaunis kaupunki.
1. (Seppo) _________ on hyvä matkustaa Eurooppaan.
2. (Me) _________ suomen kieli ei ole helppo.
3. (Hän) _________ suomalainen tango on kaunis tanssi.
4. (Alex) _________ on hyvä lukea paljon.
5. (He) _________ Suomen kesä on kylmä.
6. (Hanna) _________ Järvi-Suomi on ihana paikka.

Упражнение 9. Напишите своё мнение.

Malli: – Mitä mieltä olet Suomen talvesta?
– Minusta Suomen talvi on hyvin kylmä.

1. Mitä mieltä olet säästä tänään? ______________________________
2. Mitä mieltä olet Suomen kesästä? ______________________________
3. Mitä mieltä olet pienestä kaupungista? ______________________________
4. Mitä mieltä olet suurkaupungista? ______________________________
5. Mitä mieltä olet tästä oppikirjasta? ______________________________

Мы уже указывали, что в финском языке ряд глаголов имеет особое управление: с ними употребляется только один падеж. В данном случае глаголы требуют употребления существительного во внутреннеместном падеже. Их надо выучить наизусть.

Käydä + inessiivi (missä?)
Äiti **käy** usein kaup**assa**. — Мама часто ходит в магазин.

Pitää + elatiivi (mistä?)
Minä **pidän** kahv**ista**. — Мне нравится кофе.

Löytää + elatiivi (mistä?)
Sinä löydät linkit internetistä — Ты найдёшь ссылки в Интернете.

Myöhästyä + elatiivi (mistä?)
Turistit **myöhästyvät** jun**asta**. — Туристы опаздывают на поезд.

Ostaa + elatiivi (mistä?)
Mies **ostaa** kameran kaup**asta**. — Мужчина покупает фотокамеру в магазине.

Jäädä + illatiivi (mihin?)
Lapsi **jää** koti**in**. — Ребёнок остаётся дома.

Упражнение 10. Поставьте существительное, данное в скобках, в нужный падеж.

1. Turistit myöhästyvät (lentokone) ______________________________.
2. Minä pidän (loma) ______________________________.
3. Illalla hän kävelee (puisto) ______________________________.
4. Hän käy (työ) ______________________________.
5. Poika löytää kynät (reppu) ______________________________.
6. Mies ostaa kukat (kauppa) ______________________________.
7. Lapset jäävät (koti) ______________________________.
8. Turisti myöhästyy (bussi) ______________________________.
9. En pidä (kahvi) ______________________________.
10. Jään pois (juna) ______________________________ Helsingissä.
11. Hän jää (Englanti) ______________________________.

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 1
1. joulukuussa 2. helmikuussa 3. huhtikuussa 4. tammikuussa 5. toulokuussa 6. ________ 7. ________ 8. lauantaina ja sunnuntaina

Упражнение 2
1. historiasta 2. Amerikasta 3. lomasta 4.villasta 5. ilosta 6. kivusta 7. Pariisista Madridiin

Упражнение 3
A. 1. Toukokuussa 2. Pariisissa 3. Suomessa 4. Televisiossa 5. Minuutissa 6. hyvässä kunnossa 7. Lapissa 8. kuukaudessa
B. 1. kaupasta 2. Turusta 3. nahasta 4. ilosta, onnesta 5. Sängystä
C. 1. huoneeseen 2. maanantaihin asti 3. kauniiseen tyttöön 4. Turkuun

Упражнение 4
1. metsässä 2. huoneesta 3. vanhassa talossa 4. etelään 5. huoneeseen 6. jalassa 7. Berliinistä, Saksasta 8. Sveitsiin 9. syyskuusta 10. kesälomasta 11. kalliissa hotellissa 12. omaan residenssiin, Valkoiseen taloon 13. bussissa 14. kokouksesta 15. alusta – loppuun.

Упражнение 5
1. Missä kuussa/milloin me olemme kylässä? 2. Millainen mummo on? 3. Mistä mummo kertoo? 4. Kenen mielestä kesäloma on hauska? 5. Mistä me pidämme?

Упражнение 6
1. minusta 2. meistä 3. teistä 4. hänestä

Упражнение 7
1. tässä vanhassa kaupungissa; tästä vanhasta kaupungista; tähän vanhaan kaupunkiin 2. siinä harmaassa autossa; siitä vanhasta autosta; siihen harmaaseen autoon 3. tuossa sinisessä talossa; tuosta sinisestä talosta; tuohon siniseen taloon 4. siinä pienessä veneessä; siitä pienestä veneestä; siihen pieneen veneeseen 5. tässä kuumassa maassa; tästä kuumasta maasta; tähän kuumaan maahan

Упражнение 8
1. Seposta 2. meistä 3. hänestä 4. Alexista 5. heistä 6. Hannasta

Упражнение 10
1. lentokoneesta 2. lomasta 3. puistossa 4. työssä 5. repusta 6. kaupasta 7. kotiin 8. bussista 9. kahvista 10. junasta 11. Englantiin

УРОК 10
KAPPALE 10

ГРАММАТИКА

СПРЯЖЕНИЕ ГЛАГОЛОВ 4, 5 ТИПОВ
VERBITYYPIT 4, 5 (-TA, -TÄ; -ITA, -ITA) TAVALLINEN PÄIVÄ

СПРЯЖЕНИЕ ГЛАГОЛОВ 4 -ГО ТИПА
VERBITYYPPI 4: -TA, -TÄ

Для того чтобы спрягать глаголы 4-го типа, оканчивающиеся на **-ta**, **-tä**, например, haluta *хотеть*, herätä *просыпаться*, vastata *отвечать*, надо

• отбросить показатель неопределённой формы **-ta**, **-tä**:
haluta → halu-
vastata → vasta-

• прибавить гласную **-a** или **-ä** (с учётом правила гармонии гласных):
halu+-a-
vasta+-a-

• к получившейся основе прибавить соответствующее личное окончание, например:
halua+n; halua+t
vastaa+n; vastaa+t

• в 3-м лице единственного числа гласный основы удлиняется:
hän halua+a *он/она хочет*
В слове не может быть подряд три одинаковых гласных:
hän ~~vastaaa~~ → hän vastaa *он/она отвечает*

K-P-T ЧЕРЕДОВАНИЯ

Перед удвоенными гласными или долгими гласными (VV) всегда происходит K-P-T чередование. Всегда выступает сильная ступень, например:

-k → -kk

ha**k**ata *бить, рубить, колотить*:
haka- → ha**k**a+-*a* → ha**kk**a*a*- → ha**kk**a*a*n, ha**kk**a*a*t, ha**kk**a*a*, ha**kk**a*a*mme, ha**kk**a*a*tte, ha**kk**a*a*vat

-p → -pp

hypätä *прыгать*:
hypä- → hy**p**ä+-*ä* → hy**pp**ä*ä*- → hy**pp**ä*ä*n, hy**pp**ä*ä*t, hy**pp**ä*ä*, hy**pp**ä*ä*mme, hy**pp**ä*ä*tte, hy**pp**ä*ä*vät

-v → -p

tavata *встречать*:
tava- → tava+-*a* → tapaa- → tapaan, tapaat, tapaa, tapaamme, tapaatte, tapaavat

-d → -t

pudota *падать*:
pudo- → pudo +-*a* → putoa- → putoan, putoat, putoaa*, putoamme, putoatte, putoavat
В окончании 3-го лица единственного числа гласная **-a** удлиняется: -*aa*.

-mm → -mp

kammata *причёсывать*:
kamma- → kamma- +-*a* → kampaan, kampaat, kampaa, kampaamme, kampaatte, kampaavat

СПРЯЖЕНИЕ ГЛАГОЛОВ 5-ГО ТИПА
VERBITYYPPI 5: -ITA, -ITÄ

Для того чтобы спрягать глаголы 5 типа, оканчивающиеся на **-ita**, **-itä**, например, häiritä *мешать, беспокоить*, mainita *упоминать*, tarvita *нуждаться*, надо отбросить показатель неопределённой формы **-ta**, **-tä**:

- häiritä → häiri-
mainita → maini-
tarvita → tarvi-

- прибавить сочетание **-tse**:
häiri+-tse-
maini+-tse-
tarvi+-tse-

- к получившейся основе прибавить соответствующее личное окончание, например:
häiritse+n; häiritse+t
mainitse+n; mainitse+t
tarvitse+n; tarvitse+t

- в 3-м лице единственного числа гласный основы удлиняется:
hän häiritse+e *он/она мешает/ беспокоит*
mainitse+e *он/она упоминает*
tarvitse+e *он/она ‘нуждается*

ОТРИЦАТЕЛЬНЫЕ ФОРМЫ ГЛАГОЛОВ
NEGATIIVISET VERBIMUODOT

Отрицательные формы образуются так же, как и у глаголов 1-3 типов (см. уроки 5, 6).
Haluta: haluan → **en** halua.
Tarvita: tarvitsen → **en** tarvitse.

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 1. Проспрягайте глаголы в утвердительной форме.
leikata, tiskata, siivota, huomata, korjata, valita, palkita, iloita

Minä ______________________________
____
Sinä ______________________________
____
Hän ______________________________
____
Me ______________________________
____
Te ______________________________
____
He ______________________________
____

Слова к упражнению

huomata	замечать
iloita	веселиться, радоваться
korjata	исправлять
leikata	резать, оперировать
palkita	награждать, премировать
siivota	убирать (помещение)
tiskata	мыть посуду
valita	избирать, выбирать

Упражнение 2. В. Ответьте отрицательно на вопрос (глаголы из harjoitus 1).
Malli: Iloitsetko usein? – En iloitse.

1. Ansaitseeko hän kiitoksia? ______________________ kiitoksia.
2. Palkitsetteko työstä? ______________________ työstä.
3. Vastaako hän kysymykseen? ______________________ kysymykseen.
4. Huomaatko auton? ______________________ autoa.
5. Valitsevatko presidentin? ______________________ presidenttia.

Упражнение 3. Проспрягайте глаголы с учетом K-P-T чередований.

1. Minä (maata) ______________________.
2. Sinä (hakata) ______________________.
3. Hän (luvata) ______________________.
4. Turistit (levätä) ______________________.
5. Lääkäri (leikata) ______________________.
6. Syksyllä puun lehdet (pudota) ______________________.
7. Presidentti (taata) ______________________.
8. Lapsi (pelätä) ______________________.

Слова к упражнению

levätä	отдыхать
luvata	разрешать
maata	лежать

pelätä — бояться
taata — гарантировать

Ratkaisut

1. makaan 2.hakkaat 3. lupaa 4. lepäävät 5. leikkaa 6. putoavat 7. takaa 8. pelkää

Упражнение 4. Выберите глагол и напишите его в нужной форме.

juosta	lähteä	nousta	puhua	hakata	katsoa	mennä	uida	haluta	pitää

1. Minä_________ olla lääkäri.
2. Mies_________ puita metsässä.
3. Illalla he_________ televisiota.
4. Jussi_________ työhön kello seitsemän.
5. Mistä väristä sinä _________?
6. _________tko englantia?
7. He _________kello kahdeksan aamulla.
8. Äiti_________kauppaan.
9. Jussi_________usein aamulla puistossa.
10. Laura_________ meressä.

Упражнение 5. Расскажите о себе, письменно отвечая на вопросы.

1. Oletko suomalainen?_________________________
2. Puhutko suomea?_________________________
3. Asutko kaupungissa?_________________________
4. Mihin aikaan heräät?_________________________
5. Syötkö aamulla?_________________________
6. Mihin aikaan työpäiväsi alkaa?_________________________
7. Missä olet työssä?_________________________
8. Mitä teet työssäsi?_________________________
9. Millainen työpäivä sinulla on tänään?_________________________
10. Mihin aikaan työsi päättyy?_________________________
11. Mihin aikaan menet kotiin illalla?_________________________
12. Mitä teet illalla kotona?_________________________
13. Katsotko usein televisiota?_________________________
14. Käytkö uimahallissa?_________________________
15. Menetkö usein saunaan?_________________________
16. Käveletkö, juoksetko ja uitko paljon?_________________________
17. Haluatko mennä Suomeen?_________________________
18. Mitä sinä teet lomalla?_________________________

Упражнение 6. Впишите слова в соответствующем лице и числе.

Tavallinen päivä

Minä (1. olla) _________ Minna. Olen kotiäiti. Minä (2. kertoa) _________ tavallisesta päivästäni. Aamulla mies Tauno (3. mennä) _________ työhön ja lapset (4. lähteä) _________ kouluun. Minä (5. pestä) _________ pyykit. Sitten (6. imuroida) _________ huoneet. Keittiössä (7. tiskata) _________ astiat. Lapset (8. tulla) _________ kotiin kello 15. Silloin me (9. syödä) _________. Sitten me (10. korjata) _________ läksyt yhdessä. Taunon työpäivä (11.

loppua) _________ kello 19. Työn jälkeen hän (12. ajaa) _________ kauppaan ja (13. käydä) _________ ostoksilla. Me (14. tarvita) _________ paljon ruokaa. Illalla Tauno ja lapset (15. mennä) _________ uimahalliin. Minä (16. käydä) _________ saunassa. Minä (17. pitää) _________ isosta perheestäni.

Слова к тексту

tavallinen	обычный
kotiäiti	домохозяйка
pyykki	бельё
korjata	*зд.* исправлять
läksyt	домашние задания
käydä ostoksilla	делать покупки
ruoka	еда

ЧЕРЕДОВАНИЕ K-P-T

-lke – -lje, -rke – -rje

Данное чередование относится к качественному, так как при присоединении к слову или его основе согласного происходит чередование звуков: **-lke → -lje**; **-rke → -rje**.

-lke → -lje

so**lk**i *пряжка* – so**lj**et
hy**lje** *тюлень* – hy**lke**et
ku**lk**ea *ходить, идти* – ku**lj**en, ku**lj**emme

-rke → -rje

sä**rke**ä *болеть; разбивать* – sä**rj**et
ku**rki** *журавль* – ku**rj**et

Упражнение 7. Вставьте слова в скобках с учетом K-P-T чередований.

1. Kauppa (sulkea) _________.
2. Sinä (kulkea) _________ katua pitkin.
3. (Hylje) _________ ovat meren rannalla.
4. Kauniit (solki) _________ ovat lapsen puvussa.
5. Sinä (sulkea) _________ ovet.
6. (Kurki) _________ lentävät etelään.
7. Päätäni (särkeä) _________ pitkän päivän jälkeen.
8. Karhun (jälki) _________ on helppo huomata.

ГЛАГОЛЫ 6-ГО ТИПА
VERBITYYPPI 6: -ETA/-ETÄ

Глаголы данного типа образованы от имён прилагательных. К их спрягаемой основе присоединятся суффикс **-ne**.

nuoreta *молодеть* → nuore+ne → nuore**ne**n, nuore**ne**t, nuore**ne**e, nuore**ne**mme, nuore**ne**tte, nuore**ne**vat

Урок 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 словарь

При этом происходит K-P-T чередование:
lämmetä *теплеть* → lämpe+ne→lämpe**ne**n, lämpe**ne**t, lämpe**ne**e, lämpe**ne**mme, lämpe**ne**tte, lämpe**ne**vät
vaieta *умолкнуть* → vaike+ne→ vaike**ne**n, vaike**ne**t, vaike**ne**e, vaike**ne**mme, vaike**ne**tte, vaike**ne**vat

По значению среди глаголов этого типа выделяются:
1. Группа со значением физического состояния: nuoreta *молодеть*, vanheta *стареть:*

Rouva Kettunen nuorenee rakkaudesta.	Госпожа Кеттунен молодеет от любви.
Tekniikka vanhenee nopeasti.	Техника быстро устаревает.

2. Группа, описывающая природные явления: kylmetä *холодеть*, lämmetä *теплеть:*

Kylmenee.	Холодает.
Ilmasto lämpenee.	Климат теплеет.

3. Группа со значением психофизического действия: rohjeta *осмелиться*, paeta *сбегать*:

En rohkene lähteä sinne yksin.	Не осмелюсь пойти туда один.
Poliisi tietää, että vanki pakenee yöllä.	Полиция знает, что заключённый сбежит ночью.

Упражнение 8. Раскройте скобки, поставив глагол в нужное лицо и число.
1. Tyttö (kalveta) _________. 2. Taulu (tummeta) _________. 3. Yö (vaaleta) _________. 4. Matka (lyhetä) _________. 5. Loma (pidetä) _________. 6. Linnut (vaieta) _________. 7. Puvut (oieta) _________. 8. Kevät (lähetä) _________. 9. Illalla (lämmetä) _________. 10. Sää (viiletä) _________.

Слова к упражнению

kalveta	бледнеть
tummeta	темнеть
vaaleta	светлеть
lyhetä	укорачиваться
pidetä	удлиняться
vaieta	умолкать
oieta	распрямляться, разглаживаться
lähetä	приближаться
viiletä	становиться прохладным

Урок
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
словарь

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 1
Minä leikkaan tiskaan siivoan huomaan korjaan valitsen palkitsen iloitsen
Sinä leikkaat tiskaat siivoat huomaat korjaat valitset palkitset iloitset
Hän leikkaa tiskaa siivoaa huomaa korjaa valitsee palkitsee iloitsee
Me leikkaamme tiskaamme siivoamme huomaamme korjaamme valitsemme palkitsemme iloitsemme
Te leikkaatte tiskaatte siivoatte huomaatte korjaatte valitsette palkitsette iloitsette
He leikkaavat tiskaavat siivoavat huomaavat korjaavat valitsevat palkitsevat iloitsevat

Упражнение 2
1. hän ei ansaitse 2. te ette palkitse 3. hän ei vastaa 5. sinä et huomaa 7. he eivät valitse

Упражнение 4
1. haluan 2. hakkaa 3. katsovat 4. lähtee 5. pidät 6. puhutko 7. nousevat 8. menee 9. juoksee 10. ui

Упражнение 6
1. olen 2. kerron 3. menee 4. lähtevät 5. pesen 6. imuroin 7. tiskaan 8. tulevat 9. syömme 10. korjaamme 11. loppuu 12. ajaa 13. käy 14. tarvitsemme 15. menevät 16. käyn 17. pidän

Упражнение 7
1. sulkee 2. kuljet 3. hylkeet 4. soljet 5. suljet 6. kurjet 7. särkee 8. jäljet

Упражнение 8
1. kalpenee 2. tummenee 3. vaalenee 4. lyhenee 5. pitenee 6. vaikenevat 7. oikenevat 8. lähenee 9. lämpenee 10. viilenee

УРОК 11
KAPPALE 11

ГРАММАТИКА

ПАРТИТИВ
PARTITIIVI

Падеж партитив отвечает на вопросы mitä? ketä? что? кого? и имеет три типа окончания: **-a/-ä, -ta/-tä, -tta/-ttä.** Партитив употребляется после всех числительных, кроме yksi *один*:

yksi talo	один дом
yksi lapsi	один ребёнок
yksi nainen	одна женщина
yksi huone	одна комната

-a/-ä

Окончание **-a/-ä** является самым распространённым и выступает, когда основа слова оканчивается на один гласный звук.

Nominatiivi	Partitiivi	
(yksi) tytt**ö**	kaksi tyttö**ä**	две девочки
(yksi) poik**a**	kaksi poika**a**	два мальчика
(yksi) asunt**o**	kaksi asunto**a**	две квартиры
(yksi) kaupunk**i**	kaksi kaupunki**a**	два города
(yksi) päiv**ä**	kaksi päivä**ä**	два дня
(yksi) hatt**u**	kaksi hattu**a**	две шляпы

В ряде исконно финских двусложных слов, оканчивающихся на **-i**, окончание партитива присоединяется к генитивной основе без окончания генитива **-n**, см. урок 7.

Nominatiivi	Partitiivi	
(yksi) ni**mi**	kaksi nime**ä**	два имени
(yksi) sii**pi**	kaksi siipe**ä**	два крыла
(yksi) lah**ti**	kaksi lahte**a**	два залива
(yksi) ki**vi**	kaksi kive**ä**	два камня

-ta/-tä

Окончание **-ta/-tä** выступает в основе, оканчивающейся
а) на долгий гласный и две гласные:

Nominatiivi	Partitiivi	
(yksi) m**aa**	(kaksi) m*aa***ta**	две страны
(yksi) rad**io**	(kaksi) rad*io***ta**	два радиоприёмника
(yksi) keitt**iö**	(kaksi) keitt*iö***tä**	две кухни

В некоторых исконно финских двусложных словах окончание партитива присоединяется к согласной основе, которую получают, отбросив конечный гласный **-i**:

Nominatiivi	Согласная основа	Partitiivi	
(yksi) kie**li**	kie**l**-	(kaksi) kie*l***tä**	два языка
(yksi) pie**ni**	pie**n**-	(kaksi) pie*n***tä**	два маленьких
(yksi) sie**ni**	sie**n**-	(kaksi) sie*n***tä**	два гриба

б) на согласный:

- слова, оканчивающиеся на **-nen**: **-nen → -s**

В этих словах партитив образуется от согласной основы, которую получают, заменив окончание **-nen** на **-s**.

Nominatiivi	Согласная основа	Partitiivi	
(yksi) nai**nen**	nai**s**-	(kaksi) nai**s****ta**	две женщины
(yksi) ihmi**nen**	ihmi**s**-	(kaksi) ihmi**s****tä**	два человека
(yksi) suomalai**nen**	suomalai**s**-	(kaksi) suomalai**s****ta**	два финна

- все слова, которые в исходной форме оканчиваются на согласный:

Nominatiivi	Partitiivi	
(yksi) kokou**s**	(kaksi) kokou**s****ta**	два собрания
(yksi) kalli**s**	(kaksi) saapa**s****ta**	два сапога
(yksi) puheli**n**	(kaksi) puheli*n***ta**	два телефона

-tta/-ttä

Окончание **-tta/-ttä** выступает в основе, оканчивающейся
а) на **-e**

Nominatiivi	Partitiivi	
(yksi) huone	(kaksi) huonetta	две комнаты
(yksi) vene	(kaksi) venettä	две лодки

б) на **-si**

Nominatiivi	Partitiivi	
(yksi) vuosi	(kaksi) vuotta	два года
(yksi) käsi	(kaksi) kättä	две руки

ОБРАТИТЕ ВНИМАНИЕ!	lapsi ребёнок – kaksi **las***ta* veitsi нож – kaksi **veis***tä* lumi снег – paljon **lun***ta* liemi бульон – vähän **lien***tä*

Партитив единственного числа употребляется со следующими словами:

monta несколько — monta taloa
vähän мало — vähän vettä
paljon много (с неисчисляемыми) — paljon sokeria, onnea
pari пара — pari tyttöä
puoli половина — puoli kiloa
nolla ноль — nolla astetta

Партитив употребляется при отрицании в выражениях типа Minulla ei ole... *У меня нет...*
Сравните:

Утвердительное предложение	Отрицательное предложение
Minulla on auto.	Minulla *ei ole* auto**a**.
Sinulla on perhe.	Sinulla *ei ole* perhe**ttä**.
Pirkolla on puhelin.	Pirkolla *ei ole* puhelin**ta**.

Партитив употребляется в некоторых устойчивых выражениях:

Minulla **ei** ole työ**tä**.	Minulla **on** työ**tä**.
Minulla **ei** ole raha**a**.	Minulla **on** raha**a**.
Minulla **ei** ole vapaa**ta** aika**a**.	Minulla **on** vapaa**ta** aika**a**.

ОБРАТИТЕ ВНИМАНИЕ!	Есть выражения со значением физического состояния, которые употребляются только в номинативе как в утвердительных, так и в отрицательных предложениях.

Minulla **on** nälkä.	Minulla **ei ole** nälkä.	Я (не) голоден.
Minulla **on** jano.	Minulla **ei ole** jano.	Я (не) хочу пить.
Minulla **on** kiire.	Minulla **ei ole** kiire.	Я (не) спешу.
Minulla **on** kuuma.	Minulla **ei ole** kuuma.	Мне (не) жарко.
Minulla **on** kylmä.	Minulla **ei ole** kylmä.	Мне (не) холодно.

Некоторые глаголы управляют партитивом, например:

auttaa	+ Part.	помогать	Lapsi auttaa isä**ä**.
etsiä	+ Part.	искать	Kirsti etsii työpaikka**a**.
katsoa	+ Part.	смотреть	Me katsomme televisio**ta**.
odottaa	+ Part.	ждать	Sinä odotat bussi**a**.
puhua	+ Part.	говорить (=владеть языком)	Puhun suome**a**.
rakastaa	+ Part.	любить	Minä rakastan äiti**ä**.
soittaa	+ Part.	играть (на музыкальном инструменте)	Jussi soittaa kitara**a**.
ymmärtää	+ Part.	понимать	Ymmärrättekö saksa**a**?

ЛИЧНЫЕ, ВОПРОСИТЕЛЬТНЫЕ И УКАЗАТЕЛЬНЫЕ МЕСТОИМЕНИЯ

Личные, вопросительные и указательные местоимения имеют особую форму в партитиве.

Nom.	Minä	Sinä	hän	Me	te	he
Part.	Min**ua**	Sin**ua**	hän**tä**	mei**tä**	tei**tä**	hei**tä**
Nom.	Mikä	Ku**ka**	tämä	Tuo	se	
Part.	Mi**tä**	Ke**tä**	tä**tä**	Tuo**ta**	si**tä**	

Часто партитив встречается в приветствиях и фразах типа:

Paljon onnea!	Счастья!
Mukavaa iltaa!	Приятного вечера!
Onnellista uutta vuotta!	Счастливого Нового года!
Rauhallista joulua!	Мирного Рождества!

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 1. Раскройте скобки, поставив слова в партитив.

1. 15 (katu) ______________________________
2. 12 (puu) ______________________________

3. 4 (yö) ____________________
4. 25 (vene) ____________________
5. 50 (vuosi) ____________________
6. 100 (opiskelija) ____________________
7. 9 (kokous) ____________________
8. 15 (veitsi) ____________________
9. 31 (päivä) ____________________
10. 3 (kuukausi) ____________________
11. 4 (vuodenaika) ____________________
12. 7 (turisti) ____________________

Упражнение 2. Сделайте по образцу.
Malli: iso talo (3) → kolme isoa taloa

1. hyvä museo (5) ____________________
2. vanha sirkus (2) ____________________
3. kuuma sauna (4) ____________________
4. pitkä poika (7) ____________________
5. kallis auto (10) ____________________
6. pieni sieni (9) ____________________
7. sininen kuppi (8) ____________________
8. hoikka nainen (4) ____________________
9. kaunis käsi (2) ____________________
10. vaikea vuosi (3) ____________________
11. iloinen lapsi (4) ____________________
12. punainen rakennus (6) ____________________
13. vahva mies (1) ____________________
14. suomalainen kaupunki (2) ____________________
15. vapaa päivä (4) ____________________

Упражнение 3. Раскройте скобки, поставив слова в партитив.
Malli: 7 (kylmä päivä) → 7 kylmää päivää

1. pari (vanha hotelli) ____________________
2. monta (iloinen lapsi) ____________________
3. paljon (kuuma kahvi) ____________________
4. 4 (vaikea sana) ____________________
5. 10 (suuri maa) ____________________
6. 1 (kaunis päivä) ____________________
7. 100 dl (kuuma liemi) ____________________
8. 3 (kylmä huone) ____________________
9. vähän (suolaton voi) ____________________
10. 8 (ruskea kirjahylly) ____________________

Упражнение 4. Ответьте на вопросы.
a. *Kuinka ...?*
1. Kuinka vanha sinä olet? ____________________
2. Kuinka monta huonetta asunossasi on? ____________________
3. Kuinka monta päivää tammikuussa on? ____________________
4. Kuinka monta kuukautta vuodessa on? ____________________

5. Kuinka monta vuodenaikaa Suomessa on? ______

b. *Mitä maksaa ...?*
1. Mitä Peugot-auto maksaa? ______
2. Mitä suomalais-venäläinen sanakirja maksaa? ______
3. Mitä bussilippu maksaa? ______
4. Mitä junalippu Helsinkiin maksaa? ______
5. Mitä iPad3 maksaa? ______

c. *Montako ...?*
1. Montako sormea kädessä on? ______
2. Montako juhlaa vuodessa on? ______
3. Montako vapaata päivää viikossa on? ______
4. Montako ikkunaa asunnossasi on? ______
5. Montako tuolia huoneessa on? ______

Упражнение 5. Напишите, что у вас есть и чего нет (5).

1. Minulla on	1. Minulla ei ole
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

Упражнение 6. Ответьте на вопросы, используя слова в таблице.

filmi hotelli minä opas piano suomi te tytär

1. Mitä kieltä Sauli puhuu? ______
2. Mitä te katsotte illalla? ______
3. Mitä turistit etsivät? ______
4. Ketä sinä odotat? ______
5. Voitko auttaa minua? ______
6. Ymmärtävätkö he sinua? ______
7. Mitä Jean soittaa? ______
8. Ketä äiti rakastaa? ______

Упражнение 7. Составьте предложение по образцу.

Malli: minä (auttaa) (sinä) *Autanko sinua?*
1. sinä (etsiä) (minä) ______
2. hän (katsoa) (sinä) ______
3. me (odottaa) (te) ______
4. te (rakastaa) (he) ______
5. he (ymmärtää) (me) ______

Упражнение 8. Поставьте слово в нужном падеже (номинативе или партитиве).

Minä rakastan (1. musiikki) ______. Minulla on (2. kitara) ______. Minä soitan usein (3. klassinen musiikki) ______ ______. Minulla on (4. uusi ystävä Noora) ______. Nooralla ei ole (5. työpaikka) ______. Hän etsii (6. se) ______. Nyt

Nooralla on paljon (7. vapaa aika) ________________. Hän soittaa (8. viulu) ________ hyvin. Sunnuntaina me harjoittelemme yhdessä. Noora haluaa soittaa (9. se) ________ ravintolassa. Mielestäni voin auttaa (10. hän) ________. Minulla on (11. ystävä) ________ tässä ravintolassa.

Упражнение 9. Употребите конструкцию Minulla on или Minä olen.

1. ____________ koira ja kissa.
2. ____________ auto.
3. ____________ venäläinen.
4. ____________ nälkä.
5. ____________ naimisissa.
6. ____________ lapsi.
7. ____________ turisti.

ПРЕДЛОГИ И ПОСЛЕЛОГИ, ТРЕБУЮЩИЕ УПОТРЕБЛЕНИЯ ПАРТИТИВОМ

Многие предлоги требуют существительного в партитиве.

ennen	до	
lähellä	рядом, около	+ partitiivi
keskellä	в середине, в центре	

ennen loma**a**	до отпуска
lähellä kauppa**a**	у магазина
keskellä kaupunki**a**	в центре города

Ennen lomaa on aina paljon työtä.	Накануне отпуска всегда много работы.
Pankkiautomaatti on lähellä kauppaa.	Банкомат находится у магазина.
Suihkulähde on keskellä toria.	Фонтан находится посредине площади.

Многие послелоги требуют существительного в партитиве.

ilman	без	+ partitiivi
varten	для	

lupa**a** ilman	без разрешения
juhla**a** varten	к празднику

ОБРАТИТЕ ВНИМАНИЕ!

Ilman может выступать в качестве предлога и послелога, не меняя своего значения и управления.

Sinne ei pääse ilman passia.	Туда нельзя попасть без паспорта.
Lapset koristavat huonetta juhlaa varten.	Дети украшают комнату к празднику.

Упражнение 10. Вставьте нужный предлог или послелог: ennen, lähellä, keskellä, pitkin, varten.

1. Yliopiston rakennukset ovat ________ bussiasemaa. 2. Turisti tarvitsee valokuvan viisumia ________. 3. Voinko tulla kylään ________ lahjaa? 4. Pöytä on huoneen ________. 5. Kevät on ________ kesää.

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 1

1. katua 2. puuta 3. yötä 4. venettä 5. vuotta 6. opiskelijaa 7. kokousta 8. veistä 9. päivää 10. kuukautta 11. vuodenaikaa 12. turistia

Упражнение 2

1. viisi hyvää museota 2. kaksi vanhaa sirkusta 3. neljä kuumaa saunaa 4. seitsemän pitkää poikaa 5. kymmenen kallista autoa 6.yhdeksän pientä sientä 7. kahdeksan sinistä kuppia 8. neljä hoikkaa naista 9. kaksi kaunista kättä 10. kolme vaikeata vuotta 11. neljä iloista lasta 12. kuusi punaista rakennusta; yksi vahna mies 14. kaksi suomalaista kaupunkia 15. neljä vapaata päivää

Упражнение 3

7 kylmää päivää; Pari vanhaa hotellia; Monta iloista lasta; Paljon kuumaa kahvia; 4 vaikeata sanaa; 10 suurta maata; 1 kaunis päivä; 100 dl kuumaa lientä; 3 kylmää huonetta; vähän suolatonta voita; 8 ruskeaa/ruskeata kirjahyllyä

Упражнение 6

1. suomea 2. filmiä 3. hotellia 4. opasta 5. teitä 6. kyllä, he ymmärtävät minua 7. pianoa 8. tytärtä

Упражнение 7

1. Etsitkö minua? 2. Katsooko hän sinua? 3. Odotammeko teitä? 4. Rakastatteko heitä? 5. Ymmärtävätkö he meitä?

Упражнение 8

1. musiikkia 2. kitara 3. klassista musiikkia 4. uusi ystävä Noora 5. työpaikkaa 6. sitä 7. vapaata aikaa 8. viulua 9. sitä 10. häntä 11. ystävä

Упражнение 9

1. minulla on 2.minulla on 3. Minä olen 4. Minulla on 5. Minä ole 6. Minulla on 7. minä olen

Упражнение 10

1. lähellä 2. varten 3. ilman 4. keskellä 5. ennen

УРОК 12
KAPPALE 12

ГРАММАТИКА

ВЕЩЕСТВЕННЫЕ И КОНКРЕТНЫЕ СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫЕ
AINESANAT JA KAPPALESANAT

В финском языке слова можно разделить на две группы: вещественные ainesanat, которые являются делимыми, и конкретные kappalesanat, то есть неделимые. Вещественные существительные являются неисчисляемыми, конкретные – исчисляемыми.

Вещественные слова (делимые)		Конкретные слова (неделимые)	
tee	чай	kuppi	чашка
makkara	колбаса	lasi	стакан
sokeri	сахар	tarjoilija	официант
suola	соль	lautanen	тарелка
vesi	вода	kassi	сумка
maito	молоко	pullo	бутылка
juusto	сыр	appelsiini	апельсин
liha	мясо	tomaatti	помидор
mehu	сок	omena	яблоко
leipä	хлеб	kurkku	огурец
hillo	варенье	mies	мужчина

К вещественным словам относятся абстрактные существительные.

rakkaus	любовь
ystävyys	дружба
kauneus	красота
energia	энергия

Вещественное существительное может быть выступать в номинативе или партитиве.

1. Когда вещественное слово стоит в начале предложения, то оно в номинативе.

Missä **tee** on? Где чай? **Tee** on pannussa. Чай в чайнике.
Missä **kahvi** on? Где кофе? **Kahvi** on kupissa. Кофе в чашке.

2. Когда вещественное слово стоит в конце предложения, то оно в партитиве.

Lasissa on vet**tä**. — В стакане вода.
Pöydällä on suola**a**. — На столе соль.

Сравните: В подобных конструкциях количественное слово всегда выступает **в** номинативе, независимо от местоположения в предложении.

Pöydällä on **kuppi**.
Kuppi on pöydällä.

3. Если вещественное слово является подлежащим (выступает в номинативе), то прилагательное, описывающее его, выступает в партитиве.

Millais**ta** tee on? — Tee on makea**a**/makea**ta**.
Millais**ta** vesi on? — Vesi on kylm**ää**.

Сравните: прилагательное, описывающее конкретное существительное, выступает в номинативе.

Millai**nen** tämä nainen on? — Tämä nainen on **kaunis**.
Millai**nen** käsi on? — Käsi on **kylmä**.

4. Когда вещественное слово выступает в предложении как дополнение, оно выражается партитивом.

Ostan soker**ia** ja suola**a**.
Syön liha**a**.

СКЛОНЕНИЕ ЧИСЛИТЕЛЬНЫХ
NUMERAALIEN TAIVUTUS

Номинатив		Партитив	Генитив	Инессив	Иллатив
yk**si**	1	**yh***tä*	**yh**den	**yh**dessä	**yh**teen
kak**si**	2	**kah***ta*	**kah**den	**kah**dessa	**kah**teen
kolme	3	kolmea	kolmen	kolmessa	kolmeen
neljä	4	neljää	neljän	neljässä	neljään
vii**si**	5	**vii***ttä*	**vii**den	**vii**dessä	**vii**teen
kuu**si**	6	**kuu***tta*	**kuu**den	**kuu**dessa	**kuu**teen
seitsemän	7	seitsemää	seitsemän	seitsemässä	seitsemään
kahdeksan	8	kahdeksaa	kahdeksan	kahdeksassa	kahdeksaan
yhdeksän	9	yhdeksää	yhdeksän	yhdeksässä	yhdeksään
kymmenen	10	kymmentä	kymmenen	kymmenessä	kymmeneen
sata	100	sataa	sadan	sadassa	sataan

Числительные **yksi** и kaksi склоняются по типу слов на **-si**: **-si → -de**: yh**de**-, kah**de**- во всех падежах, кроме партитива, например: yhdessä *в одном*, kahdessa *в двух*, yhteen *в один*, kahteen *в два*. В партитиве выступает основа **yh-**, **kah-** с окончанием **-ta**, **-tä**: yhtä *одного*, kahta *двух*.

Числительные kolme и neljä склоняются по типу слова talo: kolme**a** *трёх*, nelj**ää** *четырёх*, kolme**ssa** *в трёх*, neljä**ssä** *в четырёх* и т. д.

Числительные seitsemän, kahdeksan, yhdeksän склоняются особым образом: с помощью гласной основы seitsemä-, kahdeksa-, yhdeksä-, к которой присоединяются все падежные окончания: seitsemä**ä** *семи*, kahdeksa**a** *восьми*, yhdeksä**ä** *девяти*; seitsemä**ssä** *в семи*, kahdeksa**ssa** *в восьми*, yhdeksä**ssä** *в девяти*.

Числительное kymmenen имеет гласную основу kymmene-, к которой присоединяются все падежные окончания, кроме партитива, например: kymmene**ssä** *в десяти*, kymmene**en** *в десять*. В партитиве выступает форма kymmen**tä** *десяти*.

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 1. Найдите лишнее слово, используя словарь.

1. banaani, greippi, sitruuna, omena, liha
2. maito, vesi, kahvi, limu, sokeri
3. suola, sokeri, pippuri, basilikka, sipuli
4. leipä, sämpylä, kakku, piirakka, kaakao
5. karkki, suklaa, jäätelö, keksi, mehu
6. liha, kana, kala, katkarapu,salaatti
7. porkkana, kaali, peruna, tomaatti, sieni
8. mansikka, mustikka, kirsikka, lakka, päärynä
9. makkara, kinkku, pihvi, hampurilainen, lasi
10. lusikka, harukka, veitsi, lautanen, muna

Упражнение 2. Раскройте скобки, поставив слова в партитив.

1. Juon (vesi) _________ kahvin kanssa.
2. Lounaalla syömme (pasta) _________.
3. Otatko (valkoviini) _________ vai (punaviini) _________?
4. Jääkaapissa on vähän ruokaa. Tarvitsemme (maito) _________, (liha) _________, (kala) _________, (voi) _________, (juusto) _________.
5. Lautasella on (riisipuuro) _________.

ОБРАТИТЕ ВНИМАНИЕ!	Союз vai *или* выступает в вопросительных предложениях.

Упражнение 3. Раскройте скобки, поставив слова в партитив или номинатив.

1. Lasissa on (maito) _________.
2. Pöydällä on (kahvi) _________.
3. (Kahvi) _________ on pöydällä.
4. Jääkaapissa on (juusto, makkara ja voi) _________ _________ _________.
5. Kupissa on (tee) _________.
6. (Tee) _________ on kupissa.
7. Pöydällä on (lasi) _________.

Урок 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 **12** 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 словарь

8. (Lasi) _________ on puhdas.
9. Tämä ei ole _________ (sokeri). Se on (suola) _________.
10. (Paperi) _________ on pöydässä.
11. Pöydässä on (paperi, kirja ja kynä) _________ _________ _________.
12. Printerissa on (paperi) _________.

Упражнение 4. Впишите предложения по заданной модели.
malli: Minulla on kaksi lasia. – Minulla ei ole kahta lasia.

1. Markulla on kolme kallista autoa. _________________________________
2. Hänellä on viisi siskoa. _________________________________
3. Oppaalla on kymmenen teatterilippua. _________________________________
4. Hyllyllä on seitsemän kirjaa._________________________________
5. Konserttisalissa on sata katsojaa. _________________________________

Упражнение 5. Раскройте скобки, поставив существительное в партитив или номинатив. Незнакомые слова вы сможете найти в словаре, данном в конце книги.

1. Illalla en syö (leipä) _________.
2. Missä (voi) _________ on?
3. Tarvitsen (sinappi) _________.
4. (Sinappi) _________ on loppu.
5. Jussi juo (viini) _________.
6. (Olut) _________ on tummassa pullossa.
7. Jääkaapissa on (olutpullo) _________.
8. Veera ei juo (kahvi) _________.
9. Lapset juovat (kaakao) _________.
10. Anja syö (hampurilainen) _________.
11. (Hampirilainen) _________ maksaa 3 euroa 30 senttiä.
12. Jääkaapissa on paljon (ruoka) _________.
13. Hän syö vähän (suolainen ruoka) _________.
14. Vauva juo vain (maito) ja (vesi) _________.

Упражнение 6. Выберите соответствующее прилагательное и дополните предложение.

ihana	kuuma	vihreä	kallis	kylmä	tumma	keltainen	musta	valkoinen

Malli: Aurinko on keltainen.

1. Kahvi on_________________________________.
2. Sipuli on_________________________________.
3. Voi on _________________________________.
4. Kaviaari on _________________________________.
5. Sokeri on_________________________________.
6. Audi-auto on_________________________________.
7. Elämä on _________________________________.
8. Jäätelö on _________________________________.
9. Suklaa on _________________________________.

ЛЕКСИКА

ЧТО МЫ ЕДИМ? MITÄ ME SYÖMME?

Упражнение 7. Употребите millainen или millaista и ответьте на вопрос.

1. ________________ kuppi on? Kuppi on (uusi) ________________.
2. ________________ kahvi on? Kahvi on (musta) ________________.
3. ________________ rakkaus on? Rakkaus on (ihana) ________________.
4. ________________ kukka on? Kukka on (kaunis) ________________.
5. ________________ musiikki on? Musiikki on (klassinen) ________________.
6. ________________ Suomi on? Suomi on (kylmä) ________________.
7. ________________ matka on? Matka on (mielenkiintoinen) ________________.
8. ________________ kakku on? Kakku on (makea) ________________.
9. ________________ kirja on? Kirja on (jännittävä) ________________.
10. ________________ spagetti on? Spagetti on (hyvä) ________________.

Упражнение 8. А. Вставьте слова в реплики диалога.

Kaupassa

1. *Leena*: Hei! Mitä ________ kilo lihaa?
Myyjä: Kilo maksaa 12 ________.
Leena: Minä ________ kaksi ________.
Myyjä: Se ________ 24 euroa.
Leena: Tässä. Kiitos, hei.
Myyjä: ________.

2. *Tauno*: Moi! ________ appelsiinit ovat kilo?
Myyjä: Ne ovat 2 euroa 50 senttiä ________.
Tauno: Entä banaanit? Mitä banaanit ovat ________?
Myyjä: ________ ovat yksi ________ 30 senttiä kilo.
Tauno: Minä ________ 2 ________ mandariineja.
Myyjä: Selvä. Se ________ 2 euroa 60 senttiä.
Tauno: Kiitos.
Myyjä: ________

B. Впишите слова из таблицы в реплики диалогов.

kiitos, jotakin, kahvia, maksan, päivää, ole hyvä, teetä, muuta, sokeri, saako, kiitos, kahvia, teetä

Kahvilassa

1. *Riina*: Päivää.
Tarjoilija: ________.
Riina: Saanko kahvia?
Tarjoilija: ________. Tuleeko ________?
Riina: Sokeria?
Tarjoilija: ________ on tuolla tiskillä. ________ ko olla vielä muuta?
Riina: Kermaa ja juustosämpylän. Kiitos.
Tarjoilija: ________.

Урок 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 **12** 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 словарь

Слова к диалогу

kerma	сливки
tiski	барная стойка
muu	иной, другой
juustosämpylä	булочка с сыром

2. *Tarjoilija*: Päivää. Tervetuloa.
Päivi: Kiitos. Onko teillä tilaa? Meitä on kolme.
Tarjoilija: on, kyllä. Syöttekö _________?
Päivi: Kiitos. Luulen, että juomme _________ tai _________.
Leena: Minä otan _________.
Sirkka: Minä otan _________.
Tarjoilija: Se on yhteensä _________ euroa.
Päivi: Kiitos. Minä _________.
Tarjoilija: _________.

Слова к диалогу

tervetuloa	добро пожаловать
yhteensä	итого, всего
tai	или (в утвердительных предложениях)

ЗАПОМНИТЕ КОНСТРУКЦИЮ:	Luulen, että... Ajattelen, että... Olen sitä mieltä, että...	думаю, что...; полагаю, что...; считаю, что...

Упражнение 9. Допишите предложение, добавив подходящее прилагательное в партитиве или номинативе.

eksoottinen	kaunis	makea
hapan	kylmä	suolainen
kallis	kypsä = valmis	rasvainen

1. Tässä pastassa on paljon suolaa. Se on ______________________________.
2. Riisipuuro ei ole lämmintä. Se on ______________________________.
3. Poikani pitää jäätelöstä. Se on ______________________________.
4. Tämä kuppi on kiinalainen. Se on ______________________________.
5. Ravintolassa ruoka maksaa paljon. Se on ______________________________.
6. Ruoka on______________________________. Voimme syödä.
7. Minusta venäläinen ruoka on ______________________________.
8. Piimä ei ole makeata. Se on______________________________.
9. Thaimaalainen ruoka on ______________________________.

Слова к упражнению

eksoottinen	экзотический
hapan	кислый
kypsä = valmis	готовый
suolainen	солёный
rasvainen	жирный

Упражнение 10. Переведите на финский.

Я ем рыбу, но не ем мясо. Я обычно ем хлеб и масло. Моя дочь любит клубничное мороженое, а сын – шоколад. Финны много пьют кофе, англичане и русские пьют чай. Я не ем вечером. Французы пьют вино. Что вы едите? Мы едим мясо. Пьёте ли вы пиво? Нет, я не пью пиво. В этом ресторане очень хороший салат. Мне нравится итальянская еда.

Упражнение 11. Сделайте конструкцию, отвечающую на вопрос Mihin aikaan?

Malli: klo 17.00 – Viideltä iltapäivällä

1. klo 6.00 ____________________
2. klo 10.00 ____________________
3. klo 3.00 ____________________
4. klo 19.00 ____________________
5. klo 16.00 ____________________

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 1
1. liha 2. sokeri 3. sipuli 4. kaakao 5. mehu 6. salaatti 7. sieni 8. päärynä 9. lasi 10. muna

Упражнение 2
1. vettä 2. pastaa 3. viiniä, siideriä 4. maitoa, lihaa, kalaa, voita, juustoa 5. riisipuuroa

Упражнение 3
1. maitoa 2. kahvia 3. kahvi 4. juustoa, makkaraa ja voita 5. teetä 6. tee 7. lasi 8. lasi 9. sokeria; suolaa 10. paperi 11. paperia, kirja ja kynä 12. paperia

Упражнение 4
1. kolmea kallista autoa 2. viittä siskoa 3. kymmentä teatterilippua 4. seitsemää kirjaa 5. sataa katsojaa

Упражнение 5
1. leipää 2. voi 3. sinappia 4. sinappi 5. viiniä 6. olut 7. olutpullo 8. kahvia 9. kaakaota 10. hampurilaista 11. hampirilainen 12. ruokaa 13. suolaista ruokaa 14. maitoa, vettä

Упражнение 6
1. kuumaa 2. vihreää 3. keltaista 4. mustaa 5. valkoista 6. kallis 7. ihanaa 8. kylmää 9. tummaa

Упражнение 7
1. Millainen kuppi on? Kuppi on uusi; 2. Millaista kahvi on? Kahvi on mustaa; 3. Millaista rakkaus on? Rakkaus on ihanaa; 4. Millainen kukka on? Kukka on kaunis; 5. Millaista musiikki on? Musiikki on klassista; 6. Millainen Suomi on? Suomi on kylmä; 7. Millainen matka on? Matka on mielenkiintoinen; 8. Millaista kakku on? Kakku on makeata; 9. Millainen kirja on? Kirja on jännittävä; 10. Millaista spagetti on? Spagetti on hyvää.

Упражнение 8
A. kaupassa: 1. maksaa 12 euroa; otan kaksi kiloa; tekee; hei hei 2. mitä; kilo; kilo; ne; euro; otan; kiloa; tekee; kiitos ja hei B. kahvilassa: 1. päivää; Olkaa hyvä; muuta?; sokeri; saako; Kiitos; T.: jotakin; P.: kahvia, teetä; L.: kahvia; S.: teetä; T.: 15; P.: maksan; T.: kiitos.

Упражнение 9
1. suolaista 2. kylmää 3. makeaa 4. kaunis 5. kallista 6. Kypsää = valmista 7. rasvaista 8. hapanta 9. eksoottista

Упражнение 10
Minä syön kalaa mutta en syö lihaa. Minä syön usein voileipää. Tyttöni pitää mansikkajäätelöstä ja poikani suklaasta. Suomalaiset juovat paljon kahvia, englantilaiset ja venäläiset juovat teetä. Illalla minä en syö. Ranskalaiset juovat viiniä. Mitä te syötte? Me syömme lihaa. Juotteko olutta? Ei, minä en juo olutta. Tässä ravintolassa on oikein hyvä salaatti. Minä pidän italialaisesta ruoasta.

Упражнение 11
1. kuudelta aamulla 2. kymmeneltä aamulla 3. kolmelta yöllä 4. yhdeksältätoista illalla 5. neljältä iltapäivällä

УРОК 13
KAPPALE 13

ГРАММАТИКА

АККУЗАТИВ
AKKUSATIIVI

Аккузатив является падежом дополнения. Дополнение обозначает лицо или предмет, на который направлено действие глагола.

ОБРАЗОВАНИЕ АККУЗАТИВА

Аккузатив отвечает на вопрос Minkä? Kenet? *Что? Кого?* и имеет окончание, которое в единственном числе совпадает с окончанием генитива единственного числа **-n**; во множественном числе – с номинативом множественного числа **-t**.

akk. yks. = gen. yks. (-n)
akk. mon. = nom. mon. (-t)

Näen talo**n**.	Я вижу дом.
Sinä myyt auto**n**.	Ты продаёшь машину.
Ostan sanakirja**n**.	Я куплю словарь.

УКАЗАТЕЛЬНЫЕ И ВОПРОСИТЕЛЬНЫЕ МЕСТОИМЕНИЯ

Номинатив	Аккузатив
tämä	tämän
tuo	tuon
se	sen
mikä	minkä

Minä myyn se**n** talo**n**.	Я продам этот дом.
Otatko tämä**n** banaani**n**?	Возьмёшь этот банан?
Haluan ostaa tuo**n** sanakirja**n**.	Я хочу купить тот словарь.

ЛИЧНЫЕ МЕСТОИМЕНИЯ

Личные местоимения имеют особую форму аккузатива.

Nom.	minä	sinä	hän	Me	te	he
Gen.	minun	sinun	hänen	meidän	teidän	heidän
Akk.	minu**t**	sinu**t**	häne**t**	meidä**t**	teidä**t**	heidä**t**

Урок
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
словарь

Ajan **teidät** autolla teatteriin. — Я довезу вас на машине в театр.
Tunnetko **hänet**? — Знаешь ли ты его/её?
Esitteletkö **meidät**? — Ты нас представишь?

ВОПРОСИТЕЛЬНОЕ СЛОВО KUKA? КТО?

Nom.	kuka
Gen.	kenen
Akk.	kene**t**

СИНТАКСИЧЕСКАЯ РОЛЬ ДОПОЛНЕНИЯ

Дополнение может быть выражено двумя падежами: аккузативом и партитивом.

ДОПОЛНЕНИЕ В ФОРМЕ АККУЗАТИВА

В утвердительных предложениях дополнение выступает в форме аккузатива, если оно выражено:

• конкретным исчисляемым существительным.

Действие носит результативный характер, на русском языке передаётся глаголом совершенного времени (что сделать?).

действие = результат

Hän avaa ove**n**. — Он откроет дверь.
Hän vie kirjee**n** postiin. — Он отнесёт письмо на почту.

• сочетанием слов *предмет или ёмкость + вещественное существительное.*

Слово, обозначающее предмет или ёмкость, выражается в аккузативе, а вещественное – в партитиве.

Otan kupi**n** kahvi<u>a</u>. — Я возьму чашку кофе.
Juon lasi**n** ve<u>ttä</u>. — Я выпью стакан воды.

• словосочетанием *числительное + имя* (существительное или прилагательное). *Числительное* выражается номинативом, имя – партитивом.

Haluan **kaksi** voileip<u>ää</u>. — Я хочу два бутерброда.
Haluan **kaksi** iso<u>a</u> voileip<u>ää</u>. — Я хочу два больших бутерброда.

• номинативом множественного числа.

Vien kirjee**t** postiin. — Я отнесу письма на почту.
Saanko ottaa **nämä** kaikki kuka**t**? — Могу ли я взять все эти цветы?

ДОПОЛНЕНИЕ В ФОРМЕ ПАРТИТИВА

Дополнение в форме партитива может выступать:

• в утвердительных предложениях, когда дополнение выражено вещественным или абстрактным существительным:

Me juomme musta**a** kahvi**a**. — Мы пьём чёрный кофе.
Rakastan eläm**ää**. — Я люблю жизнь.

• в отрицательных предложениях:

En löydä kynä**ä**.	Я не нахожу карандаша.
En näe tuo**ta** talo**a**.	Я не вижу того дома.

• в предложениях, в которых действие имеет длительный характер, на русском языке передаётся глаголом несовершенного вида (что делать?).

действие = процесс

Luen lehte**ä** samalla, kun juon kahvia.	Я читаю газету, когда пью кофе.
Kirjoitat kauan tuo**ta** kirje**ttä**.	Ты долго пишешь то письмо.

Сравните:

Minä syön juusto**a**. Ostan si**tä**.	Я ем сыр. Я куплю его (то есть немного, часть).
Minä syön juusto**n**. Ostan se**n**.	Я ем сыр. Я куплю его (то есть весь кусок).

Употребление других падежей, в которых может быть выражено дополнение, в утвердительных и отрицательных предложениях зависит от управления (глаголы сильного управления, см. уроки 9, 10).

Утвердительные предложения:

Rakastan sinu**a**.	Pidän sinu**sta**.	Kysyn sinu**lta**.
Я люблю тебя.	Ты мне нравишься.	Я спрашиваю тебя.

Отрицательные предложения:

En rakasta sinu**a**.	*En* pidä sinu**sta**.	*En* kysy sinu**lta**.

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 1. Раскройте скобки, поставив слово в нужный падеж.

1. Minä haluan (auto) ____________________.
2. Hän ostaa (uusi asunto) ____________________.
3. Huomenna tapaan (suomalainen ystävä) ____________________.
4. Me tarvitsemme (tietokone ja printeri) ____________________.
5. Tunnemme (he) ____________________ hyvin.
6. Kaupungissa näemme (vanha Porshe-auto) ____________________.
7. Lapset tarvitsevat (tauko) ____________________.
8. Juha kirjoittaa (tekstiviesti) ____________________.
9. Tänään on Tuulan syntymäpäivä. Hän saa (lahja) ____________________.
10. Haluatteko katsoa (tämä filmi) ____________________?

Упражнение 2. Просклоняйте слова в скобках.

1. Pekka ei halua ostaa (saksalainen jääkaappi) ____________________.
2. Minä en kirjoita (sähköposti) ____________________.
3. Me emme näe (Alex) ____________________ kurssilla.
4. Kirsti ei tunne (hän) ____________________.
5. Kun isä syö, hän lukee (lehti) ____________________.
6. Lapsi ei tee (vaikea harjoitus) ____________________.
7. Minä en anna (osoite) ____________________ hänelle.
8. Heikki ei osta (teatterilippu) ____________________.

9. Leena ei syö (leipä, liha, suklaa) ____.
10. En näe (uusi amerikkalainen elokuva) __________________________________.
11. Emme tunne (tämä kaupunki) ____.
12. Minulla ei ole (nälkä) ____.
13. Terhi ei pidä (kiire) ____.
14. Hän ei juo (piimä) ____.

Упражнение 3. Просклоняйте слова в скобках.

1. Päivi tapaa (hän) __________ maanantaina.
2. Haluatteko ostaa (tämä hieno autoradio) ______________________________ ?
3. En tarvitse (puhelin) ____.
4. Antti opiskelee koulussa (englanti) __________ ja (matematiikka) __________.
5. Me katsomme (televisio) ____.
6. Joulupukki tulee ja lapset avaavat (ovi) _______________________________.
7. Viikonloppuna perheeni on kotona, laitan paljon (ruoka) ____________________.
8. Matkalla näen (Peter ja hänen perheensä) ______________________________.
9. Panen (kynä, kirja ja vihko) ____________________ reppuun ja lähden kouluun.
10. Me tarvitsemme (uusi kamera) _____________________________________.
11. En pidä (sipuli) ____.
12. Kahvin kanssa syömme (kakku) ____________________________________.
13. Joka aamu avaan (radio) ____.
14. Pesen (tukka) ____.
15. Syön (kaksi + voileipä) ____.
16. Vien (kuppi, lasi ja lautanen) ______________________ astianpesukoneeseen.
17. En syö (makkara) ____.
18. Ostan (maito, leipä, voi, juusto ja suklaa) ___________________________.
19. Juon (viini) ______________________________________ lihan kanssa.
20. Haluan lähettää (tämä paketti) ______________________________ Ruotsiin.

Упражнение 4. Поставьте количественные числительные в нужную форму.

1. Yliopisto on (kaksi) ___________________________________ rakennuksessa.
2. Teen tehtävän (neljä) ____ viikossa.
3. Hän lupaa tulla kello (kuusi) ___________________________________ illalla.
4. Kauppa on auki kello (yhdeksän) __________ kello (yhdeksäntoista) __________.
5. Ostan (yksi) ____ teatterilipun.

Упражнение 5. Составьте предложения, начиная с выделенного слова. Обратите внимание на падежную форму дополнения.

Malli: takki – **Jutta** – uusi – tarvita. → Jutta tarvitsee uuden takin.

1. **kuka** – lasku – maksaa ____
2. takki – punainen – ostaa – **hän** ____________________________________
3. keskusta – lauantai – **he** – tavata ___________________________________
4. opiskella – **he** – historia ____
5. auttaa – **me** – voida – te ____
6. suomi – haluta – **me** – puhua ______________________________________
7. ei – minä – **tämä** – kertoa ____
8. huoneessa – ei – olla – **he** _______________________________________
9. kenkä – uusi – aikoa – **Jussi** – ostaa ________________________________
10. Jussi – **missä** – Liisa – kanssa – istua _______________________________

Упражнение 6. Составьте предложения по конструкции Minulla on или Minulla ei ole.

Malli: **Minä** – osoite – uusi → **Minulla on** uusi osoite.
Katja – ei – perhe – vielä → **Katjalla ei ole** vielä perhettä.

1. **Me** – kahvi ______________________________
2. **He** – raha – ei ______________________________
3. **Pekka** – auto ______________________________
4. **Me** – aika – ei ______________________________
5. **Te** – hyvä – palkka ______________________________
6. **Sinä** – liput – jo ______________________________

Упражнение 7. Ответьте на вопросы.

1. Laitatko itse ruokaa vai syötkö usein ravintolassa?
2. Onko sinulla lempiruoka? Mikä se on? Laitatko itse sitä?

Упражнение 8. Прочитайте и переведите текст. Ответьте на вопросы.

Olavi odottaa

Olavi on keittiössä. Mitä hän tekee? Laittaako hän ruokaa? Kyllä, hän tekee Leenan lempiruokaa: makarooneja ja salaattia, koska se on terveellistä. Ruoan kanssa he juovat hyvää ranskalaista punaviiniä. Sitten he juovat kahvia ja syövät kakun. Olavi on iloinen siitä, että Leena tulee kylään. Mutta puhelin soi. Olavi vastaa puhelimeen. Kuka soi? Onko se Leena? Voi, ikävä kuulla, että Leena on vielä työssä. Hänellä on tärkeä kokous. Se kestää kello kahdeksaan asti. Ruoka on aivan kohta valmista. Mutta Olavi on surullinen. Hän odottaa Leenaa kaksi tuntea.

1. Kuka keittiössä on? ______________________________
2. Mitä hän tekee? ______________________________
3. Mitä Leena syö? ______________________________
4. Miksi Leena pitää salaatista? ______________________________
5. Miksi Olavi on iloinen? ______________________________
6. Mitä Leenalla on? ______________________________
7. Mihin aikaan Leena tulee kylään? ______________________________
8. Kuinka kauan Olavi odottaa Leenaa? ______________________________

ПРИТЯЖАТЕЛЬНЫЕ СУФФИКСЫ В КОСВЕННЫХ ПАДЕЖАХ
OMISTUSLIITTEET SIJAMUODOISSA

Притяжательные суффиксы всегда присоединяются к гласной основе имени существительного (см. уроки 5 и 6). Притяжательные суффиксы ставятся после падежного окончания, например: kirjass*a***ni** *в моей книге*; perhee*stä***si** *о твоей семье*; kaupungis*ta***mme** *из нашего города*. В косвенных падежах притяжательные суффиксы 3-го лица единственного и множественного числа приобретают форму: удлинение последней падежной гласной + **-n**: tyttärest*ää*n, но не tyttärest~~änsä~~; äiti*ää*n, но не äiti~~änsä~~. В иллативной форме происходит наложение притяжательного суффикса **-nsa/-nsä** на последнюю буквы окончания **-n**: heidän kaupunkiin + nsa → kaupinkiinsa *в их город*. Подобное наложение происходит во всех формах слов в номинативе множественного числа talot → meidän talomme; autot → heidän autonsa; kirjat → sinun kirjasi.

Упражнение 9. Присоедините к существительному соответствующий притяжательный суффикс.

1. minun pienestä kissasta_____
2. sinun valoisassa huoneessa_____
3. meidän suuressa asunnossa_____
4. hänen mukavaan kesämökkiin_____
5. heidän rikkaassa maassa_____
6. teidän kuninkaalle_____
7. hänen äidille_____
8. hänen lapsella_____
9. heidän matkatavarat_____
10. meidän ovessa_____
11. hänen vanhasta äidistä_____
12. heidän sairasta isää_____
13. teidän nuoresta opettajasta_____
14. hänen valkoiseen autoon_____

Упражнение 10. Присоедините соответствующий притяжательный суффикс.

1. He rakastavat äitiä_____ 2. Presidentti tulee vaimo_____ kanssa 3. Hän puhuu aina pojasta_____ 4. Me rakennamme taloa_____ 5. Hänen nimessä_____ on yksi *k*.

Упражнение 11. Напишите личное местоимение в форме генитива.

1. Sirkka ja minä olemme nyt kurssilla. (Me) _________ kurssi alkaa keväällä.
2. Mikä (te)_________ opettajan nimi on?
3. (Minä)_________ osoite on Koivukuja 1A5.
4. (Hän)_________ auto on jo pihalla.
5. Kuka on (sinä)_________ vaimo?
6. Olavi ja Pekka matkustavat Wieniin. (He)_________ matka alkaa maanantaina.

ЛЕКСИКА

ФАУНА ФИНЛЯНДИИ: СЕВЕРНЫЙ ОЛЕНЬ
SUOMEN ELÄIMET: PORO

Упражнение 12. Прочитайте текст со словарем и выполните задание к нему

Suomen eläimet. Poro

Porot asuvat Lapissa. Suomessa on noin 204 000 poroa. Poro on tärkeä eläin saamelaisessa kulttuurissa. Saamelaiset ovat Lapin kansa. He asuvat Norjassa, Ruotsissa, Suomessa ja Venäjällä. Porolla on harmaa, lämmin ja paksu turkki ja sarvet. Hyvin harvoin poron turkki voi olla valkoinen. Jos näkee valkoisen poron, saa onnea.

Porot syövät heinää ja jäkälää.

Poronhoito on perinteinen elinkeino Lapissa. Ihmiset saavat porosta lihaa, nahkaa ja sarvet.

Porolla on kaksi vaaraa: peto ja auto. Lapin pedot ovat susi, karhu ja ahma. Vuosittain tapahtuu monta kolaria, kun auto törmää poroon.

НОВЫЕ СЛОВА

poro	северный олень
tärkeä	важный
eläin (eläime-)	животное
lämmin (lämpimä-)	тёплый
paksu	толстый
turkki (turki-)	шкура
sarvi (sarve-)	рог
hyvin harvoin	очень редко
jäkälä	ягель
hoito (hoido-)	уход
perinteinen (perinteise-)	традиционный
elinkeino	промысел
vaara	опасность
peto (pedo-)	хищник
susi (sude-)	волк
ahma	росомаха
vuosittain	ежегодно
tapahtua	случаться
kolari (kolari-)	авария
törmätä (törmää-)	сталкиваться

	Oikein	Väärin
1. Porot asuvat etelässä.		
2. Saamelaiset ovat Lapista kotoisin.		
3. Porot syövät lihaa.		
4. Poronhoito on eksoottinen elinkeino Lapissa.		
5. Poron turkki on usein valkoinen.		
6. Porolla on kolme luonnon vihollista.		

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 1

1.auton 2.uuden asunnon 3. suomalaisen ystävän 4. tietokoneen ja printerin 5. heidät 6. vanhan Porshe-auton 7. tauon 8. tekstiviestin 9. lahjan 10. tämän filmin

Упражнение 2

1. saksalaista jääkaappia 2. sähköpostia 3. Alexia 4. häntä 5. lehteä 6. vaikeata harjoitusta 7. osoitetta 8. teatterilippua 9. leipää, lihaa eikä suklaata 10. uutta amerikalaista elokuvaa 11. tätä kaupunkia 12. nälkä 13. kiireestä 14. piimää

Упражнение 3

1. hänet 2. tämän hienon autoradion 3. puhelinta 4. englantia ja matematiikkaa 5. televisiota 6. oven 7. ruokaa 8. Peterin ja hänen perheensä 9. kynän, kirjan ja vihkon 10. uuden kameran 11. sipulista 12. kakkua 13. radion 14. tukan 15. kaksi voileipää 16. kupin, lasin ja lautasen 17. makkaraa 18. maitoa, leipaa, voita, juustoa ja suklaata 19. viiniä 20. tämän paketin

Упражнение 4

1. kahdessa 2. neljässä 3. kuusi 4. yhdeksältä yhdeksääntoista 5. yhden

Упражнение 5

1. Kuka maksaa laskun? 2. Hän ostaa punaisen takin 3. He tapaavat keskustassa lauantaina 4. He opiskelevat historiaa. 5. Me voimme auttaa teitä. 6. Me haluamme puhua suomea. 7. Tätä en minä kerro. 8. Heitä ei ole huoneessa. 9. Jussi aikoo ostaa uudet kengät. 10. Missä Jussi istuu Liisan kanssa?

Упражнение 6

1. Meillä on kahvia. 2. Heillä ei ole rahaa. 3. Pekalla on auto. 4. Meillä ei ole aikaa. 5. Teillä on hyvä palkka. 6. Sinulla on jo liput.

Упражнение 9

1. kissastani 2. huoneessasi 3. asunnossamme 4. kesämökkiinsä 5. maassaan 6. kuninkaallenne 7. äidilleen 8. lapsellaan 9. matkatavaransa 10. ovessamme 11. äidistään 12. isäänsä 13. opettajastanne 14. autoonsa

Упражнение 10

1. äitiään 2. vaimonsa 3. pojastaan 4. taloamme 5. nimessään

Упражнение 11

1. meidän 2. teidän 3. minun 4. hänen 5. sinun 6. heidän

Упражнение 12

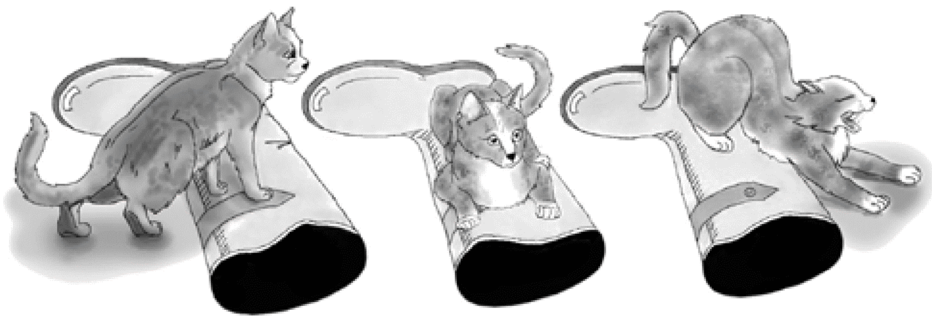
1. väärin 2. oikein 3. väärin 4. väärin 5. väärin 6. oikein

УРОК 14
KAPPALE 14

ГРАММАТИКА

ВНЕШНЕМЕСТНЫЕ ПАДЕЖИ: АЛЛАТИВ, АДЕССИВ, АБЛАТИВ
ULKOPAIKALLISSIJAT. ALLATIIVI, ADESSIIVI, ABLATIIVI

Внешнеместные падежи allatiivi *аллатив*, adessiivi *адессив* и ablatiivi *аблатив* образуются так же, как и внутреннеместные падежи инессив и элатив (урок 8), то есть от гласной основы (прибавление соответствующего окончания к основе генитива). При образовании этих падежных форм происходят K-P-T чередования.

Allatiivi (mille?) saappaalle

Adessiivi (millä?) saappaalla

Ablatiivi (miltä?) saappaalta

Nominatiivi	Adessiivi (millä?)	Allatiivi (mille?)	Ablatiivi (miltä?)
matto ковёр	mato-lla	mato-lle	mato-lta
katto крыша	kato-lla	kato-lle	kato-lta
katu улица	kadu-lla	kadu-lle	kadu-lta
vene лодка	venee-llä	venee-lle	venee-ltä
liukas скользкий	liukkaa-lla	liukkaa-lle	liukkaa-lta
suuri большой	suure-lla	suure-lle	suure-lta
uusi новый	uude-lla	uude-lle	uude-lta
punainen красный	punaise-lla	punaise-lle	punaise-lta
kaunis красивый	kaunii-lla	kaunii-lle	kaunii-lta

Урок
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
словарь

Kirja on pöydä**llä**.	Книга на столе.
Otan kirjan pöydä**ltä**.	Возьму книгу со стола.
Panen kirjan pöydä**lle**.	Кладу книгу на стол.

В географических названиях чаще всего встречаются внутреннеместные падежи, но некоторые названия изменяются по внешнеместным падежам, например: Tampere, Vantaa, Rovaniemi, Venäjä.

Liisa asuu Tamperee**lla,** Suomessa.
Hän matkustaa Venäjä**lle**, Moskovaan.

Адессив (mi**llä**?) обозначает инструмент, орудие труда, с помощью которого выполняется действие:

1. Kirjoitan kynä**llä**.	Пишу ручкой.
2. Syön haaruka**lla** ja veitse**llä**.	Ем ножом и вилкой.

Адессив (mi**llä**?) обозначает средство передвижения:

1. Matkustan juna**lla**.	Путешествую на поезде.
2. Ajan pyörä**llä**.	Еду на велосипеде.

Адессивная конструкция **X:lla on**... является конструкцией обладания чем-либо.

Peka**lla** on auto ja Mati**lla** on mopo.	У Пекки есть машина, а у Матти – мопед.

Аллатив (mi**lle**?) обозначает адресата действия.

1. Soitan äidi**lle**.	Звоню маме.
2. Varaan ajan lääkäri**lle**.	Я запишусь на приём к врачу.

Аблатив (mi**ltä**?) указывает на источник.

Joka viikko saan postikortin häne**ltä**.	Каждую неделю я получаю от него открытку.
Pekka kysyy siitä minu**lta**.	Пекка спрашивает меня об этом.
Minä lainaan rahaa sinu**lta**.	Я одолжу у тебя денег.
Sisko pyytää apua velje**ltä**än.	Сестра просит помощи у брата.

Числительные склоняются по падежам так же, как и существительные.

Склонение числительных

Nominatiivi	**Adessiivi** (millä?)	**Allatiivi** (mille?)	**Ablatiivi** (miltä?)
Yksi	Yhdellä	Yhdelle	yhdeltä
Kaksi	Kahdella	kahdelle	kahdelta
Kolme	Kolmella	kolmelle	kolmelta
Neljä	Neljällä	Neljälle	neljältä
Viisi	Viidellä	Viidelle	viideltä
Kuusi	Kuudella	kuudelle	kuudelta
Seitsemän	Seitsemällä	seitsemälle	seitsemältä
Kahdeksan	Kahdeksalla	kahdeksalle	kahdeksalta

Nominatiivi	Adessiivi (millä?)	Allatiivi (mille?)	Ablatiivi (miltä?)
Yhdeksän	Yhdeksällä	yhdeksälle	yhdeksältä
Kymmenen	Kymmenellä	kymmenelle	kymmeneltä

Nainen panee liput kolmelle tuolille. — Женщина раскладывает билеты на три стула.

Kukat ovat viidellä pöydällä. — Цветы стоят на пяти столах.

В словосочетаниях числительное + существительное имя существительное выражено в единственном числе.

Сравните: в русском языке в подобных словосочетаниях существительное оформляется в форме множественного числа (например, на пяти стол**ах**).

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 1. Вставьте данное в скобках слово в адессив, аллатив или аблатив.

1. Panen kirjan (hylly) ________.
2. Jenni juoksee (pysäkki) ________.
3. Kissa istuu (tuoli) ________.
4. Kissa hyppää (pieni ikkuna) ________.
5. Vanha ukko nukkuu (sohva) ________.
6. Me lähdemme kylään (Vantaa) ________.
7. Lentokone saapuu (Rovaniemi) ________.
8. Pane kukkamaljakko (pöytä) ________.
9. Menen (lentokenttä) ________.
10. Lahtiset lähtevät (Venäjä) ________.

Упражнение 2. Просклоняйте словосочетания в адессиве (millä?) и инессиве (missä?).

Nominatiivi	Adessiivi	Inessiivi
1. kolme poika		
2. kuusi asunto		
3. kymmenen tyttö		
4. kaksi auto		
5. kahdeksan lentokone		
6. viisi kaupunki		
7. yksi perhe		

Упражнение 3. Поставьте слова, данные в скобках, в один из местных падежей.

1. Minä olen kotoisin (Venäjä) ________. 2. Väinö Linna on kotoisin (Suomi) ________. 3. Kissa nukkuu (matto) ________. 4. Yliopisto on (Yrjönkatu) ________. 5. Kukka on (matala

sohvapöytä) ________________. 6. Nosta kukat (lattia) ________. 7. Talo on (huono kunto) ________________. 8. Käyn (marja ja sieni) ________________. 9. (Ikkuna) ________ tuulee (huone) ________. 10. Minä panen kirjat (reppu) ________. 11. Kokous kestää kello (viisi) ________ asti. 12. Turistit tulevat (Helsinki, Tampere ja Turku) ________________________. 13. Tule (huone) ________. 14. Laulan (onni) ________. 15. (Talvi) ________ hän hiihtää paljon. 16. Soitan (äiti) ________. 17. Otamme osoitteen (hän) ________.18. Kerrot (minä) ________ tästä huomenna. 19. Lainaan kirjan (ystävä) ________. 20. Kirjoitamme (mummo) ________.

ЛЕКСИКА

Прочитайте и переведите диалог.

Ajanvaraus hammaslääkärille

Anssi: Hei, täällä on Anssi Lipponen. Voinko varata ajan hammaslääkärille Ahonen?
Hoitaja: Joo, onko sinulla kireellinen tapaus?
Anssi: On, hammasta särkee ja on kuumetta 37,8.
Hoitaja: Käykö tänään kello 13.30?
Anssi: Kyllä se käy hyvin.
Hoitaja: Hyvä on. Lääkäri Ahonen ottaa sinut vastaan kello 13.30.
Anssi: Kiitos, hei-hei.
Hoitaja: Hei.

Слова к диалогу

ajanvaraus	запись на прием (к врачу)
hammaslääkäri	стоматолог
varata aika	записаться на приём
hoitaja	медсестра
kiireellinen	срочный, неотложный
tapaus	случай
hammas	зуб
särkeä	болеть
on kuumetta	жар
ottaa vastaan	принимать

ЗАПОМНИТЕ КОНСТРУКЦИЮ:	**Part. + särkee.**		
	Hammas**ta** särkee.		зуб
	Pää**tä** särkee.		голова
	Korva**a** särkee.	БОЛИТ	ухо
	Vatsa**a** särkee.		живот
	Selk**ää** särkee.		спина

Прочитайте диалоги.

а.

– Hei! Mihin menet?
– Menen postiin, pankkiin ja sitten kielikeskukseen.

– Miksi menet kielikeskukseen?
– Menen suomen kielen kurssille.

b.
– Mihin sinä menet?
– Menen torille, Kauppatorille. Entä sinä?
– Minä menen rautatieasemalle.
– Mihin sinä matkustat?
– Matkustan Tampereelle ja Rovaniemelle.
– Milloin tulet takaisin?
– Tulen lauantaina.
– Hyvää matkaa!
– Kiitos.

c.
– Mihin menette perjantaina?
– Menemme maalle, kesämökille.

d.
– Meneekö tämä bussi Ouluun?
– Ei, tämä bussi menee Kuopioon. Tuo bussi menee Ouluun.
– Kiitos.
– Ei kestä.

Слова к диалогам

kielikeskus (kielikeskukse-)	языковой центр
rautatieasema	железнодорожный вокзал
tulla takaisin	возвращаться
kesämökki (kesämöki-)	дача, летний домик

Упражнение 4. Напишите выделенные слова в соответствующем местном падеже (missä, mistä, mihin, millä, miltä, mille).

1. Kello soi. Minä herään, nousen (sänky) _________ ja menen (kylpyhuone) _________.
2. Käyn (suihku) _________.
3. Sitten kävelen (keittiö) _________, otan kattilan, laitan siihen vettä ja panen sen (sähköliesi) _________.
4. Keitän kahvia (kahvinkeitin) _________.
5. Otan voita ja juustoa (jääkaappi) _________.
6. Laitan ne (pöytä) _________.
7. Syön ja juon kahvia, sitten lähden (työ) _________.
8. Kävelen (bussipysäkki) _________.
9. Bussi tulee ja nousen (se) _________.
10. Ajan (bussi) _________ 15 minuuttia, jään sitten pois (se) _________.
11. On vielä lyhyt matka (työ) _________. Kävelen lehtikioskin ohi.
12. Ostan lehdet (lehtikioski) _________.
13. Minun työkollegat ovat jo (työpaikka) _________.
14. Istun (tuoli) _________.
15. Kello on jo yhdeksän. Työpäiväni alkaa.

Урок
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
Словарь

Слова к упражнению

kattila	кастрюля
laittaa	*зд.* наливать
kahvinkeitin	кофеварка
bussipysäkki	автобусная остановка
jäädä pois	*зд.* выходить из (автобуса)

Упражнение 5. Ответьте на вопрос, поставив слова в скобках в соответствующий падеж.

Millä ihmiset matkustavat?

1. Matti matkustaa (risteilylaiva) ________________.
2. Väinö matkustaa (lauta) ________________.
3. Urho matkustaa (purjevene) ________________.
4. Jutta matkustaa (lentokone) ________________.
5. Nikko matkustaa (ratikka) ________________.
6. Jussi matkustaa (juna) ________________.
7. Antti matkustaa (metro) ________________.
8. Minna matkustaa (pyörä) ________________.
9. Jani matkustaa (mopo) ________________.
10. Eino matkustaa (moottoripyörä) ________________.

ФАУНА ФИНЛЯНДИИ: ЛОСЬ И МЕДВЕДЬ
SUOMEN ELÄIMET. HIRVI JA KARHU.

Прочитайте текст.

Suomen eläimet. Hirvi ja karhu

Hirvi on Suomen suurin eläin, joka asuu havu- ja sekametsässä. Myös se voi asua lähellä pientä asutusta. Aikuisella hirvellä on tummanruskea turkki ja sarvet. Sarvet putoavat joka talvi. Hirvi kuulee hyvin. Se on varovainen ja liikkuu vain hämärässä.

Hirvi liikkuu suurella alueella ja etsii ruokaa. Marjat, sienet, oksat, puun lehdet ja heinä kuuluvat sen ravintoon.

Hirvet elävät metsässä yksin. Talvella hirven kanta Suomessa on noin 80 000.

Hirvi on Suomen riistaeläin. Ihmiset metsästävät hirveä. Ne, jotka haluavat metsästää hirveä, ostavat metsästysluvan metsähallitukselta.

Hirvi on vaarallinen liikenteelle. Joka vuosi Suomessa tapahtuu monta hirvikolaria.

Suomen kansalliseläin karhu on suurin petoeläin. Karhulla on paksu ruskea turkki. Karhu syö lihaa, hunajaa ja kalaa. Talvella karhu nukkuu talviunta lumen alla. Suomessa on noin 800 karhua. Karhua ei ole Ahvenanmaalla.

Karhulla on vain yksi vihollinen. Se on ihminen, joka vahingoittaa luontoa ja metsästää karhua. Metsässä karhu voi elää noin 30 vuotta ja eläintarhassa jopa 40 vuotta. Vanhan uskomuksen mukaan karhu on pyhä eläin ja sitä ihmiset kunnioittavat. Taivaassa on Otava-tähti, joka symboloi karhua ja sen pentua.

НОВЫЕ СЛОВА

suurin	*зд.* самое крупное
yksin	один

havumetsä	хвойный лес
sekametsä	смешанный лес
asutus (asutukse-)	поселение
aikuinen (aikuise-)	взрослый
tummanruskea	темно-коричневый
kuulla (kuule-)	слышать
varovainen (varovaise-)	осторожный
liikkua (liiku-)	перемещаться
hämärä	сумерки
alue (aluee-)	область, территория
oksa	ветка
ravinto (ravinno-)	рацион
kuulua	относиться, причисляться
riistaeläin	дичь
metsästää	охотиться
metsästyslupa	разрешение на охоту
liikenne (liikentee-)	движение
vaarallinen (vaarallise-)	опасный
metsähallitus (metsähallitukse-)	департамент лесного хозяйства
kansalliseläin	национальное животное
uni (une-)	сон
Gen.+alla	*посл.* под
Ahvenanmaa	Аландские острова
vihollinen	враг
vahingoittaa	причинять вред
luonto	природа
eläintarha	зоопарк
uskomus	поверье
taivas	небо
kunnioittaa	уважать
Otava-tähti	Большая Медведица (созвездие)
Gen.+mukaan	*посл.* по, согласно
pentu	детёныш
pyhä	святой, священный

Упражнение 6. Переведите на финский язык.
1. Медведь – самый крупный хищник Финляндии.
2. Лось живёт в хвойном и смешанном лесу.
3. Лось – осторожное животное и перемещается только в сумерках.
4. У медведя только один враг. Это человек, который охотится на медведя.
5. Лось опасен для транспортного движения.
6. Зимой медведь находится в спячке.
7. Медведь питается рыбой и мясом.
8. На Аландских островах не водится медведей.
9. У лося коричневая шкура и рога.
10. На небе есть созвездие Большая Медведица.

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 1

1. hyllylle 2. pysäkille 3. tuolilla 4. pienelle ikkunalle 5. sohvalla 6. Vantaalle 7. Rovaniemelle 8. pöydälle 9. lentokentälle 10. Venäjälle

Упражнение 2

1. kolmella pojalla; kolmessa pojassa 2. kuudella asunnolla; kuudessa asunnossa 3. kymmenellä tytöllä; kymmenessä tytössä 4. kahdella autolla; kahdessa autossa 5. kahdeksalla lentokoneella; kahdeksassa lentokoneessa 6. viidellä kaupungilla; viidessä kaupungissa 7. yhdellä perheellä; yhdessä perheessä

Упражнение 3

1. Venäjältä 2. Suomesta 3. matolla 4. Yrjönkadulla 5. matalalla sohvapöydällä 6. lattialta 7. huonossa kunnossa 8. marjassa ja sienessä 9. ikkunasta – huoneeseen 10. reppuun 11. viiteen 12. Helsingistä, Tampereelta ja Turusta 13. huoneeseen 14. onnesta 15. talvella 16. äidille 17. häneltä 18. minulle 19. ystävältäni 20. mummolle

Упражнение 4

1. sängystä; kylpyhuoneeseen 2.suihkussa 3. keittiöön, sähköliedelle 4. kahvinkeittimessä 5. jääkaapista 6. pöydälle 7. työhön 8. bussipysäkille 9. siihen 10. bussissa, siitä 11. työhön 12. lehtikioskista 13. työpaikalla 14. tuolille

Упражнение 5

1. risteilylaivalla 2. laudalla 3. purjeveneellä 4. lentokoneella 5. ratikalla 6. junalla 7. metrolla 8. pyörällä 9. mopolla 10. moottoripyörällä

Упражнение 6

1. Karhu on Suomen suurin petoeläin. Hirvi asuu havu- ja sekametsässä.
2. Hirvi on varovainen eläin ja liikkuu vain hämärässä.
3. Karhulla on vain yksi vihollinen. Se on ihminen, joka metsästää karhua.
4. Hirvi on vaarallinen liikenteelle.
5. Talvella karhu nukkuu talvenunta.
6. Karhu syö kalaa ja lihaa.
7. Ahvenanmaalla ei ole karhua.
8. Hirvellä on ruskea turkki ja sarvet.
9. Taivaassa on Otava-tähti.

УРОК 15
KAPPALE 15

ГРАММАТИКА

ТРЕТИЙ ИНФИНИТИВ
3. INFINITIIVI

Особенностью финского языка является то, что глаголы, обозначающие сопутствующее действие, ставятся в форму т.н. третьего инфинитива, показателем которого является **-ma/-mä**.

ОБРАЗОВАНИЕ ОСНОВЫ ТРЕТЬЕГО ИНФИНИТИВА

Основа третьего инфинитива образуется присоединением суффикса **-ma/-mä** к склоняемой основе глагола.

I инфинитив	3 л.ед. ч.	Основа третьего инфинитива
lukea читать	lukee	luke/ma-
uida плавать	Ui	ui/ma-
tulla приходить	tulee	tule/ma-
taata гарантировать	takaa	takaa/ma-

ИНЕССИВНАЯ ФОРМА ТРЕТЬЕГО ИНФИНИТИВА
3. INFINITIIVIN INESSIIVI

Инессивная форма третьего инфинитива (**-massa/-mässä**) обозначает действие, в осуществлении которого кто-либо находится в конкретный момент времени. Чаще всего она употребляется при глаголах со значением нахождения, пребывания где-либо: olla *быть*, istua *сидеть*, seisoa *стоять*.

Lapset ovat televisiota *katsomassa*. — Дети смотрят телевизор.
Hän istuu lehteä *lukemassa*. — Он сидит и читает газету.

ОБРАТИТЕ ВНИМАНИЕ!	Глагол käydä *идти* требует инессивного управления не только с существительным, но и с глагольной формой. Käyn uimahalli**ssa** joka sunnuntai. — Хожу в бассейн каждое воскресенье. Käyn ui*ma***ssa** joka sunnuntai. — Хожу плавать каждое воскресенье.

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 1. Образуйте формы третьего инфинитива в инессиве.
istua, olla, myydä, syödä, juoda, tavata, lukita, sanoa, mennä, katsoa, kävellä, harkita, puhua, hypätä, lämmetä, oieta

Упражнение 2. Ответьте на вопросы, используя глаголы, данные в скобках, в инессивной форме третьего инфинитива.

Malli: Missä Kalle on? Hän on (lukea) *lukemassa*.

1. Missä äiti on? – Hän on keittiössä (laittaa)_________ruokaa.
2. Missä Pekka on? – Hän (pelata)_________jalkapalloa.
3. Mitä lapset ovat tekemässä? – He istuvat (juoda)_________mehua.
4. Aiotko saunoa nyt? – Kyllä, sauna on jo (lämmetä)_________.
5. Mitä isä tekee? – Hän on (lukea)_________lehteä.
6. Mitä Pirkko tekee? – Hän on (puhua)_________puhelimessa.
7. Missä Sauli on? – Sauli on (onkia)_________.
8. Missä olet nyt? – Olen (tavata)_________uutta sihteeria.
9. Missä Matti on? – Hän on (tutustua)_________Helsingin toimistoon.
10. Mitä teet nyt? – Olen (harkita)_________tätä asiaa.
11. Missä te olette ilalla? – Käymme (kuunnella)_________konserttia.
12. Missä he ovat? – He istuvat kahvia (juoda)_________ ja (jutella)_________.

ЭЛАТИВНАЯ ФОРМА ТРЕТЬЕГО ИНФИНИТИВА
3. INFINITIIVIN ELATIIVI

Образуется от спрягаемой основы с прибавлением показателя третьего инфинитива **-ma/-mä** и падежного окончания элатива (**-sta/-stä**).

Элативная форма третьего инфинитива (**-masta/-mästä**) обозначает действие, выполнение которого кто-то прекращает или от выполнения которого кто-то отказывается, или действие, выполнение которого прекращается, запрещается или удерживается.

Она употребляется:

• при глаголах со значением движения, например, tulla *идти* и palata *возвращаться*.

Hän tulee kaupasta osta*ma***sta** lahjat tyttärelleen ja pojalleen.	Он возвращается из магазина, купив подарки дочери и сыну.
Marja palaa Helsingistä opiskele*ma***sta**.	Марья возвращается с учёбы из Хельсинки.

• также при глаголах estää *препятствовать, помешать*; lakata *прекращать, переставать*; kieltää *запрещать*; kieltäytyä *отказываться*.

Sade estää meitä harjoittele*ma***sta** ulkona.	Из-за дождя мы не будем тренироваться на улице.
Kiellän sinua mene*mä***stä** ulos.	Я запрещаю тебе выходить на улицу.
Hän kieltäytyy poltta*ma***sta**.	Он отказывается от курения.
Kännykkä lakkaa toimi*ma***sta**, jos se joutuu veteen.	Мобильный телефон перестаёт работать, если он попал в воду.

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 3. Образуйте формы третьего инфинитива в элативе.

Istua _________, olla _________, myydä _________, syödä _________, juoda _________, tavata _________, lukita _________, sanoa _________, mennä _________, katsoa _________, kävellä _________, harkita _________, puhua _________, hypätä _________, lämmetä _________, oieta _________.

Упражнение 4. Ответьте на вопросы, используя глаголы, данные в скобках, в элативной форме третьего инфинитива.

Malli: Mistä sinä tulet? – Tulen (syödä) *syömästä*.

1. Mistä Pekka palaa? – Hän palaa (kunnoilla)_________.
2. Mistä äiti tulee? – Hän tulee (ostaa)_________ leipää.
3. Mistä lääkäri kieltää? – Hän kieltää (tupakoida)_________.
4. Mistä aiot kieltäytyä uudessa vuodessa? – Kieltäydyn (syödä)_________ suklaata.
5. Mistä asiakas kieltäytyy? – Hän kieltäytyy (maksaa)_________.
6. Toimiiko autosi mottoori pakkasessa? – Ei, se lakkaa (toimia)_________.
7. Mistä varotte lastanne, kun hän on yksin kotona? – Varomme ulko-oven (avata)_________, televisiota (katsoa)_________ ja internetissä (surffailla).
8. Mistä opettaja varoo? – Opettaja varoo (huudella)_________luokassa.
9. Milloin lähdemme kauppaan? – Lähdemme heti kun lakkaa (sataa)_________.
10. Mistä tulet? – Tulen (luistella)_________.
11. Mistä Hannu palaa? – Hän palaa (lomailla)_________.
12. Mistä rouva Kettunen palaa? – Hän palaa (hakea)_________ pankista.

ИЛЛАТИВНАЯ ФОРМА ТРЕТЬЕГО ИНФИНИТИВА
3. INFINITIIVIN ILLATIIVI

Иллативная форма третьего инфинитива (**-maan/-mään**) обозначает действие, к осуществлению которого приступают или призывают. Она употребляется:

• при глаголах движения, как-то: mennä *идти*; lähteä *отправляться*; ajaa *ехать*; astua *ступить*; juosta *бежать*.

Например: Menen ostamaan maitoa.	Я иду покупать молоко.
Äiti lähtee hakemaan lapset koulusta.	Мама идёт за детьми в школу.
Satu ajaa kylään onnittelemaan äitiään.	Сату едет в гости поздравить мать.

• при глаголах, обозначающих начало действия: ryhtyä *приступать, начинать*; ruveta *начинать, приниматься*.

Ryhdyn tekemään työtä huomenna.	Завтра я приступлю к работе.
En rupea selittelemään.	Я не стану ничего объяснять.

ОБРАТИТЕ ВНИМАНИЕ!	С глаголом alkaa *начинать* всегда используется словарный инфинитив. Alan tehdä työtä huomenna. Начну работать завтра.

• при глаголах, обозначающих приказ, просьбу: käskeä *приказывать, велеть*; neuvoa *советовать*; pyytää *просить*; vaatia *требовать*. Например:

Eino pyysi minua soittamaan pianoa. Эйно попросил меня сыграть на пианино.

Käsken häntä lopettamaan tupakointia. Велю ему бросить курить.

• с глаголами первого типа, оканчивающимися на **-ua**, **-yä**:

Hän jout**uu** maksamaan.	Ему придётся заплатить.
Mauno pysäht**yy** tervehtimään meitä.	Мауно останавливается, чтобы поприветствовать нас.
Sairas pyst**yy** jo kävelemään.	Больной уже может ходить.

Урок
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
словарь

• при именах существительных и прилагательных для выражения действия, на которое кто-либо способен, например:

Siskoni on **mestari** laittamaan ruokaa.	Моя сестра – мастерица готовить.
Hän on **hyvä** kääntämään.	Он хорошо переводит.

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 5. Образуйте формы третьего инфинитива в иллативе.

Istua ________, olla ________, myydä ________, syödä ________, juoda ________, tavata ________, lukita ________, sanoa ________, mennä ________, katsoa ________, kävellä ________, harkita ________, puhua ________, hypätä ________, lämmetä ________, oieta ________.

Упражнение 6. Раскройте скобки, поставив глаголы в форму третьего инфинитива в иллативе.

Malli: Mihin menet? – Menen (syödä) *syömään*.

1. Mihin Sari menee? – Hän menee (hakea)________lapset päiväkodista.
2. Mitä teet, kun ovikello soi? – Menen (avata)________oven.
3. Mitä teet, kun haluat nukkua? – Menen (nukkua)________.
4. Mitä äiti tekee kello 10 illalla? – Hän laittaa lapset (nukkua)________.
5. Mitä osaat tehdä? – Olen hyvä (laulaa)________.
6. Mitä ryhdyt (tehdä)________, kun palaat kotiin? – Alan (kirjoittaa)________romaania.
7. Mitä teet lomalla? – Lähden Mustallemerelle (purjehtia)________.
8. Minne Pasi ja Anu ovat menossa? – He menevät (opiskella)________saksaa.
9. Mitä haluat tehdä, kun tulet Pariisiin? – Rupean (piirtää)________taulua Montparnassella.
10. Mihin opiskelija menee? – Hän menee kirjastoon (lukea)________.
11. Miksi he lähtevät kylään? – He haluavat (onnitella)________Jussia.
12. Soitatko kitaraa? – En, mutta olen hyvä (soittaa)________ pianoa.

Упражнение 7. Прочитайте текст и раскройте скобки, поставив глаголы в соответствующую форму инфинитива.

Русалочка Merenneito

Merenneito on kaunis nuori tyttö, joka (1. asua)________ meressä. Hänellä on kalan pyrstö, hopea tukka, suuret siniset silmät, kaunis suu ja hieno ääni. Hän on hyvä (2. laulaa) ________ ja (3. soittaa) ________harppua. Joka ilta hän on (4. istua)________kivellä ja (5. laulaa)________ merikapteenille. Kun merikapteeni (6. kuulla)________ merenneidon laulua, hän (7. rakastua)________tyttöön heti. Merenneitokin (8. rakastaa)________miestä. Neito (9. haluta)________ (10. päästä)________ihmismaailmaan. Siksi hän pyytää noitaa (11. auttaa)________häntä, koska neito ei (12. osata)________(13. kävellä)________. Noita ryhtyy (14. auttaa)________nuorta tyttöä, mutta (15. varoa) ________häntä, että kun kapteeni (16. rakas-

tua)_________toiseen naiseen, rohto (17. lakata)_________(18. toimia)_________ ja tytöstä tulee merenvaahtoa. Mutta jos rakkaus säilyy, hän voi (19. mennä)_________naimisiin kapteenin kanssa. On toinen ehto: mereneidosta tulee mestari (20. tanssia)_________, mutta jokaisesta askelesta tulee kipua. Mereneito suostuu

(21. ottaa)________rohtoa, koska rakastaa kapteenia todella paljon. Mutta rakkaus on lyhytaikaista.Kapteeni ihastuu toiseen naiseen ja unohtaa merenneidon. Kun neito saa tiedon siitä, hän ryhtyy (22. itkeä)_________. Seuraavana päivänä rannalla on vain merenvaahtoa.

ЗАПОМНИТЕ КОНСТРУКЦИЮ:	**X:sta tulee … X станет…**	
	Merenneido**sta tulee** tanssimestari.	Русалочка станет прекрасно танцевать.
	Minu**sta tulee** kääntäjä.	Я стану переводчиком.
	Sinu**sta tulee** huolehtivainen äiti.	Ты будешь заботливой матерью.

Слова к тексту

merenneito	русалочка
pyrstö	(рыбий) хвост
hopea	серебряный
hieno	прекрасный
suu	рот
ääni	голос
harppu	арфа
rakastua (+ illat.)	влюбляться
ihmismaailma	человеческий мир
noita	колдунья
merenvaahto	морская пена
rohto	зелье
säilyä	сохраняться
jos	если
ehto	условие
suostua	соглашаться
jokainen	каждый
askel	шаг
seuraavana päivänä	на следующий день
lyhytaikainen	краткосрочный, короткий

Упражнение 8. Раскройте скобки, поставив слова в соответствующий падеж. Помните о глагольном управлении.

A. – Hei, mihin sinä menet?

– Hei Antti, menen ensin (tuo pankki) __________________, sitten (apteekki) _________ ja (kauppa)_________. Entä sinä mihin menet?

– Minä menen (uimahalli) _________.

– Käytkö usein (uimahalli) _________?

– En. Käyn vain pari kertaa viikossa.

– (mikä) _________ menet sitten?

– Menen (koti) _________. (Koti) _________ katson televisiota ja syön. Entä sinä?

– Käyn (tavaratalo) _________, sitten (kahvila) _________.
– Kuulostaa hyvältä!

B. – Moi Mika!
– Terve. Mitä kuuluu?
– Hyvää, kiitos. Menen tänään (Kööpenhamina) _________.
– Kuinka kauan olet (Kööpenhamina) _________?
– Kolme päivää. Käyn (museo ja teatteri) _________.
– Milloin tulet takaisin?
– (Sunnuntai) _________.
– Soitellaan.

ПОВЕЛИТЕЛЬНОЕ НАКЛОНЕНИЕ SINÄ-IMPERATIIVI

Повелительное наклонение Imperatiivi образуется от 2-го лица единственного числа глаголов путём отбрасывания личного окончания **-t**.

Lukea → luet → lue	Читай!
Syödä → syöt → syö	Ешь!
Opiskella → opiskelet → opiskele	Учись!
Tavata → tapaat → tapaa	Встречай!

Обратите внимание на случаи K-P-T чередования.

Отрицательная форма императива в единственном числе образуется при помощи вспомогательной отрицательной частицы **älä** и спрягаемой основы глагола (2-е лицо единственного числа без окончания **-t**).

Älä lue.	Не читай!
Älä syö.	Не ешь!

ДОПОЛНЕНИЕ В ИМПЕРАТИВЕ

В утвердительных предложениях дополнение выступает в номинативе.

Lue teksti.	Прочитай текст!
Tee harjoitus.	Выполни упражнение!

В случае с глаголом сильного управления сохраняется управление существительного.

Auta minu**a**.	Помоги мне!
Katso sanakirja**sta**.	Посмотри в словаре!
Käy ostoksi**lla**.	Сходи за покупками!

В отрицательных предложениях дополнение выступает в партитиве.

Älä lue teksti**ä**.	Не читай текста!
Älä tee harjoitus**ta**.	Не выполняй упражнения!

В отрицательных предложениях сохраняется сильное управление.

Älä myöhästy juna**sta**.	Не опоздай на поезд!
Älä käy ostoksi**lla**.	Не ходи за покупками!

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 9. Напишите в форме императива.
Malli: Sinä soitat äidillesi. → Soita äidillesi.

1. Kalle pesee hampaat. ______________________
2. Mikko nukkuu hyvin. ______________________
3. Äiti leipoo kakkua. ______________________
4. Leena odottaa lääkäriä. ______________________
5. Maija siivoaa huonetta. ______________________
6. Katri tekee ruokaa. ______________________
7. Pekka kuntoilee. ______________________
8. Isä maksaa. ______________________
9. Poika kertoo äidille kaiken. ______________________
10. Minä avaan oven. ______________________

Упражнение 10. Напишите в отрицательной форме императива. Помните о падеже дополнения.

1. Osta uusi takki. ______________________
2. Vie matto ulos. ______________________
3. Katso televisiota. ______________________
4. Ui meressä. ______________________
5. Juo lämmintä maitoa. ______________________
6. Sammuta valo. ______________________
7. Vie kirja hyllyyn. ______________________
8. Ota matkapuhelin mukaan. ______________________
9. Avaa radio. ______________________
10. Kirjoita viesti. ______________________

ЛЕКСИКА

Прочитайте текст и перескажите его.

Bussilla

– Anteeksi, mikä bussi menee Antti Korpintielle?
– Bussi numero 66A.
– Kiitos. Milloin se tulee?
– Ihan pian.
– Missä kirjasto on?
– Se on Viljatiellä.
– Missä se on?
– Mene pysäkiltä suoraan eteenpäin, käänny seuraavasta kadunkulmasta oikealle, sitten kävele vähän suoraan. Edessäsi on harmaa asuintalo. Sen vasemmalla puolella on kirjaston moderni rakennus.

НОВЫЕ СЛОВА

suoraan	прямо
kääntyä	поворачиваться

Урок 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 словарь

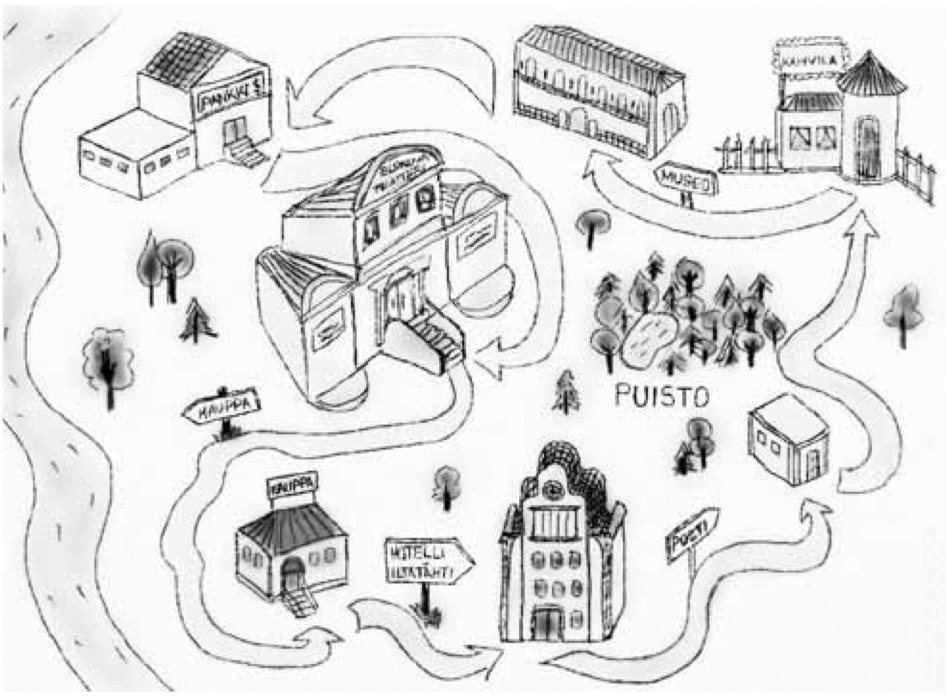
seuraava	следующий
kadunkulma	угол улицы
oikea	правый
oikealla puolella; oikealla	справа
oikealle puolelle – oikealle	направо
edessä(än)	впереди
vasen	левый
vasemmalla puolella; vasemmalla	слева
vasemmalle puolelle; vasemmalle	налево
moderni	современный

Опишите маршрут, давая инструкции в императиве. Отправная точка – гостиница Iltatähti. Вы должны пройти все объекты, нанесённые на карте.

Используйте выражения:

kääntyä vasemmalle	повернуть налево
kääntyä oikealle	повернуть направо
olla oikealla puolella	быть справа
käydä gen.+ ohi	пройти мимо чего-либо
kävellä (suoraan) eteenpäin	идти прямо вперёд
olla kadun vasemmalla puolella	быть на левой стороне улицы
elokuvateatteri	кинотеатр

Tässä on kartta

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 1
istumassa, olemassa, myymässä, syömässä, juomassa, tapaamassa, lukitsemassa, sanomassa, menemässä, katsomassa, kävelemässä, harkitsemassa, puhumassa, hyppäämässä, lämpenemässä, oikenemassa

Упражнение 2
1. laittamassa 2. pelaamassa 3. juomassa 4. lämpenemässä 5. lukemassa 6. puhumassa 7. onkimassa 8. tapaamassa 9. tutustumassa 10. harkitsemassa 11. kuuntelemassa 12. juomassa, juttelemassa

Упражнение 3
istumasta, olemasta, myymästä, syömästä, juomasta, tapaamasta, lukitsemasta, sanomasta, menemästä, katsomasta, kävelemästä, harkitsemasta, puhumasta, hyppäämästä, lämpenemästä, oikenemasta

Упражнение 4
1.kuntoilemasta 2.ostamasta 3.tupakoimasta 4.syömästä 5.maksamasta 6.toimimasta 7. avaamasta, katsomasta, surffailemasta 8. huutelemasta 9. satamasta 10. luistelemasta 11.
lomailemasta 12. hakemasta

Упражнение 5
istumaan, olemaan, myymään, syömään, juomaan, tapaamaan, lukitsemaan, sanomaan, menemään, katsomaan, kävelemään, harkitsemaan, puhumaan, hyppäämään, lämpenemään, oikenemaan

Упражнение 6
1. hakemaan 2. avaamaan 3.nukkumaan 4.nukkumaan 5.laulamaan 6.tekemään, kirjoittaa 7. purjehtimaan 8.opiskelemaan 9.piirtämään 10.lukemaan 11.onnitella 12. soittamaan

Упражнение 7
1.asuu 2. laulamaan 3. soittamaan 4. istumassa 5. laulamassa 6.kuulee 7. rakastuu 8. rakastaa 9. haluaa 10. päästä 11. auttamaan 12. ei osaa 13. kävellä 14. auttamaan 15. varoo 16. rakastuu 17. lakkaa 18. toimimasta 19. mennä 20. tanssimaan 21.ottamaan 22. itkemään

Упражнение 8
A. – tuohon pankkiin, apteekkiin ja kauppaan; uimahalliin; uimahallissa; Mihin; kotiin; kotona; tavaratalossa, kahvilassa B. Kööpenhaminaan; Kööpenhaminassa; museossa ja teatterissa; sunnuntaina

Упражнение 9
1. pese hampaat 2. nuku hyvin 3. leivo kakku 4. odota lääkäriä 5. siivoa huone 6. tee ruokaa 7. kuntoile 8. maksa 9. kerro kaikki äidille 10. avaa ikkuna

Упражнение 10
1. älä osta uutta takkia 2. älä vie mattoa ulos 3. älä katso televisiota 4. älä ui meressä 5. älä lämmintä maitoa 6. älä sammuta valoa 7. älä vie kirjaa hyllyyn 8. älä ota matkapuhelinta mukaan 9. älä avaa radiota 10. älä kirjoita viestiä

УРОК 16
KAPPALE 16

ГРАММАТИКА

СЛОВА, ОКАНЧИВАЮЩИЕСЯ НА -IN,-UT,-YT, -L, -N, -R, -TON/-TÖN, -VVS
-IN,-UT,-YT,-L, -N,-R, -TON/-TÖN, -VVS-LOPPUISET SANAT

1. В словах, заканчивающихся на **-in**, гласная основа заканчивается на **-ime**:
puhel**in** *телефон* – puhel**ime**- → puhelimet
elä**in** *животное* – elä**ime**- → eläimet
näppä**in** клавиша – näppäime – näppäimet

2. В словах, заканчивающихся на **-ut**, **-yt**, гласная основа заканчивается на **-ue**, **-ye**:
oh**ut** *тонкий* – oh**ue**- → ohuet levyt
lyh**yt** *короткий* – lyh**ye**- → lyhyet päivät

3. В словах, заканчивающихся на **-l**, **-n**, **-r** гласная основа оканчивается **-le-**, **-ne**, **-re-**:
aske**l** *шаг* – aske**le**- → askelet
kyyne**l** *слеза* – kyyne**le**- → kyynelet
joutse**n** *лебедь* – joutse**ne**- → joutsenet
ty**tär** *дочь* – ty**ttäre**- → tyttäret
kuninga**tar** *королева* – kuninga**ttere**- → kuningattaret
Обратите внимание, что в этом типе слов происходит K-P-T чередование: удвоенная **-tt-** чередуется с одинарной согласной **-t**.
Суффикс **-tar/-tär** обозначает лиц женского пола: tarjoilij*atar* *официантка*, opettaj*atar* *учительница*, laulaj*atar* *певица*, tanssij*atar* *танцовщица*.

4. В словах, оканчивающихся на **-ton/-tön**, гласная основа оканчивается на **-ttoma/-ttömä**:
onne**ton** *несчастливый* – onne**ttoma**- → onnettomat
kodi**ton** *бездомный* – kodi**ttoma**- → kodittomat
Обратите внимание, что в этом типе слов происходит K-P-T чередование: удвоенная **-tt-** чередуется с одинарной согласной **-t**.

5. В словах, заканчивающихся на **-VVs** (**-uus**, **-yys**, **-eus**, **-eys**), гласная основа заканчивается на **-uude**; **-yyde**:
nuor**uus** *молодость* – nuor**uude**- → nuoruudessa *в молодости*
menneis**yys** *прошлое* – menneis**yyde**- → menneisyydessä *в прошлом*
kaun**eus** *красота* – kaun**eude**- → kauneuden kausi *период красоты*
terv**eys** *здоровье* – terv**eyde**- → terveyden olo *состояние здоровья*.
Данные слова являются неделимыми и обозначают абстрактные категории, которые не поддаются счёту. Этим они отличаются от слов на **-us**, **-ys** (урок 7).

Эти слова в партитиве имеют окончание **-tta**, **-ttä**:
nuoruus – nuoruu- → nuoruu**tta** *молодости*
kauneus – kauneu- → kauneu**tta** *красоты*
terveys – tervey- → tervey**ttä** *здоровья*

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 1. Просклоняйте слова в генитиве, партитиве, инессиве и иллативе.

	Генитив	Партитив	Инессив	Иллатив
menneisyys				
puhelin				
nuoruus				
vanhuus				
rikkaus				
köyhyys				
sytytin (k-p-t чередование!)				
siemen				
sisar				
paimen				
lapseton				
tuntematon				

Слова к упражнению

vanhuus — старость
rikkaus — богатство
köyhyys — бедность
sytytin — зажигалка
siemen — семя, зёрнышко
paimen — пастух
lapseton — бездетный
tuntematon — неизвестный

Упражнение 2. Поставьте слово в нужный падеж.

puhelin

1. Yrjö on taas _________.
2. _________ kaapeli on rikki.
3. Voitko kutsua äitiä _________.
4. Yrjö soittaa usein puhelimella. Hän rakastaa _________.
5. Yrjö vastaa _________.

Урок 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 **16** 17 18 19 20 21 22 23 24 словарь

ЗАПОМНИТЕ КОНСТРУКЦИЮ:	soittaa puhelimella vastata puhelimeen	звонить по телефону отвечать на телефонный звонок

kuningatar
1. Tanskassa on ________.
2. ________ elämä on ihanaa.
3. Ihmiset puhuvat Englannin ________.
4. Nyt Ranskassa ei ________.

tytär
1. Perheessä on kolme ________.
2. ________ nimi on Veera.
3. Äiti kertoo paljon ________.
4. ________ hoitavat vanhaa äitiään.

joutsen
1. Pietarin kesäpuistossa on kolme ________.
2. ________ kaula on pitkä.
3. ________ ovat jokaisessa eläintarhassa.
4. Minä luen juttua valkoisesta ________.

soitin (музыкальный инструмент)
1. Kannel on suomalais-karjalainen ________.
2. ________ on viisi kieltä.
3. Mies soittaa kansallista ________.

avain
1. ________ ovat pöydällä.
2. Minulla ei ole ________.
3. ________ on vika.

näppäin
1. Tietokoneen ________ ovat mustat.
2. Kolme ________ ei toimi.
3. Paina kaikki ________.

sydän (сердце)

ОБРАТИТЕ ВНИМАНИЕ!	В слове sydän не происходит K-P-T чередования.

1. Miehen ___________ ei voi olla kahta M:ä.
2. Hänellä on suuri_________.
3. Nuoret _________ tykyttävät kiihkeästi.

Упражнение 3. Раскройте скобки и поставьте слова в партитив.
1. Järvessä ei ole yhtäkään (saari) ____.
2. Joessa ei ole yhtäkään (ahven) ____.
3. Perheessä ei ole yhtäkään (tytär)____.

4. Renkaassa ei ole yhtäkään (avain)____.
5. Huoneessa ei ole yhtäkään (tuoli)____.
6. Minä autan (sisar) ____.
7. Urheilu kehittää (terveys) ____.
8. En voi ostaa (uusi kahvinkeitin) ____.
9. Metsässä ei ole yhtäkään (eläin) ____.
10. Hän lukee paljon (kirjallisuus)____.

Упражнение 4. Прочитайте и переведите текст. Сделайте задание.

Työttömyys kasvaa EU:ssa Рост безработицы в Евросоюзе

Työttömyys kasvaa Euroopan Unionissa. Monet analyytikot sanovat, että työttömyys vähenee lähiaikana. On vaikea estää työttömyyttä, koska monet tehtaat ja firmat eivät toimi. EU:n tilastolaitoksen mukaan Eurooppa voittaa työttömyyden, jos kehittää rakennusalaa, raskasta ja kevyttä teollisuutta. Euroopan Unioni käy vilkasta kauppaa Kiinan, Japanin ja Vietnamin kanssa. Tehokas yhteistyö estää työttömyyden kasvua.

	Oikein	Väärin
1. Työttömyys vähenee EU:ssa.		
2. On helppo saada työpaikka.		
3. EU käy vilkasta kauppaa Lähi-idän kanssa.		
4. Yhdessä olemme voimaa.		

Упражнение 5. Выпишите из текста подчёркнутые слова и укажите их начальную форму (номинатив).
Malli: Unionissa → Unioni.

Упражнение 6. Просклоняйте указательное местоимение **se**.
1. Sulje radio. – Mutta minä kuuntelen (**se**) _________.
2. Harrasta urheilua. – Mutta minä harrastan (**se**) _________.
3. Osta tuo takki. – Mutta minä en pidä (**se**) _________.
4. Mitä pidät tästä kirjasta? – Minä olen vielä lukemassa (**se**) _________.
5. Miksi pyydät apua? – Tarvitsen (**se**) _________.
6. Miksi et syö lihaa? – En pidä (**se**) _________.
7. Mitä on kassissa? – (**Se**) _________ on kirja ja avain.

КОНСТРУКЦИЯ ДОЛЖЕНСТВОВАНИЯ
PITÄÄ, TÄYTYY, ON PAKKO-RAKENTEET

В финском языке долженствование передается при помощи конструкций с глаголами pitää, täytyy, on pakko, при которых лицо, которому необходимо совершить действие, оформляется в генитиве, а действие выражается глаголом в инфинитиве. Дополнение всегда выступает в номинативе. Если существительное вещественное или действие находится в процессе, то дополнение выступает в партитиве. Случаи сильного управления сохраняются.

GENETIIVI + TÄYTYY/PITÄÄ/ON PAKKO+INFINITIIVI

Глаголы täytyy и pitää чаще употребляются в письменной речи; on pakko наравне с pitää чаще встречается в разговорном языке.

Minun pitää auttaa häntä.	Мне надо помочь ему.
Sinun on pakko saada työpaikka.	Тебе надо устроиться на работу.
Meidän täytyy ostaa maitoa.	Нам надо купить молоко.

ОТРИЦАТЕЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ ДОЛЖЕНСТВОВАНИЯ

Все данные конструкции в отрицании заменяются глаголом ei tarvitse. При этом дополнение оформляется партитивом.

Sinun ei tarvitse saada työpaikkaa.	Тебе не нужно устраиваться на работу.

ВОПРОСИТЕЛЬНЫЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ С КОНСТРУКЦИЯМИ ДОЛЖЕНСТВОВАНИЯ

В вопросительных предложениях с конструкциями долженствования порядок слов оформляется следующим образом:

На первом месте в предложении стоит глагол со значением долженствования с частицей **-ko**/**-kö**, затем следует лицо, которому необходимо совершить действие, в генитиве, далее – глагол в словарном инфинитиве и на последнем месте – дополнение или обстоятельство.

Minun pitää lähteä Tukholmaan.	Pitää**kö** minun lähteä Tukholmaan?
Sinun on pakko saada työpaikka.	On**ko** sinun pakko saada työpaikka?
Meidän täytyy muistaa hotellin osoite.	Täytyy**kö** meidän muistaa hotellin osoite?

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 7. Образуйте по образцу конструкцию долженствования с глаголом pitää.

Malli: Minä ostan maitoa. – Minun pitää ostaa maitoa.

1. Minä otan kahvia. ______
2. Pekka ostaa takin. ______
3. Niina laittaa lapset nukkumaan. ______
4. Sinä lähdet Tukholmaan. ______
5. Me pyydämme apua. ______
6. Te opiskelette ahkerasti. ______
7. Tarja ja Pirkko kysyvät opettajalta neuvoa. ______
8. Sinä puhut totta. ______
9. Minä ostan uuden kahvinkeittimen. ______
10. Minä muutan Suomeen. ______

Упражнение 8. Образуйте по образцу конструкцию долженствования с помощью täytyy/ on pakko.

1. Hanna lähettää kirjeen. ______
2. Johan tarkistaa sähköpostinsa. ______
3. Urho panee kynän, kirjan ja vihkon reppuun. ______
4. Eeva ja Leila odottavat ystäväänsä. ______

5. Te muistatte hotellin osoitteen. ______
6. Äiti pesee pyykit. ______
7. Siskoni tiskaa tänään. ______
8. Isä korjaa autoa. ______
9. Minä rentoudun lomalla. ______
10. Sinä peset hampaat aamulla. ______

Упражнение 9. Выполните упражнение по модели.

Malli: Minun täytyy tehdä harjoitus. Täytyykö minun tehdä harjoitus?

1. Meidän täytyy avata ikkuna. ______
2. Sinun pitää auttaa Anjaa. ______
3. Marjan on pakko ajatella tätä asiaa. ______
4. Leenan täytyy kunnoilla. ______
5. Minun pitää ruveta opiskelemaan ranskaa. ______
6. Lapselle täytyy ostaa tietokone. ______
7. Turistin on pakko vaihtaa valuuttaa. ______
8. Minun on pakko mennä asemalle ostamaan lippu. ______
9. Essin pitää siivota huone. ______
10. Terhin täytyy käydä ostoksilla. ______

Упражнение 10. Составьте предложения из данных слов. Слова, с которых должны начинаться предложения, выделены.

1. lääkäriin–jälkeen–yhdeksän–mennä–pitää–aamulla–**sinun**. ______
2. **meidän**–talo–rakentaa–iso–pitää. ______
3. korjata–**täytyykö**–isän–autoa. ______
4. estää–**pitää**–kasvua–työttömyyden. ______
5. pakko–haluat–**jos**–työhön–nousta–ehtiä– kuusi–on–sinun–kello. ______

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 1

	Генитив	Партитив	Инессив	Иллатив
menneisyys	menneisyyden	menneisyyttä	menneisyydessä	menneisyyteen
puhelin	puhelimen	puhelinta	puhelimessa	puhelimeen
nuoruus	nuoruuden	nuoruutta	nuorudessa	nuoruuteen
vanhuus	vanhuuden	vanhuutta	vanhuudessa	vanhuuteen
rikkaus	rikkauden	rikkautta	rikkaudessa	rikkauteen
köyhyys	köyhyyden	köyhyyttä	köyhyydessä	köyhyyteen
sytytin	sytyttimen	sytytintä	sytyttimessä	sytyttimeen
siemen	siemenen	siementä	siemenessä	siemeneen
sisar	sisaren	sisarta	sisaressa	sisareen
paimen	paimenen	paimenta	paimenessa	paimeneen
lapseton	lapsettoman	lapsetonta	lapsettomassa	lapsettomaan
tuntematon	tuntemattoman	tuntematonta	tuntemettomassa	tuntemattomaan

Упражнение 2
puhelin: 1. puhelimessa 2. puhelimen 3. puhelimeen 4. puhelinta kuningatar: 1. kuningatar 2. kuningattaren 3. kuningattaresta 4. kuningatarta tytär: 1. tytärtä 2. tyttären 3. tyttärestään 4. tyttäret joutsen: 1. joutsenta 2. joutsenen 3. joutsenet 4. joutsenesta soitin: 1. soitin 2. soittimessa 3. soitinta avain: 1.avaimet 2.avainta 3. avaimessa näppäin: 1. näppäimet 2. näppäintä 3. näppäimet sydän: 1.sydämessä 2. sydän 3. sydämet

Упражнение 3
1. saarta 2. ahventa 3. tytärtä 4. avainta 5. tuolia 6. sisarta 7. terveyttä 8. uutta kahvinkeitintä 9. eläintä 10. kirjallisuutta

Упражнение 4
1. väärin 2. väärin 3. väärin 4. oikein

Упражнение 5
analyytikot →analyytikko; monet → moni; tehtaat → tehdas; tilastolaitoksen → tilastolaitos; rakennusalaa → rakennusala; raskasta → raskas; kevyttä → kevyt; teollisuutta → teollisuus; kauppaa → kauppa; kasvua → kasvu

Упражнение 6
1. sitä 2. sitä 3. siitä 4. sitä 5. sen 6. siitä 7. siinä

Упражнение 7
1. Minun pitää ottaa kahvia. 2. Pekan pitää ostaa takki. 3. Niinan pitää laittaa lapset nukkumaan. 4. Sinun pitää lähteä Tukholmaan. 5. Meidän pitää pyytää apua. 6. Teidän pitää opiskella ahkerasti. 8. Sinun pitää puhua totta. 9. Minun pitää ostaa uusi kahvinkeitin. 10. Minun pitää muuttaa Suomeen.

Упражнение 8
1. Hannan täytyy/on pakko lähettää kirje. 2. Johanin täytyy/on pakko tarkistaa sähköpostinsa. 3. Urhon täytyy/on pakko panna kynä, kirja ja vihko reppuun. 4. Eevan ja Leilan täytyy/on pakko odottaa ystäväänsä. 5. Teidän täytyy/on pakko muistaa hotellin osoite. 6. Äidin täytyy/on pakko pestä pyykit. 7. Siskoni täytyy/on pakko tiskata tänään. 8. Isän täytyy/on pakko korjata autoa. 9. Minun täytyy/on pakko rentoutua lomalla. 10. Sinun täytyy/on pakko pestä hampaat aamulla.

Упражнение 9
1. Täytyykö minun avata ikkuna? 2. Pitääkö sinun auttaa Anjaa? 3. Onko Marjan pakko ajatella tätä asiaa? 4. Täytyykö Leenan kunnoilla? 5. Pitääkö minun ruveta opiskelemaan ranskaa? 6. Täytyykö ostaa lapselle tietokone? 7. Onko turistin pakko vaihtaa valuuttaa? 8. Onko minun pakko mennä asemalle ostamaan lippu? 9. Pitääkö Essin siivota huone? 10. Täytyykö Terhin käydä ostoksilla?

Упражнение 10
1. Sinun pitää mennä lääkäriin yhdeksän jälkeen aamulla. 2. Meidän pitää rakentaa iso talo. 3. Täytyykö isän korjata autoa? 4. Pitää estää työttömyyden kasvua. 5. Jos haluat ehtiä työhön, sinun on pakko nousta kello kuusi.

УРОК 17
KAPPALE 17

ГРАММАТИКА

ПАРТИТИВ МНОЖЕСТВЕННОГО ЧИСЛА
PARTITIIVIN MONIKKO

Показателем множественного числа в партитиве, как и во всех косвенных падежах, является **-i**.

Партитив множественного числа всегда выступает со словами paljon *много* и vähän *мало*: paljon ihmisiä, kirjoja *много людей, книг*; vähän taloja, ikkunoita *мало домов, окон*. Абстрактные, неисчисляемые слова, например, onni *счастье*, aika *время*, rakkaus *любовь*, terveys *здоровье*, сочетаются с данными словами только в единственном числе: paljon onnea *много счастья*, vähän aikaa *мало времени*.

Место в структуре слова показателя **-i** строго определено: он следует сразу за гласной основой. За показателем множественного (единственного) числа следует падежное окончание. При этом в слове могут происходить чередования гласных.

ЧЕРЕДОВАНИЕ ГЛАСНЫХ
VOKAALIEN VAIHTO

1. Конечные гласные (огубленные) **-o**, **-ö**, **-u**, **-y** при присоединении показателя **-i** образуют дифтонг *-oi*, *-öi*, *-ui*, *-yi*:

-O		-OI
-Ö	+ -I →	-ÖI
-U		-UI
-Y		-YI

tal**o** + i → tal*oi*-
tytt**ö** + i → tytt*öi*-
aam**u** + i → aam*ui*-
kirjast**o** + i → kirjast*oi*-

К образовавшейся основе присоединяется окончание партитива **-a**, **-ä** (оно выступает всегда после гласных). Между двумя гласными **-i** переходит в **-j**: **-i** → **-j**.
tal*oi*- + -a → talo**j**a
tytt*öi*- + -ä → tyttö**j**ä
aam*ui*- + -a → aamu**j**a
kirjast*oi* + -a → kirjasto**j**a

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 1. Образуйте форму множественного числа.

1. poro ____________
2. mummo ____________
3. hylly ____________
4. kurkku ____________
5. auto ____________
6. pullo ____________
7. lamppu ____________
8. sänky ____________
9. koulu ____________
10. kulho ____________
11. huoneisto ____________
12. varasto ____________
13. puisto ____________
14. vesistö ____________
15. paksu ____________

Упражнение 2. Раскройте скобки и образуйте форму множественного числа партитива.

1. Kirjastossa on paljon (hyllyt) ________.
2. Kaupungissa on paljon (kadut) ________, (puistot) ________, (kirkot) ________, (kirjastot) ________, (koulut) ________, (autot) ________ ja (diskot) ________.
3. Museossa on paljon (taulut) ________, (matot) ________, (kulhot) ________ ja (kellot) ________.

2. Если в первом слоге двусложного слова выступают огубленные гласные **o**, **u** или **uu** или дифтонги **oi**, **ou**, **ui** или **uo**, то конечный гласный двусложной основы **a** перед **i** выпадает: **a** → нуль.

К получившейся основе присоединяется окончание партитива **-a**, **-ä**.

-a → нуль

1-й слог	2-й слог		1-й слог	2-й слог
-O			-O	
-U			-U	
-UU	-A	+ -I →	-UU	I
-OU			-OU	
-UI			-UI	

m**u**n<u>a</u> *яйцо* – mun**a** + **-i** → muni- → munia
k**oi**r<u>a</u> *собака* – koir**a** + **-i** → koiri- → koiria
t**ou**kk<u>a</u> *гусеница* – toukk**a** + **-i** → toukki- → toukkia
l**uo**l<u>a</u> *пещера* – luol**a** + **-i** → luoli- → luolia

ЗАДАНИЕ HARJOITUKSET

Упражнение 3. Образуйте форму множественного числа партитива.

1. rupla ____________
2. korva ____________
3. kova ____________
4. sota ____________
5. tupa ____________
6. kukka ____________
7. musta ____________
8. kuva ____________
9. pulla ____________
10. pulkka ____________

Упражнение 4. Раскройте скобки и образуйте форму множественного числа партитива. Помните о K-P-T чередованиях.

1. Meillä ei ole paljon (ruplat) ________ mukanamme.
2. Hän syö vain (lihapullat) ________.
3. Kylässä on vähän (tuvat) ________ tulipalon jälkeen.
4. Pöydällä on (kukat) ________.
5. Nyt maailmassa on paljon (sodat) ________.
6. Turistit ottavat paljon (kuvat) ________ Helsingistä.
7. Moskovaan saapuu paljon (junat) ________.
8. Eläintarhassa on paljon (sorsat) ________.
9. Ulkona on (mustat koirat) ________.
10. Äiti ostaa (munat) ________.

3. Долгие гласные основы **aa**, **ää**, **ee** при присоединении к ним показателя **-i** образуют дифтонг на **i**: **ai**, **äi**, **ei**. К создавшейся основе присоединяется окончание партитива **-ta**, **-tä**, которое выступает после дифтонгов. Не забудьте о K-P-T чередованиях в склоняемой основе.

-AA		-AI
-ÄÄ	+ -I →	-ÄI
-EE		-EI

saapas *сапог* – saapp**aa**- + **-i** → saapp**ai**- + -ta → saappaita
pylväs *колонна, столб* – pylv**ää**- + **-i** → pylv**äi**- + -tä → pylväitä
huone *комната* – huon**ee**- + **-i** → huon**ei**- + -ta → huoneita

ЗАДАНИЕ HARJOITUKSET

Упражнение 5. Образуйте форму множественного числа партитива. Помните о K-P-T чередованиях.

1. tehdas ____________
2. hammas ____________
3. opas ____________
4. allas ____________
5. tietokone ____________

6. vene ____________
7. perhe ____________
8. kirje ____________
9. vaate ____________
10. vuode ____________

Упражнение 6. Раскройте скобки и образуйте форму множественного числа партитива. Помните о K-P-T чередованиях.

1. Onko teidän kaupungissa paljon (tehtaat) ____________?
2. Minä saan paljon (kirjeet) ____________.
3. Järvessä on vähän (veneet) ____________.
4. Talossa asuu paljon (perheet) ____________.
5. Myyjät myyvät (hameet) ____________.
6. Hotellissa on paljon (huoneet) ____________.
7. Nuori tyttö tarvitsee paljon (vaatteet) ____________.
8. Kaupassa on paljon (tietokoneet) ____________.

4. В двусложных словах в дифтонгах **uo**, **yö**, **ie** происходит мена компонентов, второй компонент занимает место первого – **oi**, **öi**, **ei**. К образовавшейся основе присоединяется окончание партитива **-ta**, **-tä**, которое выступает после дифтонгов.

-UO		-OI
-YÖ	+ -I →	-ÖI
-IE		-EI

suo *болото* – su**o** + **-i** → so*i*- + -ta → soita
yö *ночь* – y**ö** + **-i** → ö*i*- + -tä → öitä
tie *дорога* – t**ie** + **-i** → te*i*- + -tä → teitä
Долгий гласный усекается:
puu *дерево* – puu + **-i** → pu*i*- + ta- → puita

ЗАДАНИЕ HARJOITUKSET

Упражнение 7. Образуйте форму множественного числа партитива.

1. työ ____________
2. jää ____________
3. suklaa ____________
4. vyö ____________
5. luu ____________
6. kuu ____________

Упражнение 8. Раскройте скобки и образуйте форму множественного числа партитива.

1. Minulla on (työ) _________.
2. En näe (nuo) _________ (vyö) _________.
3. En voi ilman (työ) _________.

5. Если в первом слоге двусложного слова выступают гласные **a**, **e** или **i** или дифтонги **au**, **eu**, **iu** или **ai**, то конечный гласный **-a** двусложной основы перед показателем множественного числа у имен **-i-** заменяется на **o**, образуется дифтонг **-oi**. К

получившейся основе присоединяется окончание партитива **-a**, **-ä**. Между двумя гласными **-i** переходит в **-j**: **-i** → **-j**.

1-й слог	2-й слог		1-й слог	2-й слог
-A			-A	
-E			-E	
-I	-A	+ -I →	-I	-OI
-AU			-AU	
-EU			-EU	
-IU			-IU	

sana *слово* – sana + **i** → sano**i** + **a** → sanoja
sauna – sauna + **i** → sauno**i** + **a** → saunoja

ЗАДАНИЕ HARJOITUKSET

Упражнение 9. Образуйте форму множественного числа партитива.

1. laiva ____________
2. paita ____________
3. kissa ____________
4. silta ____________
5. paikka ____________
6. naula ____________
7. ranta ____________
8. kala ____________
9. peura ____________
10. teltta ____________

Упражнение 10. Раскройте скобки и образуйте форму множественного числа партитива. Будьте внимательны, встречаются разные типы слов. Помните о K-P-T чередованиях.

1. Metsässä on paljon (ahmat) ________, (peurat) ________, (linnut) ________, (karhut) ________.
2. Ei saa rakentaa taloa ilman (naulat) ________.
3. Järven rannalla on paljon (teltat) ________ ja (autot) ________.
4. Meressä on paljon (laivat) ________ ja (veneet) ________.
5. Venetziassa ja Pietarissa on paljon (sillat) ________.
6. Kaupasta voimme ostaa (paidat) ________, (hameet) ________, (mekot) ________, (hatut) ________, (päähineet) ________ , (kengät) ________ ja (saappaat) ________.

6. Конечный гласный двусложной основы **ä** перед показателем множественного числа имени **-i-** всегда выпадает: **ä** → нуль. К образовавшейся основе присоединяется окончание партитива **-a**, **-ä**.

1-й слог	2-й слог		1-й слог	2-й слог
-E			-E	
-Y	Ä	-I →	-Y	I
-I			-I	

kylä – kylä + -i → kyli- + **-ä** → kyliä
kesä – kesä + -i → kesi- + **-ä** → kesiä
isä – isä + -i → isi- + **-ä** → isiä

ЗАДАНИЕ HARJOITUKSET

Упражнение 11. Образуйте форму множественного числа партитива.
1. metsä ______________
2. kenkä ______________
3. kynä ______________
4. pesä ______________
5. myyrä ______________

Упражнение 12. Раскройте скобки и образуйте форму множественного числа партитива. Будьте внимательны, встречаются разные типы слов. Помните о K-P-T чередованиях.
1. Minulla ei ole (kynät) ________, (kirjat) ________, (vihkot) ________.
2. Kenellä ei ole (kengät) ________?
3. Tunturialueella ei ole (myyrät) ________, (norsut) ________, (metsäpeurat) ________, (karhut) ________, (norpat) ________.
4. Suomessa ja Karjalassa on paljon (metsät) ________.
5. Metsässä on paljon (suot) ________.

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 1
1. korkoja 2. runkoja 3. hyllyjä 4. kurkkuja 5. autoja 6. pulloja 7. lamppuja 8. sänkyjä 9. kouluja 10. kulhoja 11. huoneistoja 12. varastoja 13. puistoja 14. vesistöjä 15. paksuja

Упражнение 2
1. hyllyjä 2. katuja, puistoja, kirkkoja, kirjastoja, kouluja, autoja, diskoja 3. tauluja, mattoja, kulhoja, kelloja

Упражнение 3
1. ruplia 2. korvia 3. kovia 4. sotia 5. tupia 6. kukkia 7. mustia 8. kuvia 9. pullia 10. pulkkia

Упражнение 4
1. ruplia 2. lihapullia 3. tupia 4. kukkia 5. sotia 6. kuvia 7. junia 8. sorsia; 9. mustia koiria; 10. munia.

Упражнение 5
1. tehtaita 2. hampaita 3. oppaita 4. altaita 5. tietokoneita 6. veneitä 7. perheitä 8. kirjeitä 9. vaatteita 10. vuoteita

Упражнение 6
1. tehtaita 2. kirjeitä 3. veneitä 4. perheitä 5. hameita 6. huoneita 7. vaatteita 8. tietokoneita

Упражнение 7
1. töitä 2. jäitä 3. suklaita 4. vöitä 5. luita 6. kuita

Упражнение 8
1. töitä 2. noita, vöitä 3. töitä

Упражнение 9
1. laivoja 2. paitoja 3. kissoja 4. siltoja 5. paikkoja 6. nauloja 7. rantoja 8. seuroja 9. peuroja 10. telttoja

Упражнение 10
1. kissoja, koiria, peuroja, lintuja, karhuja 2. nauloja 3. telttoja ja autoja 4. laivoja ja veneitä 5. siltoja 6. paitoja, hameita, mekkoja, hattuja, päähineitä, kenkiä, saappaita

Упражнение 11
1. metsiä 2. kenkiä 3. kynä 4. pesiä 5. myyriä

Упражнение 12
1. kyniä, kirjoja, vihkoja 2. kenkiä 3. myyriä, norsuja, metsäpeuroja, karhuja, norppia 4. metsiä 6. soita

УРОК 18
KAPPALE 18

ГРАММАТИКА

ПАРТИТИВ МНОЖЕСТВЕННОГО ЧИСЛА (ПРОДОЛЖЕНИЕ)
MONIKON PARTITIIVI

1. Конечный **-e** гласной основы всегда выпадает перед показателем множественного числа **-i**: **-e** → нуль. К образовавшейся основе на **-i** присоединяется окончание партитива **-a**, **-ä**.

-e → нуль

nainen *женщина* – naise- + **-i** → naisi- + **-a** → naisia
ilves *рысь* – ilvekse- + **-i** → ilveksi- + **-ä** → ilveksiä
jänis *заяц* – jänikse- + **-i** → jäniksi- + **-ä** → jäniksiä
hius *волос* – hiukse – + **-i** → hiuksi- + **-a** → hiuksia
puhelin – puhelime- + **-i** → puhelimi- + -a → puhelimia
tytär – tyttäre- + **-i** → tyttäri- + -ä → tyttäriä
askel *шаг* – askele- + **-i** → askeli- + -a → askelia

ЗАДАНИЕ HARJOITUKSET

Упражнение 1. Образуйте форму множественного числа партитива.

1. kokous ____________
2. laitos ____________
3. sopimus ____________
4. vanhus ____________
5. kyynel ____________
6. soitin ____________
7. kansalainen ____________
8. keltainen ____________
9. suomalainen ____________
10. kuningatar ____________

Упражнение 2. Раскройте скобки и образуйте форму множественного числа партитива. Будьте внимательны, встречаются разные типы слов. Помните о **K-P-T** чередованиях.

1. Suomessa asuu paljon (venäläiset) _________, (somalialaiset) _________, (vietnamilaiset) _________, (virolaiset) _________, mutta vähän (saksalaiset) _________, (englantilaiset) _________ ja (ransakalaiset) _________.
2. Ulkomaalaiset sanovat, että Venäjällä on paljon (kaunottaret) _________.

3. Musiikkimuseossa on (soittimet) _________, (rummat) _________, (viulut) _________ ja (kantelet) _________.
4. Meidän kaupungissa on paljon (laitokset) _________, (tehtaat) _________, (yliopistot) _________ ja (kirjastot) _________.
5. Meillä on paljon (kokoukset) _________.

2. В исконно финских двусложных словах на **-i**, например joki *река*, järvi *озеро*, kieli *язык*, nimi *имя*, при изменении в формах множественного числа гласный **-e** склоняемой основы выпадает. К образовавшейся основе присоединяется окончание партитива **-a**, **-ä**.

joki – joke- + -i → joki*a*
kieli – kiele- + -i → kieli*ä*
nimi – nime- + -i → nimi*ä*

ЗАДАНИЕ HARJOITUKSET

Упражнение 3. Образуйте форму партитива в единственном или множественном числе.

1. paljon (hirvi) _____________
2. vähän (vesi) _____________
3. paljon (väki) _____________
4. kymmenen (meri) _____________
5. sata (nimi) _____________
6. miljoona (tähti) _____________
7. paljon (sieni) _____________
8. tuhat (vuosi) _____________
9. paljon (lapsi) _____________
10. viisi (tunti) _____________

Упражнение 4. Раскройте скобки и поставьте слово в форму партитива единственного или множественного числа.

1. Pirkko ei osaa (vieraat* kielet) _____________.
2. Suomen metsässä on paljon (hirvet) _____________.
3. Pekka ei lainaa (lehdet) _____________.
4. Pöydällä on (pienet juustopalat) _____________.
5. Maailmassa on paljon (erilaiset nimet) _____________.
6. Syksyllä me keräämme (sienet ja marjat) _____________.
7. Onko sinulla (huolet)? _____________.
8. Suomessa on paljon (järvet ja suot) _____________.
9. Kuvassa on paljon (naiset ja lapset) _____________.
10. Onko eläintarhassa (sudet) ja (ketut)? _____________.

3. В заимствованных словах с гласной основой на **-i** в формах множественного числа появляется сочетание **-i** + **-i** = **-ei**. К образовавшейся основе присоединяется окончание партитива **-a**, **-ä**. Между двумя гласными **-i** переходит в **-j**.

äiti – äiti + -i → äitei- + -a → äitejä
takki – takki + -i → takkei- + -a → takkeja
bussi – bussi + -i → bussei- + -a → busseja

* vieras (vieraa-) *зд.* иностранный

pankki – pankki + -i → pankkei- + -a → pankkeja
turisti – turisti + -i → turistei- + -a → turisteja
tulpaani – tulpaani + -i → tulpaanei- + -a → tulpaaneja

ЗАДАНИЕ HARJOITUKSET

Упражнение 5. Образуйте форму множественного числа.

1. Tehtaassa on monta insinööriä. – Tehtaassa on paljon _________.
2. Pöydällä on monta tomaattia. – Pöydällä on paljon _________.
3. Kaupungissa on monta pankkia. – Kaupungissa on paljon _________.
4. Suurkaupungissa on monta poliisia. – Suurkaupungissa on paljon _________.
5. Osastossa on monta passia. – Osastossa on paljon _________.
6. Kaupassa on monta takkia. – Kaupassa on paljon _________.
7. Pöydällä on monta kuppia ja lasia. – Pöydällä on paljon _________ ja _________.
8. Museossa on monta turistia. – Museossa on paljon _________.
9. Asemalla on monta taksia. – Asemalla on paljon _________.
10. Me näemme monta lokkia. – Me näemme paljon _________.

Упражнение 6. Образуйте форму множественного числа.

1. Ostan torilta (appelsiinit) _________, (mandariinit) _________.
2. Minä saan tarpeeksi (vitamiinit) _________.
3. Onko hotellissa (siistit huoneet) _________?
4. Meillä ei ole (kurssit) _________.
5. En syö (banaanit) _________.
6. Likaisessa vedessä on paljon (basillit) _________.

4. В словах с основой на **-ka/-kä**, **-la/-lä**, **-na/-nä**, **-ra/-rä** в формах множественного числа образуются дифтонги **-oi**. В партитиве выступает окончание **-ta**, **-tä**. В окончании **-kka**, **-kkä** выступает одиночное **-k**: -kka → -koi, -kkä → -köi.
mansik**ka** *клубника* – mansikka + **-i** → mansikoi- + -ta → mansikoita
sämpy**lä** *сайка, булка* – sämpylä + **-i** → sämpylöi- + -tä → sämpylöitä
pääry**nä** *груша* – pääsynä + **-i** → päärynöi- + -tä → päärynöitä
makka**ra** *колбаса* – makkara + **-i** → makkaroi- + -ta → makkaroita

Упражнение 7. Образуйте форму множественного числа.

1. Kaupungissa on paljon (ravintolat) _________.
2. Torilta Leila ostaa (päärynät) _________ ja (perunat) _________.
3. Metsässä on paljon (mustikat) _________ , (puolukat) _________ ja (karpalot) _________.
4. Kulhossa on paljon (omenat) _________.
5. Maassa on paljon (kahvilat) _________.
6. Talossa on (kauniit ikkunat) _________.
7. Kuorma-auto kuljettaa (erilaiset tavarat) _________.
8. Kesällä syömme (mansikat) _________, (kirsikat) _________ ja (omenat) _________.

Слова к упражнению

peruna	картофель
mustikka	черника
puolukka	брусника
karpalo	клюква

omena	яблоко
erilainen	разный
kirsikka	вишня
kuljettaa	перевозить

5. В именах существительных с лексической основой на **-ma**, **-mä**, **-va**, **-vä** конечный гласный **-a**, **-ä** перед показателем множественного числа **-i-** выпадает: **a**, **ä** → **нуль**.

as*ema* *станция* – asem*i*a
ora*va* *белка* – orav*i*a

Упражнение 8. Образуйте форму множественного числа.
1. Televisiossa on monta näytelmää. – Televisiossa on paljon _________.
2. Radiossa on monta ohjelmaa. – Radiossa on paljon _________.
3. Metrossa on monta asemaa. – Metrossa on paljon _________.
4. Kuusikossa on monta oravaa. – Kuusikossa on paljon _________.
5. Tiskillä on on monta juomaa. – Tiskillä on paljon _________.
6. Torilta äiti ostaa monta hedelmää. – Torilta äiti ostaa paljon _________.
7. Oppaalla on monta ryhmää. – Oppaalla on paljon _________.

Слова к упражнению

näytelmä	спектакль, пьеса
ohjelma	программа
juoma	напиток
hedelmä	плод, фрукт
ryhmä	группа

Упражнение 9. Раскройте скобки и образуйте форму партитива единственного или множественного числа.
1. Toivotan teille paljon (onni) _________.
2. Anteeksi, minulla on vähän (aika) _________.
3. Kristiina ei syö (liha) _________.
4. Kaupasta voimme ostaa (vaatteet) _________, (kengät) _________, (kirjat) _________, (kynät) _________ ja (vihkot) _________.
5. Minä en ota kahvin kanssa (kakku) _________.
6. Poika antaa opettajalle (kukat) _________.
7. Minä en halua (kaksi banaania) _________.
8. Katja ei huomaa (minä) _________.
9. Hän ompelee (hame)_________.
10. Vanhalla hevosella ei ole (hampaat) _________.

Упражнение 10. Догадайтесь, о какой ягоде идёт речь.Перевод слов к упражнению дан ниже.

mansikka, vesimeloni, pihlajanmarja, lakka/hilla, kirsikka, karpalo, vadelma, herukka, tyrni, mustikka

1. Se on punainen, pyöreä ja kasvaa maassa. _______________
2. Se on tummanpunainen, pyöreä ja kasvaa puussa. _______________
3. Se on tummansininen, pyöreä ja siitä lapsilla on musta suu. _______________

Урок
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
словарь

4. Se on punainen, valkoinen tai musta, pyöreä ja kasvaa pensaassa. ________________
5. Se on vihreä, pyöreä, todella iso ja kasvaa maassa. ________________
6. Se on keltainen, pyöreä ja kasvaa Pohjolassa. ________________
7. Se on tummanpunainen, hapan ja kasvaa nevoilla. ________________
8. Se on punainen, makea ja karhu pitää siitä. ________________
9. Se on keltainen, hyvin pieni ja kasvaa piikkipensaassa. ________________
10. Se on oranssi, kasvaa puussa ja siitä ihmiset tekevät lääkkeitä. ________________

Слова к упражнению

tyrni	облепиха
lakka=hilla	морошка
vesimeloni	арбуз
mustikka	черника
kirsikka	вишня
herukka	смородина
karpalo	клюква
neva	топь
vadelma	малина
piikkipensas	колючий куст
pihlaja	рябина
pihlajanmarjat	ягоды рябины
lääke	лекарство
pyöreä	круглый

Упражнение 11. Выберите правильный ответ. Помните, что дополнение может выступать в формах партитива и аккузатива.

1. Minä juon	a. maitoa	b. maidon	c. maito.
2. Marja ostaa	a. auto	b. autoa	c. auton.
3. Minä luen vähän	a. kirjaa	b. kirjat	c. kirjan.
4. En syö	a. makkaraa	b. makkaran	c. makkarat.
5. Urpo ostaa	a. kesäkenkää	b. kesäkengän	c. kesäkengät.
6. Elli ei muista Matin	a. osoitteen	b. osoite	c. osoitetta.
7. Minä tunnen	a. hänen	b. hänet	c. häntä.
8. Matti rakastaa	a. Marjan	b. Marjaa	
9. Minä ostan	a. mekot	b. mekon	c. mekkoa.
10. Otan astiakaapista	a. kuppia	b. kuppi	c. kupin.

СКЛОНЕНИЕ МЕСТОИМЕНИЯ JOKA КОТОРЫЙ
JOKA -PRONOMININ TAIVUTUS

Местоимение joka *который* связывает главное и придаточное предложения. Оно соотносится с существительным в главном предложении:

Tuolla on nainen, joka (= nainen) on minun opettajani. Там стоит женщина, которая является моим преподавателем.

При склонении относительного местоимения joka конечный слог **-ka** сохраняется лишь в двух падежных формах: в единственном и множественном числе номинатива, а также в единственном числе генитива. Показатель множественного числа **-t** находится в середине слова: joka – jotka.

Склонение относительного местоимения joka

Падеж	Ед.ч.	
номинатив nominatiivi	*joka*	Tuolla on nainen, joka on opettajani.
партитив partitiivi	*jota*	Tuolla on nainen, jota (← naista) minä rakastan.
генитив genetiivi	*jonka*	Tuolla on nainen, jonka (← naisen) tunnen hyvin.
инессив inessiivi	*jossa*	Tuolla on talo, jossa (← talossa) hän asuu.
элатив elatiivi	*josta*	Tuolla on talo, josta (← talosta) haluan kertoa teille.
иллатив illatiivi	*johon*	Tuolla on talo, johon (← taloon) muutan.
адессив adessiivi	*jolla*	Tuolla on nainen, jolla (← naisella) on kauniit silmät.
аблатив ablatiivi	*jolta*	Tuolta on nainen, jolta (← naiselta) voit kysyä.
аллатив allatiivi	*jolle*	Tuolla on nainen, jolle (← naiselle) soitan.

ЗАДАНИЕ HARJOITUKSET

Упражнение 12. Соедините главное и придаточное предложения.

1. Se on puhelinnumero,		a. joka ajaa kovaa vauhtia.
2. Hän ottaa pullon,		b. jonka seinät ovat siniset.
3. Liisa lukee kirjaa		c. jolla on sama kassi kuin minulla.
4. Tuolla tulee auto,		d. jolta saan kirjeitä.
5. Asun talossa,		e. jossa on omenamehua.
6. Kalle on minun ystäväni,		f. johon voi soittaa ilman rahaa.
7. Äiti ostaa pojalle maitosuklaata,		g. jossa on paljon kuvia.
8. Kaupassa on tyttö,		h. josta poika pitää.

Упражнение 13. Вставьте в пропуски местоимение joka, поставив его в соответствующий падеж.

1. Hän on mies, _________ nauraa.
2. Hedelmät on ruokaa, _________ on vain hyötyä.
3. Ne ovat aikoja, _________ eivät palaa.
4. Mannerheim on mies, _________ suomalaiset muistavat aina.
5. Leenalla, _________ asuu maalla, on iso kasvimaa.
6. Talon ikkunan alla on koivu, _________ oksat ovat vihreitä.
7. Tuolla on lääkäri, _________ voit kysyä apua.
8. Ulkona on neljä tyttöä, _________ leikkivät nukeilla.
9. Essi asuu Turussa, _________ on Suomen satamakaupunki.

10. Oikealla on laituri, _________ lähtee juna Pietariin.
11. Isällä on vanha auto, _________ täytyy korjata usein.
12. Punahilkka on nuori tyttö, _________ mummo rakastaa.

ЗАПОМНИТЕ КОНСТРУКЦИЮ:	jostakin on hyötyä... Это приносит пользу... Pihlajanmarjasta on hyötyä sairaalle ihmiselle. Tästä asiasta on paljon hyötyä sinulle.

ПОРЯДКОВЫЕ ЧИСЛИТЕЛЬНЫЕ
JÄRJESTYSLUVUT

Порядковое числительное отвечает на вопросы monesko? *который по счёту?*, minä päivänä? *в какой день?*

Порядковые числительные, за исключением ensimmäinen *первый* и toinen *второй*, образуются от количественных числительных с помощью суффикса **-s**, который присоединяется к склоняемой гласной основе, вызывая в ней соответствующие изменения (K-P-T чередования).

Исходная форма	Склон. основа	Порядковое числительное	
yksi	yhde-	yhdes*	первый
kaksi	kahde-	kahdes*	второй
kolme	kolma-	kolmas	третий
neljä	neljä-	neljäs	четвёртый
viisi	viide-	viides	пятый
kuusi	kuude-	kuudes	шестой
seitsemän	seitsemä-	seitsemäs	седьмой
kahdeksan	kahdeksa-	kahdeksas	восьмой
yhdeksän	yhdeksä-	yhdeksäs	девятый
kymmenen	kymmene-	kymmenes	десятый

Порядковые числительные второго десятка образуются при помощи слова toista, которое присоединятся к числительным первого десятка, например: yhdestoista, kahdestoista, kolmastoista, neljästoista и т. д. При склонении toista не изменяется.

Числительные третьего и далее десятков образуются при помощи слов, обозначающих числительные соответствующих десятков:
kahdeskymmenesensimmäinen,
kahdeskymmeneskolmas.

* употребляется только в составных числительных.

Порядковые числительные используются при указании даты, при этом название месяца выражается партитивом:

Monesko päivä tänään on? Tänään on 9. toukokuu**ta**.
Minä päivänä on syntymäpäiväsi? Syntymäpäiväni on 31. lokakuu**ta** 2000.

ЗАДАНИЕ HARJOITUKSET

Упражнение 14

1. Monesko päivä tänään on? ____________________
2. Monesko päivä huomenna on? ____________________
3. Milloin sinun syntymäpäiväsi on? ____________________
4. Milloin on uusi vuosi? ____________________
5. Milloin on Ystävänpäivä? ____________________
6. Milloin Suomen itsenäisyyspäivä on? ____________________

Урок
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
словарь

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 1
kokouksia 2. laitoksia 3. sopimuksia 4. vanhuksia 5. kyyneliä 6. soittimia 7. kansalaisia 8. keltaisia 9. suomalaisia 10. kuningattaria

Упражнение 2
1. venäläisiä, somalialaisia, vietnamilaisia, virolaisia, saksalaisia, englantilaisia ja ranskalaisia 2. kaunottaria 3. soittimia, rumpia, viuluja ja kantelia 4. laitoksia, tehtaita, yliopistoja ja kirjastoja 5. kokouksia

Упражнение 3
1. hirviä 2. vettä 3. väkeä 4. merta 5. nimeä 6. tähteä 7. sieniä 8. vuotta 9. lapsia 10. tuntia

Упражнение 4
1. vieraita kieliä 2. hirviä 3. lehtiä 4. pieniä juustopaloja 5. erilaisia nimiä 6. sieniä ja marjoja 7. huolia 8. järviä ja soita 9. naisia ja lapsia 10. susia ja kettuja

Упражнение 5
1. insinöörejä 2. tomaatteja 3. pankkeja; poliiseja 5. passeja 6. takkeja 7. kuppeja ja laseja 8. turisteja 9. takseja 10. lokkeja

Упражнение 6
1. appelsiineja, mandariineja 2. vitamiineja 3. siistejä huoneita 4. kursseja 5. banaaneja 6. basilleja

Упражнение 7
1. ravintoloita 2. päärynöitä ja perunoita 3. mustikoita, puolukoita ja karpaloita 4. omenoita (= omenia) 5. kahviloit 6. kauniita ikkunoita 7. erilaisia tavaroita 8. mansikoita, kirsikoita ja omenoita

Упражнение 8
1. näytelmiä 2. ohjelmia 3. asemia 4. oravia 5. juomia 6. hedelmiä 7. ryhmiä

Упражнение 9
1. onnea 2. aikaa 3. lihaa 4. vaatteita, kenkiä, kirjoja, kyniä ja vihkoja 5. kakkua 6. kukkia 7. kahta banaania 8. minua 9. hametta 10. hampaita

Упражнение 10
1. mansikka 2. kirsikka 3. mustikka 4. herukka 5. vesimeloni 6. lakka/hilla 7. karpalo 8. vadelma 9. tyrni 10. pihlajanmarja

Упражнение 11
1. a 2. c 3. a 4. a 5. c 6. c 7. b 8. b 9. b 10. c

Упражнение 12
1. f 2. e 3. g 4. a 5. b 6. d 7. h 8. c

Упражнение 13
1. joka 2. josta 3. jotka 4. jota 5. joka 6. jonka 7. jolta 8. jotka 9. joka 10. jolta 11. jota 12. jota

Упражнение 14
4. Uusi vuosi on ensimmäinen tammikuuta. 5. Ystävänpäivä on neljästoista helmikuuta. 6. Suomen itsenäisyyspäivä on kuudes joulukuuta.

УРОК 19
KAPPALE 19

ГРАММАТИКА

ПОДЛЕЖАЩЕЕ И ИМЕННОЕ СКАЗУЕМОЕ
SUBJEKTI JA PREDIKAATIIVI

Подлежащее может выступать в двух падежах: номинативе и партитиве.

ПОДЛЕЖАЩЕЕ В ФОРМЕ НОМИНАТИВА

Если подлежащее выражено в форме номинатива, оно согласуется со сказуемым в форме числа и падежа.

Katsjoa**t** **ovat** konserttisalissa.	Зрители находятся в концертном зале.
Katsoja **on** konserttisalissa.	Зритель находится в концертном зале.

ПОДЛЕЖАЩЕЕ В ФОРМЕ ПАРТИТИВА

1. Подлежащее выступает в форме партитива, если находится в абсолютном конце предложения и выражено неделимым существительным, при этом сказуемое всегда выступает в форме единственного числа.

Ulkona leikki*i* lapsi**a**.	На улице играют дети.
Pöydällä *on* sitruunej**a**.	На столе лежат лимоны.

2. Если подлежащее выражено словосочетанием «числительное + существительное в партитиве», то сказуемое выступает в форме 3-го лица единственного числа:

Sata katsojaa ist*uu* konserttisalissa.	В концертном зале сидят сто зрителей.

ЗАДАНИЕ HARJOITUKSET

Упражнение 1. Раскройте скобки, поставив глагол в соответствующее число. Обратите внимание на падеж подлежащего (номинатив-партитив).

1. Pojat (uida) _________ meressä.
2. Rannalla (kävellä) _________ tyttöjä.
3. Autot (liikkua) _________ tiellä.
4. Tiellä (liikkua) _________ autoja.
5. Pohjolassa (asua) _________ poroja.
6. Porot (syödä) _________ sammalta.
7. Kaupungissa (olla) _________ kirjastoja ja kouluja.
8. Kirjastot ja koulut (olla) _________ kaupungissa.
9. Suomessa (kasvaa) _________ havu- ja sekametsiä.
10. Havu- ja sekametsät (kasvaa) _________ Pohjois-Euroopassa.

ИМЕННОЕ СКАЗУЕМОЕ В ПАРТИТИВЕ МНОЖЕСТВЕННОГО ЧИСЛА
PREDIKATIIVI MONIKON PARTITIIVISSA

Сказуемое, выраженное прилагательным или существительным (то есть именное сказуемое), выступает в форме партитива множественного числа, например:

Nuo ihmiset *ovat suomalaisia turisteja.*	Те люди – это финские туристы.
Kielot *ovat valkoisia.*	Ландыши белые.
Lokit *ovat merilintuja.*	Чайки – это морские птицы.

Сочетание подлежащего в партитиве со сказуемым в форме прилагательного в партитиве невозможно.

ЗАПОМНИТЕ!	~~Ihmisiä on iloisia~~ → Ihmiset *ovat iloisia.*

ИМЕННОЕ СКАЗУЕМОЕ В НОМИНАТИВЕ МНОЖЕСТВЕННОГО ЧИСЛА

При указании на парные предметы или части тела подлежащее и сказуемое выражаются в форме множественного числа номинатива, например:

Tytön silmät *ovat vihreät.*

ЗАПОМНИТЕ!	~~Tytön silmät ovat vihreitä.~~

Если конкретный предмет характеризуется целиком, то именная часть сказуемого выражается номинативом множественного числа.

Liisan hiukset *ovat* vaalea**t**.	У Лизы светлые волосы.
Kissan viikset *ovat pitkät*.	У кошки длинные усы.
Merenneidon riipset *ovat pitkät ja tuuheat*.	У русалки длинные и густые ресницы.

ЗАПОМНИТЕ!	~~Liisan hiukset ovat vaaleita.~~

КОНСТРУКЦИЯ ОБЛАДАНИЯ

В предложениях типа X:lla on jotakin *У кого-то что-то есть* сказуемое выражается в форме единственного числа:

Naise**lla** *on* kauni**it** käde**t**.	У женщины красивые руки.

ЗАПОМНИТЕ!	~~Naisella ovat kauniita käsiä.~~

В предложениях со значением наличия/ отсутствия чего-либо порядок слов строго определён. На первом месте стоит обстоятельство места, выраженное инессивом (**-ssa/-ssä**) или адессивом (**-lla/-llä**), далее идёт глагол в единственном числе, а на последнем месте – подлежащее в форме номинатива или партитива.

Lehdessä on uusi juttu työttömyydestä.	В газете новая заметка о безработице.
Suomessa on tuhansia järviä.	В Финляндии тысячи озёр.

ЗАДАНИЕ HARJOITUKSET

Упражнение 2. Раскройте скобки, поставив слово в соответствующие число и падеж.

1. Me olemme (venäläinen) ________.
2. Kaikki me olemme (ihminen) ________.
3. Meret ovat (syvä) ________.
4. Kesällä puut ovat (vihreä) ________.
5. Syksyllä puut ja pensaat ovat (keltainen, ruskea, punainen) ________________________.
6. Pohjois-Euroopassa asuu (tanskalainen, norjalainen, suomalainen, islantilainen, ruotsalainen) ____.
7. Suomen metsässä on (karhu, kettu, susi, hirvi, ahma, jänis, orava, ilves, myyrä) ______ ____.
8. Kaisan silmät ovat (vihreä) ________.
9. Opiskelijat ovat (ahkera) ________.
10. Housut ovat (ahdas) ________.
11. Silmälasit ovat (muodikas) ________.
12. Kasvot ovat (valkoinen) ________.
13. Saappaat ovat (pitkä) ________.
14. Sakset ovat (terävä) ________.

ЗАПОМНИТЕ!	Слово kasvot *лицо* употребляется только во множественном числе.

Упражнение 3. Составьте предложения со значением наличия/отсутствия чего-либо (см. правило). Первое слово в предложениях выделено.

1. kesämökki–suomalaisella–perheellä–**Monella**–on. ____________________
2. on–pitkä–**Kurjella**–nokka.____________________
3. valita–**Asiakkaalla**–on–tavaroita–oikeus. ____________________
4. jäärkarhuja–ole–**Suomessa**–ei.____________________
5. olla–**Opettajalla**–pitää–kärsivällisyyttä–paljon. ____________________
6. kaupungissa–tässä–**Minulla**–tuttavia–ei–ole. ____________________
7. välit–hyvät–**Meillä**–on. ____________________
8. on–nimeä–monta–lapsella–**Rakkaalla**.____________________
9. kestää–on–paksu–joka–**Porolla**–talvea–turkki.____________________
10. auttavat–**Tässä**–on–lapset–jotka–kiltit–aina–perheessä–äitiään.____________________

Упражнение 4. Ответьте на вопросы.

1. Millaisia venäläiset ovat? (ystävällinen) ____________________
2. Millaisia naiset ovat? (sydämellinen) ____________________
3. Millaisia miehet ovat? (vahva) ____________________
4. Millaisia lapset ovat? (kiltti) ____________________
5. Millaisia englantilaiset ovat? (kohtelias) ____________________
6. Millaisia päivät ovat? (hauska) ____________________
7. Millaisia ihmiset ovat? (iloinen, sympaattinen) ____________________
8. Millasia kukat ovat? (tuoksuva) ____________________
9. Millaiset metsät ovat? (synkkä) ____________________
10. Millaiset maisemat ovat? (kaunis) ____________________

Слова к упражнению

sydämellinen — сердечный, душевный
kohtelias — вежливый
tuoksuva — ароматный
synkkä — мрачный, дремучий
maisema — вид, пейзаж

НЕОПРЕДЕЛЁННЫЕ МЕСТОИМЕНИЯ НИКТО, ЧТО-ТО, КТО-ТО
INDEFINIITTIPRONONIMIT EI KUKAAN, JOKIN, JOKU

Склоняемой основой неопределённого местоимения (ei) kukaan является kene-, изменяющаяся по падежам.

Nominatiivi	ei kukaan	Kukaan ei tule tänään.	Сегодня никто не придёт.
Partitiivi	ei ketään	En tunne ketään täällä.	Я никого не знаю здесь.
Genetiivi	ei kenenkään	Ei-kenenkään-maassa ei ole asukkaita.	На нейтральной территории никто не живёт.
Illatiivi	ei keneenkään	En ole tyytyväinen keneenkään.	Я недоволен никем.
Inessiivi	ei kenessäkään	Hän ei näe kenessäkään hyvää.	Он не видит хорошего ни в ком.
Elatiivi	ei kenestäkään	En pidä kenestäkään.	Я не люблю никого.
Allatiivi	ei kenellekään	Älä anna avainta kenellekään.	Не давай никому ключа.
Adessiivi	ei kenelläkään	Ei kenelläkään ole karttaa.	Ни у кого нет карты.
Ablatiivi	ei keneltäkään	Älä kysy keneltäkään.	Ни у кого не спрашивай.

Упражнение 5. Ответьте на вопросы, поставив словосочетание ei kukaan в соответствующий падеж.

1. Kenellä on rahaa? ______________________________
2. Ketä rakastat? ______________________________
3. Kenelle soitat?______________________________
4. Keneltä kysyt asiaa? ______________________________
5. Kenestä pidät? ______________________________
6. Keneen haluat tutustua? ______________________________
7. Kenestä kerrot? ______________________________
8. Kenen tämä idea on? ______________________________

У местоимения joku *кто-то* склоняются оба компонента, составляющие слово.

При склонении местоимения jokin *что-то* изменяется только первый слог, -kin остаётся без изменений. Частица -kin является усилительной, местоимения с данной частицей употребляются только в утвердительных предложениях.

Склонение неопределённых местоимений joku, jokin

Падеж	Ед.ч.	Ед.ч.
Nominatiivi	Joku	jokin
Partitiivi	jotakuta	jotakin
Genetiivi	jonkun	jonkin
Inessiivi	jossakussa	jossakin
Elatiivi	jostakusta	jostakin
Illatiivi	johonkuhun	johonkin
Adessiivi	jollakulla	jollakin
Ablatiivi	joltakulta	joltakin
Allatiivi	jollekulle	jollekin

Местоимение joku употребляется только применительно к человеку, например:

Siellä on joku. — Там кто-то есть.

Во всех случаях остальных случаях употребляется местоимение jokin *что-то, какой-то*, например:

Jokin on muuttumassa. — Что-то происходит.

Jokin eläin on häkissä. — Какое-то животное сидит в клетке.

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 6. Раскройте скобки и поставьте местоимение в соответствующую форму падежа.

1. (Joku) ________ ajaa tiellä.
2. (Joku) ________ teistä pitää lähteä matkalle.
3. Saan sen (joku) ________ pojalta.
4. Vain (joku) ________ lähtevät matkalle.
5. Haluan tutustua (joku) ________.

Упражнение 7. Вставьте в пропуски местоимения jokin или joku.

1. ________ soittaa minulle.
2. Pensaassa on ________ lintu.
3. Kysyn ________ nfoa.
4. Olen matkalla ________ päivän.
5. Kerrotko ________ Heikistä?
6. Voit lähteä sinne ________ kanssa.
7. ________ ajattelevat toisin.

8. Kysy häneltä _________.
9. On vaikea aloittaa työt _________ uuden asian parissa.
10. _________ voitte löytää rauhallisen paikan.

ЗАПОМНИТЕ КОНСТРУКЦИЮ:	Gen. + parissa Hän toimii suomen kielen parissa.	Он работает с финском языком.

Упражнение 8. Вставьте в пропуски местоимения jokin или joku.

1. Joessa liikkuu _________.
2. Kysy _________ tietä.
3. Tuo on _________ turistin passi.
4. Tiedätkö _________ Matista?
5. Mainitsen _________ esimerkin.
6. Minulla on nälkä, syön _________.
7. Saan kirjeen _________ tuttavalta.
8. Hän muuttaa _________ maahan.
9. Oksalla on _________ lintu.
10. _________ on järven rannalla.

ЛЕКСИКА

Suomalaiset taruolennot

Jokaisella kansalla on taruolentoja, jotka symboloivat pahaa ja hyvää. Suomen kansallakin on sellaisia.

Syöjätär on paha noita, joka esiintyy sadussa ja tuottaa pahaa ihmiselle. Se syö lapsia ja osaa taikoa. Syöjättärellä on yhteisiä piirteitä Louheen, joka on Pohjolan emäntä Kalevalassa.

Peikko on taruolento, joka asuu vuorella tai mäellä. Peikot ovat rumia ja isoja. Ne muistuttavat jättiläisiä. Peikolla on iso nenä, pitkät kädet ja karvainen ruumis.

Hiisi on taruolento, joka asuu metsässä (metsähiisi) tai vedessä (vesihiisi). Hiidet kuuluvat hiiden väkeen. Tämä väki on näkymätön, osaa taikoa ja voi aiheuttaa sairauksia. Hiidet asuvat Hiitolassa, joka on synkässä metsässä tai vedessä. Uskomuksen mukaan hiidet tekevät kivikoita metsässä ja kallion kuoppia ("hiidenkirnuja"). Sellaisia hiidenkirnuja voi nähdä esimerkiksi Lapissa. Todellisuudessa ne ovat jääkauden jälkiä. Rohkenetko sanoa nopeasti: "vesihiisi sihisi hississä"?

Kalevalan mukaan vedessä on paljon väkeä. Esimerkiksi **näkki**, joka asuu vesistössä ja ulkonäöltään muistuttaa vesihiittä. Näkki houkuttelee ihmisiä veteen soitollaan ja laulullaan. Näkki on peräisin Ruotsista. Suomalainen alkuperäinen veden henki on **vetehinen**, jolla on kalan pyrstö.

Joulupukki on tunnetuin suomalainen satuhenkilö. Nyt ilman sitä on vaikea kuvitella joulua. Mutta vanhan uskomuksen mukaan se on paha henki, joka varastaa lapsia. Koska se tulee talvella, sen päällä on paksu pukkiturkki.

Nukkumatti nukuttaa pieniä lapsia ja kertoo heille iltasatuja. Se on pienikokoinen, sillä on sateenvarjo ja unihiekkaa.

НОВЫЕ СЛОВА

jokainen (jokaise-)	каждый
esiintyä	выступать
tuottaa pahaa	приносить зло
taikoa	колдовать
yhteinen (yhtenäise-)	общий
piirre (piirtee-)	черта
emäntä (emännä-)	хозяйка
taruolento (taruolenno-)	сказочное существо
vuori (vuore-)	гора
mäki (mäe-)	холм, гора
ruma	безобразный
muistuttaa (+Part.)	напоминать (кого-то)
jättiläinen (jättiläise-)	великан
nenä	нос
karvainen (karvaise-)	волосатый
ruumis (ruumii-)	тело
näkymätön (näkymättömä-)	невидимый
aiheuttaa	вызывать, причинять
sairaus (sairaude-)	заболевание
kivikko (kiviko-)	каменистое место, камни
kallion kuoppa (kuopa-)	углубление в скале
kirnu	маслобойка
sellainen (sellaise-)	такой
todellisuudessa	в действительности
jääkausi (jääkaude-)	ледниковый период
esimerkiksi	например
ulkonäöltä(än)	по внешнему виду
houkutella	заманивать, соблазнять
alkuperäinen (alkuperäise-)	исконный
tunnetuin	самый известный
satuhenkilö	сказочный персонаж
kuvitella (+Part.)	представлять (что-то)
henki (henge-)	дух
varastaa	воровать, красть
pukki	козёл
olla jonkun päällä	быть надетым
nukuttaa	усыплять
pienikokoinen (pienikokoise-)	небольшого размера
sateenvarjo	зонт
hiekka (hieka-)	песок

Упражнение 9

	oikein	väärin
1. Peikolla on pieni nenä ja lyhyet kädet.		
2. Hiisi asuu lähellä kylää.		

Урок
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
словарь

	oikein	väärin
3. Joulupukki on joulun symboli.		
4. Syöjätär syö lapsia.		
5. Nukkumatti on paha taruolento.		
6. Nukumatilla on univettä.		
7. Hiidet tekevät kallion kuoppia.		
8. Näkki voi asua järvessä.		

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 1
1. uivat 2. kävelee 3. liikkuvat 4. liikkuu 5. asuu 6.syövät 7. on 8. ovat 9. kasvaa 10. kasvavat

Упражнение 2
1. venäläisiä 2. ihmisiä 3. syviä 4. vihreitä 5. keltaisia, ruskeita, punaisia 6. tanskalaisia, norjalaisia, suomalaisia, islantilaisia, ruotsalaisia 7. karhuja, kettuja, susia, hirviä, ahmoja, jäniksiä, oravia, ilveksiä, myyriä 8. vihreät 9. ahkeria 10. ahtaat 11. muodikkaat 12. valkoiset 13. pitkät 14. terävät

Упражнение 3
1. Monella suomalaisella perheellä on kesämökki. 2. Kurjella on pitkä nokka. 3. Asiakkaalla on oikeus valita tavaroita. 4.Suomessa ei ole jääkarhua. 5. Opettajalla pitää olla paljon kärsivällisyyttä. 6. Minulla ei ole tuttavia tässä kaupungissa. 7. Meillä on hyvät välit. 8. Rakkaalla lapsella on monta nimeä. 9. Porolla on paksu turkki, joka kestää talvea. 10. Tässä perheessä on kiltit lapset, jotka auttavat äitiään aina.

Упражнение 4
1. ystävällisiä 2. sydämellisiä 3. vahvoja 4. kiltteja 5. kohteliaita 6. hauskoja 7. iloisia, sympaattisia 8. tuoksuvia 9. synkkiä 10. kauniita

Упражнение 5
1. ei ole kenelläkään 2. en rakasta ketään 3. en soita kenellekään 4. en kysy keneltäkään 5. en pidä kenestäkään 6. en halua tutustua keneenkään 7. en kerro kenestäkään 8. se ei ole kenenkään

Упражнение 6
1. joku 2. jonkun 3. joltakulta 4. jotkut 5. johonkuhun

Упражнение 7
1. joku 2. jokin 3. joltakulta 4. jonkin 5. jotakin 6. jonkun 7. jotkut 8. jotakin 9. jonkin 10. jostakin

Упражнение 8
1. jokin 2. joltakulta 3. jonkun 4. jotakin 5. jonkin 6. jotakin 7. joltakulta 8. johonkin 9. jokin 10. joku

Упражнение 9
1. väärin 2. väärin 3. oikein 4. oikein 5. väärin 6. väärin 7. väärin 8. oikein

УРОК 20

KAPPALE 20

NYT MINÄ OSAAN VÄHÄN SUOMEA

Упражнение 1

1. Maantie on suora ja leveä. ______________________
2. Koivun lehti on keltainen. ______________________
3. Lehtipuu on syksyllä kaunis. ______________________
4. Vastaus on oikea.______________________
5. Rakennus on valmis. ______________________
6. Tämä huone on tilava.______________________
7. Katu on kapea. ______________________
8. Pöytä on uusi. ______________________
9. Käsi on puhdas. ______________________
10. Rengas on pyöreä. ______________________
11. Kirves on terävä. ______________________
12. Avain on muovinen. ______________________
13. Sormus on kultainen. ______________________
14. Tähti on kirkas.______________________
15. Tomaatti on kypsä.______________________

Упражнение 2. Раскройте скобки, поставив слово в нужный падеж.

1. Järvessä on paljon (saari) _________.
2. Joessa on paljon (hyvä) (ahvenpaikka) _________.
3. Rannassa on paljon (vene) _________.
4. Näen museossa (erilaiset taulut) _________________.
5. Bussissa on (turistit) _________.
6. Taivaalla on paljon (tähti) _________.
7. Ei hyvä sana (voide) _________ tarvitse.
8. Ei terve tarvitse (lääkäri) _________.
9. Vuodessa on 365 (vuorokausi) _________.
10. Metsässä kasvaa (männyt, koivut, haavat, lepät ja tuomet) ________________________ ____________________.
11. Metsässä on paljon (sudet, hirvet, karhut, ketut, ilvekset, oravat ja pyyt). ___________ ____.
12. Kupissa on (kaakao) _________.
13. Joen rannalla asuu (sorsat, hanhet ja joutsenet) _________________________.
14. Kaupunkiin tulee (uudet rakennukset) _________________.
15. Täällä on vain kolme (talo) _________.
16. Autan (sinä) _________.
17. Älä syö (tuo omena) _________________.
18. Kahvi on (kuuma) _________.
19. Tampereella on monta (museot) _________.
20. Kadulla on paljon (autot) _________.

Упражнение 3. Раскройте скобки, поставив слово в нужный падеж.

1. Auto on (katu) _________
2. Radio on (pieni pöytä) __________________
3. Kissa on (lattia). _________
4. Kukat ovat (tuo tyttö). __________________
5. Matkustan Moskovaan (juna). _________
6. Syön (aamu) _________ kotona.
7. (Talvi) _________ hän hiihtelee.
8. Sinä saat (minä) _________ tämän lehden.
9. Minä otan kirjat (täti) _________.
10. Hän menee Helsinkiin (lentokone) _________.
11. Pekka aikoo kysyä (minä) _________ asiaa.
12. Hän pyytää (Tuula) _________ rahaa.
13. Voinko lainata (sinä) _________ kynän?
14. Marja pyytää (siskonsa) _________ auttamaan.
15. Hän kutsuu (Tero) _________ kylään.
16. Tunnetko (hän) _________? – Ei, en tunne (hän) _________.
17. Pidätkö (jäätelö) _________? – Ei, en pidä (jäätelö) _________.
18. Etsi (jokin) _________ raha.
19. Lähden (työmatka) _________ huomenna.
20. Minä rakastan (sinä) _________ aina.

Упражнение 4. Раскройте скобки, поставив слово в нужный падеж.

1. Ostan leipää (kauppa) _________.
2. Talo on (huono kunto) _________.
3. Ystäväni on kotoisin (Turku) _________.
4. En pidä (viini) _________.
5. (Minä) _________ kaikki on hyvin.
6. Laulan (onni) _________.
7. Tule (huone) _________.
8. Pizza on peräisin (Italia) _________.
9. Menen (marja) _________.
10. (Asunto) _________ on kaksi (huone) _________.
11. Hänellä ei ole (kolme) _________ (sopimus) _________.
12. Jään pois (bussi) _________ (seuraava) _________ (pysäkki) _________.
13. Kukaan ei halua käydä (kauppa) _________.
14. Perheessä on neljä (lapsi) _________, (joka) _________ soittavat (piano) _________.
15. Annan (sinä) _________ kirjan.
16. Siivoatko (huoneesi) _________ tänään?
17. Laitatko (ruoka) _________ usein?
18. Onko alkohooli (vaarallinen) _________?
19. Ymmärrätkö (minä) _________?
20. Mitä (kieli) _________ puhut?

Упражнение 5. Раскройте скобки, поставив слово в нужный падеж.

1. (Maamme) _________ on paljon järviä.
2. Juhlaan saapuu vieraita (Lahti) _________, (Helsinki) _________ ja (Turku) _________.
3. (Kuusikko) _________ on pieni mökki.

4. Saunasta me menemme uimaan (kylmä vesi) ________________.
5. (Ranskalainen lehti) ________________ on juttu Suomesta.
6. Vuodessa on kaksitoista (kuukausi) ________.
7. Minä rakastan (talvi) ________.
8. Santerin perhe muuttaa (uusi asunto) ________________.
9. (Mikä kaupunki) ________________ Pirjo asuu?
10. Jokainen haluaa jättää (jälki) ________ (historia) ________.
11. Aion ostaa (uusi kesämökki) ________________.
12. Miten vietät (aika) ________?
13. Sopimuksessa on (puute) ________.
14. Älä myöhästy (lentokone) ________.
15. Kiitä aamu (ilta) ________.
16. (Kevät) ________ kuukaudet ovat maaliskuu, huhtikuu ja toukokuu.
17. Haluan käydä katsomassa (mummoni) ________.
18. Kiitos (apu) ________.
19. Minun täytyy ostaa (takki) ________.
20. Minun ei tarvitse ostaa (takki) ________.

Упражнение 6

malli: pelätä – en pelkää

1. tavata ________
2. haluta ________
3. taata ________
4. pudota ________
5. maata ________
6. kadota ________
7. siivota ________
8. luvata ________
9. hakata ________
10. todeta ________
11. tuhlata ________
12. tarjota ________
13. seurata ________
14. ruveta ________
15. avata ________
16. rynnätä ________
17. vedota ________
18. pärjätä ________
19. lainata ________
20. pelata ________

Слова к упражнению

kadota	исчезать
todeta	подтверждать
tuhlata	тратить
tarjota	предлагать
seurata	следить
rynnätä	бросаться, устремляться, выбегать

vedota	ссылаться, захватывать, притягивать
pärjätä	справляться
pelata	играть

Упражнение 7. Прочитайте и переведите народную песню.

Kalliolle kukkulalle

Kalliolle kukkulalle
Rakennan minä majani.
Tule, tule tyttö nuori,
Jakamaan se mun kanssani.

Jollen minä sinua saa,
niin lähden täältä kauas pois,
muille maille vierahille,
etten sua nähdä vois.

Kyllähän sen varmaan tiedän
Etten minä sinua saa.
Tyydyn onneeni, olen yksin,
Aina muistan sinua.

Упражнение 8. Выпишите из песни все глагольные формы и определите их начальную форму.
Malli: rakennan – rakentaa.

Упражнение 9. Выберите правильную форму.
1. Olen *a. juomassa b. juomasta c. juomaan* kahvia.
2. Hän käy *a. ostamaan b. ostamasta c. ostamassa* jäätelöä.
3. Pekka lakkaa *a. polttaa b. polttamaan c. polttamasta.*
4. Minä alan *a. opiskelemaan b. opiskella c. opiskelemassa* suomea.
5. Me rupeamme *a. siivoamassa b. siivoamaan c. siivota* huonetta.
6. Lapset lähtevät *a.leikkiä b.leikkimään c. leikkimässä* rannalle.
7. Pyydätkö häntä *a.auttaa b.auttamasta c. auttamaan?*
8. Kiellän teitä *a. syömästä b. syömään c. syödä* tätä sientä.
9. Haluan oppia *a. puhumassa b. puhua c. puhumaan* suomea hyvin.
10. Olen mestari *a. uida b. uimassa c. uimaan.*
11. Leila istuu *a. lukea b. lukemassa c. lukemasta* lehteä.
12. Tulen takaisin *a.lomailemasta b. lomailla c. lomailemassa* Espanjassa.
13. Huomenna käyn *a.katsoa b.katsomaan c. katsomassa* mummoani.
14. Jukka on nopea *a. opiskella b. opiskelemaan c.opiskelemassa* vieraita kieliä.
15. Saunan jälkeen menen *a.uimassa b. uida c. uimaan.*
16. On helppo *a.huomata b. huomaamaan c. huomaassa* karhun jälkiä.
17. Hän pysähtyy *a.tervehtiä b. tervehtimässä c.tervehtimään* meitä.
18. Kukaan ei suostu *a.tehdä b. tekemästä c. tekemään* sitä.
19. Opiskelijat nousevat *a. tervehtiä b. tervehtimässä c. tervehtimään* opettajaa.
20. Äiti estää lastaan *a. jutella b. juttelemaan c. juttelemasta* vieraan ihmisen kanssa.

Упражнение 10. Переведите на финский язык.

1. Пётр I 2. Александр III 3. Николай II 4. пятый президент 5. второй ребёнок 6. десятый вагон 7. четвёртый курс 8. восьмой ребёнок

Упражнение 11. Ответьте на вопросы.

1. Mitä sinä syöt aamulla? 2. Mitä juot ruoan kanssa? 3. Syötkö lihaa? 4. Juotko olutta? 5. Juotko kahvia vai teetä? 6. Poltatko? 7. Pidätkö suklaasta? 8. Mistä ruosta et pidä? 9. Mitä sinun jääkaapissa on aina? 10. Mitä syöt illalla?

Упражнение 12. Раскройте скобки, поставив слово в соответствующий падеж.

1. Älä ota (kirjat) _________.
2. Ulla juo (tee) _________.
3. Jukka syö (leipä) _________.
4. Minä katson televisiosta (elokuva) _________.
5. Kahvi ja tee ovat (kuuma juoma) __________________.
6. Tänään me leivomme (keksit) _________.
7. Ruokalistalla on paljon (kalaruoka) _________.
8. Osaan laittaa (helppo alkuruoka) __________________.
9. Ostan torilta (tuore lohi) __________________.
10. Juon (kahvi) _________ ja syön (jogurtti) _________.

ЛЕКСИКА

Asunnossa

Halosen perhe asuu Helsingissä. Heidän asuntonsa on korkeassa kerrostalossa. Isossa asunnossa on olohuone, makuuhuone, keittiö, kylpyhuone, WC ja parveke.

Isossa, viihtyisässä olohuoneessa on kaunis keltainen sohva, mukava ruskea sohvapöytä, kirjakaappi ja nojatuolet. Televisio on ruskeassa kirjahyllyssä. Haloset istuvat usein illalla sohvalla ja katsovat televisiota. Ikkunalla on vihreät verhot. Makuuhuoneessa on sängyt, vaatekaappi, kirjoituspöytä, tuolit ja kirjahyllyt. Seinällä on taulut.

Keittiössä on ruokapöytä, jääkaappi, seinäkaapit, tiskipöytä ja sähköliesi. Seinäkaapeissa on astiat. Pesuhuoneessa on pesukone, pyykkikori, pesuallas ja pyykinkuivausteline. Kylpyhuoneessa on kylpyamme, pesusieni, saippuaa, sampoopulloja, pesuaineita ja pyyhkeitä. Eteisessä on peili, naulakko ja komero.

НОВЫЕ СЛОВА

kerrostalo	многоэтажный дом
nojatuoli	кресло
ruokapöytä	обеденный стол
kirjoituspöytä	письменный стол
kaappi	шкаф
kirjahylly	книжная полка
matto	ковёр
verhot	занавески, шторы
peili	зеркало

kylpyamme (kylpyammee-)	ванна
naulakko	вешалка
sähköliesi (sähköliede-)	электроплита
mukavuus (mukavuude-)	удобство
olohuone	гостиная
makuuhuone	спальня
parveke (parvekkee-)	балкон
eteinen	прихожая
pesuhuone	умывальная
pesukone	стиральная машина
pesuallas	раковина
komero	кладовка, чулан
tiskipöytä	кухонная мойка
pesusieni	губка
pesuaine	моющее средство
pyyhe (pyyhkee-)	полотенце
pyykkikori	бельевая корзина
sampoopullo	шампунь
pyykinkuivausteline	сушилка для белья

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 1
1. Maantiet ovat suoria ja leveitä. 2. Koivun lehdet ovat keltaisia. 3. Lehtipuut on syksyllä kauniita. 4. Vastaukset ovat oikeita. 5. Rakennukset ovat valmiita. 6. Nämä huoneet ovat tilavia. 7. Kadut ovat kapeita. 8. Pöydät ovat uusia. 9. Kädet ovat puhtaat. 10. Renkaat ovat pyöreitä. 11. Kirveet ovat teräviä. 12. Avaimet ovat muovisia. 13. Sormukset ovat kultaisia. 14. Tähdet ovat kirkkaita. 15. Tomaatit ovat kypsiä.

Упражнение 2
1. saaria 2. hyviä ahvenpaikkoja 3. veneitä 4. erilaisia tauluja 5. turisteja 6. tähtiä 7. voidetta 8. lääkäriä 9. vuorokautta 10. mäntyjä, koivuja, haapoja, leppiä, tuomia 11. susia, hirviä, karhuja, kettuja, ilveksiä, oravia ja pyitä 12. kaakaota 13. sorsia, hanhia ja joutsenia 14. uusia rakennuksia 15. taloa; 16. sinua 17. tuota omenaa 18. kuumaa 19. museota 20. autoja

Упражнение 3
1. kadulla 2. pienellä pöydällä 3. lattialla 4. tuolla tytöllä 5. junalla 6. aamulla 7. talvella 8. minulta 9. tädiltä 10. lentokoneella 11. minulta 12. Tuulalta 13. sinulta 14. siskoaan 15. Teron 16. hänet; häntä 17. jäätelöstä; jäätelöstä 18. jostakin 19. työmatkalle 20. sinua

Упражнение 4
1. kaupasta 2. huonossa kunnossa 3. Turusta 4. viinistä 5. minusta 6. onnesta 7. huoneeseen 8. Italiasta 9. marjaan 10. asunnossa, huonetta 11. kolmea, sopimusta 12. bussista, seuraavalla, pysäkillä 13. kaupassa 14. lasta, jotka, pianoa 15. sinulle 16. huoneesi 17. ruokaa 18. vaarallista 19. minua 20. kieltä/kieliä

Упражнение 5
1. maassamme 2. Lahdesta, Helsingistä ja Turusta 3. kuusikossa 4. kylmään veteen 5. ranskalaisessa lehdessä 6. kuukautta 7. talvea 8. uuteen asuntoon 9. missä kaupungissa 10. jäljen, historiaan 11. uuden kesämökin 12. aikaa 13. puutteita 14. lentokoneesta 15. illasta 16. kevään 17. mummoani 18. avusta 19. takki 20. takkia

Упражнение 6
1. en tapaa 2. en halua 3. en takaa 4. en putoa 5. en makaa 6. en katoa 7. en siivoa 8. en lupaa 9. en hakkaa 10. en totea 11. en tuhlaa 12. en tarjoa 13. en seuraa 14. en rupea 15. en avaa 16. en ryntää 17. en vetoa 18. en pärjää 19. en lainaa 20. en pelaa

Упражнение 8
tule – tulla; jakamaan – jakaa; en saa – saada; lähden – lähteä; nähdä; tiedän – tietää; tyydyn – tyytyä; olen – olla; muistan – muistaa.

Упражнение 9
1.a 2.c 3. c 4. b 5. b 6. b 7. c 8. a 9. c 10. c 11. b 12. a 13. c 14.b 15. c 16. a 17. c 18. c 19. c 20. c

Упражнение 10
1. Pietari Ensimmäinen 2. Aleksanteri kolmas 3. Nikolai toinen 4. viides presidentti 5. toinen lapsi 6. kymmenes vaunu 7. neljäs vuosikurssi 8. kahdeksas lapsi

Упражнение 12
1. kirjoja 2. teetä 3. leipää 4. elokuvaa 5. kuumia juomia 6. keksejä 7. kalaruokia 8. helppoja alkuruokia 9. tuoretta lohta 10. kahvia, jogurttia

УРОК 21
KAPPALE 21

ГРАММАТИКА

МНОЖЕСТВЕННОЕ ЧИСЛО ГЕНИТИВА
GENETIIVIN MONIKKO

Показатель множественного числа **-i** при образовании форм множественного числа в основе слова вызывает изменения гласных (см. урок 17 «Партитив множественного числа»). Генитивные формы во множественном числе имеют два типа падежных окончаний: **-en**, **-den** (генитив I) и **-ten** (генитив II).

Генитив имеет три варианта окончаний:

1. **-en** после коротких гласных **-i** и **-j**:

metsä *лес* – metsi-en *лесов*; sana *слово* – sanoj-en *слов*

2. **-den** после дифтонгов:

suo *болото* – soi-den *болот*; pää *голова* – päi-den *голов*

3. **-ten** после согласных:

nainen – nais-ten; kieli – kiel-ten

ОКОНЧАНИЕ -EN

Окончание **-en** выступает:

- в двусложных словах, оканчивающихся на **-a**, **-ä**:

leip*ä* *хлеб* – leipien *хлебов*
koir*a* *собака* – koirien *собак*
kiss*a* *кошка* – kissojen *кошек*

- в словах, оканчивающихся на **-o**, **-u**, **-y**:

tal*o* *дом* – talojen *домов*
taul*u* *картина* – taulujen *картин*
hyll*y* *полка* – hyllyjen *полок*

- в словах, оканчивающихся на **-i-** и после **-j-**:

sus*i* *волк* – susien *волков*
kaupunk*i* *город* – kaupunkien *городов*

- в трёх- и четырёхсложных словах, оканчивающихся на **-ma/-mä, -ja/-jä**:

ase*ma* *станция* – asemien *станций*
lentä*jä* *лётчик* – lentäjien *лётчиков*

- в словах, оканчивающихся на согласный, падежное окончание в генитиве множественного числа может быть двух типов **-en** и **-ten**:

askel *шаг* – askelien – askelten *шагов*
sydän *сердце* – sydämien – sydänten *сердец*
tytär *дочь* – tyttärien – tytärten *дочерей*
kokous *собрание* – kokouksien – kokousten *собраний*

Генитив во множественном числе имеет окончание **-en**, если партитив множественного числа имеет окончание **-a**, **-ä** (в случаях, когда склоняемая основа слова оканчивается на короткий гласный, а также в некоторых многосложных словах), а также когда исходная основа слова оканчивается на **-i**.

Исходная форма	Склоняемая основа (генитив ед. ч.)	Форма партитива мн.ч.	Форма генитива мн.ч.
katto	kato/n	matto/j/a	matto/j/en
katu	kadu/n	katu/j/a	katu/j/en
sana	sana/n	sano/j/a	sano/j/en
oma	oma/n	omi/a	om/i/en
päivä	päivä/n	päivi/ä	päiv/i/en
tuoli	tuoli/n	tuole/j/a	tuol/i/en
bussi	bussi/n	busse/j/a	buss/i/en
kivi	kive/n	kiv/i/ä	kiv/i/en
kaikki	kaike/n	kaikk/i/a	kaikk/i/en
pieni	piene/n	pien/i/ä	(pien/i/en)
vesi	vede/n	ves/i/ä	ves/i/en
lapsi	lapse/n	laps/i/a	(laps/i/en)
nainen	naise/n	nais/i/a	(nais/i/en)
kokous	kokoukse/n	kokouks/i/a	(kokouks/i/en)
oikeus	oikeude/n	oikeuks/i/a	oikeuks/i/en
puhelin	puhelime/n	puhelim/i/a	puhelim/i/en
tytär	tyttäre/n	tyttär/i/ä	tyttär/i/en
mies	miehe/n	mieh/i/ä	(mieh/i/en)
hedelmä	hedelmä/n	hedelm/i/ä	hedelm/i/en
hämärä	hämärä/n	hämär/i/ä	hämär/i/en
omena	omena/n	omen/i/a	omen/i/en
lentäjä	lentäjä/n	lentäj/i/ä	lentäj/i/en
ammatti	ammati/n	ammatte/j/a	ammatti/en

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 1. Образуйте форму множественного числа генитива.

1. kuva ______________________ 11. juoma ______________________
2. juna ______________________ 12. nimi ______________________

3. kirja ___
4. loppu ___
5. aika ___
6. lehti ___
7. kesä ___
8. ranta ___
9. silta ___
10. karhu ___
13. passi ___
14. saari ___
15. pankki ___
16. lokki ___
17. lääkäri ___
18. silta ___
19. opettaja ___
20. kenkä ___

Упражнение 2. Раскройте скобки и поставьте слова в форму генитива множественного числа.

1. (Uimaranta) ___ siisteys on tärkeää.
2. (Lippu) ___ hinta riippuu vuodenajasta.
3. (Pankki) ___ työaika on samaa kaikkialla.
4. (Lokki) ___ pesä on kalliolla.
5. (Kenkä) ___ koko on sopiva.
6. (Karhu) ___ määrä vaihtelee vuosi vuodelta.
7. (Opettaja) ___ pitää olla kokouksessa.
8. (Juna) ___ aikataulu on Internetissä.
9. (Tuuli) ___ suunta riippuu vuodenajasta.
10. (Kuva) ___ on laatu on tärkeää.

Слова к упражнению

siisteys	чистота
riippua	зависеть
aikataulu	расписание
laatu	качество
suunta	направление
vaihdella	изменяться
koko	размер
pesä	гнездо

Упражнение 3. Образуйте форму номинатива единственного числа/

1. paitojen ___
2. voimien ___
3. kukkien ___
4. vuosien ___
5. sankarien ___
6. kylien ___
7. naulojen ___
8. kynien ___
9. taulujen ___
10. kauppojen ___
11. kirjojen ___
12. vihkojen ___
13. kissojen ___
14. keittäjien ___
15. sopivien ___
16. avaimien ___
17. laatujen ___
18. jäniksien ___
19. marjojen ___
20. suuntien ___

ОКОНЧАНИЕ -DEN (-TTEN)

Окончание **-den** выступает:

- в односложных словах:

maa *страна; земля* – maiden *стран; земель*
tie *дорога* – teiden дорог

• в трёхсложных словах, оканчивающихся в номинативе единственного числа на **-la/-lä**: -**na/-nä**, **-ra/-rä**:
lakana *простыня* – lakanoiden *простыней*
vasara *молоток* – vasaroiden *молотков*
sairaala *больница* – sairaloiden *больниц*

• в словах, оканчивающихся в номинативе единственного числа на **-io**, **-iö**:
valtio *государство* – valtioiden *государств*
radio *радио* – radioiden *радио* (мн.ч.).

• в словах, оканчивающихся в номинативе единственного числа на **-e**:
osoite *адрес* – osoitteiden *адресов*
kone *машина* – koneiden *машин*

• в словах, основа которых в генитиве единственного числа оканчивается на долгую гласную (слова, оканчивающиеся в номинативе единственного числа на **-is**, **-as**, **-äs**):
oppilas *ученик* – oppilaa-n *ученика* – oppilai-den *учеников*
kallis *дорогой* – kallii-n *дорогого* – kalliiden *дорогих*

• имена, оканчивающиеся в номинативе единственного числа на **-ija**, **-ijä**, в генитиве множественного числа имеют основу на **-oi~-öi** и генитивное окончание на **-den**:
kirjailija *писатель* – kirjailijoiden *писателей*
lukija *читатель* – lukijoiden *читателей*

Генитив множественного числа имеет окончание **-den**, если партитив множественного числа имеет окончание **-ta/-tä** (в случаях, если склоняемая основа оканчивается на два гласных, а также в некоторых одно- и многосложных словах). Это правило не касается слов, оканчивающихся на **-i**.

Исходная форма	Лексическая основа (генитив ед. ч.)	Форма партитива мн. ч.	Форма генитива мн. ч.
maa	maa/n	ma/i/ta	ma/i/den
vapaa	vapaa/n	vapa/i/ta	vapa/i/den
vene	venee/n	vene/i/tä	vene/i/den
puhdas	puhtaa/n	puhta/i/ta	puhta/i/den
vaalea	vaalea/n	vaale/i/ta	vaale/i/den
tärkeä	tärkeä/n	tärke/i/tä	tärke/i/den
asia	asia/n	asio/i/ta	asio/i/den
tavara	tavara/n	tavaro/i/ta	tavaro/i/den
päärynä	päärynä/n	päärynö/i/tä	päärynö/i/den

ЗАДАНИЕ HARJOITUKSET

Упражнение 4. Образуйте форму множественного числа генитива.

1. perhe ____________
2. vieras ____________
3. suo ____________
4. solmio ____________
5. hammas ____________
6. opas ____________
7. kukkula ____________
8. televisio ____________
9. kallio ____________
10. lukija ____________
11. kirjailija ____________
12. pimeä ____________
13. vaalea ____________
14. myymälä ____________
15. kännykkä ____________
16. saapas ____________
17. allas ____________
18. jää ____________
19. opiskelija ____________
20. rengas ____________

Упражнение 5. Раскройте скобки и поставьте слова в форму генитива множественного числа.

1. (Oppilas) _________ kirjat ovat pöydällä.
2. (Huone) _________ valaistus on hyvä.
3. (Kukkula) _________ huiput kaunistavat maisemaa.
4. Rehtorilla on (opiskelija) _________ puhelinnumerot.
5. Opaskirjassa on kaupungin (ravintola) _________ osoitteet.
6. (Kännykkä) _________ mallit vaikuttavat hintaan.
7. (Talvisaapas) _________ säilytyspaikka on kellarissa.
8. (Valtio) _________ pitää säilyttää riippumattomuus.
9. (Opas) _________ pitää tietää paljon.
10. (Kirjailija) _________ blogeja löydät netistä.

Упражнение 6. Образуйте форму номинатива единственного числа.

1. kahviloiden ____________
2. valtioiden ____________
3. päärynöiden ____________
4. renkaiden ____________
5. kylpylöiden ____________
6. suhteiden ____________
7. apinoiden ____________
8. oppilaiden ____________
9. lukijoiden ____________
10. teiden ____________

ОКОНЧАНИЕ -TEN

Окончание **-ten** выступает:

• в словах, оканчивающихся в номинативе единственного числа на согласный:
mies *мужчина* – miesten *мужчин*
kyynel *слеза* – kyynelten *слёз* (возможен ещё тип окончания **-en**: kyynelien)

• в словах, оканчивающихся в номинативе единственного числа на **-nen** и имеющих согласную основу на **-s**:
hevonen *лошадь* – hevos-ten *лошадей* (возможно окончание генитива мн.ч. **-en**: hevosien)
nainen *женщина* – nais-ten *женщин* (возможно окончание генитива мн.ч. **-en**: naisien)

• в словах, оканчивающихся на согласный, падежное окончание в генитиве множественного числа может быть двух типов: **-ten** и **-en**:

kieli *язык* – kielten – kielien *языков*
sieni *гриб* – sienten – sienien *грибов*

Генитив множественного числа имеет окончание **-ten**, которое присоединяется к согласной основе.

Исходная форма	Склоняемая основа (генитив ед. ч.)	Форма генитива мн.ч.	Вариантная форма генитива мн.ч.
kieli	kiele/n	kie*l*/ten	kieli/en
sieni	siene/n	sie*n*/ten	sieni/en
pieni	piene/n	pie*n*/ten	pieni/en
sininen	sinise/n	sini*s*/ten	sinisi/en
avain	avaime/n	avai*n*/ten	Avaimien
kyynel	kyynele/n	kyyne*l*/ten	kyyneli/en
mies	miehe/n	mie*s*/ten	(miehi/en)

ЗАДАНИЕ HARJOITUKSET

Упражнение 7. Образуйте форму множественного числа генитива.

1. ostos ______________________
2. ruotsalainen ______________________
3. sopimus ______________________
4. lapsi ______________________
5. tytär ______________________
6. kokous ______________________
7. jäsen ______________________
8. laitos ______________________
9. yritys ______________________
10. tapaus ______________________
11. jänis ______________________
12. sävel ______________________
13. veistos ______________________
14. venäläinen ______________________
15. lehmus ______________________
16. sydän ______________________
17. punainen ______________________
18. rakennus ______________________
19. onnellinen ______________________
20. ääni ______________________

Упражнение 8. Раскройте скобки и поставьте слова в форму генитива множественного числа.

1. (Rakennus) _________ korkeus vaihtelee.
2. (Tytär) _________ lahjat ovat pöydällä.
3. (Lehmus) _________ kukat ovat keltaisia.
4. (Onnellinen) _________ (ihminen) _________ äänet kuuluvat juhlasalista.
5. (Lapsi) _________ leikit ovat hauskoja.
6. (Jänis) _________ jäljet ovat lumessa.
7. (Yritys) _________ määrä kasvaa vuosi vuodelta.
8. (Nainen) _________ vaatteet ovat kaupan toisessa kerroksessa.
9. (Ruotsalainen) _________ ja (suomalainen) _________ väliset suhteet ovat pitkäaikaisia.
10. (Punainen) _________ (kukka) _________ nimi on ruusu.

Упражнение 9. Образуйте форму номинатива единственного числа.

1. valkoisten ______________
2. elinten______________
3. kysymysten______________
4. eurooppalaisten______________
5. pyrkimysten______________
6. iloisten______________
7. leivosten______________
8. hiusten______________
9. sydänten______________
10. askelten ______________

Упражнение 10. Раскройте скобки и поставьте слова во множественное число генитива.

1. (Suomalainen) ________ nimet ovat vaikeita.
2. (Asunto) ________ ikkunat ovat puhtaita.
3. (Päivä ja yö) ________ pituus riippuu vuodenajasta.
4. (Laki) ________ pitää olla tarkat.
5. (Jalka) ________ hoito pitää olla päivittäinen.
6. (Tie) ________ pitää olla hyvässä kunnossa.
7. (Me) ________ täytyy lähteä.
8. (Jalankulkija) ________ pitää noudattaa liikennesääntöjä.
9. (Perhe) ________ budjetti kasvaa.
10. (Venäläinen kaupunki) ________________ ominaisuus on kirkko.
11. (Näyttelijä) ________ pitää harjoitella paljon.
12. (Tehdas) ________ piipusta nousee savua.
13. (Uusi opiskelija) ________________ nimet ovat luettelossa.
14. (Kypsä mansikka) ________________ tuoksu on vahvaa.
15. (Venäläinen turisti) ________________ täytyy saada viisumi Suomeen.
16. Emme voi matkustaa kauan (pieni lapsi) ________________ kanssa.
17. (Pöytä) ________ alla on roskaa.
18. (Opas) ________ täytyy tietää paljon.
19. Lumessa on (jänis) ________ jälkiä.
20. (Ravintola) ________ osoitteet ovat opaskirjassa.
21. (Suomalainen kirjailija) ________________ romaanit kertovat elämästä.
22. (Nahkasaapas) ________ hinta on korkea.
23. (Suo) ________ suojelu on velvollisuus.
24. Pietarin (silta) ________ muoto jää muistiin.
25. Kesällä (hedelmä) ________ hinta ei ole korkea.

НОВЫЕ СЛОВА

riippua	зависеть
laki	закон
tarkka	точный
jalankulkija	пешеход
noudattaa	соблюдать
liikennesääntö	правило движения
budjetti	бюджет
ominaisuus (ominaisuude-)	особенность, свойство
kirkko	церковь
harjoitella	упражняться, тренироваться

Урок 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 **21** 22 23 24 словарь

piippu	труба
savu	дым
luettelo	список
jänis	заяц
suojelu	охрана
velvollisuus	обязанность
tuoksu	запах, аромат
viisumi	виза
kauan	долго
roska	мусор, сор
muoto	форма
muisti	память

Упражнение 11. Образуйте форму единственного числа номинатива от форм множественного числа генитива.

1. pesukoneiden ____________
2. päivien ____________
3. tyttöjen ____________
4. koirien ____________
5. kaupunkien ____________
6. porojen ____________
7. puhelemien ____________
8. maiden ____________
9. renkaiden ____________
10. autojen ____________
11. kuninkaiden ____________
12. ikkunoiden ____________
13. teiden ____________
14. lamppujen ____________
15. kielten/kielien ____________
16. naisten/naisien ____________
17. miesten ____________
18 lintujen ____________
19. kenkien ____________
20. käsien ____________
21. asemien ____________
22. vuosien ____________
23. mustikoiden ____________
24. kurkien ____________
25. marjojen ____________
26. hedelmien ____________
27. maisemien ____________
28. valtioiden ____________

Упражнение 12. Образуйте форму множественного числа.

Malli: talon ikkuna → talojen ikkunat

1. ison maton hinta 2. kaukaisen saaren nimi 3. saksalaisen turistin matkalaukku 4. bussin lippu 5. tietokoneen koko 6. valkoisen paidan hinta 7. rikkaan ihmisen huvila 8. japanilaisen tanssijattaren puku 9. köyhän maan ongelma 10. punaisen ruusun tuoksu

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 1
1. kuvien 2. junien 3. kirjojen 4. loppujen 5. aikojen 6. lehtien 7. kesien 8. rantojen 9. siltojen 10. karhujen 11. juomien 12. nimien 13. passien 14. saarien 15. pankkien 16. lokkien 17. lääkärien 18. tuulien 19. opettajien 20. kenkien

Упражнение 2
1. rantojen 2. lippujen 3. pankkien 4. lokkien 5.kenkien 6. karhujen 7. opettajien 8. junien 9. tuulien 10. kuvien

Упражнение 3
1. paita 2. voima 3. kukka 4. vuosi 5. sankari 6. kylä 7. naula 8. kynä 9. taulu 10. kauppa 11. kirja 12. vihka 13. kissa 14. keittäjä 15. sopiva 16. avain 17. laatu 18. jänis 19. marja 20. suunta

Упражнение 4
1. perheiden 2. vieraiden 3. soiden 4. solmioiden 5. hampaiden 6. oppaiden 7. kukkuloiden 8. televisioiden 9. kallioiden 10. lukijoiden 11. kirjailijoiden 12. pimeiden 13. vaaleiden 14. myymälöiden 15. kännyköiden 16. saappaiden 17. altaiden 18. jäiden 19. opiskelijoiden 20. renkaiden

Упражнение 5
1. oppilaiden 2. huoneiden 3. kukkuloiden 4. opiskelijoiden 5. ravintoloiden 6. kännyköiden 7. talvisaappaiden 8. valtioiden 9. oppaiden 10. kirjalijoiden

Упражнение 6
1. kahvila 2. valtio 3. päärynä 4. rengas 5. kylpylä 6. suhde 7. apina 8. oppilas 9. lukija 10. tie

Упражнение 7
1. ostosten 2. ruotsalaisten 3. sopimusten 4. lasten 5. tytärten 6. kokousten 7. jäsenten 8. laitosten 9. yritysten 10. tapausten 11. jänisten 12. sävelten 13. veistosten 14. venäläisten 15. lehmusten 16. sydänten 17. punaisten 18. rakennusten 19. onnellisten 20. äänten

Упражнение 8
1. rakennusten (rakennuksien) 2. tytärten (tyttärien) 3. lehmusten (lehmuksien) 4. onnellisten (onnellisien) 5. lapsten (lapsien) 6. jänisten (jäniksien) 7. yritysten (yrityksien) 8. naisten (naisien) 9. ruotsalaisten (ruotsalaisien) ja suomalaisten (suomalaisien) 10. punaisten (punaisien) kukkien

Упражнение 9
1. valkoinen 2. elin 3. kysymys 4. eurooppalainen 5. pyrkimys 6. iloinen 7. leivos 8. hius 9.eurooppalainen 9. sydän 10. askel

Упражнение 10
1. suomalaisten/suomalaisien 2. asuntojen 3. päivien ja öiden 4. lakien 5. jalkojen 6. teiden 7. meidän 8. jalankulkijoiden 9. perheiden 10. venäläisten/venäläisien kaupunkien 11. näyttelijöiden 12. tehtaiden 13. uusien opiskelijoiden 14. kypsien mansikoiden 15. venäläisten/ venäläisien turistien 16. pienten/ pienien lasten/ lapsien 17. pöytäien 18. oppaiden 19. jäniksien 20. ravintoloiden 21. suomalaisten/suomalaisien kirjalijoiden 22. nahkasaappaiden 23. soiden 24. siltojen 25. hedelmien

Упражнение 11
1. pesukone 2. päivä 3. tyttö 4. koira 5. kaupunki 6. poro 7. puhelin 8. maa 9. rengas 10. auto 11. kuningas 12. ikkuna 13. tie 14. lamppu 15. kieli 16. nainen 17. mies 18. lintu 19. kenkä 20. käsi 21. asema 22. vuosi 23. mustikka 24. kurki 25. marja

Упражнение 12
isojen mattojen hinnat 2. kaukaisten/kaukaisien saarten/saarien nimet 3. saksalaisten/ saksalaisien turistien matkalaukut 4. bussien liput 5. tietokoneiden koot 6. valkoisten/ valkoisien paitojen hinnat 7. rikkaiden ihmisten/ihmisien huvilat 8. japanilaisten/japanilaisien tanssijattarien puvut 9. köyhien maaiden ongelmat 10. punaisten/punaisien ruusujen tuoksu

УРОК 22

KAPPALE 22

ГРАММАТИКА

МНОЖЕСТВЕННОЕ ЧИСЛО КОСВЕННЫХ ПАДЕЖЕЙ
MUIDEN MUOTOSIJOJEN MONIKKO

Для образования форм множественного числа в косвенных падежах действует следующий принцип:

a) надо взять форму партитива множественного числа,
b) отбросить показатель партитива,
c) присоединить соответствующее падежное окончание.

Помните, что могут происходить K-P-T чередования.

Malli: Inessiivi: punainen – punasia – punaisi- + -ssa → punaisissa
liike – liikkeitä – liikkei-+ -ssä → liikkeissä
Elatiivi: puhelin – puhelimia – puhelimi- + -sta → puhelimista
tytär – tyttäriä – tyttäri- + -stä → tyttäristä
Adessiivi: jalka – jalkoja – jalkoi- + -lla → jaloilla
pöytä – pöytiä – pöyti- + -llä → pöydillä
Ablatiivi: sata – satoja – satoi- + -lta → sadoilta
poika – poikia – poiki- + -lta → pojilta
Allatiivi: suo – soita – soi- + -lle → soille
kaupunki – kaupunkeja – kaupunkei- + -lle → kaupungeille

МЕСТОИМЕНИЯ В ФОРМЕ МНОЖЕСТВЕННОГО ЧИСЛА
PRONOMINIT MONIKOSSA

	kuka	tämä	tuo	se	joka
			monikko		
Nominatiivi	ketkä	nämä	nuo	ne	jotka
Partitiivi	keitä	näitä	noita	niitä	joita
Genetiivi	keiden	näiden	noiden	niiden	joiden
Akkusatiivi	ketkä	nämä	nuo	ne	jotka
Adessiivi	keillä	näillä	noilla	niillä	joilla
Ablatiivi	keiltä	näiltä	noilta	niiltä	joilta
Allatiivi	keille	näille	noille	niille	joille
Inessiivi	keissä	näissä	noissa	niissä	joissa
Elatiivi	keistä	näistä	noista	niistä	joista
Illatiivi	keihin	näihin	noihin	niihin	joihin

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 1. Образуйте форму множественного числа, раскрывая скобки и отвечая на вопрос.

1. Missä kirjat ovat? (nuo isot kaapit) ______
2. Missä suomalaiset kävelevät? (sateiset vihreät havumetsät) ______
3. Missä ihmiset lomailevat? (kaukaiset eksottiset maat) ______
4. Missä lapset opiskelevat? (koulut ja lukiot) ______
5. Mistä voi ostaa kirjoja? (erilaiset kirjakaupat) ______
6. Keille kirjoitat joulukortteja? (läheiset sukulaiset ja rakkaat ystävät) ______.
7. Miltä rakastavaiset näyttävät? (onnelliset ja tyytyväiset) ______
8. Missä kupit ovat? (hyllyt ja laatikot). ______
9. Missä sanat ovat? (sanakirjat)? ______
10. Missä ihmiset asuvat? (maat, kaupungit, kylät ja asutukset) ______

Упражнение 2. Образуйте форму множественного числа косвенных падежей.

elatiivi (mistä?)

1. työ ______
2. kieli ______
3. tieto ______
4. maa ______
5. pyyntö ______
6. silmälasit ______
7. bussi ______
8. tulli ______
9. harrastus ______
10. velvollisuus ______
11. oikeus ______
12. sydän ______
13. tähti ______
14. hinta ______
15. perhe ______
16. kaksikielinen ______
17. myyrä ______
18. hämähäkki ______
19. pelto ______
20. ranta ______

Упражнение 3. Вставьте в предложение подходящее из слов, данных в таблице.

arkatunteinen, kahvinystävä, tiedonhaluinen, työmyyrä, taikauskoinen, omahyväinen, selväjärkinen, kielitaitoinen, turhantarkka, lapsirakas, sinisilmäinen, herkkähipiäinen, mustasukkainen, vähäsanainen, tunnevammainen, pahantuulinen, kaksinaamainen, kapeakatseinen

1. Hän on hyvä opiskelemaan kieliä. – Hän on ______.
2. Hän on utelias ja haluaa tietää kaiken. – Hän on ______.
3. Hän pitää lapsista. – Hän on ______.
4. Hän tekee työtä mielellään. – Hän on ______.
5. Hän epäilee aina vaimoaan. – Hän on ______.
6. Hän on itserakas ihminen. – Hän on ______.
7. Hän on kylmä ja tunteeton ihminen. – Hän on ______.
8. Hän on pedanttinen ihminen. – Hän on ______.
9. Hän uskoo, että numero 13 tuottaa pahaa. – Hän on ______.
10. Hän puhuu vähän. – Hän on ______.
11. Hän pitää kahvista. – Hän on ______.
12. Hän on aina ärsyyntynyt. – Hän on ______.
13. Hän pelkää loukata toista. – Hän on ______.

14. Hän on naiivi. – Hän on _________.
15. Hän ei sano ääneen sitä, mitä ajattelee. – Hän on _________.
16. Hän suhtautuu asiaan kirjaimellisesti. – Hän on _________.
17. Hän loukkaantuu helposti. – Hän on _________.
18. Hän on rationaalinen ja varovainen. – Hän on _________.

Слова к упражнению

arka	робкий
herkkähipiäinen	обидчивый, уязвимый
turha	напрасный
tunne	чувство
vamma	травма
pahantuulinen	раздражённый, недовольный
naama	лицо, физиономия
kapea	узкий
taito	умение, навык
epäillä	подозревать, сомневаться
itserakas (itserakkaa-)	самовлюблённый
tunteeton (tunteettoma-)	бесчувственный
ärsyyntynyt (ärsyyntynee-)	раздражённый
loukata (loukkaa-)	оскорблять
suhtautua	относиться
kirjaimellisesti	буквально
loukkaantua	обижаться

Упражнение 4. Раскройте скобки, поставив слово в адессив (kenellä?) множественного числа.

1. (Lapsi) _________ on oikeudet nimeen ja kansalaisuuteen.
2. Kaupungin (sairaala) _________ on velkoja.
3. (Pelto) _________ kasvaa ohraa.
4. (Uimaranta) _________ ihmiset ottavat aurinkoa.
5. (Lapsirakas ihminen) __________________ on suuri sydän.
6. (Hiiri) _________ on terävät hampaat.
7. (Orava) _________ on tuuhea turkki.
8. (Me) _________ on juhlat tänään.
9. (Kuka) _________ on lupa päästä sisään?
10. (Hylje) _________ on hyvä näkö ja kuulo.

Упражнение 5. Раскройте скобки и поставьте слова в партитив множественного числа, а затем предыдущее слово – в инессив или аллатив множественного числа.

Maailmassa on maita, maissa on kaupunkeja, _________ on (rakennus ja talo) _________ ja _________. _________ on (asunto), _________ on (huone) _________, _________ on (kaappi), _________ on (hylly ja laatikko), _________ ja _________ on (kirja) _________, _________ on (kuva) _________ on (ihminen) _________ , _________ on (perhe) _________, (perhe) _________ on (lapsi) _________, _________ on (ystävä) _________, _________ on (lemmikki). Ne ovat (hiiri), (koira), (kissa), (hamsteri), (kilpikonna), (papukaija), (gekko) ja (kalat) __________________ ____.

Упражнение 6. Вставьте подходящие по смыслу слова в предложения.

alalla, alueella, junalla, kirveellä, kurssilla, laiturilla, lentokoneella, maidolla, pihalla, rannalla, sahalla, Tampereella, työmatkalla, vasaralla

Sven Björnberg on opiskelemassa suomen kielen 1.________, koska hän haluaa tehdä työtä korkean teknologian 2.________ Suomessa Nokian yrityksessä. Hän on usein 3.________ 4.________. Siksi hän tarvitsee suomen kielen taitoa.

Tampere sijaitsee 5. järvi ________. Tampere on teollisuuskaupunki. Sen toinen nimi on Suomen Manchester eli Manse.

Tukholmasta, jossa Sven asuu, pääsee Tampereelle Helsingin kautta. Helsinkiin Sven pääsee 6.________ tai 7.________.

Suomessa Svenilla on tyttöystävä, jolla on kesämökki järven 8.________. Nuoret haluavat rakentaa terassin. Sven rakentaa terassia omin käsin 9.________, 10.________, 11.________. Iltaisin he istuvat 12.________ tai 13.________, haaveilevat ja juovat kahvia 14.________.

Упражнение 7. Раскройте скобки, поставив слова в соответствующий падеж и число.

1. Miltä ruoka maistuu? – (hyvä, mutta vähän suolainen) ________________________.
2. Miltä laulut kuulostavat? – (oudot) ________.
3. Miltä uuden vuoden juhla tuoksuu? – (mandariinit, piirakat, kuusi) ________________.
4. Miltä tee haisee? – (yrtti) ________.
5. Miltä hääpari näyttää? – (onnellinen, iloinen) ________________.

ОКОНЧАНИЕ ИЛЛАТИВА МНОЖЕСТВЕННОГО ЧИСЛА

1. Окончание иллатива **-in** выступает после краткого **-i** основы множественного числа.

Ном., ед. ч.	Основа, мн.ч.	Иллат., мн.ч.
järvi *озеро*	järv*i*-	järviin
kylä *деревня*	kyl*i*-	kyliin
kuva *картина*	kuv*i*-	kuviin
kieli *язык*	kiel*i*-	kieliin
ihminen *человек*	ihmis*i*-	ihmisiin
tytär *дочь*	tyttär*i*-	tyttäriin
puhelin *телефон*	puhelim*i*-	puhelimiin

2. Окончание **-siin** выступает после основы множественного числа, оканчивающейся на дифтонг. Как правило, данный тип окончания имеют только те имена существительные, у которых иллатив единственного числа оканчивается на **-seen**.

Ном., ед. ч.	Осн., ед. ч.	Иллат., ед. ч.	Иллат., мн.ч.
tehdas *завод*	tehtaa-	tehtaaseen	tehta*i*siin
vene *лодка*	venee-	veneeseen	vene*i*siin

3. Окончание **-hin** выступает в односложных словах, оканчивающихся на две разные гласные или на долгий гласный. При образовании форм множественного числа происходит мена компонентов:

työ *работа* – tÖ*i*- – tö*i*hin
suo *болото* – sO*i*- – so*i*hin
pyy *рябчик* – py*i*- – py*i*hin

В двусложных и многосложных словах в иллативных формах множественного числа выступает окончание **-hin**, например:

talo *дом* – talo*i*- – talo*i*hin
kissa *кошка* – kisso*i*- – kisso*i*hin
kaupunki *город* – kaupunge*i*- – kaupunke*i*hin
päärynä *груша* – päärynöi- – päärynöihin
koulu *школа* – koulu*i*- –koulu*i*hin

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 8. Образуйте форму множественного числа иллатива.

1. auto ______________________
2. juna ______________________
3. kirja ______________________
4. vuosi ______________________
5. aika ______________________
6. kauppa ______________________
7. kesä ______________________
8. ranta ______________________
9. silta ______________________
10. joki ______________________
11. lentokone ______________________
12. asunto ______________________
13. passi ______________________
14. kaupunki ______________________
15. pankki ______________________
16. laatikko ______________________
17. maa ______________________
18. seinä ______________________
19. asukas ______________________
20. saapas ______________________

Упражнение 9. Раскройте скобки и поставьте слова в форму иллатива множественного числа.

1. He panevat tavaroita (isot autot) ________________.
2. Hän lähettää kirjeitä (toiset maat) ________________.
3. Miten sinä suhtaudut (nämä asiat) ________________?
4. Finanssikriisi laajenee (sadat valtiot) ________________.
5. Lapset syntyvät (monet perheet) ________________.
6. Tämä kone sopii hyvin (monet tarpeet) ________________.

Упражнение 10. Образуйте форму номинатива единственного числа

1. huoneisiin ______________________
2. voimiin ______________________
3. kukkiin ______________________
4. päihin ______________________
5. kirjoihin ______________________
6. kyliin ______________________
7. lauttoihin ______________________
8. ikkunoihin ______________________
9. tauluihin ______________________
10. museoihin ______________________
11. meriin ______________________
12. pukuihin ______________________
13. taskuihin ______________________
14. sinisiin ______________________
15. hampaisiin ______________________
16. avaimiin ______________________
17. puhelimiin ______________________
18. kattiloihin ______________________
19. altaisiin ______________________
20. osoitteisiin ______________________

Упражнение 11. Раскройте скобки и поставьте слова в соответствующий падеж и число.

1. Tule (huone) ________.
2. Huhtikuussa kaikki menevät (talkoot) ________.
3. (Maamme) ________ on paljon järviä.
4. Matkustan huomenna (saari) ________.
5. Kaikki pitävät (kirjallisuus) ________.
6. (Ikkuna) ________ tuulee (huone) ________ raikasta ilmaa.
7. Pekka rakastuu (jokainen nätti tyttö) ________________________.
8. Matkustajat tutustuvat (seutu) ________, sen (järvet) ________, (joet) ________, sen (metsät) ________, (eläimet) ________ ja (kasvit) ________.
9. Meillä on oikeus (työ) ________, (lepo) ________ ja (koulutus) ________.
10. Kotieläimistä on (ihmiset) ________ suurta hyötyä.
11. Kokous kestää kello (viisi) ________ asti.
12. Korkeat teknologiat tunkeutuvat talouden eri (alat) ________.
13. Haluan matkustaa Helsinkiin (lentokone) ________.
14. Työpäivä alkaa (viisi) ________.
15. Menen elokuviin (ilta) ________.
16. Turistit kiipeävät (korkeat mäet) ________________.
17. He palaavat (järvi) ________.
18. (Perhe) ________ on kolme lasta.
19. Sumu laskeutuu (suot) ________, (järvet) ________ ja (niityt) ________.
20. Lapset kertovat asiasta (vanhempansa) ________.

Слова к упражнению

talkoot (talkoi-)	субботник
kirjallisuus (kirjallisuude-)	литература
raikas (raikkaa-)	свежий
seutu (seudu-)	окрестность
hyöty (hyödy-)	польза
tunkeutua	проникать
kiivetä (kiipeä-)	взбираться
sumu	туман
laskeutua (laskeudu-)	опускаться
niitty (niity-)	луг

ЛЕКСИКА

Suomalainen tango

On olemassa espanjalainen ja argentiinalainen tango, mutta tiedättekö te, että suomalaiset tanssivat omaa, suomalaista tangoa? Suomessa on tangokuume. Joka kesä suomalaiset järjestävät tango-festivaaleja. Suurin niistä on Seinäjoen Tangomarkkinat, joka kerää yli 100 000 kävijää. Se on tosi suuri ihmismäärä, kun Suomessa asuu 5,5 miljoonaa henkeä. Festivaalin voittaja saa kruunun ja tango-kuningas- tai tango-kuningatar-nimen.

Suomalaisesta tangosta löytyy vaikutelmia saksalaisista marsseista, venäläisistä ja mustalaisista romansseista.

Suosittuihin suomalaisiin tango-kappaleisiin kuuluvat "Satumaa", "Liljankukka", "Onnen ruusut". Tunnettuja tango-laulajia ovat esimerkiksi Tapio Rautavaara ja Olavi Virta.

Miehet eivät kerro paljon tunteistaan naisille, mutta tangolla he tunnustavat rakkautensa. Tangossa on surua ja iloa, vihaa ja intohimoa, mustasukkaisuutta ja hellyyttä.

ЗАПОМНИТЕ!	mies – miehe- → *elat.* miehe*stä*; mieh*i**stä*

НОВЫЕ СЛОВА

kuume	лихорадка
järjestää	организовывать
yli	свыше
kävijä	посетитель
ihmismäärä	количество людей
voittaja	победитель
kruunu	корона
löytyä (löydy-)	обнаруживаться
vaikutelma	влияние
mustalainen (mustalaise-)	цыганский, цыган
suosittu (suositu-)	популярный
kappale (kappalee-)	*зд.* песня
tunne (tuntee-)	чувство
tunnustaa	признаться
intohimo	страсть
mustasukkaisuus (mustasukkaisuude-)	ревность
hellyys (hellyyde-)	нежность

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 1

1. noissa isoissa kaapeissa 2. sateisissa vihreissä havumetsissä 3. kaukaisissa eksottisissa maissa 4. kouluissa ja lukioissa 5. erilaisista kirjakaupoista 6. läheisille sukulaisille ja rakkaille ystäville 7. onnellisilta ja tyytyväisiltä 8. hyllyissä ja laatikoissa 9. sanakirjoissa 10. maissa, kaupungeissa, kylissä ja asutuksissa

Упражнение 2

1. töistä 2. kielistä 3. tiedoista 4. maista 5. pyynnöistä 6. silmälaseista 7. busseista 8. tulleista 9. harrastuksista 10. velvollisuuksista 11. oikeuksista 12. sydämistä 13. tähdistä 14. hinnoista 15. perheistä 16. kaksikielisistä 17. myyristä 18. hämähäkeistä 19. pelloista 20. rannoista

Упражнение 3

1. kielitaitoinen 2. tiedonhaluinen 3. lapsirakas 4. työmyyrä; 5. mustasukkainen 6. omahyväinen 7. tunnevammainen 8. turhantarkka 9. taikauskoinen 10. vähäsanainen 11. kahvinystävä 12. pahantuulinen 13. arkatunteinen 14. sinisilmäinen 15. kaksinaamainen 16. kapeakatseinen 17. herkkähipiäinen 18. selväjärkinen

Упражнение 4

1. Lapsilla 2. Sairaaloilla 3. Pelloilla 4. Uimarannoilla 5. Lapsirakkailla ihmisillä 6. Hiirillä 7. Oravilla 8. Meillä 9. Keille; niille 10. Hylkeillä

Упражнение 5

Maailmassa on maita, maissa on kaupunkeja, kaupungeissa on rakennuksia ja taloja; rakennuksissa ja taloissa on asuntoja, asunnoissa on huoneita; huoneissa on kaappeja, kaapeissa on hyllyjä ja laatikoita, hyllyillä ja laatikoissa on kirjoja; kirjoissa on kuvia; kuvissa on ihmisiä; ihmisillä on perheitä, perheissä on lapsia; lapsilla on ystäviä; ystävillä on lemmikkejä. Ne ovat hiirejä, koiria, kissoja, hamstereita, kilpikonnia, papukaijoja, gekkoja ja kaloja.

Упражнение 6

1. kurssilla 2. alalla 3. työmatkalla 4. Tampereella 5. alueella 6. laivalla 7. lentokoneella 8. rannalla 9. kirveellä 10. sahalla 11. vasaralla 12. laiturilla 13. pihalla 14. maidolla

Упражнение 7

1. hyvältä, mutta vähän suolaiselta 2. oudoilta 3. mandariineilta, piirakoilta, kuuselta 4. yrtiltä 5. onnelliselta, iloiselta

Упражнение 8

1. autoihin 2. juniin 3. kirjoihin 4. vuosiin 5. aikoihin 6. kauppoihin 7. kesiin 8. rantoihin 9. siltoihin 10. jokiin 11. lentokoneisiin 12. asuntoihin 13. passeihin 14. kaupunkeihin 15. pankkeihin 16. laatikkoihin 17. maihin 18. seiniin 19. asukkaisiin 20. saappaisiin

Упражнение 9

1. isoihin autoihin 2. toisiin maihin 3. näihin asioihin 4. satoihin valtioihin 5. moniin perheisiin

Упражнение 10

1. huone 2. voima 3. kukka 4. pää 5. kirja 6. kylä 7. lautta 8.ikkuna 9. taulu 10. museo 11. meri 12. puku 13. tasku 14. sininen 15. hammas 16. avain 17. puhelin 18. kattila 19. allas 20. osoite

Упражнение 11

1. huoneeseen 2. talkoihin 3. maassamme 4.saarelle 5. kirjallisuudesta 6. ikkunasta; huoneeseen 7. jokaiseen nättiin tyttöön 8. seutuun, järviin, jokiin, metsiin, eläimiin ja kasveihin 9. työhön, lepoon ja koulutukseen 10. ihmisille 11. viiteen 12. aloille 13. lentokoneella 14. viideltä 15. illalla 16. korkeille mäille 17. järveltä 18. perheessä 19. soihin, järviin ja niittyihin 20. vanhemmilleen

УРОК 23
KAPPALE 23

ГРАММАТИКА

ИМПЕРФЕКТ
IMPERFEKT

Показатель имперфекта **-i** присоединяется к основе слова и образует с ней основу имперфекта, за которой следует личное окончание. Форма 3-го л. ед. ч. имперфекта не имеет личного окончания.

Присоединение показателя **-i-** вызывает в основе изменения/

ОДНОСЛОЖНЫЕ ОСНОВЫ

1. Конечные **aa**, **ää**, **yy** образуют с показателем имперфекта **-i** дифтонги **ai**, **äi**, **yi**:

Инфинитив	Основа	Имперфект
saada *получать*	saa-	sai *получил*

2. Конечные сочетания гласных **uo**, **yö**, **ie** образуют с показателем имперфекта соответственно **oi**, **öi**, **ei**:

Инфинитив	Основа	Имперфект
luoda *создавать*	luo-	loi *создал*
lyödä *ударить*	lyö-	löi *ударил*
viedä *нести*	vie-	vei *нёс*

3. Конечные дифтонги **oi**, **öi** остаются без изменений. Формы имперфекта совпадают с формами презенса.

Инфинитив	Основа	Имперфект
voida *мочь, быть в состоянии*	voi-	voi *мог*
soida *звенеть, играть*	soi-	soi *звенел, играл*

ДВУСЛОЖНЫЕ ОСНОВЫ

1. Конечный гласный **-a** при гласном **-a** в первом слоге образует с показателем имперфекта сочетание **oi**:

Инфинитив	Основа	Имперфект
antaa *давать*	anta-	antoi *давал*

Инфинитив	Основа	Имперфект
jakaa *делить*	jaka-	jakoi *делил*
paistaa *жарить*	paista-	paistoi *жарил*

ОБРАТИТЕ ВНИМАНИЕ!	Глагол taitaa ‘мочь, быть в состоянии’ имеет основу имперфекта taisi-.

2. Конечные гласные основы **o**, **ö**, **u**, **y** образуют с показателем имперфекта сочетания **oi**, **öi**, **ui**, **yi**:

Инфинитив	Основа	Имперфект
sanoa *сказать*	sano-	sanoi *сказал*
syntyä *родиться*	synty-	syntyi *родился*

ВЫПАДЕНИЕ ГЛАСНОГО ОСНОВЫ ПЕРЕД ПОКАЗАТЕЛЕМ ИМПЕРФЕКТА

3. Конечный гласный **-a** при гласном **-o**, **-u** в первом слоге выпадает перед показателем имперфекта:

Инфинитив	Основа	Имперфект
polttaa *курить*	poltta-	poltti *курил*
soittaa *играть*	soitta-	soitti *играл*
muistaa *помнить*	muista-	muisti *помнил*

4. Конечные гласные **ä**, **e** перед показателем имперфекта выпадают.

Инфинитив	Основа	Имперфект
vetää *тащить*	vetä-	veti *тащил*
mennä *идти*	mene-	meni *шёл*

ОБРАТИТЕ ВНИМАНИЕ!

Глагол käydä *ходить* имеет в имперфекте особую форму – kävi:

	Ед.ч.	Мн.ч.
1-е л.	kävin	kävimme
2-е л.	kävit	kävitte
3-е л.	kävi	kävivät

МНОГОСЛОЖНЫЕ ОСНОВЫ
ВЫПАДЕНИЕ КОНЕЧНОГО ГЛАСНОГО ПЕРЕД ПОКАЗАТЕЛЕМ ИМПЕРФЕКТА

Конечные гласные многосложной основы перед показателем имперфекта выпадают.

Инфинитив	Основа	Имперфект
tarkistaa *проверять*	tarkista-	tarkisti *проверял*
julkaista *публиковать*	julkaise-	julkaisti *публиковал*
lukita *закрывать*	lukitse-	lukitsi *закрывал*
paeta *убежать*	pakene-	pakeni *убежал*

Глагол olla *быть* имеет следующие имперфектные личные формы:

	Ед.ч.	Мн.ч.
1-е л.	olin	olimme
2-е л.	olit	olitte
3-е л.	oli	olivat

СОВПАДЕНИЕ ФОРМ ИМПЕРФЕКТА И ПРЕЗЕНСА

У многосложных глаголов с основой на дифтонги **-oi/-öi** формы имперфекта совпадают с соответствующими формами презенса.

Инфинитив	Основа	Имперфект
imuroida *пылесосить*	imuroi-	imuroi *пылесосил*
pysäköidä *остановить*	pysäköi-	pysäköi *остановил*

ПОЯВЛЕНИЕ ПОКАЗАТЕЛЯ -SI В ИМПЕРФЕКТЕ

Во всех двуосновных глаголах с основным (словарным) инфинитивом на **-ta/-tä** (4-й тип инфинитива) последний гласный в основе слова перед показателем имперфекта переходит в **-si**.

Инфинитив	Основа	Имперфект
huomata *заметить*	huomaa-	huomasi *заметил*
taata *гарантировать*	takaa-	takasi *гарантировал*
pelätä *бояться*	pelkää-	pelkäsi *боялся*

ОБРАТИТЕ ВНИМАНИЕ!	В одноосновных словах **t** после согласных **l**, **n**, **r** или после удвоенной гласной чередуется с **s** перед показателем имперфекта **i**: **t** → **s**.

Инфинитив	Основа	Имперфект
lentää *летать*	lentä-	lensi *летал*
pyytää *просить*	pyytä-	pyysi *просил*
työntää *толкать*	työntä-	työnsi *толкал*
huutaa *кричать*	huuta-	huusi *кричал*
piirtää *рисовать*	piirtä-	piirsi *рисовал*
löytää *находить*	löytä-	löysi *находил*
rakentaa *строить*	rakenta-	rakensi *строил*

Исключение: у глаголов sietää *переносить, вытерпеть*; hoitaa *ухаживать*, hyytää застудить согласный основы **t** перед показателем имперфекта не переходит в **s**: sieti, hoiti, hyyti.

УПОТРЕБЛЕНИЕ ИМПЕРФЕКТА

Имперфект используется тогда, когда речь идёт об известном моменте времени в прошлом и когда речь идёт о действии, которое завершилось до начала момента речи.

Me luimme paljon.	Мы много читали.
Lähdimme tapaamaan ystäviä Tampereelle.	Мы поехали навестить друзей в Тампере.
Liisa jäi taloon yksin.	Лийса осталась в доме одна.
Vuonna 1917 Suomi sai itsenäisyyden.	В 1917 году Финляндия обрела независимость.

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Урок 1. Образуйте форму имперфекта.

Malli:Hän asuu kaupungissa. → Hän asui kaupungissa.

1. Te väsytte työssä.________________
2. Sinä kerrot hyvin.________________
3. Sinä kastuu sateessa.________________
4. Me kysymme tietä.________________
5. He eksyvät metsään. ________________
6. Pekka myöhästyy.________________
7. Juna saapuu.________________
8. Metsästäjä ampuu. ________________
9. Auto pysähtyy.________________
10. Hän puhuu kiiinaa. ________________

Слова к упражнению

väsyä	уставать
kastua	промокнуть, мокнуть
eksyä	заблудиться
ampua	стрелять
pysähtyä	останавливаться

Урок 2. Образуйте форму имперфекта.

1. Minä juon maitoa.________________
2. Sinä lyöt. ________________
3. He tuovat marjoja. ________________
4. Minä syön voileivän. ________________
5. Hän vie paketin postiin.________________
6. Jussi saa lahjoja. ________________

Урок 3. Образуйте форму имперфекта.

1. Me luemme kirjaa. ________________
2. Sinä tulet huomenna. ________________
3. He kulkevat kadulla. ________________
4. Me valitsemme tavaroita. ________________
5. Mies vanhenee. ________________
6. Minä puen takin ylleni. ________________
7. Te menette työhön. ________________
8. Lapset tarvitsevat lepoa. ________________
9. Päivä valkenee. ________________
10. Poika lukitsee oven. ________________

Слова к упражнению

pukea ylle	надевать
valjeta	светать

Урок 4. Образуйте форму имперфекта.

1. Minä etsin kirjaa. ________________
2. Me mietimme asiaa. ________________
3. Äiti vaatii vastausta. ________________
4. Mies tupakoi. ________________
5. Lapset tervehtivät häntä. ________________
6. Hän nauttii hyvästä elokuvasta.
7. Te opitte historiaa. ________________
8. Pojat uivat. ________________
9. Nainen imuroi. ________________
10. Ovikello soi. ________________

Урок 5. Образуйте форму имперфекта.

1. Poika sukeltaa. ________________
2. Koira nakertaa luuta. ________________
3. Isä rakentaa taloa. ________________
4. Me lennämme etelään. ________________
5. Hän pyytää apua. ________________
6. Arkkitehti piirtää kuvia. ________________
7. Puku nuorentaa häntä. ________________
8. Me löydämme kolikon. ________________
9. Äiti kieltää tupakoimasta. ________________
10. Hän ymmärtää minua. ________________

Урок 6. Образуйте форму имперфекта.

1. Me tapaamme ystäviä. ________
2. He avaavat ikkunat. ________
3. Sinä haluat käydä museossa. ________
4. Hän käy koulua. ________
5. Nainen liimaa postimerkin kirjekuoreen. ________
6. Hän vihaa valhetta. ________
7. Te siivoatte huoneen. ________
8. Opiskelija vastaa kysymykseen. ________
9. Matti tilaa lehden. ________
10. Leena palaa kotiin. ________

Слова к упражнению

liimata	наклеить
postimerkki (postimeski-)	почтовая марка
kirjekuori (kirjekuore-)	почтовый конверт
vihata (vihaa-)	ненавидеть
valhe (valhee-)	ложь
tilata (tilaa-)	заказывать

Урок 7. Образуйте форму имперфекта.

1. Lapset menevät elokuviin. ________________
2. Ihmiset keskustelevat vaaleista. ________________
3. Urheilija juoksee koko matkan. ________________
4. Minä nousen bussiin. ________________
5. Pureeko koira kipeästi? ________________
6. Me katselemme ympärillemme. ________________
7. Taiteilija ihailee kauneutta. ________________
8. Tyttö opiskelee koulussa. ________________
9. Yrjö panee kirjat paikoilleen. ________________
10. Ratkaisetteko tämän ongelman? ________________

Слова к упражнению

ympärille(en)	вокруг
vaalit	выборы
urheilija	спортсмен
nousta bussiin	садиться в автобус
purra	кусать
kipeästi	больно
taiteilija	художник
ihailla	восхищаться, любоваться
ratkaista	решать
ongelma	проблема

Урок 8. Образуйте форму имперфекта.

1. Eilen (herätä) _________ kello kuusi aamulla. 2. Minä (peseytyä ja panna vaatteet ylleni) __________________________. 3. Sitten (mennä) _________ keittiöön ja (laittaa) _________ ruokaa. 4. (Syödä) _________ voileivän ja (juoda) _________ kahvia maidolla. 5. Minä (avata) _________ radion ja (kuunnella) _________ säätiedotuksen. 6. Minä (ottaa) _________ mukaan sateenvarjon. 7. Minä (lukita) _________ oven ja (mennä) _________ bussinpysäkille. 8. Bussi (tulla) _________ ajoissa. 9. Kaikki matkustajat (nousta) _________ bussiin. 10. Bussimatka työpaikalle (kestää) _________ kaksikymmentä minuuttia. 11. Kello yhdeksän aamulla minä (olla) _________ jo paikalla, (tervehtiä) _________ työtovereita. 12. Työpäiväni (alkaa) _________.

Урок 9. Переведите на финский язык.

1. Я прочитал книгу за два дня. 2. Мы познакомились с историей города. 3. Я вчера ходил смотреть новый фильм. 4. Прошло жаркое лето, наступила холодная осень. 5. Что ты делал вчера? 6. Ребёнок заплакал. 7. Майя попросила подождать её. 8. Я устал и быстро уснул. 9. Утром мы отправились на пляж. 10. Бабушка учила Майю варить кашу. 11. В воскресенье мы собирались пойти покататься на лыжах. 12. Солнце светило, и небо было голубым. 13. Он чистил зубы утром и вечером. 14. Туристы опоздали на поезд. 15. Лаури Хякинен переехал в Норвегию. 16. Я выполнил это упражнение. 17. Микко рассказал нам смешную историю. 18. Вчера они вернулись из отпуска. 19. Родственники из Финляндии отправили нам приглашение. 20. Мы встали в семь часов утра.

ЛЕКСИКА

Прочитайте текст и выполните задания.

Kännykkä, eli matkapuhelin

Nyt jokaisella – aikuisella sekä lapsella – on kännykkä eli matkapuhelin. Hyvin monilla on Nokia-matkapuhelin. Nyt kerromme Nokia-yrityksestä.

1920-luvulla Nokia koostui kolmesta eri tehtaasta. Yksi valmisti vessapaperia, toinen teki kumia, kolmas tuotti kaapeleita. Nokian perustaja oli Fredik Idestam. Idestam oli Suomessa ensimmäinen, joka sijoitti suuria rahasummia paperin valmistukseen. Idestam kävi Saksassa oppimassa. Idestam perusti ensimmäisen paperitehtaan vuonna 1865. Idestamin tehtaissa oli aikansa parasta tekniikkaa. Suomen paperitehtaat ovat nykyäänkin kehityksen kärjessä.

Suomen Gummitehtaan, eli Suomen Kumitehtaan perustamisvuosi on 1889. Yritys Suomen Kaapeli alkoi toimia Helsingissä vuonna 1912. Suomi liittyi silloin Venäjään. Tehtaat olivat menestyksellisiä ja tuottivat laadukkaita tuotteita. Suomen Kumitehdas teki kumisaappaita, renkaita autoihin ja pyöriin.

Vuonna 1967 Nokia Oy:n paperitehdas, Suomen Kumi ja Suomen Kaapeli- tehtaat yhdistyivät. Näin Nokia-konserni syntyi. Suomen Kaapelitehtaan osasto teki elektroniikkatuotteita, televisioita, radiopuhelimia. Suomen poliisi käytti radiopuhelimia ja oli hyvin tyytyväinen niihin.

Vuonna 1977 insinööri koulutukseltaan Kari Karamo astui Nokia-konsernin johtajan virkaan. Karimo lähetti Nokian työntekijöitä opiskelemaan ulkomaille. Konserni sai hyviä vaikutteita kansainväliseltä yhteistyöltä. Nokia keskittyi televisiotuotantoon. Nokia teki myös matkapuhelimia. Ensimmäinen matkapuhelin painoi kymmenen kiloa ja oli hyvin kallis. Vuonna 1986 Nokia teki ensimmäisen puhelimen, joka mahtui taskuun ja painoi yli puoli kiloa. Mutta taskupuhelimen akku tyhjeni viiden soiton jälkeen. Karamo oli hyvin onnellinen konsernin tuloksista mutta yhtäkkiä vuonna 1988 hän teki itsemurhan. Monet luulivat, että itsemurhan syy oli kova kilpailu Euroopan markkinoilla. Toiset monet epäilivät, että syy liittyi yksityiselämään. 1990-luvulla Nokia joutui talousvaikeuksiin. Monet työntekijät saivat potkut, osa niistä siirtyi toisiin laitoksiin. Nokian uusi johtaja on Jorma Ollila. Ollila päätti tekemään vain matkapuhelimia. Se oli oikea päätös, joka toi Nokialle menestyksen. Hinnat halpenivat. Nyt Nokian matkapuhelimet ovat maailmankuuluja.

ЗАПОМНИТЕ КОНСТРУКЦИЮ:		
	Vuonna 1995	в 1995 году
	Vuonna 2012	в 2012 году
	1700-luvulla	в 18-м веке
	1800-luvulla	в 19-м веке
	1900-luvulla	в 20-м веке
	2000-luvulla	в 21-м веке

НОВЫЕ СЛОВА

aikuinen (aikuise-)	взрослый
eli	то есть
koostua	состоять
valmistaa	готовить, производить
vessapaperi	туалетная бумага
kumi	резина
tuottaa	производить, изготовлять
kaapeli	кабель
perustaja	основатель
perustaa	основывать
sijoittaa	помещать, вкладывать
valmistus (valmistukse-)	изготовление, выпуск
astua virkaan	вступить в должность
kehitys (kehitykse-)	развитие
kärki (kärje-)	острие
perustamisvuosi (perustamisvuode-)	год основания

myöhemmin	позднее
liittyä	присоединяться
menestyksellinen (menestyksellise-)	успешный
laadullinen (laadullise-)	качественный
tuote (tuottee-)	продукт, изделие
kumisaapas (kumisaappaa-)	резиновый сапог
yhdistyä	объединяться
käyttää	употреблять
tyytyväinen (tyytyväise-)	довольный
koulutus (koulutukse-)	обучение
työntekijä	сотрудник
ulkomaille	за границу
vaikute (vaikuttee-)	воздействие, влияние
kansainvälinen	международный
keskittyä	сосредоточиваться
tuotanto (tuotanno-)	производство
painaa	весить
mahtua	вмещаться
akku (aku-)	аккумулятор
tyhjetä	разряжаться
johtaja	директор
tulos (tulokse-)	результат
yhtäkkiä	внезапно, вдруг
itsemurha	самоубийство
kilpailu	конкуренция, соревнование
markkinat	рынок
yksityiselämä	частная жизнь
joutua (mihin?)	попадать, оказываться
saada potkut	увольняться
siirtyä (mihin?)	переходить
halveta (halpene-)	дешеветь
maailmankuulu	всемирно известный

A. Ответьте, правильное утверждение или нет.

	Oikein	Väärin
1. Alussa Nokia-yhdistykessä oli kolme tehdasta.		
2. Nokia on nuori laitos, jonka historia on vielä lyhyttä.		
3. Nokia valmisti paperia erilaisiin tarpeisiin.		
4. Nokia oli kuuluisa kumisaappaistaan.		
5. Idestam säästi rahaa paperitehtaan kehitykseen.		
6. Ensimmäinen kaapelitehdas oli Helsingissä.		
7. Suomen poliisin käytössä oli radiopuhelimia.		

	Oikein	Väärin
8. Kansainvälisestä yhteistyöstä on Nokialle hyötyä.		
9. Karamo eli pitkään ja kuoli vanhuuteen.		
10. Jorma Ollila järjesti televisioiden tuotannon konsernissa.		
11. Ensimmäinen matkapuhelin painoi yli 500 grammaa.		
12. Matkapuhelimet ovat Nokian mainetta.		

B. Ответьте на вопросы.
1. Mikä oli Nokian perustajan sukunimi?
2. Missä Idestam opiskeli?
3. Onko Suomen paperitehtaissa korkeatasoista tekniikkaa?
4. Mitä Nokian tehtaat tuottivat?
5. Millainen ensimmäinen matkapuhelin oli?
6. Millaisia nykyiset matkapuhelimet ovat?

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Урок 1
1. väsyit 2. kerroit 3. kastuit 4. kysyimme 5. eksyivät 6. myöhästyi 7. saapui 8. ampui 9. pysähtyi 10. puhui

Урок 2
1. join 2. löit 3. toivat 4. söin 5. vei 6. sai

Урок 3
1. luimme 2. tulit eilen 3. kulkivat 4. valitsimme 5. vanheni 6. puin 7. menitte 8. tarvitsivat 9. valkeni 10. lukitsi

Урок 4
1. etsin 2. mietimme 3. vaati 4. tupakoi 5. tervehti 6. nautti 7. opitte 8. uivat 9. imuroi 10. soi

Урок 5
1. sukelsi 2. nakersi 3. rakensi 4. lensimme 5. pyysi 6. piirsi 7. nuorensi 8. löysimme 9. kielsi 10. ymmärsi

Урок 6
1. tapasimme 2. avasivat 3. halusit 4. kävi 5. liimasi 6. vihasivat 7. siivositte 8. vastasi 9. tilasi 10. palasi

Урок 7
1. menivät 2. keskustelivat 3. juoksi 4. nousin 5. puriko 6. katselimme 7. ihaili 8. opiskeli 9. pani 10. ratkaisitteko

Урок 8
1. heräsin 2. peseydyin, panin ylleni 3. menin, laitoin 4. söin, join 5. avasin, kuuntelin 6. otin 7. lukitsin; menin 8. tulin 9. nousivat 10. kesti 11. olin, tervehdin 12. alkoi

Урок 9
1. Luin kirjan kahdessa päivässä. 2. Me tutustuimme kaupungin historiaan; 3. Kävin eilen katsomassa uutta filmiä. 4. Kului kuuma kesä, tuli kylmä syksy. 5. Mitä teit eilen? 6. Lapsi rupesi itkemään. 7. Maija pyysi odottamaan häntä. 8. Väsyin ja nukahdin heti. 9. Aamulla me lähdimme uimarannalle. 10. Mummo opetti Maijaa keittämään puuroa. 11. Sunnuntaina me aioimme lähteä hiihtämään. 12. Aurinko paistoi ja taivas oli sininen. 13. Hän pesi hampaansa aamulla ja illalla. 14. Turistit myöhästyivät junasta. 15. Lauri Häkinen muutti Norjaan. 16. Minä tein tämän harjoituksen. 17. Mikko kertoi meille hauskan jutun. 18. He palasivat lomalta eilen. 19. Sukulaiset Suomesta lähettivät meille kutsun. 20. Me nousimme kello seitsemän aamulla.

Урок 10
A: 1. O 2. V 3. V 4. O 5. V 6. O 7. O 8. O 9. V 10. V 11. O 12. O
B. 1. Idestam 2. Saksassa 3. kyllä; ne ovat kehityksen kärjessä 4. vessapaperia, renkaita, televisioita, kaapeleja, radiopuhelimia 5. kallis ja painoi yli puoli kiloa 6. mukavia, halpoja ja maailmankuuluja

УРОК 24
KAPPALE 24

ГРАММАТИКА

ОТРИЦАТЕЛЬНЫЕ ФОРМЫ ИМПЕРФЕКТА
IMPERFEKTIN KIELTOMUODOT

Отрицательные формы имперфекта образуются из отрицательного глагола ei в личной форме и спрягаемого глагола с суффиксом **-nut~-nyt**; **-neet**: en ostanut *я не покупал*; et lentänyt *ты не летал*; eivät halunneet *не хотели*.

Суффикс **-nut~-nyt**, выступающий в единственном числе, и суффикс **-neet** во множественном числе присоединяются:

• к глаголам 1-го типа окончание присоединяется к основе третьего лица единственного числа. Чередования K-P-T при этом не происходит, например: lukea *читать* – luke- – lukenut; lukeneet.

• к глаголам 2, 3 типов окончание присоединяется к основе без показателя инфинитива, например: mennä *идти* – men- – mennyt; menneet; tehdä *делать* – teh- – tehnyt; tehneet.

Если согласная основа инфинитива оканчивается на согласный **-l**, **-r**, **-s**, то конечный согласный суффикса **-nut~-nyt**, **-neet** уподобляется предшествующему согласному, например: olla *быть* – ol- – ollut; purra *кусать* – pur- – purrut; nousta *вставать* – nous- – noussut.

К глаголам 4, 5, 6 типов присоединяется окончание **nnut~nnyt/-nneet**, например: tavata *встречать* – tavannut, tavanneet; hypätä *прыгать* – hypännyt, hypänneet.

ЗАДАНИЯ HARJOITUKSET

Упражнение 1. Образуйте отрицательную форму имперфекта.

Malli: Saitteko uuden asunnon? → Emme saaneet uutta asuntoa.

1. Minä otin kirjan. ____________________
2. Sinä avasit ikkunan. ____________________
3. Me avasimme ikkunat. ____________________
4. Hän sulki oven. ____________________
5. Lapsi pelkäsi pimeyttä. ____________________
6. Minä kävelin puistossa. ____________________
7. Hän pesi kätensä. ____________________
8. Te kävitte teatterissa. ____________________
9. Auto pysähtyy. ____________________
10. Eilen sinä piirsit. ____________________

Упражнение 2. Образуйте отрицательную форму имперфекта.

1. Kirjoittivatko he harjoituksen? ____________________
2. Lauloitko kansanlaulun? ____________________

3. He toivat marjoja. ____________________
4. Puhelin soi. ____________________
5. Ostin sinulle kukkia. ____________________
6. Minä söin voileivän. ____________________
7. Hän vei paketin postiin. ____________________
8. Jussi sai lahjan. ____________________
9. Minä pyysin sinulta apua. ____________________
10. Siskoni lainasi vähän rahaa minulta. ____________________

Упражнение 3. Образуйте отрицательную форму имперфекта.
1. Kävisittekö Ateniumissa? ____________________
2. Näitkö siellä Halosen tauluja? ____________________
3. Olinko oikeassa? ____________________
4. Me valitsemme tavaroita. ____________________
5. Mies vanhenee. ____________________
6. Minä puen takin ylleni. ____________________
7. Te menette työhön. ____________________
8. He tarjosivat kahvia. ____________________
9. Pojat pelasivat shakkia. ____________________
10. Poika lukitsee oven. ____________________

Упражнение 4. Образуйте отрицательную форму имперфекта.
1. Minä etsin kirjaa. ____________________
2. Me mietimme asiaa. ____________________
3. Äiti vaatii vastausta. ____________________
4. Mies tupakoi. ____________________
5. Lapset tervehtivät häntä. ____________________
6. Hän nauttii hyvästä elokuvasta. ____________________
7. Te opitte historiaa. ____________________
8. Pojat uivat. ____________________
9. Nainen imuroi. ____________________
10. Ovikello soi. ____________________

Упражнение 5. Образуйте отрицательную форму имперфекта.
1. Miksi et (vastata) ____________________ kirjeeseeni?
2. Eikö hän (nähdä) ____________________ sitä?
3. He eivät (tarvita) ____________________ apua.
4. Me emme (tuntea) ____________________ häntä.
5. Hän ei (hakea) ____________________ tavaroita asemalta.
6. Pekka ei (erota) ____________________ vaimostaan.
7. Sairas ei (maata) ____________________ sängyssä.
8. Me emme (tavata) ____________________ ystäviämme.
9. Matti ei (kuunnella) ____________________ radiouutisia.
10. Hän ei (kutsua) ____________________ häntä.

Упражнение 6. Образуйте отрицательную форму имперфекта.
1. Me tapaamme ystäviä. ____________________
2. He avaavat ikkunat. ____________________
3. Sinä haluat käydä museossa. ____________________

4. Hän käy koulua. ______________________________
5. Nainen liimaa postimerkin kirjekuoreen.______________________________
6. Hän vihaa valhetta.______________________________
7. Te siivoatte huoneen. ______________________________
8. Opiskelija vastaa kysymykseen. ______________________________
9. Matti tilaa lehden.______________________________
10. Leena palaa kotiin. ______________________________

Упражнение 7. Образуйте отрицательную форму имперфекта.
1. Lapset menevät elokuviin. ______________________________
2. Lehtimiehet keskustelevat vaaleista. ______________________________
3. Urheilija juoksee koko matkan. ______________________________
4. Minä nousen bussiin. ______________________________
5. Pureeko koira kipeästi? ______________________________
6. Me katselemme ympärillemme.______________________________
7. Taiteilija ihailee kauneutta. ______________________________
8. Tyttö opiskelee koulussa.______________________________
9. Yrjö panee kirjat paikoilleen. ______________________________
10. Ratkaisetteko tämän ongelman? ______________________________

Упражнение 8. Образуйте отрицательную форму имперфекта.
1. Nukuitko pitkään?______________________________
2. Ottiko hän lääkettä?______________________________
3. Kävittekö museossa?______________________________
4. Lupasitko hän tulla?______________________________
5. Tunsitko hänet? ______________________________
6. Ymmärsitkö kysymyksen?______________________________
7. Matkustivatko he maalle?______________________________
8. Lensivätkö turistit Helsinkiin? ______________________________
9. Keititkö puuroa? ______________________________
10. Kirjoittivatko he kirjeen? ______________________________
11. Suljitko ikkunan?______________________________
12. Tekivätkö he työtä ahkerasti? ______________________________
13. Tarjosiko Liisa teille kahvia?______________________________
14. Haitko tavarat asemalta? ______________________________
15. Käänsikö opiskelija tämän tekstin? ______________________________
16. Vastasivatko matkustajat kysymyksiin? ______________________________
17. Alkoiko työpäivä?______________________________
18. Menikö mies bussinpysäkille? ______________________________
19. Olivatko he paikalla?______________________________
20. Laittoiko mummo aamiaisen? ______________________________

Упражнение 9. Переведите на финский язык.
1. Я не знал ответа на вопрос. 2. Мы не думали об этом деле. 3. Я не ходил вчера в кино. 4. Ребёнок не плакал. 5. Ты не ответил на вопрос. 6. Майя не ждала никого. 7. Я не устал. 8. Мы не пошли на пляж. 9. Солнце не светило, шёл дождь. 10. Он не чистил зубы. 11. Туристы не опоздали на поезд. 12. Лаури Хякинен не переехал в Норвегию. 13. Я не выполнил это упражнение. 14. Микко не рассказал нам ничего. 15. Лийса не смотрела телевизор.

ЛЕКСИКА

Упражнение 10. Mitä sinä teit viime lomalla? Mitä sinä et tehnyt viime lomalla?

Напишите эссе о том, как вы провели прошлогодний отпуск. Опорные слова даны в таблице.

Mitä sinä teit viime lomalla?

Olla lomalla, viettää loma maalla/ulkomaalla, varata lippu, pakata, lentää lentokoneella, matkustaa junalla/laivalla, ajaa autolla/polkupyörällä, hotelli, leirintäalue, kesäleiri, sauna, kesämökki, uida meressä ja joessa, rentoutua, veneillä, syödä eksoottista ruokaa, olla risteilyllä, hoitaa kasvimaata ja puutarhaa, kalastella, keittää kalakeittoa, mennä marjaan ja sieneen, kävellä metsässä, tehdä korjaustöitä, ottaa aurinkoa uimarannalla, matkustaa ulkomaille, tutustua uusiin ihmisiin ja tapoihin, katsoa nähtävyyksiä, käydä vesipuistossa, ulkoilla, lenkeillä, pelata jalkapalloa, lentopalloa ja käsipalloa, ottaa valokuvia, rakastua, ihailla luontoa, käydä kielikurssilla/osallistua kielikurssille, paistaa makkaraa, perunaa ja kalaa nuotiolla, keittää hilloa, viettää aikaa ystävien kanssa, pyöräillä, lukea paljon, pitää hauskaa.

НОВЫЕ СЛОВА

viettää	проводить (время, отпуск и т.п.)
varata	бронировать
pakata	упаковывать
polkupyörä	велосипед
leirintäalue	кемпинг
kesäleiri	летний лагерь
risteily	круиз
hoitaa kasvimaata	ухаживать за огородом
puutarha	сад
kalakeitto	уха
korjaustyöt	ремонтные работы
ottaa aurinkoa	загорать
tapa	обычай
nähtävyys (nähtävyyde-)	достопримечательность
jalkapallo	футбол
lentopallo	волейбол
käsipallo	гандбол
vesipuisto	аквапарк
ulkoilla	гулять
lenkeillä	бегать трусцой
ottaa valokuvia	фотографировать
paistaa nuotiolla	жарить/печь на костре
hillo	варенье
pyöräillä	кататься на велосипеде
pitää hauskaa	весело проводить время

Упражнение 11. Прочитайте и переведите текст.

Juhannus

Juhannus on kesän huippu. Se on iloinen juhla, jolloin ihmiset pitävät hauskaa. Suomalaiset ja venäläiset juhlivat juhannusta kesäkuun lopussa. Silloin Venäjän pohjois-osassa ja koko Suomessa aurinko ei laske ollenkaan. Yöt ovat valoisia ja lyhyitä, taas päivät pitkiä ja lämpimiä.

Tähän juhlaan kuuluvat juhannuskokko ja juhannussauna. Juhannuskokko on erikoinen nuotio. Ihmiset polttavat kokkoa lähellä vesistöjä. Ennen vanhaan kansa uskoi, että juhannuskokko pelottaa pahoja henkiä. Kun ihminen hyppää kokon yli, hänen sielunsa puhdistuu.

Juhannus on lemmentaikojen aika. Jos tyttö haluaa saada tietää, kenen kanssa hän menee naimisiin, hän voi ennustaa sitä eri tavoin. Myös voi pyrkiä takaamaan rakkautta.

Monet parit menevät naimisiin heti juhannuksen jälkeen.

Monet suomalaiset koristelevat talojaan ja mökkejään kukilla ja koivun lehvillä. Aikaisemmin suomalaiset kävivät saunassa päivällä. Sen jälkeen he olivat puhtaita ja siis valmiita ottamaan vastaan yötöntä yötä.

Nykyään ihmiset paistavat nuotioilla makkaraa ja juovat olutta. Juhannusperinteisiin kuuluu myös uiminen. Kaupungit tyhjenevät, koska kaikki lähtevät maalle juhlimaan juhannusta. Se on virallinen vapaapäivä Suomessa. Kaupat, laitokset, toimistot ja yritykset ovat kiinni. Juhannuksen jälkeen kaupoissa alkaa suuri alennusmyynti.

Rohkenetko sanoa nopeasti: "Onko koko kokko koossa?". Voit harjoitella myös näin:

– Kokko! Kokoo kokoon koko kokko!

– Koko kokkoko?

– Koko kokko!

НОВЫЕ СЛОВА

huippu	вершина
jolloin	тогда
pohjois-osa	северная часть
juhlia	праздновать
taas	*зд.* а
koko	целый (не склоняется по падежам)
juhannuskokko	костёр на день Ивана Купалы
erikoinen	особенный
pelottaa	пугать
ennen vanhaan	прежде, раньше, в старину
Gen.+ yli	через
sielu	душа
puhdistua	очищаться
yötön yö	белая ночь
ennustaa	гадать
lemmentaika	приворот, любовное гадание
eri tavoin	разными способами
koristella	украшать
lehvä	ветка дерева

aikaisemmin	раньше
olut	пиво
uiminen	плавание
virallinen	официальный
vapaapäivä	выходной
olla kiinni	быть закрытым
alennusmyynti	распродажа

Упражнение 12. Переведите.

A. 1. У русалочки был рыбий хвост, серебряные волосы, красивый рот, большие глаза и прекрасный голос. 2. Она влюбилась в капитана. 3. Колдунья помогла молодой красавице. 4. Любовь коротка.

B. 1. Безработица растёт в Евросоюзе. 2. Многие заводы, фирмы и предприятия не работают. 3. Евросоюз ведёт оживлённую торговлю с Китаем, Японией и Вьетнамом. 4. Эффективное международное сотрудничество препятствует росту безработицы.

C. 1. По старому поверью, медведь – священное животное, и люди должны его уважать. 2. В рацион медведя входят мёд, рыба и ягоды. 3. Лось – очень осторожное животное. 4. Человек охотится на лося и медведя.

D. 1. Саамы живут на территории Финляндии, России, Швеции и Норвегии. 2. У северного оленя серая и тёплая шкура и красивые рога. 3. Если увидишь белого оленя, то это принесёт удачу. 4. Оленеводство является традиционным промыслом в Лапландии.

E. 1. У каждого народа есть сказочные существа, которые символизируют добро и зло. 2. В действительности это след ледникового периода. 3. Раньше люди думали, что Йоулупукки ворует детей. 4. Нукккуматти рассказывает детям сказки на ночь.

F. 1. Каждый год финны организуют фестиваль танго. 2. Фестиваль Сейняйоки собирает свыше 100 000 посетителей. 3. Победитель фестиваля получает корону и звание «Король танго». 4. С помощью танго мужчины объясняются в любви.

G. 1. Очень многие сейчас имеют мобильный телефон. 2. Концерн «Нокиа» состоял из трёх заводов. 3. Заводы производили качественную продукцию. 4. Первый мобильный телефон помещался в карман, но весил полкилограмма, а его аккумулятор разряжался после пяти звонков.

H. 1. В день Ивана Купалы (Juhannuspäivänä) все магазины, предприятия и учреждения закрыты. 2. Финны украшают свои дома берёзовыми ветками и цветами. 3. Люди жарят на костре колбаски и пьют пиво. 4. После праздника в магазинах начинается распродажа.

Ratkaisut (Ключи к упражнениям)

Упражнение 1

1. En ottanut kirjaa 2. Et avannut ikkunaa 3. Emme avanneet ikkunoita 4. Ei sulkenut ovea 5. Ei pelännyt pimeyttä 6. En kävellyt 7. Ei pessyt käsiään 8. Ette käyneet 9. Ei pysähtynyt 10. Et piirtänyt

Упражнение 2

1. Eivätkö he kirjoittaneet harjoitusta? 2.Etkö laulanut kansanlaulua? 3. He eivät tuoneet marjoja. 4. Ei soinut. 5. En ostanut. 6. En syönyt voileipää. 7. Ei vienyt pakettia. 8. ei saanut lahjaa. 9. En pyytänyt. 10. Ei lainannut.

Упражнение 3

1. Ettekö käyneet 2. Etkö nähnyt 3. Enkö ollut 4. Emme valinneet 5. Ei vanhennut 6. En pukenut takkia ylleni 7. Ette menneet 8. Eivät tarjonneet 9. eivät pelanneet 10. Ei lukinnut ovea.

Упражнение 4

1. en etsinyt 2. emme miettineet 3. Ei vaatinut 4. ei tupakoinut 5. Eivät tervehtineet 6. Ei nauttinut 7. Ette oppineet 8. Eivät uineet 9. Ei imuroinut 10. Ei soinut.

Упражнение 5

1. vastannut 2. nähnyt 3. Tarvinneet 4. tunteneet 5.hakenut 6. Eronnut 7. Maannut 8. Tavanneet 9. Kuunnellut 10. Kutsunut

Упражнение 6

1. emme tavanneet 2. Eivät avanneet ikkunoita 3. Et halunnut 4. Ei käynyt 5. Ei liimannut postimerkkiä 6. Ei vihannut 7. Ette siivonneet 8. Ei vastannut 9. ei tilannut lehteä 10. Ei palannut

Упражнение 7

1. eivät menneet 2. Eivät keskustelleet 3. Ei juossut koko matkaa 4. En noussut 5. Eikö koira purrut kipeästi? 6. Emme katselleet 7. Ei ihaillut 8. ei opiskellut 9. Ei pannut kirjoja 10. Ettekö ratkaisseet tätä ongelmaa?

Упражнение 8

1. Etkö nukkunut pitkään? 2. Eikö hän ottanut lääkettä? 3. Ettekö käyneet museossa? 4. Eikö hän luvannut tulla? 5. Etkö tuntenut häntä? 6. Etkö ymmärtänyt kysymystä? 7. Eivätkö he matkustaneet maalle? 8. Eivätkö he lentäneet Helsinkiin? 9. Etkö keittänyt puuroa? 10. Eivätkö he kirjoittaneet kirjettä? 11. Etkö sulkenut ikkunaa? 12. Eivätkö he tehneet työtä ahkerasti? 13. Eikö Liisa tarjonnut teille kahvia? 14. Etkö hakenut tavaroita asemalta? 15. Eikö opiskelija kääntänyt tätä tekstiä? 16. Eivätkö matkustajat vastanneet kysymyksiin? 17. Eikö työpäivä alkanut? 18. Eikö mies mennyt bussinpysäkille? 19. Eivätkö he olleet paikalla? 20. Eikö mummo laittanut aamiaista?

Упражнение 9

1. Minä en tiennyt vastausta kysymykseen. 2. Me emme ajatelleet tätä asiaa. 3. Eilen minä en käynyt elokuvissa. 4. Lapsi ei itkenyt. 5. Sinä et vastannut kysymykseen. 6. Maija ei odottanut ketään. 7. Minä en väsynyt. 8. Me emme menneet uimarannalle. 9. Aurinko ei paistanut, satoi. 10. Hän ei pessyt hampaita. 11. Turistit eivät myöhästyneet junasta. 12. Lauri Häkinen ei muuttanut Norjaan. 13. En tehnyt tätä harjoitusta. 14. Mikko ei kertonut meille mitään. 15. Liisa ei katsonut televisiota.

Упражнение 12

A. Merenneidolla oli kalan pyrstö, hopea tukka, kaunis suu, suuret silmät ja hieno ääni. 2. Hän rakastui merikapteeniin. 3. Noita auttoi nuorta kaunotarta. 4. Rakkaus on lyhytaikaista.

B. 1. Työttömyys kasvaa Euroopan Unionissa. 2. Monet tehtaat, laitokset ja toimistot eivät toimi. 3. EU käy vilkasta kauppaa Kiinan, Japanin ja Vietnamin kanssa. 4. Tehokas kansainvälinen työ estää työttömyyden kasvua.

C. 1. Vanhan uskomuksen mukaan, karhu on pyhä eläin, ja ihmisten pitää kunnioittaa sitä. 2. Karhun ravintoon kuuluvat hunaja, kala ja marjat. 3. Hirvi on hyvin varovainen eläin. 4. Ihminen metsästää hirveä ja karhua.

D. 1. Saamelaiset asuvat Suomen, Venäjän, Ruotsin ja Norjan alueella. 2. Porolla on harmaa ja lämmin turkki ja kauniit sarvet. 3. Jos näkee valkoisen poron, saa onnea. 4. Poronhoito on perinteinen elinkeino Lapissa.

E. 1. Jokaisella kansalla on satuolentoja, jotka symboloivat hyvää ja pahaa. 2. Todellisuudessa se on jääkauden jälki. 3. Ennen vanhaan/aikaisemmin ihmiset uskoivat, että Joulupukki varastaa lapsia. 4. Nukkumatti kertoo lapsille iltasatuja.

F. 1. Joka vuosi suomalaiset järjestävät tangofestivaalin. 2. Seinäjoen festivaali kerää yli 100 000 kävijää. 3. Festivaalin voittaja saa kruunun ja tango-kuningas-nimen. 4. Tangolla miehet tunnustavat rakkautensa.

G. 1. Hyvin monilla on kännykkä/matkapuhelin. 2. Nokia-konserni koostui kolmesta tehtaasta. 3. Tehtaat tuottivat laadukkaita tuotteita. 4. Ensimmäinen matkapuhelin mahtui taskuun, mutta painoi puoli kiloa ja sen akku tyhjeni viiden soiton jälkeen.

H. 1. Juhannuspäivänä kaikki kaupat, yritykset ja laitokset ovat kiinni. 2. Suomalaiset koristelevat talojaan koivun lehvillä ja kukilla. 3. Ihmiset paistavat makkaraa nuotilla ja juovat olutta. 4. Juhlan jälkeen kaupoissa alkaa alennusmyynti.

СЛОВАРЬ
KAPPALEIDEN SANASTO

A

aalto (7) волна
aamu (6) утро
ahdas (8) тесный
ahkera (7) старательный, усердный
ahkerasti (7) старательно
ahma (13) росомаха
ahven (16) окунь
Ahvenanmaa (14) Аландские острова
ahvenpaikka (20) рыбное место
aiheuttaa (19) вызывать, причинять
aika (4) время
aika hyvin (5) довольно хорошо
aikaisemmin (24) раньше
aikataulu (21) расписание
aikoa (13) намериваться
aikuinen (14) взрослый
ajaa (4) ехать
ajanvaraus (11) запись на приём *(к врачу)*
ajatella (9) думать, считать, полагать
akku (23) аккумулятор
alakerta (8) нижний этаж дома
alennusmyynti (24) распродажа
alkaa (6) начинаться, начинать
alku (9) начало
alkuperäinen (19) исконный
alla (14) *посл.* под *(Gen.+ alla)*
allas (17) бассейн
alue (14) область, территория
ambulanssi (2) машина неотложной помощи
amerikkalainen (3) американец, американский
ammatti (5) профессия
ampua (23) стрелять
analyytikko (16) аналитик
anteeksi/ sori (3) извините
apu (20) помощь
appelsiini (2) апельсин
Argentina (3) Аргентина
argentinalainen (3) аргентинец, аргентинский
askel (15) шаг
asti (9) *предл.*до (+ illat.)
astianpesukone (13) посудомоечная машина
astiat (6) посуда
astua virkaan (23) вступить в должность
astua (15) ступить
asua (5) жить
asunto (8) квартира
asutus (14) поселение
aurinko (6) солнце
aurinkoinen (8) солнечный
auto (2) автомобиль
autokorjaamo (8) автомастерская
autoradio (13) магнитола
autotalli (8) гараж
auttaa (4) помогать
avain (16) ключ
avata (13) открывать

B

baari (2) бар
banaani (2) банан
basilikka (12) базилик
basilli (18) бактерия
Berliini (2) Берлин
budjetti (21) бюджет
Bulgaria (3) Болгария
bulgarialainen (3) болгарин, болгарский
bussi (2) автобус

bussinkuljettaja, bussikuski (5) водитель автобуса
bussipysäkki (14) автобусная остановка

D

dollari (7) доллар
dromedaari (2) верблюд (одногорбый)

E

edessä (14) впереди
edullinen (9) выгодный
ehto (15) условие
ei kestä (3) не стоит благодарности
ei mitään (4) ничего
ei se mitään (3) ничего страшного
eilen (2) вчера
eksoottinen (12) экзотический
eksyä (23) заблудиться
elefantti (2) слон
eli (23) то есть
elinkeino (13) промысел
elokuu (6) август
elokuva (13) фильм
elokuvateatteri (14) кинотеатр
eläin (13) животное
eläintarha (14) зоопарк
elämä (8) жизнь
emäntä (19) хозяйка
energia (12) энергия
Englanti (3) Англия
Englantilainen (3) англичанин, английский
ennen (11) *предл.* до
ennen vanhaan (24) прежде, раньше, в старину
ennustaa (24) гадать
epäillä (22) подозревать, сомневаться
eri tavoin (24) разными способами
erikoinen (24) особенный
erilainen (18) разный, различный
eronnut (5) разведённый
esiintyä (19) выступать
esimerkiksi (19) например
Espanja (3) Испания
espanjalainen (3) испанец, испанский
estää (15) препятствовать, помешать
eteenpäin (3) вперед
eteinen (8) прихожая
etelä (8) юг
etsiä (11) искать
etunimi (4) имя
euro (3) евро
Eurooppa (3) Европа
eurooppalainen (3) европейский, европеец

Ff

filmi (2) фильм

Gg

gekko (22) геккон
greippi (12) грейпфрут

Hh

haapa (20) осина
hakata (10) бить, рубить, колотить
hakea (15) искать, доставать
halpa (4) дешёвый
haluta (8) хотеть, желать
halveta (23) дешеветь
hame (8) юбка
hammas (11) зуб
hammaslääkäri (11) стоматолог
hamsteri (22) хомяк
hanhi (20) гусь
hapan (12) кислый
harjoitella (15) упражняться, тренироваться
harjoitus (13) упражнение

harkita (15) обдумывать
harmaa (4) серый
harppu (15) арфа
harrastus (22) хобби
harvoin (7) редко
hattu (4) шляпа
hauska (4) весёлый
Hauska tavata. (3) Приятно встретиться.
Hauska tutustua! (3) Приятно познакомиться.
Hauskaa viikonloppua (3) Хороших выходных!
havumetsä (14) хвойный лес
hedelmä (4) фрукт, плод
Hei sitten! (3) Пока!
Hei. (3) Привет.
Hei, hei, nähdään! (3) Пока, увидимся!
heiluri (4) маятник
heinä (13) трава, сено
heinäkuu (6) июль
heittää (4) бросать
hellyys (22) нежность
helmikuu (6) февраль
Helsinki (2) Хельсинки
helsinkiläinen (3) житель г. Хельсинки, хельсингский
henki (19) дух
henkilökunta (22) персонал
herukka (18) смородина
herätä (9) просыпаться
Hetkinen. (3) Минуточку.
hiekka (19) песок
hieno (13) хороший, прекрасный
hiihtää (6) ходить на лыжах, кататься на лыжах
hillo (12) варенье
hinta (7) цена
hirvi (4) лось
hius (18) волос
hoikka (5) стройный
hoitaa kasvimaata (24) ухаживать за огородом
hoitaja (11) медсестра
hoito (13) уход
hopea (15) серебряный
horoskooppimerkki (7) знак гороскопа
hotelli (2) гостиница
houkutella (19) заманивать, соблазнять
huhtikuu (6) апрель
huippu (24) вершина
huoli (18) забота
huomata (10) замечать
huomenna (2) завтра
huone (7) комната
huoneisto (17) апартаменты, квартира
huonosti (5) плохо
huudella (15) кричать
hylje (10) тюлень
hypätä (10) прыгать
hyvin harvoin (13) очень редко
hyvin huonosti (5) очень плохо
hyvin (3) хорошо
hyvä kunto (9) хорошее состояние
hyvä (2) хороший
hyvännäköinen (7) симпатичный
Hyvää huomenta. (3) Доброе утро.
Hyvää päivää. (3) Добрый день.
Hyvää yötä. (3) Спокойной ночи.
hyöty (18) польза
häiritä (10) мешать, беспокоить
häkki (19) клетка
hämähäkki (22) паук
hämärä (14) сумерки
hän (2) он, она
härkä (7) бык

Ii

ihailla (23) восхищаться, любоваться
ihana (12) прекрасный, восхитительный
ihmismaailma (15) человеческий мир
ihmismäärä (22) количество людей
ikkuna (7) окно

Урок
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
словарь

ikä (4) возраст
ikävä kyllä (5) к сожалению
ikävä (8) скучный, тоскливый
ilkeä (7) злой
ilma (6) погода
ilman (11) без
ilmasto (10) климат
ilo (9) радость
iloinen (7) весёлый, радостный
iloita (10) веселиться, радоваться
ilta (6) вечер
Iltaa (3) Добрый вечер
ilves (18) рысь
imuroida (6) пылесосить
Intia (3) Индия
intialainen (3) индиец, индийский
intohimo (22) страсть
iso (2) большой
istua (3) сидеть
isä (5) отец
itkeä (6) плакать
itse (13) сам
itsemurha (23) самоубийство
itserakas (22) самовлюбленный

Jj

jakaa (4) делить
jalankulkija (21) пешеход
jalka (4) нога
jalkalamppu (8) торшер
jalkapallo (24) футбол
jano (11) жажда
Japani (3) Япония
japanilainen (3) японец, японский
johtaja (23) директор
joka päivä (5) каждый день
jokainen (15) каждый
joki (4) река
jolloin (24) тогда
joulukuu (6) декабрь
joulukuusi (9) новогодняя ель
joulupukki (9) йоулупукки
joutsen (16) лебедь
joutua (mihin?) (15) попадать, оказываться
juhannuskokko (24) костёр на день Ивана Купалы
juhla (7) праздник
juhlasali (21) актовый зал
juhlia (24) праздновать
julkaista (6) публиковать
juna (4) поезд
juoda (6) пить
juoma (18) напиток
juosta (6) бежать
jutella (15) беседовать, разговаривать
juttu (9) статья, рассказ, история, вещь
juusto (12) сыр
juustopala (18) кусок сыра
juustosämpylä (12) булочка с сыром
jäkälä (13) ягель
jälkeen (7) *посл.* после *(Gen.+ jälkeen)*
jälki (10) след
jänis (18) заяц
jännittävä (4) захватывающий
järjestää (22) организовывать
jäsen (21) член
jättiläinen (19) великан
jäädä (mihin?) (9) оставаться *(где-то)*
jäädä pois (mistä?) (9) выходить из *(автобуса)*
jääkaappi (13) холодильник
jääkausi (19) ледниковый период
jäätelö (12) мороженое

Kk

kaakao (12) какао
kaali (12) капуста
kaamos (8) полярная ночь
kaapeli (16) кабель
kaappi (20) шкаф

kadota (20) исчезать
kadunkulma (14) угол улицы
kahdeksan (2) восемь
kahdeksankymmentä (2) восемьдесят
kahdeksantoista (2) восемнадцать
kahvi (2) кофе
kahvila (4) кафе
kahvinkeitin (14) кофеварка
kaikki (5) всё. все
kakku (12) пирог, торт
kaksi (2) два
kaksi miljoonaa (2) два миллиона
Kaksikielinen (22) двуязычный
kaksikymmentä (2) двадцать
kaksikymmentäkaksi (2) двадцать два
kaksikymmentäyksi (2) двадцать один
kaksisataa (2) двести
kaksitoista (2) двенадцать
kaksituhatta (2) две тысячи
kala (7) рыба
kalakeitto (24) уха
kalastaa (8) рыбачить
kallion kuoppa (19) углубление в скале
kallis (7) дорогой
kalveta (10) бледнеть
kameli (2) верблюд
kamera (4) фотоаппарат
kammata (10) причёсывать
kampa (7) расчёска
kana (12) курица
kannattaa (4) поддерживать
kannel (16) кантеле *(национальный музыкальный инструмент)*
kanneli (2) корица
kansainvälinen (23) международный
kansalaisuus (4) национальность
kansallinen (16) национальный
kansalliseläin (14) национальное животное
kanssa (7) *посл.* с, вместе (Gen.+ kanssa)
kappale (22) *зд.* песня; глава, параграф

karhu (10) медведь
karjalainen (16) карельский; карел
karkki (12) карамельки, сладости
karpalo (18) клюква
karvainen (19) волосатый
kassanhoitaja (5) кассир
kassi (8) сумка
kastua (23) промокнуть, мокнуть
kasvaa (4) расти
kasvimaa (18) огород
katkarapu (12) креветка
katsoa (3) смотреть
katsoja (19) зритель
kattila (14) кастрюля
katto (4) крыша
katu (4) улица
kauan (21) долго
kauhea (9) ужасный, кошмарный
kaula (16) шея
kauneus (12) красота
kaunis (2) красивый
kaunistaa (21) украшать
kauppa (4) магазин
kaupunki (7) город
kausi (6) период
kaviaari (12) икра
kehittää (16) развивать
kehitys (23) развитие
keittiö (4) кухня
keksi (12) печенье
kellari (21) подвал
kello (6) время
keltainen (12) желтый
kenguru (3) кенгуру
kenkä (7) туфля, ботинок
kerma (12) сливки
kerrostalo (20) многоэтажный дом
kertoa (4) рассказывать
keskellä (11) в середине, в центре
keskittyä (23) сосредоточиваться
keskiviikko (2) среда

keskusta (13) центр
kestää (13) продолжаться, длиться
kesä (4) лето
kesäkuu (6) июнь
kesäleiri (24) летний лагерь
kesäloma (9) летний отпуск
kesämökki (14) дача, летний домик
kesäpuisto (16) летний сад
kettu (17) лиса
kevyt (16) легкий
kevät (6) весна
kieli (4) язык
kielikeskus (14) языковой центр
kielo (19) ландыш
kieltäytyä (15) отказываться
kieltää (7) запрещать
kiihkeästi (16) страстно, пылко
kiire (13) спешка
kiireellinen (11) срочный, неотложный
kiitos (3) спасибо
kiitos paljon (3) большое спасибо
kiitti (3) спасибо
kiittää (20) благодарить
kiivetä (22) взбираться
kilpailu (23) конкуренция, соревнование
kilpikonna (22) черепаха
kiltti (7) прилежный
kimppu (4) букет
kinkku (12) ветчина
pihvi (12) стейк
hampurilainen (12) гамбургер
kipeästi (23) больно
kipu (9) боль
Kirahvi (2) жираф
kirja (4) книга
kirjahylly (8) книжная полка
kirjailija (8) писатель
kirjaimellisesti (22) буквально
kirjallisuus (16) литература
kirjasto (19) библиотека
kirje (7) письмо
kirjekuori (23) почтовый конверт
kirjoittaa (4) писать
kirjoituspöytä (20) письменный стол
kirkas (7) яркий
kirkko (4) церковь
kirnu (19) маслобойка
kirsikka (12) вишня
kissa (4) кошка
kitara (2) гитара
kivi (4) камень
kivikko (19) каменистое место, камни
kodikas (7) уютный
koditon (16) бездомный
kohta (13) скоро
kohtelias (19) вежливый
koira (7) собака
koivu (18) берёза
kokea (4) испытывать; переживать
kokki (5) повар
koko (4) размер; целый
kokous (7) собрание, совещание
kolari (13) авария
kolikko (23) монета
kolme (2) три
kolmekymmentä (2) тридцать
kolmesataa (2) триста
kolmetoista (2) тринадцать
komea (5) красивый *(о мужчине)*
komero (20) кладовка, чулан
konsertti (2) концерт
konserttisali (19) концертный зал
koostua (23) состоять
koristaa (11) украсить
koristella (24) украшать
korjata (10) исправлять
korjaustyöt (24) ремонтные работы
korkea (4) высокий
korppi (4) ворон
korva (11) ухо
kotikaupunki (4) родной город
kotimaa (4) родина

kotiäiti (10) домохозяйка
kotona (6) дома
koulu (19) школа
koululainen (5) школьник
koulutus (23) обучение
Kreikka (3) Греция
kreikkalainen (3) грек, греческий
krokotiili (2) крокодил
kruunu (7) крона *(денежная единица Швеции)*; корона
kuka? (2) кто?
kukka (2) цветок
kukkamaljakko (14) цветочная ваза
kukko (4) петух
kukkula (21) холм
kulho (17) миска
kuljettaa (18) перевозить
kulkea (4) ходить
kulkuri (4) бродяга
kumi (23) резина
kumisaapas (23) резиновый сапог
kun (6) когда
kunnioittaa (4) уважать
kunnoilla (15) заниматься физкультурой, фитнесом
kunto (14) состояние
kuppi (12) чашка
kurki (10) журавль
kurkku (12) огурец
kutsu (4) приглашение
Kuulemiin. (3) До свидания, пока. *(в телефонном разговоре)*
kuulla (13) слышать
kuulo (22) слух
kuulua (14) относиться, причисляться
kuuma (4) горячий
kuume (22) лихорадка
kuunnella (8) слушать
kuusi (2) шесть
kuusikymmentä (2) шестьдесят
kuusitoista (2) шестнадцать
kuva (4) картина
kuvitella (19) представлять *(что-то)*
kyky (4) способность
Kyllä/ Joo (3) Да
kylmetä (10) холодеть
kylmä (6) холодный
kylpy (4) ванна
kylpyamme (20) ванна
kymmenen (2) десять
kynä (4) карандаш
kypsä (12) созревший; готовый *(о еде)*
kysyä (3) спрашивать
kyynel (16) слеза
käki (4) кукушка
kännykkä (21) мобильный телефон
kärki (23) острие
käsi (6) рука
käsipallo (24) гандбол
käskeä (4) приказывать
kävellä (suoraan) eteenpäin (14) идти прямо вперёд
kävellä (7) гулять
kävijä (22) посетитель
Käydä (missä?) (9) ходить *(куда?)*
käydä gen.+ ohi (14) пройти мимо чего-либо
käydä katsomassa (20) навещать
käydä kaupassa (6) ходить в магазин
käydä kauppaa (16) вести торговлю
käydä ostoksilla (10) делать покупки
käydä suihkussa (6) принимать душ
käyttää (23) употреблять
kääntyä oikealle (14) повернуть направо
kääntyä vasemmalle (14) повернуть налево
kääntyä (14) поворачиваться
kääntää (7) переводить
köyhyys (16) бедность

Ll

laadukas (23) качественный
laajeta (22) расширяться

Урок 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 словарь

laatu (21) качество
lahja (9) подарок
lainata (24) одалживать
laiska (7) ленивый
laite (7) прибор
laitos (21) учреждение, ведомство
laittaa ruokaa (13) готовить, *зд.* наливать
laittaa (14) наливать; готовить, устанавливать
laituri (4) пристань, перрон
laiva (17) корабль
lakaista (6) подметать
lakana (21) простыня
lakata (15) прекращать, переставать
laki (4) закон
lakka=hilla (12) морошка
lammas (7) овца
lampi (7) озерцо
lamppu (7) лампа
Lappi (7) Лапландия
lappu (4) записка
lapseton (16) бездетный
lapsi (4) ребенок
Lapsirakas (22) чадолюбивый
lasi (12) стакан, стекло
laskeutua (22) опускаться
lasku (13) счет
lattia (4) пол
Lauantai (2) суббота
laukku (6) сумка
Laulaa (8) петь
laulaja (5) певец, певица
laulajatar (16) певица
Lauta (14) паром
lautanen (12) тарелка
lehmus (21) липа
lehti (4) лист
lehvä (24) ветка дерева
leikata (10) резать, оперировать
leikkiä (18) играть *(в игры)*
leipuri (5) пекарь
leipä (12) хлеб
leirintäalue (24) кемпинг
leivonen (21) жаворонок
lemmentaika (24) приворот, любовное гадание
lempiruoka (13) любимая еда
lenkeillä (24) бегать трусцой
lentokenttä (14) аэродром
lentokone (9) самолёт
lentopallo (24) волейбол
lentää (7) летать
lepopäivä (7) выходной день
leppä (20) ольха
leveä (4) широкий
levätä (10) отдыхать
liemi (4) бульон
liha (12) мясо
liikenne (14) движение
liikennesääntö (21) правило движения
liikkua (14) перемещаться
liimata (23) наклеить
liittyä (23) присоединяться
Likööri (2) ликёр
limu (12) лимонад
linkit (9) ссылки
lintu (8) птица
lippu (4) билет
liukas (14) скользкий
lokakuu (6) октябрь
lokki (18) чайка
lomailla (15) отдыхать, быть в отпуске
lomake (7) бланк
lopettaa (15) кончать
loppu (9) конец
loppua (4) кончаться
loukata (22) оскорблять, ранить
loukkaantua (22) обижаться
lounas (7) обед
luettelo (21) список
luistella (8) кататься на коньках
lukea (4) читать

lukija (21) читатель
lukita (23) закрывать
lumi (4) снег
luoda (23) создавать
luola (17) пещера
luonto (9) природа
luopua (4) отказываться
luottaa (4) доверять
lupa (4) разрешение
lusikka (12) ложка
luu (6) кость
luulla (12) думать, полагать, считать
luvata (10) разрешать
lyhetä (10) укорачиваться
Lyhyt (5) невысокий, короткий
lyhytaikainen (15) краткосрочный, короткий
lyödä (23) бить
lähellä (11) *посл.* рядом, около
lähetä (10) приближаться
Lähi-Itä (16) Ближний Восток
lähteä (4) отправляться
läksyt (10) домашние задания
lämmetä (10) теплеть, нагреваться
Lämmin (8) тёплый
lämpötila (7) температура
lääke (18) лекарство
lääkäri (5) врач
löytyä (22) обнаруживаться
Löytää (mistä?) (4) находить *(где-то)*

Mm

maa (7) страна
maailmankuulu (23) всемирно известный
maaliskuu (6) март
Maanantai (2) понедельник
maata (10) лежать
mahtua (23) вмещаться
maine (23) слава
mainita (10) упоминать
maisema (19) вид, пейзаж
maito (12) молоко
makea (12) сладкий
liha (12) мясо
makkara (12) колбаса
maksaa (3) платить, стоить
makuuhuone (8) спальня
malli (4) образец, модель
malttaa (4) удерживаться
Mandariini (2) мандарин
mannekiini (6) манекенщица
mansikka (4) клубника
markkinat (23) рынок
marraskuu (6) ноябрь
matala (14) низкий, неглубокий
matkalaukku (7) чемодан
matkustaa (3) путешествовать
matto (4) ковёр
Me (2) мы
mehu (12) сок
mekko (17) платье
Meloni (2) дыня
menestyksellinen (23) успешный
menneisyys (16) прошлое
mennä elokuviin (9) идти в кино
mennä marjaan (8) ходить за ягодами
mennä sieneen (8) ходить за грибами
mennä (6) идти, ходить
merenneito (15) русалочка
merenvaahto (15) морская пена
meri (4) море
Merilintu (19) морская птица
merkki (4) знак
Metalli (2) металл, металлический
Metro (2) метро
metsä (7) лес
metsähallitus (14) департамент лесного хозяйства
metsästyslupa (14) разрешение на охоту
metsästää (14) охотиться
mielenkiintoinen (12) интересный

Урок 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 словарь

mies (5) муж, мужчина
miettiä (23) думать, обдумывать
Mihin aikaan? (6) Во сколько?
Mikä? (2) Кто *(по специальности)*? Что?
miljoona (2) миллион
Millainen (2) какой
Milloin? (6) Когда?
Ministeri (2) министр
Minkänäköinen (5) какой *(по внешнему виду)*
Minä (2) я
Miten menee? (3) Как дела?
mittari (4) счётчик, градусник
Mitä kuuluu? (3) Как дела?
moderni (8) современный
Moi (3) Привет
moottori (15) двигатель
Moottoripyörä (14) мотоцикл
nälkä (11) голод
auttaa (11) помогать
mopo (14) мопед
Moskova (3) Москва
moskovalainen (3) москвич, московский
muistaa (23) помнить
muisti (21) память
muistuttaa (19) напоминать (кого-то)
mukaan (14) по, согласно (Gen+mukaan)
mukaan (4) (взять) с собой
mukana(an) (17) (иметь) с собой
mukava (5) удобный
Mukavaa iltaa! (11) Приятного вечера!
Mukavaa iltaa! (9) Приятного вечера!
mukavuus (8) удобство
mummo (5) бабушка
muna (12) яйцо
muodikas (19) модный
muoto (21) форма
muovinen (20) пластмассовый, полиэтиленовый
museo (2) музей
musta (12) черный
mustalainen (22) цыганский, цыган
mustasukkaisuus (22) ревность
mustikka (12) черника
mutta (7) но
muu (12) иной, другой
muuttaa (4) иммигрировать, переезжать
mäki (19) холм, гора
mänty (20) сосна
myöhemmin (23) позднее
Myöhästyä (mistä?) (9) опаздывать (на)
myydä (6) продавать
myyjä (5) продавец
myymälä (21) универсам
myyrä (17) крот

Nn

Naapurimaa (7) соседняя страна
nahka (9) кожа
nainen (7) женщина
nakertaa (23) грызть
nalle (7) плюшевый медведь
naula (17) гвоздь
naulakko (20) вешалка
nauraa (3) смеяться
nauttia (23) наслаждаться
neljä (2) четыре
neljäkymmentä (2) сорок
neljäsataa (2) четыреста
neljätoista (2) четырнадцать
nenä (19) нос
Neuvo (16) совет
neuvoa (15) советовать
neva (18) топь
niin (5) так, таким образом
niitty (4) луг
nimi (4) имя
nippu (4) связка, пучок
noita (15) колдунья
nojatuoli (20) кресло
Nolla (2) нуль

nopeasti (6) быстро
nopeus (7) скорость
Norja (3) Норвегия
Norjalainen (3) норвежец, норвежский
norppa (18) нерпа
norsu (17) слон
noudattaa (21) соблюдать
nousta (6) вставать
nousta bussiin (23) садиться в автобус
nousta (6) вставать
nukke (7) кукла
nukkua (4) спать
nukuttaa (19) усыплять
nuorentaa (23) молодить
nuoreta (10) молодеть
nuori (7) молодой
nuoruus (16) молодость
nurkka (8) угол (в помещении)
nähdä (6) видеть
Nähdään. (3) Увидимся.
nähtävyys (24) достопримечательность
näkö (22) зрение
näkymätön (19) невидимый
nälkä (13) голод
näppäin (16) клавиша
nätti (7) хорошенький, красивый
näytelmä (18) спектакль, пьеса
näyttelijä (5) актёр, актриса

Oo

odotettu (4) долгожданный
odottaa (11) ждать
gen. + ohi (14) мимо
ohjelma (18) программа
ohra (22) ячмень
ohut (16) тонкий
oieta (10) распрямляться, разглаживаться
oikea (14) правый
oikealla (14) справа
oikealla puolella (8) справа
oikealle (14) направо
oikealle puolelle (14) направо
oikein hyvin (5) очень хорошо
oikeus (22) право
oksa (14) ветка
ole hyvä (3) пожалуйста *(при просьбе, обращаясь к собеседнику на «ты»)*
olkaa hyvä (3) пожалуйста *(при просьбе, обращаясь к собеседнику на «вы»)*
olla (ole-) naimaton = sinkku (5) незамужний, неженатый
olla (ole-) naimisissa (5) быть замужем, быть женатым
olla auki (13) быть открытым
olla jonkun päällä (19) быть надетым
olla kiinni (24) быть закрытым
olla kotoisin (4) быть родом
olla oikealla puolella (14) быть справа
olla peräisin (4) происходить (из)
olla rikki (16) быть разорванным, рваным
Olla työssä (5) работать
olla (6) быть
olohuone (21) гостиная
olut (12) пиво
omena (12) яблоко
ominaisuus (21) особенность, свойство
on kuumetta (11) жар (при заболевании)
ongelma (23) проблема
onkia (15) удить
Onnellista uutta vuotta! (11) Счастливого Нового года!
onneton (16) несчастливый
Onni (9) счастье
onnitella (15) поздравлять
Ooppera (2) опера
opas (7) гид
opettaja (5) преподаватель
opettajatar (16) учительница
opiskelija (5) студент
opiskella (5) учиться

oppia (4) учиться
oppilas (7) студент
Orava (22) белка
osoite (4) адрес
Ostaa (mistä?) (3) покупать (где?)
Otava-tähti (14) Большая Медведица (созвездие)
ottaa (4) брать
ottaa aurinkoa (22) загорать
ottaa valokuvaa (24) фотографировать
ottaa vastaan (11) принимать
aste (11) градус
raha (11) деньги
outo (4) странный
ovi (7) дверь
ovikello (23) дверной звонок

Pp

paeta (10) сбегать, убегать
paikka (4) место
paimen (16) пастух
painaa (16) нажимать, давить; весить
paistaa nuotiolla (24) жарить/печь на костре
paistaa (6) сиять
paita (17) рубашка
pakata (24) упаковывать
paketti (13) пакет
pakkanen (15) мороз
paksu (13) толстый
palata (15) возвращаться
paljon kiitoksia (3) большое спасибо
Paljon onnea! (11) Счастья!
paljon (4) много
palkita (10) награждать, премировать
palkka (4) зарплата
pankki (2) банк
pankkivirkailija (5) сотрудник банка
panna (6) класть
Paperi (3) бумага
pappi (4) священник
papu (4) боб
papukaija (22) попугай
paras (9) лучший
parta (7) борода
parveke (20) балкон
passi (4) паспорт
pata (4) горшок
pehmeä (8) мягкий
peili (20) зеркало
pelata (15) играть
pelottaa (24) пугать
pelto (7) поле
pelätä (10) бояться
pensas (8) куст
pentu (14) детёныш
perinteinen (13) традиционный
Perjantai (2) пятница
peruna (12) картофель
perustaa (23) основывать
perustaja (23) основатель
perustamisvuosi (23) год основания
pestä hampaat (6) чистить зубы
pestä (6) мыть
pesuaine (20) моющее средство
pesuallas (20) раковина
pesuhuone (20) умывальная
pesukone (20) стиральная машина
pesusieni (20) губка
pesä (17) гнездо
peto (13) хищник
peura (17) олень
Piano (2) пианино
pidetä (10) удлиняться
pieni (2) маленький
pienikokoinen (19) небольшого размера
Pietari (2) Санкт-Петербург
pihlaja (18) рябина
pihlajanmarjat (18) ягоды рябины
piikkipensas (18) колючий куст
piimä (12) простокваша
piippu (21) труба

piirakka (12) пирог, пирожок
piirre (19) черта
piirtää (14) рисовать, чертить
pilvi (4) облако
pippuri (12) перец
Pitkä (4) высокий, длинный
pitkäaikainen (21) долгосрочный, долговременный
Pitää (mistä?) (4) нравиться (что-то), держать
pitää hauskaa (24) весело проводить время
pohjoinen (8) север
Pohjois-Eurooppa (19) Северная Европа
pohjois-osa (24) северная часть
poika (5) сын, мальчик
poikaystävä (5) друг
Poliisi (2) полиция
Poliitikko (2) политик
polkupyörä (24) велосипед
porkkana (12) морковь
poro (13) северный олень
posti (7) почта
postimerkki (23) почтовая марка
Potea (4) болеть
Presidentti (2) президент
printeri (13) принтер
Professori (3) профессор
pudota (10) падать
puhdas (12) чистый
puhdistua (24) очищаться
puhelias (7) разговорчивый
puhelin (11) телефон
puhua (13) говорить (=владеть языком)
puisto (9) парк
pukea (4) одевать
pukea ylle (23) надевать
pukki (19) козел
puku (4) костюм
pulkka (17) лопарские сани
pulla (17) булка
pullo (12) бутылка
Punahilkka (18) Красная Шапочка
punainen (7) красный
punaviini (12) красное вино
punta (7) фунт
Puola (3) Польша
puolalainen (3) поляк, польский
puoli (6) половина
puolukka (18) брусника
purjehtia (15) идти под парусами, плавать
Purjevene (14) парусная лодка
purra (6) жевать, кусать
purra (23) кусать
puu (4) дерево
puutarha (24) сад
puute (20) недостаток
päivä (6) день
päiväkoti (8) детский сад
pärjätä (20) справляться
Pää (11) голова
päähine (17) головной убор
Pääkaupunki (7) столица
Päärynä (12) груша
Pääsiäinen (9) Пасха
päästä sisään (22) входить, проникать внутрь
päästä (6) попадать
päättyä (6) кончаться, истекать
Pöytä (2) стол
pyhä (14) святой
Pyhäjoulu (9) Святое Рождество
pylväs (17) колонна, столб
pyrkimys (21) попытка
pyrstö (15) (рыбий) хвост
pysähtyä (15) останавливаться
pysäkki (4) остановка
pyöreä (18) круглый
pyörä (4) колесо, велосипед
pyöräillä (24) кататься на велосипеде
pyy (20) рябчик
pyyhe (20) полотенце

pyykinkuivausteline (20) сушилка для белья
pyykki (10) белье для стирки
pyykkikori (20) бельевая корзина
pyytää (15) просить

Rr

Radio (3) радио
raha (7) деньги
raikas (22) свежий
rakastaa (4) любить
ymmärtää (11) понимать
rakastua (+illat.) (15) влюбляться
rakennus (7) здание
rakennusala (16) строительная область
rakkaus (12) любовь
Ranska (3) Франция
Ranskalainen (3) француз, французский
ranta (7) берег
rapu (4) рак
raskas (16) тяжелый
rasvainen (12) жирный
rata (4) путь, дорожка
Ratikka (14) трамвай
ratkaista (23) решать
Rauhallista joulua! (11) Мирного Рождества!
rautatieasema (14) железнодорожный вокзал
ravinto (14) рацион
ravintola (4) ресторан
rehtori (21) ректор
rengas (7) кольцо
rentoutua (4) расслабляться, отдыхать
reppu (9) рюкзак
riippua (21) зависеть
riippumattomuus (21) независимость
riistaeläin (14) дичь
riita (4) ссора
rikas (7) богатый
rikkaus (16) богатство
risteily (24) круиз
Risteilylaiva (14) круизный лайнер
risteys (7) перекрёсток
rivi (4) ряд
rivitalo (8) блокированный дом
rohjeta (10) осмелиться
rohto (15) зелье
Rooma (2) Рим
Roomalainen (3) римлянин, римский
roska (21) мусор, сор
ruisku (5) шприц
ruma (19) безобразный
rumpu (7) барабан
ruoka (10) еда
ruokapöytä (20) обеденный стол
Ruotsalainen (3) швед, шведский
Ruotsi (3) Швеция
rupla (7) рубль
ruska (8) золотая осень
ruskea (8) коричневый
ruskeasilmäinen (7) кареглазый
ruumis (19) тело
ruveta (15) начинать, приниматься
ryhmä (18) группа
ryhtyä (15) приступать, начинать
rynnätä (20) бросаться, устремляться, выбегать

Ss

saada (6) получать
saada potkut (23) увольняться
saamelainen (9) саам, лопарь (жители Лапландии на севере Финляндии), лопарский
Saanko esitellä (3) Разрешите представить
saapas (7) сапог
saapua (4) прибывать
saari (4) остров
saattaa (4) сопровождать, доставлять
sairaala (5) больница

sairaanhoitaja (5) медсестра
sairaus (19) заболевание
Saksa (3) Германия
Saksalainen (3) немец, немецкий
sakset (19) ножницы
salaatti (12) салат
sammal (19) мох
Samoin (3) взаимно
Samppanja (2) шампанское
sampoopullo (20) флакон шампуня
sana (12) слово
Sanoa (3) сказать
sarvi (13) рог
sata (2) сто
satama (18) порт
satayksi (2) сто один
sateenvarjo (19) зонт
Sateinen (8) дождливый
sato (4) урожай
satuhenkilö (19) сказочный персонаж
sauna (2) сауна
savu (21) дым
Se (2) это, то
seinä (7) стена
Seisoa (3) стоять
seitsemän (2) семь
seitsemänkymmentä (2) семьдесят
seitsemäntoista (2) семнадцать
sekametsä (14) смешанный лес
selitellä (15) объяснять
Selkeä (8) ясный
Selkä (11) спина
sellainen (19) такой
selvä (3) понятно
seuraava (14) следующий
seuraavana päivänä (15) на следующий день
seurallinen (7) коммуникабельный
seurata (20) следить
seutu (22) окрестность
seutu (4) край
sielu (24) душа
siemen (16) семя, зёрнышко
sieni (4) гриб
sihteeri (5) секретарь
siipi (11) крыло
siirtää (4) перемещать
siirtyä (mihin?) (23) переходить
Siisteys (21) чистота
siivota (10) убирать (помещение)
sijoittaa (23) помещать, вкладывать
sika (4) свинья
silloin (8) тогда
Silmälasit (5) очки
silta (7) мост
sinappi (12) горчица
sininen (7) синий
sinisilmäinen (7) голубоглазый, наивный
Sinä (2) ты
sipuli (12) чеснок
sipuli (13) лук
Sirkus (2) цирк
sisarukset (5) брат и сестра
sisko (5) сестра
sitoa (4) завязывать
Sitruuna (2) лимон
sitten (6) затем
sitä samaa (3) взаимно
sivu (4) страница
skorpioni (7) скорпион
Sohva (7) диван
soida (23) звенеть, играть
Soitellaan (3) Созвонимся
soitin (16) музыкальный инструмент
soittaa puhelimella (16) звонить по телефону
soittaa (4) звонить, играть (на муз. инструменте)
sokeri (12) сахар
solki (10) пряжка
solmio (21) галстук
sopia (4) договариваться

sopia (22) подходить
sorsa (20) утка
sota (4) война
suhtautua (22) относиться
suihku (8) душ
sukeltaa (23) нырять
sukka (4) носок, чулок
suklaa (12) шоколад
Sukunimi (4) фамилия
Sulaa (8) таять
sulkea (10) закрывать
sumu (22) туман
Sunnuntai (2) воскресенье
suo (8) болото
suojelu (21) охрана
suola (12) соль
suolainen (12) солёный
Suolaton (11) несолёный
Suomalainen (3) финн, финский
Suomi (3) Финляндия
suoraan (14) прямо
suosittu (22) популярный
suostua (15) соглашаться
surffailla (15) *разг.* сидеть в Интернете
surra (6) горевать
surullinen (13) грустный
susi (13) волк
suu (15) рот
suunta (21) направление
suuri (4) большой
suurkaupunki (9) мегаполис
sähköliesi (20) электроплита
sähköposti (13) электронная почта
säilyttää (21) сохранять
säilyä (15) сохраняться
Sämpylä (12) сайка, булка
sänky (7) кровать
särkeä (10) болеть; разбивать
sävel (21) мелодия
sää (8) погода
söpö (5) симпатичный
sydämellinen (19) сердечный, душевный
sydän (16) сердце
syksy (6) осень
synkkä (19) мрачный, дремучий
syntymäpäivä (9) день рождения
syntyä (9) рождаться
sytytin (16) зажигалка
syvä (4) глубокий
syödä (6) есть, кушать
syyskuu (6) сентябрь

Tt

taas (24) *зд.* а; снова
taata (10) гарантировать
tai (12) или
taikoa (19) колдовать
taiteilija (5) художник
taivas (14) небо
takaisin (7) назад, обратно
takki (4) пальто
takoa (4) ковать
Taksi (2) такси
talkoot (22) субботник
Tallinna (2) Таллинн
Talo (2) дом
talvi (6) зима
talviuni (9) зимний сон
tammikuu (6) январь
Tanska (3) Дания
Tanskalainen (3) датчанин, датский
Tanssia (3) танцевать
tanssijatar (16) танцовщица
tapa (24) обычай
tapahtua (13) случаться
tapaus (11) случай
tarjoilija (12) официант
tarjoilijatar (16) официантка
tarjota (20) предлагать
tarkistaa (23) проверять
tarkka (21) точный

tarkoittaa (7) означать, подразумевать
tarpeeksi (18) достаточно
taruolento (19) сказочное существо
tarve (22) потребность
tarvita (10) нуждаться
tasan (6) ровно
tasku (7) карман
tatti (4) белый гриб
Taulu (2) картина
tavallinen (10) обычный
tavara (8) вещь
tavata (10) встречать
Teatteri (2) театр
teatterikassa (8) театральная касса
teatterilippu (13) билет в театр
Tee (3) чай
tehdas (16) завод
tehdä (6) делать
Tehokas (16) эффективный
televisio (3) телевизор, телевидение
teltta (4) палатка
teollisuus (16) промышленность
terve (3) привет; здоровый
terveellinen (13) здоровый, полезный
tervehtiä (15) приветствовать
tervetuloa (12) добро пожаловать
terveys (16) здоровье
terävä (19) острый
tie (4) дорога
tietokone (7) компьютер
tietää (4) знать
Tiistai (2) вторник
tila (4) место, пространство; помещение
tilata (23) заказывать
tilava (8) просторный
tiskata (10) мыть посуду
tiski (12) барная стойка, прилавок
tiskipöytä (20) кухонная мойка
todella (7) действительно
todellisuudessa (19) в действительности
todeta (20) подтверждать

toimisto (5) офис, редакция
toimittaja (6) редактор
toisin (19) по-иному, по-другому
toissapäivä (2) позавчера
tomaatti (2) помидор
tontti (4) земельный участок
Torstai (2) четверг
tosi (16) правда; действительно (=todella)
totta kai (5) конечно
toukka (17) гусеница
toukokuu (6) май
traktori (4) трактор
tuhat (2) тысяча
tuhlata (20) тратить
tukeva (5) полный
Tukholma (2) Стокгольм
tukka (5) волосы
tulipalo (17) пожар
tulla kylään (13) приходить в гости
tulla mukaa(-an) (9) присоединиться
tulla takaisin (14) возвращаться
Tulli (22) таможня
tulos (23) результат
tumma (12) тёмный
tummanruskea (14) тёмно-коричневый
Tummantukkainen (5) темноволосый
tummeta (10) темнеть
tunkeutua (22) проникать
tunne (22) чувство
tunnetuin (19) самый известный
tunnustaa (22) признаться
Tunteeton (22) бесчувственный
tuntematon (16) неизвестный
Tuo (2) тот, та
tuoksu (21) запах, аромат
tuoksuva (19) ароматный
Tuoli (2) стул
tuomi (4) черёмуха
tuotanto (23) производство
tuote (23) продукт, изделие

tuottaa pahaa (19) приносить зло
tuottaa (23) производить, изготовлять
tupa (17) изба
tupakoida (6) курить
tupakointi (15) курение
Turisti (2) турист
turkki (13) шкура
Turkki (3) Турция
Turkkilainen (3) турок, турецкий
tuttava (19) знакомый
Tuuhea (22) густой
tuulla (8) дуть (о ветре)
tähtitieteilijä (5) астроном
Tämä (2) это, эта, этот
tänään (2) сегодня
tärkeä (13) важный
täti (4) тётя
törmätä (13) сталкиваться
tyhjetä (23) разряжаться
tykyttää (16) стучать, биться (о работе сердца)
tyrni (18) облепиха
tyttö (4) дочь, девочка
tyttöystävä (5) подруга
tytär (16) дочь
työhuone (8) кабинет
Työmatka (9) командировка
työntekijä (23) сотрудник
työntää (23) толкать
Työpaikka (11) место работы
työttömyys (16) безработица
työviikko (7) рабочая неделя
tyytyväinen (23) довольный

Uu

uida (6) плавать
uimahalli (8) бассейн
uimaranta (22) пляж
uimari (4) пловец
uiminen (24) плавание
ulkoilla (24) гулять
ulkomaalainen (5) иностранный, иностранец
ulkomaille (23) за границу
ulkona (6) на улице, на дворе
ulkonäöltä(än) (19) по внешнему виду
ulko-ovi (15) наружная дверь
uni (14) сон
unkari (5) Венгрия, венгерский
urheilija (23) спортсмен
urheilu (16) спорт
usein (3) часто
uskomus (14) поверье
utelias (7) любопытный
uudenvuodenjuhla (9) новогодний праздник
uusi (2) новый

Vv

vaaleta (10) светлеть
vaalit (23) выборы
vaara (13) опасность
vaarallinen (14) опасный
vaari, ukko (5) дедушка
vaate (17) одежда
vaatia (15) требовать
vadelma (18) малина
vahingoittaa (14) причинять вред
vai (12) или (выступает только в вопросительных предложениях)
vaieta (10) умолкать
vaihdella (21) изменяться
vaikea (4) сложный, трудный
vaikute (23) воздействие, влияние
vaikutelma (22) впечатление
vaille (6) без
vaimo (5) жена
vain (5) только
vaippa (4) подгузник
valhe (23) ложь
valita (10) избирать, выбирать
valjeta (23) светать

valkoinen (12) белый
valkoviini (12) белое вино
valmis (12) готовый
valmistaa (23) готовить, производить
valmistus (23) изготовление, выпуск
valoisa (8) светлый
valokuva (11) фотография
valtio (21) государство
Valuutta (3) валюта
vanha (2) старый
vanheta (10) стареть
vanhuus (16) старость
vanki (10) заключенный
vapaa (4) свободный
vapaapäivä (24) выходной
Vappu (9) Первомай
varastaa (19) воровать, красть
varasto (17) склад
varata aika (11) записаться на прием
varata (24) бронировать
varovainen (14) осторожный
varten+ Part. (11) *посл.*для
vasara (21) молоток
vasemmalla (14) слева
vasemmalla puolella (8) слева
vasemmalle (14) налево
vasemmalle puolelle (14) налево
vasen (14) левый
vastata (10) отвечать
vastata puhelimeen (13) отвечать на телефонный звонок
vastaus (7) ответ
Vatsa (11) живот
vauva (5) младенец
vedota (20) ссылаться, захватывать, притягивать
veistos (21) скульптура
veli (5) брат
velka (22) долг
velvollisuus (21) обязанность
vene (7) лодка
veneillä (8) кататься на лодке
Venäjä (3) Россия
venäläinen (3) русский
verhot (20) занавески, шторы
vesi (7) вода
vesimeloni (18) арбуз
vesipuisto (24) аквапарк
vesistö (17) водоём
vessapaperi (23) туалетная бумага
vetää (4) тянуть, тащить
viedä (8) нести, относить, отнести
vielä (8) еще
vieras (18) иностранный; чужой; гость
viettää (24) проводить (время, отпуск и т. п.)
vihata (23) ненавидеть
vihko (13) тетрадь
vihollinen (14) враг
vihreä (4) зелёный
viihtyisä (8) уютный
viikko (4) неделя
viikonloppu (6) конец недели
viiletä (10) становиться прохладным
Viileä (8) прохладный
viini (2) вино
viisi (2) пять
viisikymmentä (2) пятьдесят
viisisataatuhatta (2) пятьсот тысяч
viisitoista (2) пятнадцать
viisumi (21) виза
vika (4) дефект, изъян
vilkas (16) оживлённый
virallinen (24) официальный
virka (4) должность
Viro (3) Эстония
Virolainen (3) эстонец, эстонский
virta (7) течение
Viski (2) виски
Viulu (2) скрипка
voide (20) мазь
Voima (16) сила

voittaa (4) побеждать
voittaja (22) победитель
vuode (7) постель
vuodenaika (8) время года
vuori (19) гора
vuorokausi (20) сутки
vuosi (7) год
vuosittain (13) ежегодно
vähetä (16) уменьшаться
vähän (4) мало
vähän (6) немного
väki (7) народ
väri (7) цвет
väsyä (23) уставать
Vyö (9) Ремень

Ää

Äidinkieli (4) родной язык
äiti (4) мать
Ärsyyntynyt (22) раздраженный
ääni (15) голос, звук

Yy

yhdeksän (2) девять
yhdeksänkymmentä (2) девяносто
yhdeksäntoista (2) девятнадцать
yhdessä (5) вместе
yhdistyä (23) объединяться
yhteensä (12) итого, всего
yhteinen (19) общий
Yhteistyö (16) сотрудничество
yhtäkkiä (23) внезапно, вдруг
yksi (2) один
yksitoista (2) одиннадцать
yksityiselämä (23) частная жизнь
yli (6) сверх, более
yli (24) *посл.* через (Gen. + yli)
ylihuomenna (2) послезавтра
yliopisto (5) университет
ylpeä (7) гордый
yläkerta (8) верхний этаж дома
ymmärtää (23) понимать
ympärille(en) (23) вокруг
yritys (21) попытка, предприятие
yrtti (22) трава, лекарственное растение
ystävä (5) друг
ystävällinen (7) дружелюбный
Ystävänpäivä (9) день Святого Валентина
ystävyys (12) дружба
yö (4) ночь
yötön yö (24) белая ночь